Viața noastră

Revistă cu apariţie variabilă de cultură şi viaţă aparţinând Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza" Bârlad * Nr. 27 - Martie 2016

Va fi micul mărţişor,
Prilej de bucurie
Acum când florile de gheaţă pier,
Iar primăvara învie.
Ghiocel de primăvară
Tu aduci cu tine-n zbor
Soare, zâmbete şi bucurie,
Pentru ai noştri cititori.

Colectivul de redacţie al revistei

Revista „Viața noastră”

Revistă de cultură şi viaţă aparţinând Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad

Așteptăm de la membrii noștri, și nu numai,

TEXTE, FOTOGRAFII, ESEURI, PROZĂ SAU POEZIE, ARTICOLE PE ORICE TEMĂ

și chiar întrebări sau nelămuriri în legătură cu activitatea Casei noastre la datele de contact de mai jos:

Adresa: Str. Nicolae Iorga Nr. 7a, loc. Bârlad, județul Vaslui, CP 731182

Colectivul de redacție

Telefon: 0235-421.340, Fax: 0235-421.341, 0235-425.933. Email: revista@carpbarlad.ro

Din cuprins

Mesaje de primăvară 3
Nicolaie Mihai, Consiliul Director al C.A.R.P. „Elena Cuza” Bârlad, Preda Nedelcu, Dorina Lupașcu

Lăcrămioara Iolandina Ivan 5
O nouă primăvară

Doina Secăreanu 6
Credință și curaj primite în dar de la Părintele Calistrat

Ghiță CRISTIAN 7
Constantin Brâncuși. Omul, artistul, filosoful (Sfântul din Montparnasse)

Mircea Coloșenco 11
Constantin Brâncuși. Pasărea măiastră

Mihaela Oprea 13
Ion Vidu, un mare maestru al muzicii corale

Dan Horgan 15
Obiceiuri de Babe și Mărțișor

Mircea Coloșenco 17
Carmen Sylva, ,,Poveștile Peleșului”

Victoria Rudi 18
Cugetări

Mircea Fitcal 19
Să nu-l uităm pe talentatul poet rebel Ion Iancu Lefter

Livia Andrei 20
Martie - luna mărțișoarelor

Gruia Novac 22
Emoție, miraj, ispitire

Vasile Chelaru 23
Rătăciri pe drum pustiu

Petruș Andrei 24
Lecturi empatice:
- *Silvia Budescu - ipostaze ale feminității*
- *Poeta Dorina Stoica - „Când nu te iubeam” (antologie de autor)*

Ioan Staș 26
8 Martie - Ziua internațională a Femeii

Mihaela Pleșu 26
Poezii de primăvară

Luciana Cănilă 27
Simpozionul „Femeia pensionară în România”

Teodora Costea Cazacu 32
Cronică de familie: Biata mamă...

Vasile Chelaru 35
Un buchet de gânduri bune

Carmen Frățiman 36
Lupta sindicală... cu sirop de trandafiri

Teodora Costea Cazacu 37
Îndemn

Maria Marin 38
Femei celebre:
- *Elena Densușianu Pușcariu*
- *Marina Știrbei*

Gruia Novac 39
Față văzută a domnului Patapievici

Oana Rotaru 40
Lasă-ți sufletul să simtă...

Mircea Coloșenco 41
George Topîrceanu. Scriitor-artist

Gruia Novac 43
Iubirea în poezia lumii

Maria Marin 46
Unire-n cuget și-n simțiri

Maria Marin 48
Personalități ale Unirii Basarabiei cu România

Gruia Novac 49
Despre Unire și nu numai...

Maria Vieru-Işaev 49
Pași de rememorare pentru căpitanul Gheorghe Andronachi

Livia Andrei 51
„Basarabia, pământ de lacrimă românească”

Ecaterina Teletin 52
Comemorarea eroului Gheorghe Andronachi

Pr. Protopop Vasile Lăiu 54
Floriile. De la Ierusalimul pământesc la Ierusalimul ceresc

Gheorghe Gherghe 56
Câteva cuvinte despre satul Răşcani de pe Valea Jigăliei

Marinel Gîlcă 58
Cuibul visurilor

Emanoil Steresc 63
Verificați-vă cunoștințele

Maria Curelaru 64
Cum o mai duceți cu sănătatea ?

Daniela T. Teodoru 66
Femeia sensibilă = Femeia puternică ?

Ioan Pocovricu 67
Mirajul unei fericiri iluzorii

Marian Rotaru 70
Dioxidul de carbon și civilizația (2)

Gheorghe Vlad 71
Copilăria și tinerețea Elenei Rosetti (1)

Poesis 74
Dorina Stoica, Iftene Cioriciu, Rafael-Tudor Lupașcu, Petruș Andrei, Constantin Grecu, Ștefan Durlai, Ionel Dorin

Rebus 76
Serghei Coloșenco, Costel Filiuță, Ionel Șerban, Dorin Prodan

Nelu Vasile - NEVA 79
Femeia din viața noastră văzută de epigramiști

Dragi prieteni,

Succesiunea anotimpurilor e binefăcătoare pentru că sparge monotonia vremii. Și dintre toate, ***PRIMĂVARA*** *este anotimpul cel mai așteptat, cu ea renaște natura, se împrospătează speranțele, privim cu detașare lumea politicienilor, în așteptarea unor schimbări iluzorii, dar ne bucurăm de lumina fiecărei dimineți care ne intră pe geam.* ***Speranța moare ultima !...***

Cu asemenea gânduri vă reamintesc semnificația unor zile speciale: ***1 MARTIE****, a mărțișorului românesc, simbol al unei tradiții seculare și* ***8 MARTIE, Ziua Femeii*** *de pretutindeni, a* ***Mamei****, a* ***Soției,*** *a* ***Logodnicii,*** *a* ***Prietenei****, a* ***Colegei*** *de serviciu, a* ***Vecinei,*** *a* ***Funcționarei*** *de la ghișeu, a* ***Femeii*** *militar și, în general a sexului feminin fără de care omenirea nu și-ar putea nutri speranțele eterne.*

Mă folosesc de acest prilej cu aromă primăvăratică pentru a vă îndemna la optimismul cu ajutorul căruia am traversat toate istoriile acestui neam încercat.

Dumneavoastră, stimați prieteni, indiferent de vârstă, profesii sau religii, sunteți trecuți prin multe vămi. Am, de aceea, încredere în dumneavoastră, că vom depăși toate pragurile neprietenești, fiind astfel în stare să păstrăm forța, atât cât este, a Casei Noastre de Întrajutorare din Bârlad.

Fie ca ***PRIMĂVARA*** *aceasta din* ***2016,*** *cu zilele ei sărbătorești, să vă fie de folos dumneavoastră, familiilor dumneavoastră și Patriei scumpe.*

LA MULȚI ANI*, gânduri proaspete și însorite vă doresc din toată inima.*

MAGISTRAT PENSIONAR NICOLAIE MIHAI,
PREȘEDINTELE CASEI DE AJUTOR RECIPROC A PENSIONARILOR „ELENA CUZA”

Dragii noștri prieteni,

Da! E primăvară! Și nu doar în cuget, nu doar în simțiri.

Iar, natura ne oferă, în acest sens, „indicii” la tot pasul: miros de zambile, frezii, lalele, femei cu mărțișoare în piept și buchete de ghiocei în mână, zâmbete, bucurie, veselie.

Într-un cuvânt, ***primăvara*** *a sosit!*

Dar tot acest melange de culori, miresme și arome îmbietoare, e vestit prin intermediul ***Mărțișorului****, vechi simbol al neamului românesc.*

Fie ca sărbătoarea Mărțișorului să vă umple casele de bucurie, să vă aducă-n dar noroc, fericire alături de cei dragi.

Da! prima lună de primăvară ne aduce întotdeauna cu sine bucuria unui nou început, a naturii trezite la viață. Însă, luna Mărțișorului, ne oferă și prilejul de a preaslăvi candoarea, frumusețea, sensibilitatea, calități pe care femeile le dovedesc la tot pasul. O zi pe an e doar a lor – ***8 Martie – Ziua Internațională a Femeii****.*

Cu emoție-n suflete, permiteți-ne să vă mulțumim pentru că ne sunteți mereu alături dăruindu-ne toată dragostea voastră. Vă dorim să aveți parte de zile senine presărate cu zâmbete o mie, de sănătate că-i mai bună decât toate, iar sufletul să vă fie inundat de bucurie.

La mulți ani!

CONSILIUL DIRECTOR AL
CASEI DE AJUTOR RECIPROC A PENSIONARILOR „ELENA CUZA” BÂRLAD

Tănase Veruța

Filip Stelian

Fitcal Mircea

Râncu Liviu

Stimate doamne,
membre ale Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad,

Sunt onorat și îmi face o deosebită plăcere să vă transmit de Ziua Internațională a Femeii, calde felicitări, să vă urez viață lungă cu sănătate și să vă bucurați de dragostea celor din jur, pe care o meritați din plin.

La mulți și frumoși ani !

PREDA NEDELCU
PREȘEDINTELE FEDERAȚIEI NAȚIONALE A PENSIONARILOR DIN ROMÂNIA

Impresii de la cititori

Suceava
Martie 2016

Stimate domnule președinte,

Cu aceleași sentimente de aleasă prețuire și de admirație vă urez ca *Mărțișorul 2016,* mesagerul bucuriilor și al speranței să vă aducă o primăvară încununată cu sănătate, putere de muncă, multe satisfacții și mari succese.

Constat cu plăcere și cu mândrie că asociația pe care o conduceți cu deosebită competență și dăruire, Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad, obține de la un an la altul noi și remarcabile realizări, fapt pentru care este apreciată la cel mai înalt nivel (la nivel național).

Priceperea și iscusința dumneavoastră în calitate de coordonator, strategia obiectivelor, buna și riguroasa organizare a muncii, devotamentul și profesionalismul Consiliului Director, efortul salariaților și aparatul valoros al colaboratorilor, au contribuit din plin la obținerea unor succese deosebite, pentru care vă felicit cu respect și considerație.

Folosesc acest minunat mesager al bucuriilor *Mărțișorul* și vă mulțumesc din tot sufletul atât dumneavoastră personal cât și distinșilor membri ai Consiliului Director, pentru emoționanta dedicație în versuri, pe care mi-ați adresat-o și pentru aprecierile elogioase ce mi le-ați transmis, o dată cu materialele oferite: Monografia Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad și cele trei numere ale revistei „Viața noastră”, respectiv numerele 18, 19, 20 din 2015.

Știu că formele de manifestare ale recunoștinței sunt numeroase. Pentru a-mi manifesta recunoștința față de dumneavoastră, eu folosesc acum o formă simplă numită *bucurie.* Mi-ați făcut cu adevărat o mare bucurie. Aprecierile elogioase ce mi le-ați adresat mă onorează, dar mă și obligă. Sper că starea mea de sănătate să se îmbunătățească și să pot face față încrederii ce mi-ați acordat-o.

Vă doresc încă o dată multă sănătate, putere de muncă și o primăvară frumoasă cu noi și mari realizări pentru progres și prosperitate.

Cu deosebit respect,
prof. Dorina Lupașcu

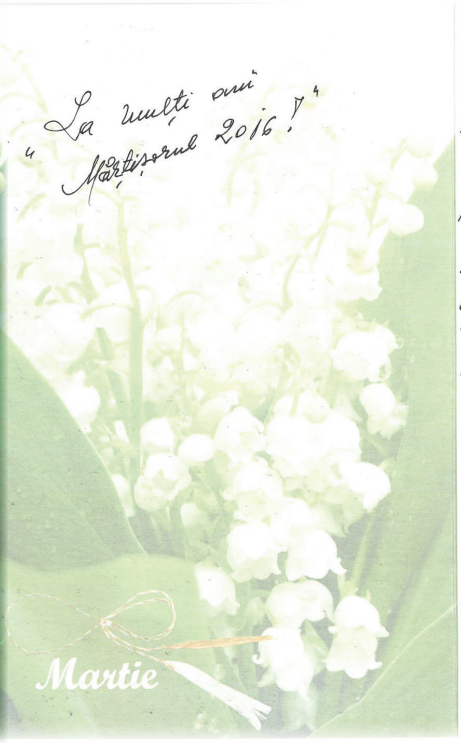

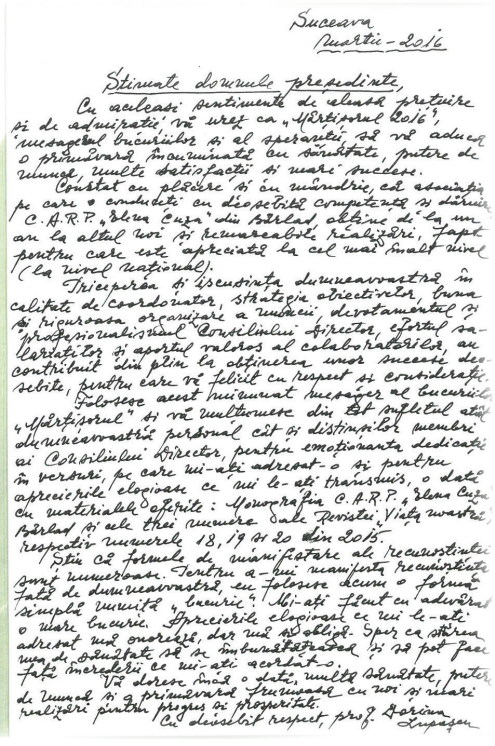

O nouă primăvară

LĂCRĂMIOARA IOLANDINA IVAN

Așteptăm noi o primăvară „bălaie, caldă, înflorită/cu ciripit și însorită” dar parcă altfel este să treci printr-o iarnă cu gerul Bobotezei, cu viscol care-ți oprește respirația, cu nămeți cât casa, cu grija pentru stiva de lemne și cu teama că împuținarea nutrețului pentru animalele din grajd se face prea repede - „și ce-om face până dă colțul ierbii?!...” și alta este să treci prin cele 3 luni de iarnă așa „ca vodă prin lobodă” și să constați că de fapt tot timpul acesta, „Doamna cea Rece” s-a jucat cu noi „de-a v-ați ascunselea”. Părerile sunt împărțite, unii se plâng că Iarna nu și-a făcut datoria și microbii umblă hai-hui prin țară - uite că pe ei nu-i arestează nimeni! - alții din contră, își freacă mâinile de bucurie că facturile nu sunt mari și Dumnezeu a ținut și de această dată cu noi românii! Una peste alta, suntem în „fe-mar” (cum zice țiganul lunii februarie) și avem sărbători peste sărbători. Începem cu o firească ordine:

1 februarie - cine altcineva putea deschide luna decât Trif Nebunul, patronul dăunătorilor care distrug pomii și viile!? Încă din copilărie știam de frica acestui nebun care „a tușit-o” pe Maica Domnului atunci când mergea spre templu să-L închine pe Pruncul Iisus. Bunica mea Maria Filip, care este demult acolo sus unde nu există durere nici întristare avea pentru fiecare sărbătoare religioasă din calendar câte o poveste... Și de la ea am rămas cu expresia pe care copil fiind, nu aveam cum să o descifrez „să fii tușit” de cineva... era un fapt cât se poate de grav.

Pe *2 februarie* L-am întâmpinat pe Domnul Nostru Iisus Hristos. După 40 de zile de la nașterea Sa, Prea Sfânta Fecioară, supunându-se cu smerenie legii timpului, îl aduce pe Mesia cel promis, la Templul din Ierusalim ca să împlinească Legea. Mama aducea jertfă Domnului, un miel sau un porumbel, pentru sacrificiul purificării.

10 februarie ni-l aduce pe patronul care are putere asupra ciumei, holerei și a morții, nimeni altul decât Sfântul Haralambie. Orice om care în această zi ține post și nu lucrează, va fi sănătos tot timpul anului.

Ajungem pe *14 februarie*. Ziua Îndrăgostiților. Sfântul Valentin. Mulți oameni își fac timp pentru a petrece în mod romantic undeva cu partenerul de viață. Că este sau nu este o sărbătoare împrumutată nu știu cât este de semnificativ, dar ce bine ar fi ca ziua îndrăgostiților să fie 365 de zile pe an și să fim romantici pe vecie!

Dacă este *24 februarie* înseamnă că am ajuns la Dragobete. Și dacă tot este o sărbătoare pur românească, uite și o poezie pentru mici și mari-în aceeași măsură!

DRAGOBETELE

Tot aud de Dragobete
Ce-o fi asta, măi băiete?
Este-o zi, e-o sărbătoare
Cu multă dragoste mare.

Băieții și fetele
Frumoși cum sunt florile,
Vise, planuri ei împart
Și-n veci nu se mai despart!

Dragostea mare-i unește,
Iubirea nu-i părăsește,
Își fac casă împreună
Trăind tot cu voie bună!

Dragobetele are rădăcini foarte vechi, fiind sărbătorit chiar de pe timpul dacilor; pentru ei, Dragobetele era o divinitate asemenea lui Cupidon al romanilor și Eros al vechilor greci.

Dragobetele, numit și Năvălnicul sau Logodnicul Păsărilor, fecior chipeș și puternic, aduce iubirea în casă și în suflet. Oamenii de la țară își mai aduc aminte de obiceiul de demult al fetelor și băieților care, în ziua lui Dragobete, se primeneau în haine curate, de sărbătoare și porneau cu voie bună spre pădure, pentru a culege ghiocei, viorele, tămăioasă, pe care le așezau la icoane și le foloseau la diverse farmece de dragoste.

Și dacă tot a înflorit ghiocelul, hai să-i dedicăm și „prințului" o poezie:

GHIOCELUL

Cine-i acest curajos
De dă zăpada pe jos,
Se luptă cu baba iarnă
Și de-i greu n-o ia la goană?

Firav, mic, cu-o tulpiniță
De n-o vezi în grădiniță,
Trei petale albe-n floare
Ca un clopoțel, nu mare!

Două frunze mici și verzi
Uită-te ca să le vezi
Fiindcă asta-i tot ce are:
***Ghiocelul**, prima floare!*

Ne bucurăm de gingășia neasemuită a ghiocelului și pentru că se termină luna și îl luăm în brațe pe 1 martie, îi facem și lui cadou o poezie despre niște fire magice care poartă numele de

MĂRȚIȘORUL

Două fire împletite
Și frumușel răsucite,
Alb și roșu împreună
Fac un șnur de voie bună!

Firul alb e puritate
Zăpada ce nu mai poate
Să lupte cu primăvara
Ce cuprinde toată țara.

Dragostea e-al doilea fir
Roșu ca un trandafir
Dragostea-i și dărnicie,
Poartă-l deci cu bucurie!

Ca orice poveste și aceasta a lunii februarie a ajuns la final și așteptăm o Primăvară care să fie așa cum era odată... ca niciodată...

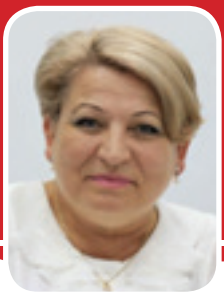

Credință și curaj primite în dar de la Părintele Calistrat

DOINA SECĂREANU,
redactor șef Media TV

***Motto**: „Să înveți să te bucuri românește...*
Să înveți să trăiești românește...
Românismul trebuie trăit din baierele sufletului!"
(Părintele Calistrat de la Mănăstirea Vlădiceni, județul Iași)

Începutul lunii februarie a fost unul spiritual, de suflet, pentru cei care s-au întâlnit cu părintele Calistrat de la Mănăstirea Vlădiceni din Iași.

Întâlnirea de suflet a fost organizată de către Nicolaie Mihai, președintele Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza" Bârlad, care dăruiește membrilor asociației, momente unice, menite a le face viața mai frumoasă.

Primul popas a fost la Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza" Bârlad unde salariații casei au participat la conferința „Întâlnire de suflet" cu „părintele Calistrat Chifan, ortodox convins, român convins și umil mărturisitor al învățăturii Bisericii Ortodoxe Române, primită doar din Sfânta Scriptură și Sfânta Evanghelie, vestită de Mântuitorul Hristos din Cer, așa cum o propovăduiește azi Biserica Ortodoxă, cu smerenie și închinăciune, înaintea Sfintei Treimi și a tuturor sfinților.

A fost un moment special cu un trimis al lui Dumnezeu, pentru a învăța ceea ce este bine și ceea ce este rău", a precizat la începutul conferinței Nicolaie Mihai, președintele Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza" Bârlad.

Cuvintele părintelui Calistrat au fost ascultate și mai ales înțelese de toți cei prezenți. Harul prin care părintele Calistrat transmite învățătura ortodoxă veche de mii de ani, îl face unic în lumea creștină.

Tema conferinței a fost una de suflet și pentru suflet, auditoriul găsind răspunsuri complete și la întrebările nerostite.

„Întâlnirea fiecărui om cu Dumnezeu este relevantă doar la nivel personal. Menționez, ca să fie clar, „întâlnirea" cu Dumnezeu, nu garantează mântuirea nimănui și nici nu înseamnă în mod necesar că persoana respectivă este mai valoroasă sau mai specială decât altele.

De fapt, noi acum suntem, cumva, toți, întâlniți cu Dumnezeu. Fiecare clipă este o întâlnire cu Dumnezeu la care, adesea, oamenii nu ajung", a explicat părintele Calistrat.

După popasul spiritual de la Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza" Bârlad, părintele Calistrat a fost prezent la Cercul Militar Bârlad, unde

peste 400 de bârlădeni au participat la Conferința „Credință și curaj – deviza noastră și a armatei”. Alături de părintele Calistrat au fost protopopul de Bârlad Vasile Lăiu, reprezentanții Unității militare bârlădene și vreo 400 de suflete, dornice de hrană spirituală. Tema propusă a fost extrem de generoasă, actuală, despre credința și armata poporului român și în stilul caracteristic și inconfundabil al preotului Calistrat, bârlădenii nu au simțit cum au trecut patru ore de ascultare. „Primul rol pe care îl are armata în lume - Ordine și Disciplină. Ordinea socială, păzirea granițelor unui stat prin jurământul depus de ostași – *Jur să-mi apăr țara*... nu vine în contradicție cu jurământul religios care este mult mai simplu – *Mă lepăd de satana și de toate lucrurile lui, de toată slujirea lui, de toți slujitorii lui și de toată trufia lui și ne izbăvește de cel viclean. Amin!*”, a spus părintele Calistrat.

După patru ore de încărcare spirituală, au urmat întrebările din public care au reprezentat „piesa de rezistență” a manifestării. Părintele a răspuns la toate întrebările și neliniștile celor din sală, cu răbdare, cu înțelepciune și curaj, pentru că întrebările au fost puntea sufletească deschisă între bârlădenii prezenți și părintele Calistrat.

La finalul întâlnirii fiecare dintre cei patru sute de răbdători cu timpul petrecut alături de părintele Calistrat, și-ar fi dorit ca seara de 4 februarie să nu se mai sfârșească, pentru că au înțeles ce important este ca oamenii să își dorească mântuirea, să își dorească dobândirea Raiului și să meargă pe calea cea îngustă arătată de Evanghelie. Oricât de banală ar fi viața noastră, Dumnezeu o poate schimba. Și, dacă vom porni în căutarea lui Dumnezeu, ne vom da seama că El a și ieșit în întâmpinarea noastră...

Am aflat și învățat de la părintele Calistrat că în cultul ortodox rugăciunile către Maica Domnului sunt cele mai frumoase, cele mai des întâlnite, cum ar fi Acatistele, Paraclisele, Canoanele precum și toate celelalte rugăciuni umilicioase rămase moștenire pentru noi din tezaurul Sfinților Părinți care au preamărit-O pe Maica Lui Dumnezeu; toate acestea arată cât de întru-tot-cinstită și iubită este Maica Domnului de către creștini. Maica Domnului este de fapt deschizătoarea ușii milostivirii la tronul Lui Dumnezeu: „pentru că rugăciunile Maicii Domnului tot spre îmblânzirea Stăpânului”. Cel mai adesea Maica Domnului este invocată în rugăciunile de cerere, la necaz și la durere, la suferință, la primejdii și chiar în bucurii. Maica Domnului este Cea care primește jertfa laudei de la cei binecredincioși.

Pentru mai multe învățăminte creștine, pentru întoarcerea la credința noastră ortodoxă, în clipe de cumpănă, dar și la bucurie, poposiți în drumurile dumneavoastră spirituale și la Mănăstirea Vlădiceni din Iași ca să stați de vorbă cu ***Ieromonahul Calistrat Chifan.***

CONSTANTIN BRÂNCUȘI

*Omul, artistul, filosoful (Sfântul din Montparnasse)**

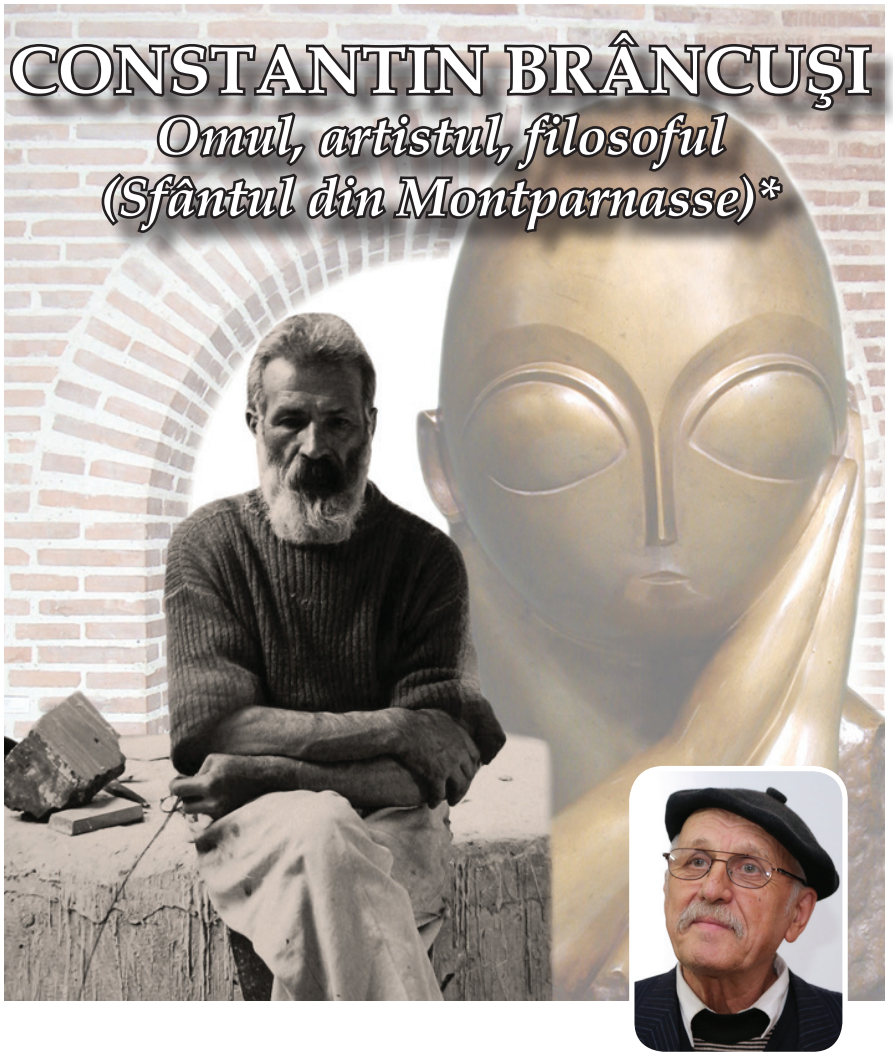

PROF. GHIȚĂ CRISTIAN

Unic prin acțiune și gândire, sculptor genial, cel mai cunoscut și mai reprezentativ artist pe care l-a dat națiа română, a lăsat umanității și nouă un tezaur cultural inestimabil prin care a deschis o nouă poartă în istoria artei, revoluționând sculptura universală.

S-a născut la 19 februarie 1876 în satul Hobița, comuna Pestișani, județul Gorj, din părinții Radu Nicolae (1833-1895), de meserie cioplitor în lemn, și mama, Maria Diaconescu (1851-1919), care ar fi dorit, ca mama lui Creangă, să-l facă preot. Era al șaselea copil din cei șapte al familiei, trei din prima căsătorie și patru din a doua căsătorie a tatălui.

Despre satul natal va spune mai târziu: „Nu aș fi fost nimic și nu aș fi dăltuit nimic, fără Hobița, fără porțile și fântânile ei care au însemnat pentru mine adevărata Academie de Belle Arte.”

Din copilărie își amintește, o întâmplare în care la trei ani văzând că toți gustă țuica de la cazan și-a umplut și el pumnul, a sorbit-o și a căzut în nesimțire. Crezând că a murit, toți ai casei, au început să-l jelească. Tatăl venea de la vie, cu lăutarii, crede și el același lucru, dar are inspirația să o cheme pe baba Brândușa, doftoroaia, care îi pune la nas balegă de cal, acesta strănută, dovadă că e viu, și petrecerea continuă mai avan. A doua zi tatăl îl pune cu capul în jos, îi dă o bătaie pe care a ținut-o minte toată viața. Totuși de la tată a moștenit meseria de cioplitor, iar de la frați cântatul din fluier.

Fiind cel mai mic, toți îl puneau la treabă, și-l mai și băteau, mergea cu oile la munte de la Paști și până la Sfântul Dumitru. Reușește totuși să facă primele două clase la Hobița și alte două la Brădiceni, unde învățător era fratele mamei, Petre, dar la 7 ani fuge de acasă, și mama îl aduce înapoi. La 8 ani fuge din nou, iar la 11 ani lucrează la o boiangerie. La 12 ani era băiat de prăvălie la Slatina, iar la 13 ani argat la Craiova, în birtul fraților Spătaru, de pe strada Gării. La 16 ani lucra la

prăvălia de coloniale a lui Ion Zamfirescu, tot din Craiova. Acesta îl ajută să se înscrie la Școala de Arte și Meserii unde va învăța mecanică, tâmplărie, prelucrarea metalelor, turnătorie și sculptură. Este printre primii 10 bursieri susținuți de Epitropia Madona Dudu și ca ucenic se remarcă prin confecționarea unei viori din scândurile de la lăzile de ambalaje, rame de tablouri și chiar un bufet decorat cu îngeri. La 18 ani avea 7 ani de slujbe și ar fi vrut să se însoare cu o spălătoreasă, Ioana, noroc că aceasta nu a spus „Da". În 1898, la 30 septembrie, după ce i-a murit tatăl și și-a vândut partea ce-i revenea din averea părinților, se înscrie la Școala Națională de Arte Frumoase de la București, unde îi are ca profesori pe: Dimitrie Gerota - la anatomie artistică; Alexandru Tzigara-Samurcaș – la istoria artei și estetică; Ion Georgescu și Wladimir Hegel – la sculptură și Carol Storck – la desen artistic. În primul an realizează bustul împăratului roman Vitellius, pentru care primește „mențiune onorabilă". În anul doi capul lui Laocoon – recompensat cu „medalia de bronz".

Între 1900-1902, împreună cu doctorul Gerota, realizează „Ecorșeul" - un studiu anatomic al musculaturii: după statuia antică Hermes, studiu folosit și în prezent la medicină și școlile de arte. Pentru aceasta primește „medalia de argint". După absolvirea școlii își satisface stagiul militar, face bustul inginerului Georgescu - Gorjan și primește prima comandă oficială – bustul doctorului Carol Davilla, pentru Spitalul Militar. Solicită o bursă pentru studii în Italia, dar nu i se aprobă, își ia rămas bun de la mamă și cu banii obținuți se hotărăște în 1904 să plece pe jos la Paris prin Budapesta, Viena, unde spală vase, decorează mobilier, dar vizitează și muzee interesat de sculptura egipteană. Merge în Germania, prin Bavaria, la München, unde frecventează pentru scurtă vreme cursurile Academiei Regale de Belle Arte, trece prin Elveția la Basel, apoi în Franța. De la o ploaie rece, face pneumonie și e internat într-un spital de maici, cărora le sculptează un Crist și merge spre Luneville și de aici la Paris, unde, spune el „am dus-o greu la început. Uneori mă țineam de ziduri ca să nu cad. De foamne. De boală." Ministrul Culturii și Instrucțiunii Publice din țară îi acordă o bursă și ministrul român la Paris, Gheorghe Ghica, îl înscrie la concursul de admitere la Școala Națională de Arte Frumoase. Reușește la concurs și devine elevul lui Antoine Mercié și pentru două luni practicant în atelierul celui mai mare sculptor al epocii, Auguste Rodin, care practica o sculptură figurativă (realistă) impresionistă. Dându-și seama că nu mai are ce învăța de la acesta, îi spune „nimic nu crește la umbra marilor arbori". Avea 30 de ani și trebuia să părăsească școala devenind artist independent, cu pasiuni omenești pentru tutun, fotografie, vin și femei, dar și pentru cântat din fluier sau voce – a cântat în stradă până la 80 de ani având ca deviză „să creezi ca un Demiurg, să poruncești ca un Rege și să muncești ca un sclav". Închiriază un atelier în strada Montparnasse, lucrează intens și expune la Societatea Națională de Arte Frumoase și Salonul de toamnă parizian în 1906: „Portretul pictorului Nicolae Dărăscu", „Cap de copil", „Bust de băiat", „Supliciul", „Orgoliu", „Bust de fetiță", toate în manieră realistă, figurativă.

Băiat

Intră în contact cu avangarda artistică Guillaume Apollinaire, scriitor; Fernand Léger, pictor; Amedeo Modigliani, pictor și sculptor; Marcel Duchamp, pictor. În 1907 – an crucial, în care părăsind tendința clasică se întoarce la obârșie, în preistoria umanității, la simplitate și esențe, creând prima variantă a „Sărutului" (replică la *Sărutul* lui Rodin), reluată și aprofundată până în 1940 și „Cumințenia pământului". În Cimitirul din Montparnasse se găsește o variantă, a Sărutului – monument funerar pentru o tânără evreică sinucigașă. Tot acum primește o comandă funerară pentru Cimitirul Dumbrava din Buzău și începe prima lucrare de artă modernă din istoria umanității: „Rugăciunea", care reprezintă un nud feminin într-o poziție de prosternare (închinăciune), umilință și devoțiune și bustul lui Petre Stănescu. „Rugăciunea" reprezintă și întâiul monument, omagiu adus țăranilor uciși în Răscoala din 1907 (Dan Hăulică, critic de artă). Din 1908 începe să fie frecventat de femei cu bani, care au devenit celebre prin lucrările lui. Astfel, Leonie Ricou îl va inspira pentru lucrarea „Madame L.R." (vândută la licitație recent cu 20 milioane euro), Baroneasa Rene Irana Frachon, de origine persană, întrupată în „Muza adormită" (1909-1910 vândută cu 9,1 milioane dolari). Execută „Somnul", lucrare în marmură și în 1909 revine în țară, când participă la Expoziția oficială de pictură, sculptură și arhitectură unde juriul prezidat de Spiru Haret îi acordă premiul I, iar Anastasie Simu (colecționar de artă) îi cumpără „Somnul". Margit Pogany, „ibovnica nemuritoare" - o evreică de origine maghiară – tatăl doctor, cu „Castel în Banat" – va deveni „domnișoara Pogany" celebră în mai multe variante (marmură și bronz), expusă la New York în 1913, apoi la Chicago, Boston. Între 1909-1910, sculptează în marmură „Coapsa de femeie" din ciclul „Torsurilor", iar „Cumințenia pământului" este expusă în țară la „Tinerimea artistică". Amintind de idolii neoliticului („Gânditorul de la Hamangia") sau „Caloienii de la Sânziene", din arta populară, lucrarea a dat naștere la diferite interpretări: Alexandru Vlahuță scria: „Cine a văzut-o o dată nu-o mai uită. O momâie cioplită în piatră care ar închipui o femeie goală ce șade cu adevărat foarte cuminte, în capul oaselor, cu genunchii și brațele zgribulit strânse, în atitudinea unei ființe pătrunse de frigul eternității, probabil, destul de urâtă, cu ochi mici, apropiați, de abia crestați, pe o figură largă asimetrică, modelată cu o sugestivă naivitate de primitiv, ochi care nu privesc afară ci înăuntru, în misteriosul infinit lăuntric. Ai zice o divinitate ciudată, găsită sub dărmăturile unui templu antic". Filosoful Constantin Noica: „opera brâncușiană nu poartă în ea altă enigmă poate decât enigma devenirii întru ființă a omului".

Cele trei opere, „Sărutul", „Rugăciunea", „Cumințenia pământului" au marcat definitiv trecerea la o nouă formă artistică, esențializată filosofic prin simplificare, stilizare și eliminarea oricărei încărcături decorative sau romantice, lucru atins ulterior doar de sculptorul englez Henry Moore sau de Alberto Giacometti, elvețian.

În 1912 primește Marele premiu la Salonul oficial de la București. Continuă seria „Domnișoara Pogany" și „Măiastra" în 28 de variante. În 1914, la 37 de ani, vine în țară cu un proiect pentru Piața Universității – „Fântâna lui Haret" – conceput ca un izvor al cunoașterii permanente, dar este respins de autorități. Intuind genialitatea lui Brâncuși, poetul Tudor Arghezi va scrie „Cel care nu a putut fi stimat în România își va găsi locul în colecțiile din străinătate, alături de alți clasici" - și a avut perfectă dreptate. Se întoarce mâhnit la Paris, așa cum arată și într-o scrisoare adresată fratelui său, Vasile și cumnatului acestuia, Petrică, și din care rezultă nostalgia pentru locurile natale, pentru tradițiile

folclorice și gastronomia românească pe care a cultivat-o permanent la Paris, având amenajat în atelier o laviță, o plită cu chirostii, ceaunul de tuci pentru prepararea mămăligii, o scoarță oltenească și a vrut să sape și o fântână, dar era prea adâncă. Nu lipsea vinul roșu, ceapa, brânza de oi.

Tot în 1912 are loc prima expoziție în America, la New York, care produce senzație. Este ajutat de o dansatoare, Florence Meyer – fiica unui director de la Washington Post și care l-a inspirat pentru lucrarea „Miracle". Succesul expoziției i-a asigurat o existență sigură. Colecționarul John Quine i-a cumpărat mai multe lucrări. Florence a avut 3 fete care au trecut și ele prin atelierul lui Brâncuși. În 1915 realizează primele lucrări în lemn de stejar, două „Cariatide" și „Fiul risipitor", acordând o mare importanță și soclurilor pe care erau expuse lucrările la Paris și București. În 1918 elaborează prima variantă a „Coloanei fără sfârșit", în lemn de stejar, și „Vrăjitoarea". În 1919 apare la Paris volumul „România în imagini", care cuprinde și 5 lucrări după Brâncuși. Este frecventat de prințesa Maria Bonaparte, fiica prințului Bonaparte Roland și a Mariei Felix Blanc, după care realizează lucrarea „Prințesa X", pe care o expune în 1920 la Grand Palace. Considerată indecentă, produce scandal și este retrasă, fapt pentru care a devenit celebră. În anul 1920 participă la expoziția „Secțiunea de aur", iar în țară la „Arta română", invitat de Camil Ressu. Are loc festivalul Dada și semnează manifestul contra cubismului și dadaismului. Vin în atelier surorile Codreanu: Lizica, balerină pentru care va concepe costume, și Irina, sculptoriță. În 1921 apar în revista „Little Review" din New York 24 de reproduceri și un studiu semnat de Ezra Pound, căruia Brâncuși îi face portretul.

Sculptorul participă la o mișcare împotriva lui André Breton (suprarealist) și în apărarea lui Tristan Tzara, (evreu originar din Moinești), dadaist. Îl frecventează la atelier sculptorița Berenice Abbott. În 1922 elaborează lucrarea „Peștele", versiuni în marmură, „Bust de femeie tânără" și „Tors de bărbat". Între 11 septembrie și 7 octombrie vine la Hobița cu Elaine Feyre, o americancă de origine irlandeză, care avea 20 de ani, iar neica Costache, cum i se spunea, 46 de ani.

Nimerește în atelierul lui și Peggy (Peghița) Guggenheim, o evreică de 22 de ani „amanta modernistă" plecată în căutarea „aventurilor sexuale și artistice" și care în cartea sa îl etichetează pe Brâncuși ca fiind „un amestec de țărăn viclean și Dumnezeu adevărat". Relația a durat până în 1940 când i-a cumpărat la plecare „Pasărea în văzduh", pe care i-a dat-o plângând. Cella Delavrancea – pianistă și scriitoare, fiica marelui dramaturg, trece și ea prin atelierul lui Brâncuși. Faptul relatat în „Cartea de inimă pentru Brâncuși", autoare Nina Stănculescu, 1976. În 1923 Nancy Cunard devine în viziunea lui Brâncuși „Negresa blondă" și „O fetișcană sofisticată". În 1924 participă la prima expoziție internațională a grupării „Contemporanul" de la București. Realizează lucrarea „Începuturile lumii" de formă ovoidală. În 1926 vizitează iar America, are proces cu vameșii pentru „Pasărea în văzduh", din bronz, considerată piesă industrială, câștigă procesul și își creează renume. Este a doua expoziție personală la New York.

În 1930, Dimitrie Gusti, sociolog, organizează la Paris o mare expoziție de artă populară, la care participă și Maria Tănase, „privighetoarea cântecului românesc". Merg în vizită la neica Costache și ea rămâne 2 zile și 2 nopți în care au cântat și s-au distrat, dragostea lor „a durat exact cât trebuia". Brâncuși îi spunea „Când te ascult Mărie, aș fi în stare să dăltuiesc pentru fiecare cântec de al tău câte-o Pasăre Măiastră", dar la urmă s-a întâmplat că s-au certat și au plecat, el zicând „Nu-i cântăreață, bă, ci o bocitoare. Locul ei predestinat se află la înmormântări și nu la ospețe", iar ea „Lung e drumul Gorjului, dar mai lung al dorului". Tot în același an vine în atelier Vera Moore, o evreică neozeelandeză, cu care în 5 ani își vor scrie 40 de scrisori și Vera va avea un copil pe care Brâncuși nu l-a recunosct niciodată deși numele îi apare pe certificatul de naștere al lui John Constantin Brâncuși Moore, fotograf. Este contactat de Arieta Tătărăscu, soția viitorului prim ministru al României, președinta Ligii Naționale a Femeilor Gorjene pentru Ansamblul de la Târgu Jiu, închinat eroilor căzuți pe Jiu.

1933, Maharajul din Indore, India, îi solicită un templu al meditației, călătorește în India, se documentează la fața locului, face numeroase schițe, dar indianul moare și rămâne doar lucrarea „Regele regilor".

1933-1934, expoziția „Pictura și sculptura secolului XX", la Chicago.

1935, vine în țară pentru proiectul de la Târgu Jiu, iar în septembrie 1937 – modulele coloanei - 15 plus baza și vârf - 16 sunt turnate din fontă alămită la atelierele centrale din Petroșani împreună cu inginerul Ștefan Georgescu-Gorjanu. Proiectarea și calculele: inginer Nicolae Hasnaș. Greutatea totală – 29, 173 kg. Înălțimea – 29,35 metri. Fundația de beton sub forma unui trunchi de piramidă, de 5 metri adâncime.

Ansamblul Monumental - „Calea Eroilor" cuprinde „Masa tăcerii", cu cele 12 scaune, „Aleea scaunelor", „Poarta sărutului", „Biserica Sfinților Apostoli Petru și Pavel" și în continuare „Coloana sacrificiului infinit". A fost inaugurat la 27 octombrie 1938 în prezența autorului, care i-a atribuit semnificații proprii. Astfel, „Masa tăcerii" este Masa Apostolilor (12) neamului plus Iisus Hristos. Ulterior s-a considerat că reprezintă și mersul timpului, cele 2 pietre suprapuse ale morii ce macină timpul și orele. „Poarta sărutului", monumentul întregirii neamului, cele 8 regiuni alipite și „Sărutul" unirea dintre bărbat și femeie. „Biserica Sfinților Apostoli Petru și Pavel", locul unde se face slujba pentru cei care pleacă și nu se mai întorc. „Coloana" recunoștinței veșnice, a infinitului, a viitorului vieții, a evoluției poporului român cu perioade mai bune și mai rele. Se pare că Brâncuși ar fi spus „Nici nu știți ce vă las eu aici". În 1939, ultima călătorie în America la expoziția „Artă în timpul nostru".

În atelier vine sculptorița Milița Pătrașcu și Sonia Terk Delaunay, cea mai apropiată în ultimii ani de viață și care l-a convins să-și facă testamentul prin care dona României toate lucrările (720) plus atelierul având valoarea PIB-ului României. În 1943 realizează „Țestoasa zburătoare", iar în 1945 „Piatra de hotar", strigăt simbolic de durere și neputință pentru părțile furate din trupul României. În 1951 i se refuză de către statul român donația, membrii Academiei Române între care George Oprescu, Mihail Sadoveanu și George Călinescu i-au contestat valoarea.

1952, 13 iunie – primește cetățenia franceză și i se acceptă donația.

1955, la Muzeul Solomon R. Guggenheim din New York are loc cea mai mare expoziție Brâncuși. În 1956 se organizează și la București o expoziție.

În 1957 pe 16 martie, ora 2 dimineața se stinge flacăra celui mai mare creator român. A fost împărtășit de arhiepiscopul Teofil din Biserica Ortodoxă din Paris, căruia i-a mărturisit „cu inima tristă că nu mă pot întoarce în țară”.

Aprecieri pentru „prințul țăran”

Jean Cassou: *„Brâncuși a despicat cu dalta lui inspirată istoria sculpturii mondiale în 2, așezând la granița dintre clasicism și modernism „Coloana fără sfârșit” a geniului românesc. Unul dintre cei mai mari creatori ai tuturor timpurilor.”*

Henry Moore: *„Brâncuși a fost cel care a dat epocii noastre conștiința formei pure.”*

Guilio Carlo Argan: *„Genius loci al României. Opera lui Brâncuși, expresie a unei culturi populare majore în care se subliniază setea de libertate și setea de absolut.”*

Mircea Eliade: *„Geniul lui Brâncuși se datorează faptului că a știut unde să caute adevăratul „izvor” al formelor pe care se simțea în stare să le creeze.”*

Vasile Florea: *„A afirmat cu tărie geniul poporului român, propulsându-l în universalitate. Brâncuși a avut geniu și spiritul său a triumfat deplin asupra materiei, indiferent de natura acesteia (lemn, lut, piatră, metal). A deschis o poartă interfigurativ și nonfigurativ, mergând la esențe.”*

Recunoașteri

- *1923, Ordinul „Steaua României” (la propunerea lui Nicolae Iorga);*
- 1931, Meritul cultural;
- 1990, Membru postmortem al Academiei Române;
- *Constantin Brâncuși în medalistica numismatică, filatelie, cartofilie și monede;*
- 2016, Ziua de 19 februarie declarată *„Zi Națională Constantin Brâncuși”.*

Din aforismele lui Brâncuși

- „Lucrurile nu sunt greu de făcut, mai greu este să te pui în starea de a face.”
- „O sculptură desăvârșită trebuie să aibă dorul de a-l vindeca pe cel care o privește.”
- „Când o societate nu mai cunoaște sau amestecă binele cu răul, ea se află deja pe povârnișul pierzaniei.”

Notă:
* Florea, Vasile, *Istoria artei românești*
Internet

Constantin Brâncuşi

Petruș Andrei

De când era copil
Îndărătnic și abil,
Cam în joacă-a început
Ca să modeleze lut.

De la lut găsi îndemn
Să-și cioplească gându-n lemn,
Cel care-i ghicise harul
Fost-a un Sofron, rotarul.

Îl făcu să încrusteze
Jugul și să-l onduleze,
Însă cel dintâi cioplit
Fluierul s-a nimerit.

Mai apoi, trădând menirea,
A cioplit chiar „răstignirea”
Și, cu mâinile de aur,
Sfântul Gheorghe c-un balaur.

Nu vedea ca fiecare
Ci vedea cu-asemănare
Și în piatră urmele:
Un cioban cu turmele.

Sau un urs ori un vițel
Ori un cap de băiețel,
Piatra spartă și înfrântă
Se făcu deodată sfântă.

Când, din ea, vedea lumina
Fata babei Anghelina
Însetat de vis și carte
Ca student la Belle Arte.

Chip dădu, în chipuri grele,
„Omului fără de piele”
Și plecă să-și vadă visul:
Tânărul etern – PARISUL.

Ca-n sculptură el să fie
Imn solemn și liturghie
Din Paris și mai departe
Vestitor al noii arte.

A-nălțat, desăvârșită
O „Coloană nesfârșită”
Ce-i, pe un picior de plai,
Scară spre doritul rai.

Și, în piatră renăscut,
A pus ultimul „Sărut”,
„Oul”, punctul de pornire
„Leda”, cântec de iubire.

Și, spre slava cea albastră,
Zbor de „Pasăre albastră”
Ca-ntr-o sfântă „Rugăciune”
Pe care chiar Domnu-o spune.

A sculptat „Masa tăcerii”,
Taină și alean durerii,
Iar Gioconda lui va fi:
„Domnișoara Pogany”.

Pare-atât de viu un „Pește”
Că de-not se pregătește
Pentru că a sa sculptură
Este bucurie pură.

Piatra-nsuflețind cu viață
În eterna dimineață,
Peste timp și peste moarte
Ca o stea lucind în noapte
Transformând răceala humii
Într-o INIMĂ A LUMII.

Constantin Brâncuşi
PASĂREA MĂIASTRĂ

(Hobița-Gorj, 19 februarie 1876 – 16 martie 1957, Paris, Franța)

Mircea Coloșenco

Pasărea măiastră, în creația brâncușiană, a apărut în anul 1912 titrată *Măiastra* (lucrare în bronz), ca început de ciclu al mitologiei românești inspirat din transcendența lumii de dincolo. Ca să arătăm că erudiția ține de enciclopedism, o putem pune în același plan cu *Garuda* sanscrită.

Urmează *Pasărea în spațiu* (bronz șlefuit, 1919, de formă elipsoidală), după care păsările sale își iau zborul, la propriu și la figurat, în lumea artelor sublimată în spirit.

Poeții *Ion Vinea* („Contimporanul", IV, nr.52, ianuarie 1925, p.2) și *Lucian Blaga* („Gândirea", VI, nr.1, februarie 1926, p.6, și în volumul *Lauda somnului*, 1929), i-au închinat Marelui Creator al *PĂSĂRII* versuri la fel de măiestrite.

Sculptorii *Milița Pătrașcu* și *Marcel Iancu* („Contimporanul", IV, nr.52, ianuarie 1925, p.2) i-au dedicat, la rându-le, omagii Genialului Sculptor român, cuvinte de simțire și înalt profesionalism.

Aceste texte le reproducem în continuare, preluate din presă ori din colecția de manuscrise a Academiei Române din București.

Ion Vinea

Pasărea măiastră

Lui Constantin Brâncuși

Duhul e în minți – și pe pământ umbră
Ochii noștri trag stelele în gări
Miresmele au spălat zgomotele –
cu vieți ne pipăie câmpia –
mătasea mării pașilor se dăruie.
Bântuie vremea în ramuri greu încărcate
veștile, simte-le coapte, cad pretutindeni în noapte
Sorii mâinilor talere i-am întins
Pe mormintele nedeschise împinși
Ne purtăm fântânile de sânge
Să'nălțăm vrem, iar Turnul lui Babel
din năzuinți cuib cuvântul lui de la început să boltim;
Ca în fața unui cântec mare,
pasărea setii fulg de flacără
răstignească-și ivirea măiastră
amăgitor de sfânt pe catapiteasmă.

1920

Lucian Blaga

Pasărea sfântă

Întruchipată în aur de sculptorul C. Brâncuși

În vântul de nimeni stârnit
hieratic Orionul te binecuvântă,
lăcrimându-și deasupra ta
geometria înaltă și sfântă.

Ai trăit cândva în funduri de mare
și focul solar l-ai ocolit pe de-aproape.
În păduri plutitoare-ai strigat
Prelung deasupra întâielor ape.

Pasărea măiastră

Pasăre ești? Sau un clopot prin lume purtat?
Făptură ți-am zice, potir fără toarte, cântec de aur rotind
peste spaima noastră de enigme moarte,
dăinuind în tenebre ca în povești
cu fluier părelnic de vânt
cânți celor ce somnul și-l beau din macii negri de subt pământ.

Fosfor cojit de pe vechi oseminte
ne pare lumina din ochii tăi verzi.
Ascultând revelații fără cuvinte
Subt iarba cerului zborul ți-l pierzi.

Din văzduhul boltitelor tale amiezi
ghicești în adâncuri toate misterele.
Înalță-te fără sfârșit,
dar să nu ne descoperi niciodată ce vezi.

Brâncuşi

Milița Pătrașcu

Suntem departe de atelierul lui Brâncuși unde operele lui strălucesc lumina lor misterioasă.

E în acel paradis al cărui ritm l-a înțeles, nu ca cei ce l-au îmblânzit sau l-au întrebuințat pentru a-i fi privighetoarea care cântă numai pentru sine. El, Brâncuși, a știut doar să-și deschidă larg tânăra și extraordinara lui sensibilitate și a face să răsune în ritm cu cetatea ciocanul său de pietrar.

S-a pătruns de urbanismul contemporan; și această hidră splendidă și multicoloră care e Orașul i s-a ivit ca unic stimulent de forțe creatoare.

„Să fii al timpului tău, iată singura rațiune de a fi", zicea Oscar Wilde.

De aici, groaza lui Brâncuși de odihna fără sfârșit și de meditația în fața naturii așa cum o înțelegeau romanticii. De aici și concepția sa față de călătorie. Se vorbea despre mecanicul aplicat viului ca de un lucru ostil vieții, aici, viul se ridică și se mecanizează din propriul său instinct pentru a câștiga o nouă experiență a lumii.

Nu vă așteptați din parte-i, odată întors din călătorii depărtate, să vă vorbească despre vreo mișcare artistică sau alta sau despre vreun eveniment de ordin estetic. Privirile lui, de copil flămând de viață, purcese în larguri, descoperă alte izvoare decât acele ale artei și, în aceasta constă, marea taină a veșnicei sale reînnoiri. Nici succesul și nici gloria n-au reușit să înăsprească pe acest om care printre noi rămâne ca una din cele mai proaspete imagini ale vieții.

Brâncuşi

Marcel Iancu

Numai un popor vânjos și sensual putea da lumii pe Brâncuși.

Dezinteresat de reclamă dânsul nu figurează încă în fruntea creatorilor artei noi lângă Picasso, Bracque, a profeților. Totuși după Rodin impresionismul sculptural era imposibil. Brâncuși a fost acela care și-a întors gândul în adâncimile simțirii pentru a găsi adevărul nou. El trebuie să fi strigat lumii măreția și știința artei negre.

Pe când alții ca Bourdelle Mayol, Nadier, Haler, Fiori, s-au pierdut în cercetări de stilizare, Brâncuși a fost singurul care a

Cumințenia Pământului

priceput senzația de a plăsmui cu darurile lui Dumnezeu.

O profundă înțelepciune pentru simplificarea formei, o vastă sensibilitate pentru plasticitatea materiei l-au condus dintr-un început în căutarea expresiunii directe (fără intermediul intelectului) din artele primitive și i-au luminat o dragoste nețărmurită pentru mrejele și legile naturii.

Cine însă nu a iubit natura decât prin chipul redus amorf și stupid al apusurilor cromolitografiate din cărți poștale acela nu posedă psihicul, emotivitatea nouă și nu vede decât goliciune.

Brâncuși iubește viața și natura cu o înțelepciune virilă. Dragostea sa nu este extatică, pasivă, romantică. Dimpotrivă.

Atelierul lui este o redare a laboratorului natural. În mijlocul lui, ca un uriaș, stă vrăjitorul.

Toate materialele, toate esențele, toate instrumentațiile, știința întreagă îl servește. Când crede să urmeze numai, să asculte numai legile cosmice, el le pusează și compune, deseori, altele.

Ca un magician el a pătruns cele mai iscusite vrăji filtrând sufletului acea emoție simplă senină care te cuprinde la vederea minunii. Totuși izbânda lui nu e întemeiată pe vreo dexteritate. Munca lui este a sihastrului credincios, care și-a închinat gândirea elementelor, fiindcă știe că cea mai deplină satisfacție o găsești când te mistuie puterea creației.

În ciuda civilizației și a culturii sterpe, el este singurul sculptor care a realizat cioplitura evlavioasă într-un trunchi de arbore, cilindrul spiritualizat; minune de aur sau bronz, sfera de marmură, materie veșnic vie alimentată de lumină.

Întrevăd mărimea lui Brâncuși acolo unde a liberat instincte noi, emoții moderne și a refăcut meșteșugiri nemaiîntâlnite de multe secole în plastică.

ION VIDU, un mare maestru al muzicii corale*

PROF. MIHAELA OPREA

Ion Vidu s-a născut în satul Mânerău, din județul Arad, la 17 decembrie 1863. A făcut școala elementară în satul natal, unde tatăl său era învățător. După moartea acestuia, chiar la terminarea studiilor elementare, risca să nu-și poată continua studiile din cauza sărăciei. A avut însă norocul ca protopopul Butenilor, Constantin Gurban, venit la înmormântarea tatălui său, înduioșat de situația familiei, să-l ia sub ocrotirea sa. Protopopul Gurban nu avea copii, de aceea a avut grijă de Ion Vidu ca de propriul său fiu. L-a înscris la Institutul Pedagogic din Arad, unde avea să ia lecții de cânt de la profesorul Petru Popovici. Așa i-a fost descoperită înclinația pentru muzică. Încurajat de protopopul Gurban, care i-a cumpărat și un flaut, Ion Vidu și-a dezvoltat abilitățile muzicale și încă de pe băncile școlii dirija corurile alcătuite de colegii săi.

A terminat pedagogia în 1881, după care a fost numit dascăl la Școala Ortodoxă Română din Seleuș-Cighirel, județul Arad. Ion Vidu pleacă la Lugoj în august 1888 pe postul de învățător și profesor de muzică la Școala Română. Aici, preia și conducerea „Reuniunii Române de Cântări și Muzică din Lugoj”, care fusese până atunci dirijată de profesori străini.

În anul 1891 Biserica Ortodoxă română din Lugoj îl trimite pe Vidu la Conservatorul din Iași, unde timp de doi ani de zile a studiat vioara, teoria și

armonia muzicii sub îndrumarea marelui compozitor Gavriil Muzicescu, cel care l-a inițiat și în studiul folclorului muzical.

Reîntors la Lugoj, Ion Vidu începe să compună, inspirat fiind de folclorul bănățean, mai ales de vechile doine bănățene. Corul dirijat de el devine unul dintre cele mai cunoscute coruri ale timpului, ce a impresionat publicul ascultător cu piese precum „Ana Lugojana” sau „Sus opinca”.

După unirea Banatului cu România a fost numit de Consiliul Dirigent profesor de muzică la Liceul „Coriolan Brediceanu” din Lugoj. Din 1 aprilie 1926 este numit de Ministerul Instrucțiunii inspector general de muzică pe toată țara. A ieșit la pensie în 1929.

Prin intermediul creației sale, Ion Vidu, a reușit cu succes să desprindă din folclorul bănățean sufletul optimist al românului și să îl transpună în lucrările sale. A compus muzică de teatru, vocal-simfonică, pentru pian, însă cele mai cunoscute creații sunt cele peste 160 de compoziții pentru cor din care amintim: „Ana Lugojana”, „Răsunetul Ardealului”, „Negruța”, „Preste deal”, „Răsunet din Crișana”. Acestea au devenit piese antologice ale muzicii corale românești.

Ion Vidu a fost fondatorul și președintele „Asociației corurilor și fanfarelor române din Banat” (1922), care cuprindea peste 200 de coruri și 60 de fanfare doar în Banatul Românesc, precum și circa 100 din Banatul Sârbesc. În 1921, cu ocazia împlinirii a 40 de ani de activitate muzicală, s-a înființat Fundația „Ion Vidu” ce avea ca scop, ajutorarea elevilor talentați. A organizat și cursuri de perfecționare pentru dirijorii de coruri.

Ion Vidu a fost un mare patriot, apărător al drepturilor naționale ale românilor din Imperiul Austro-Ungar și a militat pentru apropierea de

frații din celelalte provincii românești într-o Românie mare și unită. A folosit cântecele românești ca armă de luptă pentru eliberarea socială și națională a românilor ardeleni și bănățeni și ca factor de evidențiere a originii lor unice daco-romane.

Marele istoric Nicolae Iorga spunea: „Prin cântecul pe care l-a cules, l-a armonizat și l-a răspândit în tot cuprinsul pământului românesc, Ion Vidu a fost un factor de unitate națională și un educator”.

Ion Vidu s-a implicat în lupta național-politică ca publicist și gazetar. A fost unul dintre fondatorii ziarului „Drapelul” din Lugoj. În presa lugojeană și centrală, a publicat articole, eseuri, cronici muzicale, poezii și pamflete. Pentru scurt timp a fost director al revistei pedagogice „Educatorul” din Lugoj. După Marea Unire a fost apropiat de familia Brătianu și s-a implicat în organizarea Partidului Național Liberal în Banat. A fost și președintele filialei PNL din Lugoj.

Doamna Lia, nepoata marelui compozitor, îl desemna pe bunicul său drept un om dârz, hotărât, mândru, gata a intra în conflict cu autoritățile în cazul unor nedreptăți făcute lui sau altora. În casa lui veneau țărani de la mare depărtare și-i spuneau păsurile. El le făcea jalbe, le dădea sfaturi, le însemna pe hârtie cântecele și le punea la suflet gândurile și speranțele. Vidu îi înflăcăra pe românii cu care intra în contact, asigurându-i că într-o bună zi vor realiza România Mare, că, într-o bună zi vor avea parte de dreptate și de libertate. Uneori, soția sa, Sidonia, se supăra, văzând că țăranii intră încălțați în casa lor. Ion Vidu îi replica, așa cum numai el știa: „- Măi, fată, omul acesta a adus în casa noastră sufletul său și pământul țării!”

La Ion Vidu veneau ca la un prieten de nădejde oameni politici și de cultură din Transilvania și din România. Nicolae Iorga, George Enescu, Octavian Goga, I. Șt. Paulian și mulți alții deveniseră obișnuiții casei.

La împlinirea a 40 de ani de dăscălie, Timotei Popovici, bunul său prieten, i-a expediat o scrisoare în care scria: „Astfel, opera Ta (...) este chemată a forma temelia muzicii românești în înțeles artistic, pe care noi, azi, încă nu o avem. Pe temelia indicată – mai ales de tine – va avea să se clădească mărețul palat al muzicii românești...”.

* În redactarea materialului s-au utilizat informații de pe site-ul www.enciclopediaromaniei.ro.

Nicolaie Mihai, Vasile Chelaru, Mircea Fitcal și Ghiță Cristian

Mircea Fitcal

Miruna Arteni

Profesorii Ghiță Cristian și Neculai Ghețău

Prof. Maria Cora Condrea și Ancuța Oancă

Ansamblul coral „Crizantema”

Dan Horgan

Zilele babei din preajma începutului primăverii constituie un scenariu de înnoire a anului agrar însoțit de aprinderea rituală a focurilor, afumarea anexelor gospodărești, prepararea alimentelor rituale. De tradiția Dochiei se leagă semnificația celui mai frumos obicei de primăvară – Mărțișorul - adevărata funie a anului care adună laolaltă zilele, săptămânile și lunile în două anotimpuri (iarna și vara), simbolizate de șnurul bicolor făcut cadou la începutul anului agrar.

Și cum începutul de an agricol era și o perioadă încărcată de energii nefaste de care se făcea „vinovat" soarele vătămător al primăverii, antichitatea a oferit și o soluție: mărțișorul care are ca efect contracararea acțiunii soarelui alb întrupat prin bănuțul de argint. Denumit popular și mărțiguș sau mart, vestitorul primăverii, oferit acum mamelor și iubitelor, este o reminiscență a cultului soarelui, care s-a păstrat în România până acum sub forma a numeroase superstiții, datini, credințe și tradiții populare. Mărțișorul este un obicei vechi specific teritoriului țării noastre, pe care nu îl regăsim în trecut la alte popoare. În timp, tradiția mărțișorului a fost preluată și de alte populații de la sud de Dunăre. Obiceiul dăruirii mărțișorului este moștenit de la daci și romani și își are originea în credințele și practicile agrare.

Mărțișor, numele popular al lunii martie, este de origine latină Martius. După vechiul calendar roman, 1 martie era prima zi din an, în care se celebra sărbătoarea Matronalia. În această zi aveau loc serbările lui Marte zeul forțelor naturii, al primăverii și agriculturii, ocrotitor al câmpului și turmelor. La vechii traci, aceleași atribute le avea zeul Marsyas Silen, considerat inventatorul flautului, al cărui cult este dedicat fertilității și vegetației și stă la originea simbolului cu numele de Mărțișor. Acestui zeu îi erau închinate sărbătorile primăverii, ale florilor și fecundității naturii. Se pare că sărbătoarea romană a matronaliilor s-a suprapus în spațiul românesc peste echivalentul local al acesteia, personajul tradițional Baba Dochia.

O veche legendă spune că Baba Dochia, umblând cu oile prin pădure, torcea lâna din furcă și, găsind un bănuț de argint, i-a făcut gaură, legând-o cu un fir de ață. Asta a fost de 1 martie și de atunci a luat ființă obiceiul. De altfel, în credința populară, Soarele este asemănat cu un ban de argint. Purtat la gât, la piept sau la mână, acest mărțișor (adică banul de argint cu șnur alb și roșu) semnifica în tradiția populară prietenia cu soarele de la care primim căldură, veselie, sănătate, voie bună, frumusețe, curățenie.

Săpăturile din siturile arheologice au scos la iveală mărțișoare cu o vechime de peste 2.000 ani. Aceste descoperiri denotă că pe vremea dacilor simbolurile primăverii erau confecționate din timpul iernii, urmând să se poarte după ziua de 1 Martie. Pe atunci mărțișoarele erau fie niște pietricele colorate înșirate pe o ață, fie o monedă sau mai multe, legate cu fire subțiri de lână albe și negre (în unele locuri alb cu roșu). Culoarea roșie era dată de foc, sânge și soare – însemnând nașterea și viața, adică femeia. Iar albul era limpezimea apelor, culoarea norilor, zăpada rece și pură – semnificând înțelepciunea bărbatului.

De altfel șnurul mărțișorului exprima împletirea inseparabilă a celor două principii ca o permanentă mișcare a materiei. El semnifica schimbul de forțe vitale care dau naștere viului, necurmatul ciclu al naturii. Atunci când vine pe lume un copil, prima sa hrană, după naștere, este laptele mamei sale. Ea l-a hrănit, mai întâi cu sângele ei, și apoi cu laptele ei. Culorile alb și roșu au rămas din antichitate și până în zilele noastre ca simbol al sexelor, ele fiind regăsite și la bradul de nuntă și înmormântare.

Aceste mărțișoare erau purtate la încheietura mâinii sau prinse în piept cu un ac, iar fetele credeau despre ele că le vor aduce noroc, frumusețe și le vor feri de razele arzătoare ale soarelui verii și nu vor avea pistrui tot anul. Mărțișorul, care este de fapt, până la urmă, o fărâmă de soare, se poartă de la 1 Martie și până când vin berzele sau rândunelele, ori înfloresc cireșii. La lună plină șnururile se scot și se leagă de crengile pomilor pentru că este aducător de noroc și rod, iar cu moneda respectivă cumpărau caș și vin roșu, pentru ca tot restul anului pielea lor să fie albă și moale iar obrajii roșii. Se mai obișnuia să se pună sub cloșcă sau să se păstreze la icoană pentru caracterul lor de talisman solar.

Se credea că purtătorii mărțișorului nu vor fi pârliți de soare pe timpul verii, că vor fi sănătoși și frumoși ca florile, plăcuți, drăgăstoși și norocoși, feriți de boli și de deochi. Pe vremuri, fetele ieșeau în grădină de cum se desprimăvăra, luau mărțișorul și-l aruncau în sus, spre soare, zicând: ,,Sfinte Soare, sfinte Soare,/ dăruiescu-ți mărțișoare, /în locul lor mă ferește/de pistrui ce mă-negrește. /Ia-mi te rog negrețile/și dă-mi albețele, /fă-mi fața ca o floare/sfinte Soare, sfinte Soare".

Și astfel, 1 martie, Mărțișorul, devine o zi în care fiecare femeie primește acest dar ca simbol al primăverii, al dragostei sau prieteniei dar de fapt în trecut, mărțișoarele erau dăruite de femei bărbaților.

Pe la mijlocul secolului al XIX-lea, bănuțul cu șnur apăra de boli, deochi și friguri și aducea noroc, sănătate și bunăstare, fiind adoptat și de orășeni. Datina devine astfel una dintre cele mai îndrăgite tradiții neaoș românești. În locul banului găurit, s-au făcut în ani tot felul de mici figurine simbolizând norocul: clasica potcoavă, trifoiul cu patru foi, coșarul, buburuza sau figurina care simbolizează primăvara: ghiocelul. Între timp, așa zisul „elan" al

meșterilor a transformat mărțișorul în tot felul de figurine care nu mai au nicio legătură cu semnificația inițială. Șnurul „de arnici și găitan” este înlocuit cu fir de mătase, păstrându-se doar culorile roșu/alb cu înțeles simbolic.

Dincolo de obiceiuri și simboluri legate de mărțișor, el rămâne ca o întrupare a bucuriei de a trăi, a dragostei de viață, un semn prin care noi, oamenii salutăm renașterea naturii odată cu venirea primăverii. Mărțișorul rămâne, peste timp, simbolul soarelui atotputernic și al purității sufletești.

Să păstrăm magia acestei frumoase sărbători și să ne bucurăm de primăvară!

Bibliografie

- Adrian Fochi, *Datini și eresuri populare de la sfârșitul secolului al XIX-lea*, Editura Minerva, București, 1976
- Antoaneta Olteanu, *Calendarele poporului român*, Editura Paideia, 2001
- Artur Gorovei, *Credinți și superstiții ale poporului român*, București, 1995
- Elena Niculița Voronca, *Datinile și credințele poporului român*, Editura Polirom, Iași, 1998
- Dimitrie Cantemir, *Descrierea Moldovei*, Editura Literă, Chișinău, 1998
- Gh. F. Ciaușanu, *Superstițiile poporului român*, Editura Saeculum, București, 2005
- Ion Ghinoiu, *Sărbători și obiceiuri românești*, Editura Elion, București, 2002
- Ion Ghinoiu, *Zile și mituri. Calendarul țăranului român 2000*, Editura Fundației PRO, București, 1999
- Ion Ghinoiu, *Obiceiuri populare de peste an*, Editura Fundației Culturale Române, 1997
- Ion Taloș, *Gândirea magico-religioasă la români*, Dicționar, Editura Enciclopedică, București, 2001
- Irina Nicolau, *Ghidul Sărbătorilor Românești,* Editura Humanitas, București, 1998
- Simion Florea Marian, *Sărbătorile la români*, Editura Grai și Suflet - Cultură Națională, 2001
- Tudor Pamfile, *Sărbătorile la români*, Editura Saeculum I.O., București 1997

Facilități ce vă sunt oferite de C.A.R.P. „Elena Cuza” Bârlad

MEDIC DE FAMILIE

- **DR. ȚAPU ADINA**
- **DR. ICHIM LAURENȚIA**

etaj 1, camerele 11 și 12

BIOREZONANȚĂ

etaj 1, camera 19

bioterapeut

DULCĂ ION

FIZIOTERAPIE
KINETOTERAPIE
MASAJ TERAPEUTIC

DANIELA TEODORU

specialist în kinetoterapie și motricitate specială

etaj 2, camera 29

TERMOMASAJ

etaj 2, camera 30

PAT MASAJ CU PIETRE DE JAD

Ședințe GRATUITE pentru membrii Casei.

CARMEN SYLVA „POVEȘTILE PELEȘULUI”

~ 2 martie 1916 – Centenarul morții Reginei ~

Mircea Coloșenco

Istoria literaturii române este plină de renunțări, abandonări și zone ale tăcerii, alături de performanțe și nereușite sub/supraevaluate. Totodată, periodizările ei au fost făcute în baza unor principii de valorificare ce au pendulat după comanditari și istorici literari, mai puțin după gustul estetic clasic, nu de puține ori ignorându-se lucrări merituoase. Ceea ce nu mai conțin istoriile literaturii române sunt operele scriitorilor români din Diaspora, precum și ale scriitorilor din România de altă expresie lingvistică decât cea națională. În această parte din urmă, se înscriu creațiile literare de limbă franceză semnate, de pildă, de Dora d'Istria (*alias* prințesa Zoltzow-Massalsky, născută Ghica), Ana de Noailles (născută Brâncoveanu), Martha Bibescu, Elena Văcărescu, Adolph Cantacuzino, pentru veacul trecut, dar și de Panait Istrati și atâția alți contemporani.

Un atare regim discriminatoriu a fost aplicat scriitoarelor-regine din dinastia Hohenzollern de Sigmaringen din România, Elisabeta și Maria, ale căror opere au fost realizate în limbile materne – germană și, respectiv, engleză – deși scrierile lor au avut o circulație lejeră (fără a fi invocat insiduos anume circumstanțe) și în traduceri românești.

Prima regină a României, Elisabeta (*alias* Paulina-Elisabete-Atilia-Luisa prințesă de Wiwed, n. 29 decembrie 1843, Castelul Monrepos-Wied-Germania – m. 2 martie 1916, Palatul Regal-București-România), și-a semnat operele în versuri și proză cu pseudonimul Carmen Sylva.

Primise o instrucție serioasă în familie de la pedagogi celebri ai timpului, însușindu-și limbile germană, engleză, franceză, italiană, rusă și suedeză. A luat ore de canto, orgă și pian de la mari interpreți, printre alții, Clara Schuman și A. Rubinstein, dar și de pictură, de la maeștri consacrați. A călătorit la curțile monarhice din Austria, Belgia, Germania, Italia și Rusia. Tatăl reginei, Prințul Guillaume-Herman de Wied, a scris două cărți (*Revelația divină* și *Viața inconștientă a spiritului,* ultima dedicată subteranelor spiritismului), iar bunica paternă, Prințesa Luisa de Wied, a fost un talent real ca poet, pictor, muzician.

La 15 noiembrie 1869, Prințesa Elisabeta de Wied s-a căsătorit, la Palatul din Neuwied, cu Carol de Hohenzollern de Sigmaringen, Domnitor al Principatelor Unite Române, stabilindu-se la București. Au avut un singur copil, Maria (8 septembrie 1870 – 9 aprilie 1874). Viitorul rege Carol I va fi secondat de Elisabeta cu înțelegere și blândețe, care nu s-a amestecat în treburile politice ale statului român.

Întreaga energie și talentul deosebit au fost canalizate de către regină spre acțiuni social-educative, patronând cu distincție și discreție un azil de copii (Azilul „Elisabeta” din București), integrarea nevăzătorilor în viața cotidiană (Așezământul „Vatra Luminoasă” din București), acordând sprijin răniților din vremea Războiului de Neatârnare 1877-1878, fiind supranumită „Regina-Mamă”. A protejat artele, încurajând și acordând ajutor material lui Nicolae Grigorescu și George Enescu, altor talente distinse ale neamului românesc.

A învățat românește și a tradus în limba germană poeziile lui Vasile Alecsandri, Mihai Eminescu, Dimitrie Bolintineanu, Candiano Popescu, C. Conachi, I. Negruzzi, T. Șerbănescu (*Rumanische Dichtungen*, Leipzig, 1881, VIII+214p.). A scris despre regină Pierre Loti (*L'exillée*), iar George Bengesco i-a

întocmit bibliografia operei (Carmen Sylva, Sa Majesté La Reine Élisabeth de Roumanie. *Bibliographie et extraits*. Bruxelles, Paris, Socec et Co., 1904, 300 p.). Căci, la rândul său, Carmen Sylva este autoarea a 49 de volume, dintre care 19 sunt poezii originale. Ca urmare a aprecierii favorabile a talentului evident, a fost laureată cu titlul de Bard al Scoției și Doctor Honoris Causa al Academiei Hungare din Budapesta, fiind primită drept membru de onoare în Academia Română (1881) și premiată de către Academia Franceză cu „Le Prix Botta”, pentru volumul *Cugetările unei regine* (1887).

Scrierile sale originale sunt de expresie germană, unele în colaborare, romanul *Astra*, împreună cu Mite Kremnitz, cu care a făcut traduceri din română în germană; a mai colaborat cu Elena Văcărescu, căreia i-a prefațat o carte de poezii populare românești în limba franceză, premiată de Academia Franceză. Printre frecventatoarele cercului său literar, s-au numărat, printre alții, Elena și Martha Bibescu, Elena Poenaru, Ana Rosetti ș.a.

Dintre traducătorii operei sale, menționăm pe Vasile Alecsandri, Mihai Eminescu, George Coșbuc, Titu Maiorescu, Liviu Rebreanu ori Adrian Maniu – scriitori consacrați, dar și literați mai puțin cunoscuți.

I-au fost dedicate lucrări de exegeză și memorii de către: A.P. Vojen (1904), O. Goga (1912), S. Mehedinți (1916), Barbu Delavrancea (1892), I.G. Duca (1933). Viața reginei a fost prezentată de Natalia, baroneasă de Stackelberg (1892), Eniu Bălteanu (1885), G. Bengesco (1905), Lucreția Carandino-Platamona (ed. I, 1936; ed.II, 1943). Dar bibliografia operei și a referințelor este mai numeroasă, totuși, în nicio carte dedicată istoriei literaturii române, aparținând lui N. Iorga, G. Călinescu, E. Lovinescu ș.a., nu figurează vreun capitol consacrat operei reginei-scriitoare, cum nu există nicio referință la creațiile literare ale românilor de altă expresie lingvistică decât cea românească.

Analiza operei scrisă de Carmen Sylva, la cele peste opt decenii de la moartea autoarei, își așteaptă exegetul obiectiv și profesionalist.

În cele ce urmează, ne-am propus doar prezentarea

volumului *Pelesch-Märchen/Poveștile Peleșului*, care a apărut inițial la Leipzig (1882, 1883) și ulterior la Bonn (1886, 1899), în limba germană, urmate de ediții, în limbile: rusă (1883, 1896), franceză (1884), maghiară (1887), italiană (1892, 1897), sârbă (1893) și olandeză (1898). Dar în aceste limbi, precum și în altele (armeană, daneză, engleză, spaniolă și suedeză), au apărut și alte scrieri ale reginei-scriitoare.

În limba română, *Poveștile Peleșului* au avut mai multe ediții. Cea mai reprezentativă datează din anul 1933, apărută la îndemnul Regelui Carol II, cu prilejul sărbătoririi centenarului autoarei, însumând douăsprezece legende: *Puiu, Vârful-cu-dor, Furnica, Piatra Arsă, Jepii, Omul, Cetatea Babei, Caraimanul, Peștera Ialomicioarei, Peleșul, Lacul, Ceahlăul.* Se distinge *Vârful-cu-dor*, după care a făcut în versuri libretul cu același nume, tălmăcit, în românește, de Mihai Eminescu și, în italiană, de Luis F. Paganini, transpus în muzică de Zdislaw Lubicz. Mica operă lirică a fost pusă în scenă, la Teatrul Național din București (ianuarie 1879), cu interpreți italieni, și, la Coven Garden din Londra (1880), cu interpreți britanici și costume populare românești expediate din București. Legenda îl va inspira pe G.D. Mirea să realizeze o pictură alegorică în stil academicizant, în două variante, una aflată în colecțiile Muzeului Național de Artă din București, pictură în ulei, de dimensiuni respectabile, cealaltă, pe fundalul cupolei din sala centrală a Palatului Cantacuzino din București, o frescă plină de subtilități inițiatice. Structural, fantasmele legendelor din *Poveștile Peleșului* par oculte, prin aura diafană a proiecției nucleului narațiunii într-un univers abscons, însă ele se caracterizează prin miracolul straniu al miturilor helene: chipurile sunt senine, atitudinile pline de noblețe, chiar dacă amănuntele apar insolite ori senzaționale. Dar, pe de altă parte, legendele reginei-scriitoare au influențe din ținuturile hiperboreene germanice și scandinave, înscriindu-se pe linia poveștilor fantastice hoffmaniene și hamsuniene, cu mistere de ev mediu dar și ale lui Mircea Eliade de mai târziu, ca verigă literară de care este bine să se țină seama.

Ceea ce trebuie remarcat ca trăsătură comună „poveștilor" din volum e alternarea fantasticului autohton cu cel al vechilor legende germanice. Totul se desfășoară în afara țesăturii tradiționale cunoscute, respectându-se doar structura tematică, fiecare poveste având o desfășurare proprie de lume siderală într-un univers plin de capcane, încheiată într-o aură de mister și destine insurmontabile. Astfel, originalitatea compoziționlă predomină, cucerind lectorul cu frumusețea orizonturilor descrise cu îndemânare.

Este una din operele cele mai reușite ale scriitoarei, dăruită cu harul inventivității și al evocării, purtând cu distincție și tiara regală.

Gânduri ce nu trebuie să ne părăsească

ÎNV. VICTORIA RUDI

- *„Să te mândrești că aparții acestui plai mioritic..."*
- *„Privind spre viitor să-ți întorci privirea și spre înapoi, către acele timpuri în care înaintașii, eroii... au ținut liberă această GLIE..."*
- *„A ierta nu înseamnă „a uita"... „a uita"... „a ierta" este de neiertat..."*
- *„Dacă te afli în afara țării: să-ți reîmprospătezi mereu sentimentul iubirii pentru țara natală..."*
- *„Să tragi cu ochiul, măcar la felul în care alte popoare își cinstesc eroii, își evocă trecutul..."*
- *„Că România este „brazda" în care se află adânc îngropată rădăcina neamului tău și a ta..."*
- *„Locul unde te-ai născut și ai crescut... acesta se află în țara numită România adică în țara ta..."*
- *„Suntem trecători prin viață..."*
- *„Să acționăm pentru a ne îmbogăți mintea și sufletul..."*
- *„Orice bine atârnă de tine; fă-l fără să aștepți să ți se ceară..."*
- *„Șapte ani de acasă nu se pot împrumuta – ori îi ai, ori nu îi ai..."*
- *„Să nu regreți pentru ce ai făcut, ci pentru ce nu ai putut să faci..."*
- *„O eroare repetată de o mie de ori, devine normă, regulă..."*
- *„Despre viață nu se poate scrie decât cu un toc înmuiat în lacrimi..."*
- *„Soarele luminează lumea văzută; Dumnezeu luminează lumea nevăzută – sufletele noastre..."*
- *„Toate sunt de împrumut – le-am primit și le înapoiem când nici bine nu ne-am obișnuit cu ele..."*

Să nu-l uităm pe talentatul poet rebel ION IANCU LEFTER

MIRCEA FITCAL

Am avut plăcerea să citesc biografia poetului Ion Iancu Lefter semnată de soția acestuia, Elvira Lefter, precum și câteva din creațiile acestuia. Întrucât la 1 martie se împlinesc 26 de ani de la moartea valorosului poet, am considerat necesar ca în semn de omagiu să vă prezint un crâmpei din biografia și opera poetului născut în județul Vaslui, a cărui activitate este strâns legată și de urbea noastră.

Ion Iancu Lefter s-a născut la 28 septembrie 1940 în satul Gura Albești, din județul Vaslui. Școala primară a urmat-o în satul natal, gimnaziul la Albești, iar liceul la Vaslui. A frecventat un an cursurile Institutului Pedagogic din Bârlad. A fost inițiatorul Cercului literar „George Tutoveanu", iar împreună cu Cezar Ivănescu, Octavian Stoica, Alexandru Tacu, Dan Ravaru și alții ***a activat constant în Cenaclul literar „Alexandru Vlahuță" din Bârlad***. Nevoit să se retragă de la cursurile Institutului Pedagogic din motive pecuniare se angajează ca suplinitor în învățământ, intrând ulterior la Facultatea de Filologie a Universității „Alexandru Ioan Cuza" Iași, secția fără frecvență.

Ca suplinitor lucrează în mai multe școli din județele Vaslui, Galați, Tulcea și Suceava. În toamna anului 1964, pe când lucra la Școala din Cârlibaba, județul Suceava se căsătorește cu Elvira Capră cu care va avea doi copii, Cezar și Călin. În anul 1970 a absolvit Facultatea de Filologie a Institutului Pedagogic din București. Debutul în presă se produce în „Înșul literar", în anul 1959 cu o poezie de dragoste. Colaborează la revistele „Luceafărul", „Contemporanul", „Convorbiri literare", „Cronica", „Viața românească", „Familia", „Orizont", „Ateneu", „Ramuri" etc.

Este remarcat de George Călinescu în 1962, atât el cât și prietenul său, Ion Murgeanu, acesta scriind elogios la adresa lor. Destinul i-a pus pe cei doi prieteni printr-o întâmplare fericită față în față cu Tudor Arghezi, în locuința acestuia din Piața Aviatorilor din București. Această întâlnire a fost menționată de ei în câte un eseu apărut în culegerea de evocări „L-am cunoscut pe Arghezi", Editura Mihai Eminescu, București, 1981. A debutat în volum la Editura Tineretului în anul 1969 cu placheta de versuri „Sărut". La 1 martie 1990 a avut parte de o moarte stupidă

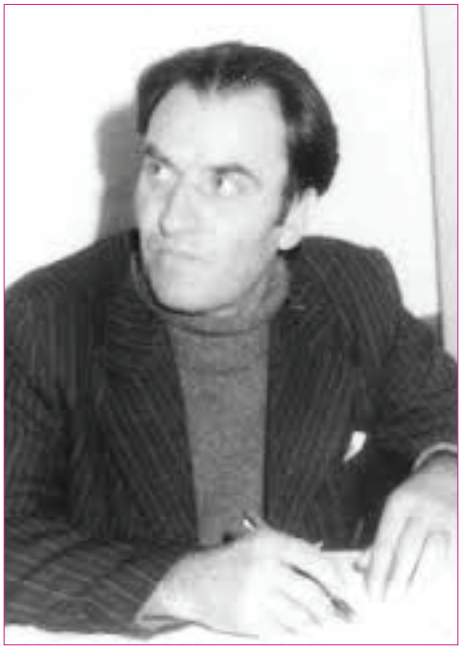

fiind călcat de o mașină pe o trecere de pietoni din orașul Vaslui, dând naștere la suspiciuni în ceea ce privește sfârșitul său tragic. Prin moartea sa prematură literatura română a fost văduvită de un poet de talent.

Postum i-au fost publicate sute de poezii în: „Convorbiri literare" - „Poezia", „Poesis", „Cronica", „Ateneu"; „Bucovina literară" - „Al cincilea anotimp", „Cele trei Crișuri", „Gazeta de est".

Au fost tipărite mai multe cărți: „Apoteoza lacrimii", „Cele mai frumoase poezii", „Învierea a doua" etc. Astăzi, Centrul cultural din comuna Albești, precum și o stradă din urbea Vasluiului – Moara Grecilor poartă numele poetului.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

Nistrule

Te strigă Prutul, Nistrule, legat
de dinții unui țar înfometat
și-i plânge apa și e supărat
că nu mai vrea să-i fie Țării hat.

Te strigă Ștefan, Nistrule-n, mormânt
că ai făcut cu dânsul legământ
să-i aperi palma asta de pământ
căci e pe lume lucrul cel mai sfânt.

Te-ntreabă dacă te-ai înstrăinat
și dacă limba doinei n-ai uitat,
dacă pe malul tău mai ai vreun sat
ori dacă prin Siberii te-ai mutat.

Mi-e dor de tine, Nistrule, mi-e dor,
va fi și vremea când va fi să mor,
dar las în locu-mi Nistrule-un fecior
să te aducă-n Sciția Minor.

Plâns adormit

Culcat într-o baladă, Plânsul doarme
cu lacrimile-ncremenite-n arme,
doarme Vasluiul, Înșul și Feleacul
și-n bocete de piatră doarme Iancu.

La Podu-Nalt cu toți s-au îngropat
și Nistrul a rămas însingurat,
printre străini, o veșnică vădană,
cărând spre mări neoblojita-i rană.

La Iași, sub cripte, dorm toți voievozii
și liberi umblă, ca-n pustiu, zăvozii
din carnea Neamului adânc mușcând
și-l lasă însetat și gol, flămând.

La Cluj, se va înstăpâni Attila
să ne înjuge-n brazdă, cu de-a sila,
în timp ce se petrece-n București
precum la nunțile împărătești.

Bucovina

Mă mai gândesc, gemând, la Bucovina,
la rănile-i și azi însângerate.
Istoria îmi zgârie retina,
un bocet sacru sufletu-mi străbate.

De preoți falși, acum, rebotezată,
de maica-i adoptivă, Ucraina,
în poarta Țării nu mai vrea să bată
să o cinstim, la masă, Bucovina.

Ce fulgere-ar emite Eminescu
Din sunetele dulcelui ei grai,
cum ar tuna, în rapsodii, Enescu
și Ștefan, cum ne-ar azvârli pe cai!

Noi, însă, am uitat-o într-o carte
în care literele au mucigăit,
și nu mai știm că-s haturile sparte
și nicidecum precum le-am moștenit.

Martie - luna mărțișoarelor

PROF. LIVIA ANDREI

Tradiția românească a mărțișorului se perpetuează de sute de ani. Mărțișoarele iau formă de inimi, de coșari, de flori, de trifoi cu patru foi, de potcoave, dar uneori iau forma unor oameni. Astfel, pentru salariații Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad mărțișoarele au fost doi oaspeți, ba chiar trei, veniți din București. Grație domnului ***Constantin Brezeanu***, au poposit la Casă, în ziua de 3 martie scriitorii ***Geo Călugăru și Ioan V. Maftei Buhăiești***, membri ai U.S.R., veniți să o susțină pe doamna Silvia Budescu la lansarea romanului său din data de 4 martie.

Domnul președinte Nicolaie Mihai a organizat pentru salariați și pentru colectivul de redacție al revistei ,,Viața noastră” o întâlnire cu acești oaspeți cu o zi înainte. Atmosfera a fost cu adevărat primăvăratică, plină de căldură și de prietenie.

Geo Călugăru s-a prezentat singur, iar Ioan V. Maftei-Buhăiești a fost prezentat de poetul Petruș Andrei, o mai veche cunoștință a sa, care chiar a publicat un eseu despre volumul său ,,Licărul stelelor în iarbă”. S-au spus cuvinte de suflet. Toți participanții au fost încântați de prestația

Ion V. Maftei Buhăiești, Geo Călugăru și Petruș Andrei

vorbitorilor. După aproape două ore, care au trecut pe nesimțite, ospeții au fost răsplătiți cu daruri din partea Consiliului Director și a Președintelui Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad. Un moment cu totul emoționant a fost oferit de cunoscutul prieten al Casei Dragoș Tufă, ce i-a impresionat pe oaspeți și nu numai.

Zilele mărțișorului au continuat. Pe 4 martie sub genericul ,,*Emoție, miraj și ispitire*” la Casă s-a sărbătorit FEMEIA. Domnul profesor Gruia Novac a adus un elogiu femeii, în ipostaza ei de mamă, soție , fiică sau bunică. Toate participantele la această manifestare au primit câte o felicitare și câte un mărțișor din partea Consiliului Director. Elogierea femeii a continuat cu două poezii ale poetului Petruș Andrei:

8 martie

Mulier res sacra homini.
(Femeia este ceva sfânt pentru om)
SENECA

Femeia-i cântul din livadă
Ce-l zice pasărea în mai,
E taină, înger sau monadă
Norocul ce în viață-l ai.

Femeia-i mai cu seamă dorul
Ce-aduce raiul pe pământ
Și, când își leagănă odorul,
Ea lacrima-și preface-n cânt.

Ea e izvor de poezie
Și inimii îi e balsam
E-a căsniciei trăinicie
Și mărul dragostei în ram.

Femeia este-o sărbătoare,
E-al fericirilor ulcior,
De-aceea-i dăm în dar o floare
Și-un fin și tandru mărțișor.

Emoție, miraj și ispitire

Eram fecior la tata
Și-abia-mi mijea mustața,
Nu cunoșteam femeia
Și nu știam ce-i viața.

Dar auzeam un cântec
Cântat pe la ospețe
Și câte o femeie
Voia să mă învețe:

,,Femeia te ridică,
Femeia te coboară,
Femeia îți dă viață
Și tot ea te omoară!”

Femeia-ți dă emoții
Că este o minune
Și-am cunoscut ispita
Încât și eu pot spune:

,,Femeia te ridică,
Femeia te coboară,
Femeia îți dă viață
Și tot ea te omoară!”

Femeia este-o floare
Ce-i fără de pereche,
De știi ca să-i scoți spinii,
Ea-ți cântă la ureche:

,,Femeia te ridică,
Femeia te coboară,
Femeia îți dă viață
Și tot ea te omoară!”

Femeia-i un miracol
și e-ndumnezeire
Iar, când o strângi în brațe,
Șoptește-i cu iubire:

,,Femeia te ridică,
Femeia te coboară,
Femeia îți dă viață
Și tot ea te omoară!”

Momentele muzicale susținute de elevii Botez Eduard, Căpriță Ștefana, Rebeka Berghiu, Geanina Pascu au încântat auditoriul, iar doamna Aneta Matei ne-a delectat cu vocea-i cunoscută.

A urmat apoi lansarea romanului doamnei profesoare Silvia Budescu ,,Rătăciri pe drum pustiu” a cărei prefață a fost semnată de Geo Călugăru, iar postfața de Petruș Andrei, ambii prezenți la eveniment, lucru mai rar întâlnit în

Rebeka Berghiu

lumea literară. Despre carte făcuse câteva dezvăluiri, cu o zi înainte, domnul Constantin Brezeanu, iar acum au vorbit Petruș Andrei, Vasile Chelaru, doamna Lucia Munteanu, câteva referiri la proza doamnei Silvia Budescu făcând și domnul profesor Gruia Novac, precum și cei doi oaspeți din București, Geo Călugăru și Ioan V. Maftei-Buhăiești. A fost o lansare deosebită desfășurată într-un cadru deosebit, așa cum numai domnul președinte Nicolaie Mihai știe să-l creeze. Mulți prieteni ai doamnei Silvia Budescu au fost prezenți la eveniment.

Zilele mărțișorului continuă și nu oricum, ci cu un ,,Mărțișor al vârstei a 3-a” ce s-a materializat într-un frumos și deosebit bal ce a avut loc la salonul **Royal** din Bârlad. Salonul este superb, iar atmosfera creată de invitații Casei a binedispus pe cei de vârsta a treia a, dar nu numai pe ei. A fost un adevărat festin cu muzică, dans, cu bucate deosebite și băuturi fine.

Așadar, în acest an MĂRȚIȘORUL a avut pentru membrii și oaspeții Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad mai multe ipostaze oferite în dar de neobositul președinte, magistrat Nicolaie Mihai și de Consiliul Director.

În numele membrilor și al simpatizanților acestei instituții mulțumim pentru MĂRȚIȘORELE primite și promitem că vom fi mereu prezenți la toate manifestările organizate în cadrul Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad.

Gruia Novac rostindu-și discursul

Aneta Matei

Participanți la manifestare

EMOȚIE, MIRAJ, ISPITIRE...

PROF. GRUIA NOVAC

...trei substantive tefere, cu vagi legături între ele, mi-au fost prezentate ca singurele tangente la zaiafetul „postfestum" de **unu** și **opt** MARTIE, probabil într-un subsidiar virtual care să-mi amintească, ceea ce aproape neglijasem, că într-un anotimp ca acesta se trezesc toate...

Așa deci, m-am gândit întâi la MAMA, pe care, recunosc, n-am văzut-o demult; doar în câteva vise, dar, ghinion! își uitase vorbele în tindă. Ca pe vremuri, când, nerostind niciun cuvânt, mă privea cu un fel de reproș matern când făceam nu știu ce poznă. De aceea, ori de câte ori mă privea așa, mă cuprindea o emoție sau o rușine, azi fiind inutil să le mai caut pricina. Era destul ca tata să zică „*mama*!", ca eu să mă cuminţesc de-a binelea. Emoția asta m-a înstăpânit într-atâta, încât, nepărăsindu-mă, de 57 de ani mă comport exact la fel în fața nevestei mele. Diferența e că nu mai e nimeni care să mă avertizeze: nevasta! Știu singur și mă domolesc. Probabil că-mi rezonează în minte ecourile proverbului auzit la o oră de latină a domnului Octav Tcaciuc: „Si vis pacem, para bellum!", adică „***Dacă vrei pace, pregătește-te de război***!!" Degeaba m-am pregătit, că tot de pace am avut parte! Adică de monotonie; și asta generează numai... emoție.

*
* *

Prin natura construcției mele psiho-somatice am fost și sunt un tip cu ***vedenii***.

Cecitatea nu m-a lovit încă, mai ales că pentru asta nu sunt neapărat obligatorii ochii. Cred că vreodată voi fi fost subiect de atracție, dar mai întotdeauna am patinat în iluzii. Și nu mi se întâmpla decât primăvara, în prima decadă. Ba, mă obișnuisem cu eșecurile într-atâta încât nu-mi mai luam nicio precauție, pricină pentru care m-am mirat că progresele visate s-au transferat în prima decadă a lui aprilie. Și cum s-a ivit prilejul, am și pus piciorul în prag. Acolo e și acum, că-n casă alta-i... stăpâna! Cum s-ar spune, după ani de peregrinări, precum Ulise, mi-am găsit Ithaca mea proprie, adică mai mult decât natală, ca un ***miraj,*** după care alergi, precum copilul care crede că orizontu-i pe coama dealului din preajmă, iar când vrea să-l atingă cu mâna, mincinosul și zădărâtorul, fuge mișelește pe celălalt deal... *E asta un altfel de alergare sisifică. Și-am denumit-o viață!...*

*
* *

Recunosc, cu capul plecat, că am fost în lunga mea viață, ***ispitit*** de multe. Adverbul ăsta are suficiente sensuri, ca să-l alegeți pe cel care vă îmbracă mai complet intenția, dar eu nu-s mofturos, nu-s pretențios, așa că accept orice... „poziție". O abatere însă tot am avut: n-am fost ispitit nicicând de gelozie, crezând eu – ieri, ca și azi – că e cea mai nenorocită maladie a unui bărbat. Am rămas drept, chiar dacă puțin mâhnit, și atunci când, rar însă, am fost înșelat în așteptările mele. Am iertat, bineînțeles, dar n-am uitat. Un popă care, uneori, a mai rostit și adevăruri mai acătărea, zicea că a nu uita, e rău, dar a ierta, e bine. S-a întâmplat ca eu să anticipez zicala popii. Am avut tăria (iarăși a) lui Ulise, care nu s-a lăsat ispitit, momit de Sirenele din intrarea în strâmtoarea Siciliei, poate și cu gândul la câteva stihuri din ***Glossa*** lui Eminescu: „**Ca un cântec de sirenă / Lumea-ntinde lucii mreje; / Ca să schimbe-actorii-n scenă / Te momește în vârteje**". În pofida știrilor de la Radio Șanț, ca unul care-am respectat femeia, i-am iubit prezența, mă bucur nespus că n-am fost nici Casanova, nici Don Juan. Vorba „prietenului" meu Ion Minulescu: „**Am înțeles că faima mea de Don Juan/ N-a fost decât un simplu titlu de roman**".

*
* *

Oricum, stimați prieteni și neprieteni, nu numai în această perioadă, dar, cu voia dumneavoastră, măcar în această perioadă, să rostim vorbe frumoase despre ***FEMEIE***, și, dacă se poate, numai **hipocoristice** („vorbe mângâietoare"). Să nu uităm: FEMEIA este ***mama, bunica***, ***soția***, (adesea ***amanta***), ***sora, verișoara, vecina, colega de la serviciu, prietena, cunoscuta, colega de bancă, ziarista, reportera TV, polițista, cocheta de pe stradă, vânzătoarea de la aprozar, florăreasa, farmacista, măturătoarea din sector, sora medicală, doctorița de familie, croitoreasa, furnizoarea de plante medicinale, secretara, actrița, taxatoarea de pe autobuz, maseuza*** ș.a.m.d.

E frumos să le mângâiem cu hipocoristice precum: ***fluturaș, floricică, motănaș, sufletel, iubițică, sau Irinel, Veruța, Anetuța, Maricica, Ilenuța, Virginica, Claudica, Cărmenuș, Adrienuca, Rodicuța, Alinuș, Cătălinuța, Mihaelica, Dănuța, Mădălina, Frosinel, Tania, Danieluța, Mirela, Marianuța, Găbișor, Luminița, Ani, Liviuța, Virginica, Getuța, Veronicuța, Tincuța, Tudorița, Paulica, Loredănuța, Teodora, Găbița*** și atâtea, atâtea nume, al căror șir îl închei cu cel pe care-l știu de 58 de ani: Ilincuța.

Poetul român **Ovidiu** (unii spun că e latin și n-am să-i contrazic) scria într-o carte pe nume ***Iubirile*** : „Felix qui, quod amat, defendere fortiter audet", adică: „***Fericit este cel care cutează să apere cu putere ceea ce iubește***". Eu aș adăuga: chiar dacă el nu este iubit... Pentru că toți suntem, cred, de acord că ***iubirea cuprinde emoție, miraj, ispitire***, iarăși știut fiind că „**iubirea mișcă soarele și celelalte stele**" (Dante), deci, „**învinge totul, învinge toate**" (Ovidiu).

Nu e chiar bine că ne amintim toate acestea doar în împrejurări ca cea de față. Însă, chiar e foarte bine că evocăm acum ***iubirea***, că altcum n-am mai face-o.

Prieteni, să nu evităm ***emoțiile***, să căutăm ***mirajul*** și să ne lăsăm ***ispitiți***.

Rețineți pilda dintr-un ***Catren*** al lui Omar Khayyam, în versiunea românească, superbă, a poetei și traducătoarei Elisabeta Isanos:

„Deschide-te parfumului, să-ți intre
Culori în suflet, muzici... Ține minte:
Tot în pământ se-ntoarce orice apă,
Chiar de s-ar trage din izvoare sfinte!"

(vol. *Ai clipa doar... Catrene*, de Omar Khayyam, versiune românească de Elisabeta Isanos, Ed. Lucman, București, 2007, pag. 106.)

La mulți ani,
Doamnelor și Domnișoarelor!

Rătăciri pe drum pustiu

Vasile Chelaru

Romanul doamnei profesor Silvia Budescu - „RĂTĂCIRI PE DRUM PUSTIU…” a apărut la Editura „Sfera” din Bârlad în anul 2016, și se bucură de suportul moral a două personalități reprezentative pentru literatura națională: profesorul și scriitorul Geo Călugăru, care a întocmit prefața și profesorul și poetul Petruș Andrei, care a elaborat postfața, ambii membri ai Uniunii Scriitorilor din România. Așadar, de la început se naște pentru cititor curiozitatea lecturării, completată de reputația autoarei, care a păși deja în teritoriile operelor literare cu volume de poezii și proză scurtă.

Constatarea scriitorului Geo Călugăru, din prefață, definește întocmai lumea în care ne introduce autoarea, obiectivele personajelor pentru îndeplinirea cărora luptă, fiind sacrificate valori mult mai însemnate, cum ar fi iubirea, prietenia, respectul. *„Ceea ce este demn de remarcat la scriitoarea Silvia Budescu, este faptul că știe să exploateze judicios, cu măiestrie artistică, prăpastia care separă cele două categorii de oameni a căror viață e guvernată de verbele „a fi” și „a avea”, verbe care le structurează scara de valori, definindu-le devenirea întru destin pe paliere ireconciliabile, de cele mai multe ori.”* – Geo Călugăru.

„RĂTĂCIRI PE DRUM PUSTIU” este un roman cu o narațiune lejeră, fără abundență stilistică, ce ne aduce în fața ochilor dealurile pitorești și podgoriile Hușului. Dialogul spumant, presărat în măsura potrivită cu regionalisme și arhaisme, evidențiază viața oamenilor, trăirile și năzuințele, sentimentele și resentimentele acestora. Este structurat pe cinci capitole, fiecare capitol fiind însoțit de un motto care-l definește, în interiorul acestora existând mai multe „segmente epice” (Geo Călugăru) .

VLADIMIR NEDELEANU, personajul principal, este un reputat doctor chirurg, ajuns la sfârșitul carierei profesionale, care trăiește frisoanele emoțiilor produse de regăsirea unor apropiați, oameni de încredere ce au slujit la moșia bunicului, de revederea locurilor natale și de numeroase aduceri aminte strâns legate de anii copilăriei.

În primele o sută de pagini este zugrăvit Grigore Nedeleanu, bunicul doctorului, un învățător sărac, tenace, înavuțit printr-o căsătorie din interes cu Soltana Petrov, fiica unui om bogat. Acesta reprezintă personajul emblematic al categoriei de oameni egocentrici, capabili de cele mai neașteptate sacrificii, pentru a-și atinge țelurile. Cu toate că Soltana îi dăruise un copil, nu exprimase griji firești, părintești, până la absolvirea studiilor liceale, după cum afirma soția: „Atât era, își lua pălăria din cuier și dus era. De băiat uita mereu, amâna rolul de tată pe altădată” – pag. 55. Viața lui Grigore Nedeleanu se consumă în preajma omului bun la toate, Dumitrache, pe care l-a îndemnat să o ia în căsătorie pe Tincuța, mai degrabă pentru a putea continua cu aceasta o veche relație amoroasă. Cu timpul Dumitrache intră la bănuieli și se revoltă, abandonând sentimentele de loialitate față de Grigore, în favoarea celor de ură. La pagina 70 sunt clar exprimate trăirile lui Dumitrache față de cel pe care-l slujea: „Mânia îl gâtuia, era o stare care-i întuneca mintea! „Acesta-mi ești conașule, mi-ai furat tinerețea, ca să ai muierea altuia lângă tine?”. Tocmai din această cauză cititorul este lăsat să creadă că plumbul care i-a luat viața lui Grigore ar fi plecat din arma lui Dumitrache, deși oficial s-a spus că posibilii vinovați ar fi fost soldații ruși ce se retrăgeau prin zonă. Autoarea lasă cititorului posibilitatea să decidă cine este vinovatul și schimbă sensul narațiunii spre un deznodământ neașteptat.

„Fana”, femeia din casă a bunicii Soltana, pe care VLADIMIR NEDELEANU și-o amintește „bondoacă și negricioasă”, cu o reputație îndoielnică în comunitate, împovărată de ani și maladii necunoscute, îl face să mediteze la trecut și, mai ales, la singura iubire trăită cu adevărat, pentru care însă nu a luptat. SABINA ANTON, asistenta medicală și femeia care l-a înțeles și iubit, alungată din spital de doctorița Magdalena Șimian, îndrăgostită la rândul ei de doctor, și-a continuat viața cu demnitate, discretă, cuminte, fără să fi pretins vreodată vreo răsplată pentru sacrificiile ei. Destinul, mereu imprevizibil, limpezește lucrurile; la sfârșitul vieții doctorița Magda Șimian află că este verișoara celei sacrificată și umilită pentru confortul ei sufletesc, însă contribuie la regăsirea Sabinei cu Vladimir.

Romanul are final fericit, Vladimir Nedeleanu descoperind că are o fiică și o nepoată. Abia atunci s-a disipat superstiția populară care parcă și-a pus amprenta pe existența personajului principal, pe care autoarea ne-o prezintă în primele pagini „ Dacă o șopârlă îți trece peste picior, vei trăi singurătatea lor, târâș toată viața.” – pag. 19.

Sunt convins că romanul va capta interesul cititorului, îi va menține interesul, așa că îl recomand din toată inima. Lectură plăcută!

Lecturi empatice

SILVIA BUDESCU - IPOSTAZE ALE FEMINITĂȚII

PROF. PETRUȘ ANDREI

Lansarea romanului doamnei Silvia Budescu a avut loc la Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor ,,Elena Cuza" Bârlad într-o atmosferă de sărbătoare primăvăratică și în prezența unei elite a culturii românești, pentru că, datorită domnului Constantin Brezeanu, coleg de clasă și prieten al scriitoarei, au poposit în urbea noastră, venind tocmai de la București, doi membri ai U.S.R. – Geo Călugăru și Ioan V. Maftei-Buhăiești.

Iată mai jos câteva considerații asupra acestei scrieri ce ne dezvăluie un nou talent în universul literaturii române contemporane.

,,Pentru o femeie, iubirea înseamnă istoria vieții ei."
(Germaine de Stael)

Toată opera doamnei profesoare, SILVIA BUDESCU, stă sub semnul iubirii, al adevărului și al frumosului uman și artistic:

- ,,Dor de albastru,", versuri, Editura ,,Sfera", Bârlad, 2014,
- ,,Nedumeriri", proză scurtă, aceeași editură, 2015 și
- ,,Anotimpul amintirilor" – roman, aceeași editură, 2015.

Romanul ,,Rătăciri pe drum pustiu", Editura ,,Sfera", Bârlad, 2016 se deschide cu o mărturisire tulburătoare din partea autoarei: ,,Vă mărturisesc cu mâna pe suflet că mă veți regăsi cu răbdare și, mai ales, cu dragoste în toate femeile din paginile acestei cărți". Inspirat de spovedania Silviei Budescu, mi-am intitulat postfața: ,,Ipostaze ale feminității". Ca și celelalte scrieri amintite, și acest nou roman are un puternic accent anticomunist, prozatoarea condamnând regimul trecut pentru furtul de proprietate. Din incipit, aflăm că doctorul Vladimir Nedeleanu a ieșit la pensie. El revendică ,,fosta avere a bunicului, Grigore Nedeleanu, (...) doar via, livada și crama. Casa bunicii Soltana era o ruină, a fost când dispensar, când grădiniță, au folosit-o, au distrus-o și-au plecat" (pag.9).

Acesta este principalul motiv care-l determină pe nepot să ajungă în locul dintre vii. Bunicul Grigore, învățător, ,,om deștept și de onoare în sat" a avut o moarte năpraznică: ,,Un foc de armă rătăcit, dacă nu cumva unul țintit, l-a răpus". Grigore Nedeleanu și ,,scumpa lui soție", Soltana Nedeleanu-Petrov, își dorm alături somnul de veci. Revenit la locurile dragi ale copilăriei și adolescenței, doctorul retrăiește intens cele mai nebunești aventuri. Nimeni nu poate înțelege durerea celui ce se întoarce plin de amintiri într-un loc de unde viața a fugit cu timpul în restriște și uitare (pag.12).

Talentul autoarei iese în evidență prin măiestria portretului, a descrierilor, a introspecției, a dialogurilor, personajele reînviind sub pana sa asemenea lui Lazăr. Tânărul învățător Grigore Nedeleanu era ,,un bărbat frumos, se ținea mândru, când se uita la tine parcă te sfredelea până în adâncul sufletului cu privirea aceea de sub sprâncenele negre, stufoase și frumos modelate" (pag.37). Soltana, fiica chiaburului Petrov, se purta mai altfel decât toate fetele din sat: ,,Fustă creață, înflorată, cu atlas la poale și bată lată la brâu. O bluză albă, cu flori cusute de mână la gât și la mâneci. Purta șiraguri de mărgele, pantofi de lac, iar pe braț, purta un fel de săculeț brodat cu mărgele" (pag. 37/38).

Romanul ,,Rătăciri pe drum pustiu" este un amestec baroc de roman social, de roman de dragoste, document, înfățișând nestatornicia vremurilor, a sentimentelor și oamenilor. Remarcabile sunt cele câteva ipostaze feminine zugrăvite în culori pastelate, femei pline de viață și de tristețe. Oamenii sunt sub vremi, destinele sunt furate, lașitățile și lipsa de caracter provoacă nenorociri. Autoarea îmbină cu măiestrie epicul cu esteticul, veștejind pe cei care, asemeni fluturelui, hoinăresc din floare în floare, plătind cu singurătate și tristețe peripețiile tinereții. Stilul este delicat, feminin, lipsit de grosolănii postmoderniste și insanități, elegant, pe alocuri ușor fardat, având filon satiric atunci când înfățișează meandrele unor inimi nestatornice. Apropierea Silviei Budescu de marea romancieră, Hortensia Papadat Bengescu poate fi susținută cu argumente.

Poeta Dorina Stoica – „Când nu Te iubeam” (Antologie de autor)

Scriitoarea Dorina Stoica se prezintă în fața cititorilor de toate vârstele cu o antologie de autor („Când nu Te iubeam”, Editura PIM, Iași, 2014). Volumul, după mărturisirea autoarei, cuprinde poezii selectate din cărțile: ,,Daruri”, Editura ,,Cronica”, Iași, 2009; ,,De la poezie la rugăciune”, Editura ,,Sfera”, Bârlad, 2010 și ,,Izvorul îndepărtat”, Editura PIM, Iași, 2011, precum și poezii nepublicate în volum, ci doar în reviste și antologii.

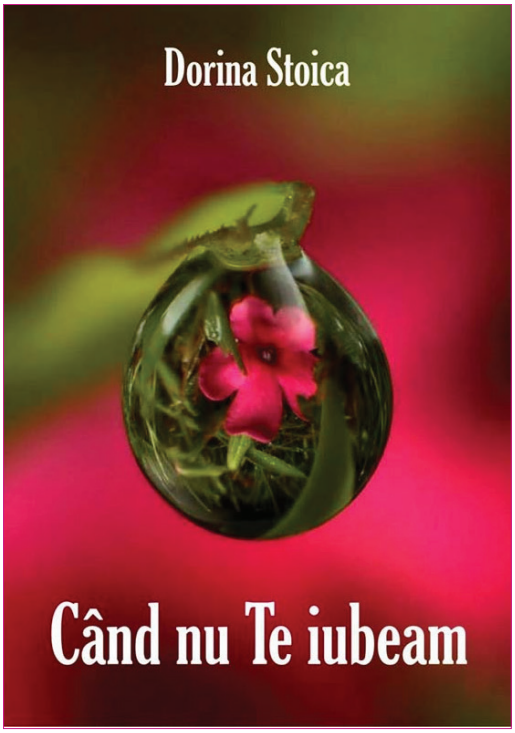

Un colectiv meritoriu a contribuit la această nouă apariție editorială: corectura și lectori de carte: Geta Modiga și Mariana Sava; grafica: Valentin B. Neagu și ,,Un cuvânt de învățătură” de părintele Ciprian Grădinaru.

Cartea de față tratează liric două momente existențiale: de dinainte și de după revelație.

,,Când nu Te iubeam”, Doamne, se spovedește autoarea, ,,lut și țărână eram.”

Ea se desprinde de tină și se înalță, prin dragoste christică, în lumea spirituală. Este vechea luptă cantemireană din ,,Gâlceava înțeleptului cu lumea sau giudețul sufletului cu trupul”. Acesta din urmă, gazdă temporară a sufletului, este plin de păcate, iar lumea a fost, este și va fi întotdeauna rea și plină de ispite. Una dintre poezii este intitulată chiar ,,Trup și suflet”.

În copilărie și adolescență, Dorina Stoica iubea ,,o floare”, ,,un copac”, apoi ,,o mulțime de păsări”, ,,străzile orașului” și ,,grădina cu cireșe coapte”; iubea viața și plăcerile ei dar ,,raza de soare” ,,intrată pe geamul îngust/ din biserica veche” era într-atât de strălucitoare încât a dorit să se facă ,,Lumină” prin harul divin cu care a fost înzestrată.

Creațiile din această antologie sunt rod al meditației, al reculegerii, al rugăciunii, al lecturilor din cărțile religioase, al credinței sale în existența divinității.

Construite pe ideea arghezian a dialogului cu divinitatea, aceste creații pledează în favoarea trăirilor sufletești și condamnă ființele care sunt robite trupului.

După inflația postmodernistă cu versuri de apă tulbure, se simțea nevoia de poezie limpede ca apa de izvor în care să se audă distinct glasul conștiinței și credinței.

Nostalgia după ,,Raiul pierdut” este înlocuită de poetă cu bucuria regăsirii lui; pentru asta însă sunt necesare ,,Rugăciunile” și „Euharistia”. Însuflețită de ,,Nădejde, Credință și Dragoste”, Dorina Stoica se bucură că ,,Mai e credință” la noi și scrie o ,,Rugăciune de iertare” așteptând cu evlavie a cerului ,,Binecuvântare”. Unele rugăciuni portretizează monahi: ,,Rugăciune pentru duhovnic”, ,,Părintele Ilie Cleopa”, ,,Rugăciunea lui Agatonie”.

Pledoaria poeziei în favoarea credinței ortodoxe se încheie apoteotic îndemnând pe drept credincioși ,,Rămâneți în biserica ortodoxă străbună!”

Însoțită mereu de ,,Îngerul păzitor”, Dorina Stoica năzuiește ,,Spre lumină”, rugându-se de bunul Dumnezeu: ,,Am strigat spre Tine, Doamne!”, ,,Tu poți , Doamne!”, ,,Fă-mă, Doamne, vas sfințit”, ,,Vino, Doamne!”, ,,Doamne, dă-mi răbdare”, dar și de Maica Domnului: ,,Maică, Tu știi durerea mea”, ,,Venim la Tine, Maică!”, ,,Rugătoare, Maica Sfântă”, ,,Maica Lacrimilor” și de Mântuitor: ,,Iisuse, preadulce Hristoase.”

Multe dintre poeme sunt reușite, memorabile chiar: ,,Acasă”, ,,Poetul”, ,,Ce preț are o poezie”, ,,Fă-mă, Doamne, vas sfințit”, ,,Rugăciune de iertare” și multe altele.

Deși știu că poeții sunt ,,genus irritabile”, totuși îmi fac datoria de critic, dar cu bună credință și cu duhul blândeții. În versul al treilea din poezia ,,Ajută-mă să iert” (p.65) ,,întruna”, însemnând ,,mereu” se scrie legat. Poezia ,,Rugăciune” (pp. 80-81) de factură populară, scrisă în ritm trohaic, având un picior metric de șapte silabe are câte un picior care șchioapătă: ,,Dă-mi-l mie cât (mai) sunt” și ,,Tată, Fiu (drag) și Duh sfânt” ar suna armonios. (La o reeditare, poeta Dorina Stoica ar putea ține seamă de aceste mici observații.)

Poezia ,,Binecuvântare” aduce aminte de ,,Cartea de învățătură” a mitropolitului Varlaam și de ,,Psaltirea pre versuri tocmită” a mitropolitului Dosoftei, fiind o rugă adresată Maicii Domnului:

,,Vreau să viersuiesc
Cu glas îngeresc
Într-o zi de vară
Când plouă cu flori
Răsari, Maică, în zori (…)
Tu ești Maica vieții,
Albă iasomie
Maică poezie,
Apă ne-ncepută
Rugă ne-ntreruptă”.

Într-o lume aflată într-o inexorabilă degradare, în care prostituate de lux și infractori devin ,,oameni politici” și se ascund în Parlamentul țării, când chiar poeții își află inspirația în ,,groapa de gunoi a lui Ouatu”, izvorul poeziei Dorinei Stoica este omul credincios, însuflețit de nobile idealuri și cuprins de sentimente înălțătoare ca ortodoxismul, mila, altruismul, fapta bună, dragostea față de țara care l-a născut, față de aproape, față de slujitorii bisericii, față de familie etc.

Spre deosebire de scrierile unor autori care nu pot fi citite noaptea, poeziile Dorinei Stoica pot fi citite în toate momentele zilelor și nopților din marea noastră trecere.

Cartea sa este mai mult decât necesară pentru educația moral-creștină a contemporanilor și a generațiilor care vor veni.

Și pentru că face bine sufletului, încheiem cu un mic fragment din rugăciunea: ,,Vino, Doamne!”

,,Vino, Doamne, mă ajută să cunosc, să înțeleg
Și cu fir de rugăciune de Tine viața să-mi leg.
Vino cu prinos de slavă, cu iubire, cu iertare,
Doamne, vino de mă scoate din păcat, din întinare.”

8 Martie – Ziua Internațională a Femeii

col.(r.) Ioan Staș

La 8 martie 1857 are loc un protest al femeilor care lucrau în industria textilă la New York; ele criticau condițiile de muncă și salariile scăzute. Protestatarele au fost atacate de polițiști.

În 1910, la Copenhaga, se organizează prima conferință internațională a femeilor, care decide stabilirea unei Zile Internaționale a Femeilor.

În anul 1975, Organizația Națiunilor Unite oficializează ***ziua de 8 martie ca Zi Internațională a Femeii.***

Deși a debutat, în primii ani ai secolului trecut, ca o sărbătoare politică și socială, ziua de 8 martie s-a transformat treptat pentru a fi astăzi, mai ales, o zi în care bărbații își exprimă dragostea și afecțiunea pentru femei, oferind flori și mici cadouri.

De sute de ani, femeia a reprezentat cheia existenței noastre. Chipul ei a fost cioplit în piatră, ori fildeș; a fost dăltuit în marmură de către iubitorii de frumos din toate timpurile, femeia fiind generatoarea bucuriilor și fericirii omenești.

S-a demonstrat în activitatea de zi cu zi, că femeile sunt destoinice, au o aleasă noblețe sufletească, sunt harnice, pricepute, capabile de fapte mari. Toată viața ne demonstrează că bărbații căsătoriți lucrează mai eficient, devin mai îndemânatici și se afirmă profesional.

Femeia este primăvară în suflet și în viața bărbatului. Fața zâmbitoare a unei femei e cel mai frumos peisaj, ea fiind un dar nestins de tandrețe.

Noi, bărbații, avem oameni de seamă, intelectuali care au apreciat foarte mult femeia, chiar au idolatrizat-o. Nicolae Roșca Codreanu, născut la Dealu Mare, lângă Bârlad, fratele mai mic al lui Gheorghe Roșca Codreanu, în testamenul său scrie despre femeie astfel:

- *Femeia este temeiul cel mai statornic al societății;*
- *Femeia a fost și pururea va fi partea intimă a neamului omenesc;*
- *Ea îi pricinuiește cele mai mari bucurii bărbatului;*
- *Femeia este îngerul păzitor al copilăriei.*

De ziua lor, bărbații le dau onorul și le urează mulți ani fericiți fiind că:

„Femeia e un buchet de flori,
O mângâiere de petale,
Un izvor de fericire;
E căldura de la soare.”

Primăvara a sosit

Mihaela Pleșu

Rândunica cea voioasă
Cântă veselă pe ram,
Este soare, voioșie,
Toți copii sunt la geam.
Gândăceii se grăbesc
Să apară din frunziș
Și la soare să se-alinte,
Colo-n luminiș.
Vom ieși și noi la joc,
Plini de bucurie,
Vom cânta toți la un loc,
Imn de veselie.
Primăvara a sosit,
În alai de sărbătoare,
Soare, bine ai venit!
Cu lumină și culoare.

Primăvara

Din zăpadă se ridică,
O tulpină subțirică.
Este chiar un ghiocel,
Cu glăsciorul subțirel,
Ce vestește-n toată țara:
Primăvara, primăvara!
Vântul leagănă ușor,
Clopoțelul sclipitor,
Frunze crude, săbioare,
Unduiesc sub blândul soare.
Și salută-ncet, voioase,
Păsări mici și grațioase,
Ce-și fac cuib pe lângă case
Și se-ntorc cu drag la noi,
Peste câmp și în zăvoi,
Cuibărind de zor, voioase,
Bat din aripi curioase,
Bucuroase că-n sfârșit
Primăvara a sosit!

Poeziile fac parte din volumul *În lumea lui Clopoțel*, semnat Mihaela Pleșu, editura Pim, Iași, 2013

SIMPOZIONUL
FEMEIA PENSIONARĂ ÎN ROMÂNIA
dedicat Zilei Internaționale a Femeii

Doamnelor și domnilor,[1]

În decursul anilor, „Federația Națională a Pensionarilor din România" a efectuat analize și a organizat dezbateri variate privind viața acelora pe care îi reprezentăm – pensionarii - dar niciodată nu a organizat o dezbatere exclusivă privind femeile pensionare.

Suplinind această, să-i spun omisiune, astăzi vă invităm să dezbatem împreună cu dumneavoastră, persoane avizate, aspecte ale vieții de **pensionară** cu speranța că vom putea astfel găsi soluții în favoarea acestora.

Onorată asistență,

În mod firesc, pensionarea este privită ca o recompensă pentru munca și eforturile zilnice prestate timp de zeci de ani, ca o perioadă de relaxare și reorientare spre confort și viața de familie.

Pentru mulți pensionari români, însă, această perspectivă continuă să rămână doar un vis frumos, realitatea cotidiană având mai degrabă un scenariu sumbru.

Scăderea veniturilor pensionarului, ale familiei, perspectiva bolii sau invalidității, accesul dificil la sistemul de asistență medicală, problemele financiare ale copiilor sau ale altor membri ai familiei, **restructurarea întregului sistem de viață,** de activitate și relații sociale, sunt câteva probleme majore pe care și femeia pensionară le aduce în prim plan.

Lipsa unei activități constante și retragerea din plan social reprezintă cele mai mari provocări ale acestei vârste. Dacă femeia pensionară și pensionarii în general, nu reușesc să umple aceste goluri, orientându-se spre proiecte în plan personal sau familial, echilibrul interior este afectat și apar dificultăți importante de adaptare la solicitările vârstei.

Într-o societate prosperă, preocuparea pentru viitor (copii) și trecut (pensionari) reprezintă o politică normală care asigură creșterea și dezvoltarea socială. Lipsa resurselor financiare pentru majoritatea pensionarilor din România, face aproape imposibilă discuția despre călătorii, vacanțe, hobby-uri ale acestora.

Atunci când preocuparea pentru plata întreținerii, serviciilor, asigurarea medicamentelor indispensabile supraviețuirii, alimentației reprezintă dominanta vieții cotidiene, gândurile pentru activități considerate „de lux" nu mai pot să apară.

Onorată asistență,

Un fenomen global actual cu implicații de ordin economic și social legat în mod direct de viața cotidiană umană este **îmbătrânirea populației.** Acest proces al îmbătrânirii demografice generează numeroase probleme noi și are consecințe și de ordin economic, cultural, medical și de asemenea politic.

O manifestare importantă a procesului global de îmbătrânire a populației, o constituie **creșterea numărului femeilor** în populația persoanelor vârstnice și longevive, adică feminizarea acestui fenomen. De altfel, **„feminizarea îmbătrânirii"** este un diagnostic, potrivit prognozei specialiștilor, comun pentru majoritatea țărilor. Acest fapt se explică prin creșterea mai mare a speranței de viață a femeilor, a duratei vieții lor, comparativ cu cea a bărbaților, datorită particularităților biologice și a modului lor de viață.

La nivel mondial, la mijlocul secolului al XX-lea, numărul și ponderea persoanelor vârstnice, pe cele două sexe, erau aproximativ egale (în anul 1950, bărbații de peste 60 ani constituiau 9% din totalul populației masculine, iar femeile de peste 60 ani 7,3% din totalul populației feminine), începând cu anii '60 se remarcă diferențieri semnificative în ceea ce privește nivelul de îmbătrânire pe cele două sexe în favoarea sexului feminin (în anul 2015, bărbații de peste 60 ani dețineau 18,8% din totalul populației masculine, iar femeile de peste 60 ani, reprezentau 24,7% din totalul populației feminine).

Decalajul, afirmă specialiștii, se va lărgi în viitor, când la orizontul anului 2050, ponderea femeilor vârstnice va fi de **28,8%** din totalul femeilor, iar a bărbaților de **26,2%** din totalul bărbaților.

România, la fel ca majoritatea țărilor europene, a cunoscut în ultimele decenii modificări semnificative în ceea ce privește dimensiunea și structura populației. Astfel, populația vârstnică a României (65 ani și peste) a crescut continuu în ultima jumătate de secol de la 9,9% în anul 1956, la 10,4% în anul 1990, 13,3% în anul 2000 și 15,2% în anul 2015.

În prezent – februarie 2016 – totalul acestei populații (65 ani și peste) este de **3.449.200,** în care ponderea persoanelor de sex feminin în vârstă de 65 de ani și peste este de 59,7%, iar ponderea persoanelor de sex masculin în vârstă de 65 de ani și peste este de 40,3%.

Nivelul și dinamica populației vârstnice, după domiciliu, în perioada 2000-2015

	2000	2005	2010	2015
Nr. bărbaților în vârstă de 65 de ani și peste - mii pers.	1.239,6	1.330,8	1.320,0	1.391,4
Nr. femeilor în vârstă de 65 de ani și peste – mii pers.	1.775,6	1.919,5	1.948,0	2.057,8
TOTAL	2.995,2	3.250,3	3.268,5	3.449,2
Dinamica în % anul 2000 = 100	**100,0**	**108,5**	**109,1**	**115,2**

[1] Material prezentat la simpozionul organizat de către Federația Națională a Pensionarilor din România *Femeia pensionară în România* de către Luciana Cănilă, președinte al Comitetului de Femei al Federației Naționale a Pensionarilor din România, cu ocazia Zilei Internaționale a Femeii.

La 1 ianuarie 2016, populația rezidentă **a României**, **era de 19.942.600, din care 10.204.200 femei (51,2%) și 9.737.400 bărbați (48,8%); cea după domiciliu era de** 22.242.738

Din totalul acestei populații, 4.679.307 persoane au avut în luna februarie 2016 statutul de pensionar, din care 3.416.900 (73,0%) sunt ***pensionari pentru limită de vârstă***.

Raportul dintre numărul pensionarilor de asigurări sociale și numărul populației rezidente - pe județe și total țară, în luna februarie 2016

Județ	Populație	Nr. pensionari		Pensia medie		Pensionari în populația județului/țării %
		Total	Femei	Total	Femei	
Alba	335.875	84.882	37.989	918	883	25,3
Arad	426.459	100.980	50.443	853	808	23,7
Argeș	600.256	147.194	68.234	938	898	24,5
Bacău	604.158	141.154	59.899	923	868	23,4
Bihor	571.955	146.409	71.029	880	822	39,07
Bistrița Năsăud	283.210	57.503	22.892	777	764	20,3
Botoșani	399.259	77.761	35.513	751	736	**19,5**
Brașov	550.985	142.495	77.321	1.115	1.036	25,9
Brăila	308.176	79.200	37.060	875	810	38,9
Buzău	436.440	109.093	47.928	821	770	25,0
Caraș-Severin	286.143	74.477	30.993	924	818	26,0
Călărași	298.684	62.661	26.843	785	721	21,0
Cluj	700.665	165.993	82.798	987	935	23,7
Constanța	683.339	143.987	69.165	962	851	21,1
Covasna	207.596	45.092	21.746	878	840	21,7
Dâmbovița	509.531	112.190	50.023	885	832	21,7
Dolj	646.455	151.850	73.199	874	811	23,5
Galați	524.574	126.482	55.435	1.006	896	24,1
Giurgiu	276.632	57.148	23.116	748	687	20,7
Gorj	331.416	76.625	31.441	978	869	23,1
Harghita	309.138	73.683	35.267	883	814	23,8
Hunedoara	403.554	125.059	50.975	1.139	903	31,0
Ialomița	267.139	56.464	24.730	808	742	21,1
Iași	786.596	147.983	71.118	911	894	**18,8**
Ilfov	430.798	72.545	38.512	865	810	**16,8**
Maramureș	470.691	112.110	45.563	899	837	23,8
Mehedinți	256.140	58.996	24.461	896	797	23,0
Mureș	546.415	133.838	64.945	883	837	24,5
Neamț	459.372	115.678	49.364	879	850	25,2
Olt	418.464	93.290	39.322	798	738	22,3
Prahova	747.565	196.584	90.944	999	932	26,3
Satu Mare	339.998	76.550	36.633	786	778	22,5
Sălaj	219.024	55.631	23.550	850	761	25,4
Sibiu	400.138	95.725	40.860	955	932	23,9
Suceava	631.030	137.393	57.010	814	783	21,8
Teleorman	361.479	93.552	40.179	802	749	25,9
Timiș	695.599	150.038	81.054	932	897	21,6
Tulcea	205.965	44.682	18.921	830	759	21,7
Vaslui	389.183	81.695	36.740	778	750	21,0
Vâlcea	363.291	100.071	42.763	868	816	27,5
Vrancea	333.858	69.245	29.634	773	767	20,7
București	1.853.402	485.319	296.732	1.179	1.101	26,2
TOTAL	**19.870.647**	**4.679.307**	**2.212.344**	**930**	**879**	**23,5**

Diferența numerică dintre bărbați și femei, din totalul populației, se regăsește și în structura pensionarilor.

Astfel, în luna februarie 2016, categoria ***pensionari pentru limită de vârstă,*** numărul femeilor pensionare (de 1.868.888) îl depășește pe cel al bărbaților (1.548.012) cu 20,7%. Dar, în categoria „pensionarilor de invaliditate" numărul bărbaților (358.145) îl depășește pe cel al femeilor (286.820) cu aproape 25,0%.

În totalul general, nu sunt incluși urmașii.

Aflându-ne în domeniul diferențelor, amintim că și în ceea ce privește nivelul pensiilor de asigurări sociale sunt diferențe, dar nu în favoarea femeilor pensionare. În **februarie 2016,** pensia medie totală a fost de **930 lei**, pensia medie totală a femeilor pensionare însă a fost de **879 lei**.

La aceeași dată, **pensia medie pentru limită de vârstă** a fost de **1068 lei**, iar a femeilor pensionare **937 de lei**.

Cuantumul pensiei medii a femeilor pensionare din agricultură (359.655) a fost în februarie 2016 de **400 de lei**.

Din aceste date rezultă în mod evident că **pensiile de care beneficiază femeile pensionare**, la toate categoriile (cu excepția pensiei anticipate) **sunt mai mici, față de cele ale bărbaților**.

Explicația acestui fenomen constă în faptul că femeile au avut venituri salariale mai mici decât ale bărbaților, iar consecința este că **femeia pensionară**, cu excepțiile de rigoare, **este mai săracă**, fapt care o face mai vulnerabilă și mai dependentă de măsurile de protecție socială.

Interesant de observat este și raportul pensie medie de asigurări sociale de stat/salariu mediu brut și net, care în ianuarie 2016 a fost următorul:

- pensia medie a reprezentat

Număr pensionari pentru limită de vârstă și pensionari de invaliditate, în februarie 2016

	Total	Femei		Bărbați	
		număr	%	număr	%
Pensionari. pt. limită de vârstă	3.416.900	1.868.888	54,7	1.548.012	45,3
Pensionari. de invaliditate	644.965	286.820	44,5	358.145	55,5
Total general	4.061.865	2.155.708	53,0	1.906.157	47,0

Nivelul și dinamica **pensiei medii lunare** de asigurări sociale de stat

	2000	2005	2010	2016
Pensia medie – lei lunar	93,7	246	716	930
Dinamica în % - anul 2000=100	x	262,5	764,1	992,5

47,9% din salariul mediu brut și 34,6% din salariul mediu net;

- pensia medie pentru limită de vârstă a reprezentat 54,9.% din salariul mediu brut și 39,7% din cel net.

Femeile, în prezent cu o speranță medie de viață cu peste 7 ani mai mare decât a bărbaților (în anul 2014 speranța medie de viață a fost de 75,44 ani – 78,91 ani pentru femei și 72,00 ani pentru bărbați), vor continua, așa cum s-a mai spus, să reprezinte o pondere foarte mare în rândul persoanelor vârstnice și ale pensionarilor. Fiind pensionate mai devreme și trăind mai mult, femeile, deși dezavantajate ca nivel al pensiei, beneficiază de fondul de pensii mai mulți ani decât bărbații, la ele raportul dintre anii de contribuție și cei de pensie fiind mai mic decât la bărbați, acesta fiind argumentul pentru actuala tendință de egalizare a vârstei de pensionare între bărbați și femei.

Situația dificilă în care se află cei mai mulți pensionari, bărbați și femei pensionare din România, se datorează **și** următoarelor cauze :

- creșterea progresivă a costului întreținerii locuințelor, utilităților și alimentelor care au ridicat gradul de incidență a sărăciei în rândul pensionarilor, expuși suplimentar și unor riscuri specifice bătrâneții;

- înghețarea valorii punctului de pensie, începând cu octombrie 2009, coroborată cu creșterea prețurilor de consum, care a determinat scăderea puterii de cumpărare a pensiei.

Sărăcia este, de altfel, unul din fenomenele economico-sociale care afectează cel mai grav populația, iar unul dintre cei mai importanți indicatori de evaluare ai acestui flagel este **rata sărăciei**.

Cifrele arată că sărăcia pensionarilor este o realitate pentru mulți dintre ei și că acest flagel social afectează mai mult femeile decât bărbații.

Persoanele vârstnice cu nivel redus al resurselor materiale sunt reprezentate în special de femei care locuiesc singure (divorțate, văduve).

Din analiza evoluției riscului de sărăcie rezultă că acest fenomen este stabil în timp în majoritatea țărilor europene și oscilează în jurul valorii de **17%**. România are una din cele mai ridicate rate de sărăcie monetară relativă (22,6% în 2013) fiind depășită doar de Grecia (23,1%). Pentru femei situația a fost similară: rata de sărăcie a acestora, în România a fost de 23,2%, fiind urmată doar de Grecia cu 23,6%.

În ceea ce privește diferența de gen între ratele de sărăcie ale persoanelor vârstnice, în 2015 au variat între 4,0% și 6,0% la nivelul UE, iar la nivelul României între 8,0% și 10,0%, fapt care plasează femeia vârstnică din România într-un context net defavorabil comparativ cu femeile vârstnice din alte țări europene.

În luna ianuarie 2016, un număr de 1.557.815 pensionari cu pensii mai mici decât media (30,4% din totalul pensionarilor), s-au situat din punct de vedere a venitului din pensie, sub valoarea pragului minim de subzistență (559 lei), iar 2.167.785 pensionari (42,3% din total pensionari), sub valoarea pragului minim de trai decent.

Cu toate că valoarea punctul de pensie a fost indexat în ultimii 3 ani, puterea de cumpărare a pensiei medii a fost inferioară celei înregistrate în decembrie 2009.

STAREA DE SĂNĂTATE A FEMEILOR VÂRSTNICE

Doamnelor și domnilor,

Procesul de îmbătrânire a populației generează consecințe importante pe planul protecției sociale și al asistenței medicale a persoanelor vârstnice, cel mai numeros grup de populație ca adresabilitate. Categoria de populație în rândul căreia modificările de vârstă produc creșteri importante ale mortalității și invalidității o reprezintă vârstnicii, îmbolnăvirile având la aceștia o prevalență ridicată, manifestând tendințe accentuate de cronicizare și îmbolnăviri asociate.

Se știe că starea de sănătate a pensionarilor în general este influențată de mulți factori printre care: sărăcia, dezorganizarea socială, deficitul de acces la serviciile medicale, la servicii de prevenție și tratament ambulatoriu.

O particularitate este predominanța maladiilor cronice la persoanele vârstnice, fapt ce necesită un consum ridicat de medicamente și servicii medicale, un număr sporit de internări în unități spitalicești și o durată mai lungă a internărilor.

Mortalitatea poate fi considerată cel mai complex fenomen demografic cu evoluții pe termen scurt și mediu, nivelul acestuia înglobând toți factorii care influențează în mod negativ calitatea vieții.

Ponderea deceselor femeilor pensionare, în 2013, în totalul deceselor femei, a fost de 83,9% față de 66,5% ponderea deceselor bărbaților vârstnici în total decese bărbați.

O altă posibiltate de a caracteriza starea de sănătate a populației și tendințele înregistrate la o anumită dată, o constituie indicatorii morbidității. Pentru persoanele de 65 de ani și peste, principalele clase de boli care au avut, în anul 2015 de exemplu, cea mai mare incidență au fost bolile aparatului respirator, ale sistemului osos-articular, aparatului circulator, digestiv, aparatului genital-urinar, boli endocrine și boli ale sistemului nervos. Prevalența în rândul pensionarilor a fost mai ridicată decât la populația în general.

Problema morbidității și în special a incapacității, rămân cruciale pentru viitor și aceasta derivă din caracteristicile pe care morbiditatea le are la vârstnici: rată ridicată, boli care se întâlnesc predominant (cancer, afecțiuni cardio-vasculare, tulburări mentale) risc crescut de cronicizare a unor boli, precum și riscul de a suferi în același timp de mai multe afecțiuni.

Un indicator complex, este speranța de viață la naștere, care, în 2015 fost de 78,28 ani pentru femei și 71,24 pentru bărbați.

În ultimii ani au fost definiți mai mulți indicatori pentru caracterizarea stării de sănătate a pensionarilor, cum ar fi speranța de viață în starea de sănătate, speranța de viață fără incapacitate.

Se consideră că indicatorul clasic al speranței de viață utilizat în demografie nu este suficient de sensibil pentru măsurarea stării de sănătate. S-au propus noi concepte „speranța de viață în bună sănătate” și „speranța de viață cu incapacități” care permit să se țină seama nu numai de durata vieții, ci și de calitatea acesteia.

Speranța de viață a femeilor este mai mare decât cea a

bărbaților, dar plusul de ani, în general, femeile îl trăiesc într-o stare rea de sănătate și într-un grad de dependență mai mare.

În România speranța de viață în ani sănătoși, la vârsta de 65 de ani și peste, față de majoritatea țărilor UE, este mai mică atât la femei cât și la bărbați.

Ultimele date disponibile arată că, în 2010, femeile și bărbații la 65 ani mai puteau trăi fără probleme de sănătate doar în proporții de 29% și respectiv 42% din durata lor de viață la acea vârstă.

De subliniat că valorile speranței de viață sănătoasă au fost de numai 3,9 ani pentru femei și de 2,7 ani pentru bărbați, mult sub media UE25 (8,9 pentru femei și 8,6 pentru bărbați).

Mai grav, valorile înregistrate la speranța de viață sănătoasă au început să scadă la ambele sexe în anul 2009, iar diminuarea s-a accentuat în anul 2010.

O durată de viață în creștere și o durată de viață sănătoasă în scădere pun probleme nu doar celor direct afectați, dar și celorlalți cetățeni, economiei în ansamblu. Nu atât prin majorarea, altminteri modică, a pensiei, cât prin cheltuielile cu serviciile de sănătate, majorate substanțial, nu atât de episoade punctuale, cât de întinderea duratei afecțiunilor cronice (peste zece ani la femei și șase ani și jumătate la bărbați).

Speranța de viață la 65 de ani și peste

Categorii	Femei (ani)	Bărbați (ani)
Fără nicio limitare a activității	5,0	5,9
Cu activitate moderat limitată	7,0	7,5
Cu activitate sever limitată	4,8	2,5
Fără boli cronice	7,0	7,5
Cu boli cronice	10,2	6,5

Practic, pentru cei care ating vârsta de 65 de ani, pragul de viață „normală", fără limitarea activității este de 70 de ani iar cel de viață fără o boală care să îi macine este de 72 de ani.

Situația este foarte delicat de abordat, atât din considerente moral-creștine, cât și din considerente de echitate socială. Sunt doar câteva fațete ale unei chestiuni de mare importanță pentru persoanele de vârsta a treia, **care, să nu uităm, au depășit în premieră absolută ca număr, copiii între 0 și 15 ani, potrivit datelor comunicate de INS la ultimul recensământ**. Și reprezintă cam o șesime din populația țării, cu perspectiva de a ajunge la o treime în anul 2050.

ABUZUL ŞI VIOLENŢA CONTRA FEMEILOR

Doamnelor și domnilor,

Am considerat necesar să fac unele referiri și la abuzul și violența contra femeilor, la singurătate.

Într-o lume în care violența este un fenomen social care tinde, din nefericire să devină banal, persoanele vârstnice nu puteau să nu devină victime, considerate printre țintele cele mai ușoare.

Majoritatea studiilor găsesc vârsta medie a persoanelor supuse abuzurilor **în jur de 70 de ani,** cu o predominanță, a femeilor, multe pensionare. S-a constatat că abuzatorul este, în peste 80% din cazuri, de sex masculin și face parte din familie.

Abuzul și violența se petrec în familie, abuzatorii fiind rudele persoanei vârstnice, în afara familiei, cu autori care nu fac parte din familie.

Violenței cu autori din afara familiei îi cad victime persoane singure, cuplurile foarte în vârstă lipsite de apărare; mobilul este frecvent material — jefuirea de bunuri. În aceste cazuri de criminalitate cu tâlhărie, nu rareori victimele sunt torturate pentru a spune unde sunt banii și ucise apoi pentru a nu depune mărturie.

Tot formă de abuz fizic, de violență este abuzul sexual căruia îi cad victime femeile care locuiesc singure și nu numai. Violul în aceste cazuri poate fi asociat cu jefuirea și uneori cu suprimarea vieții.

Un alt act de violență, contra persoanelor vârstnice răspândit de altfel, este violența psihologică (violența verbală, abuzul comportamental) în multe cazuri greu de identificat. Acest tip de violență, se apreciază, macină lent rezistența persoanei vârstnice, reducând-o la tăcere, supunând-o.

Violența psihologică pregătește terenul violenței fizice sau i se asociază; este altfel spus un mod de a-i retrage persoanei în vârstă dreptul de a decide, dreptul de a-și exprima o opinie, o dorință, un protest, o nemulțumire. Violența psihologică timorează, neagă personalitatea, este un atac la demnitate.

Pentru combaterea abuzului și violenței contra persoanelor vârstnice, femei și bărbați, sunt necesare măsuri, de bază fiind educația, inițierea unei legislații protective a persoanelor vârstnice, sensibilizarea opiniei publice privind respectul și protecția bătrânilor.

SINGURĂTATEA

Multe persoane în vârstă, mai ales femei, trăiesc singure - singurătatea fiind o grea încercare.

Singurătatea involuntară este o stare cu care se confruntă categorii sociale diferite: bolnavii, persoane singure în urma unui divorț sau a pierderii partenerului de viață. Fenomenul este cu atât mai dramatic când afectează persoanele în vârstă, care trebuie să facă față nu numai procesului inerent de îmbătrânire fizică și intelectuală, dar și prejudecăților, modului în care sunt priviți, indiferenței, insensibilității, individualismului societății noastre.

Ar trebui să ținem cu tenacitate la imaginea pozitivă a femeii pensionare, să se evite conformarea șablonului de persoană în vârstă. Trebuie să acționăm ca femeia pensionară să fie întotdeauna o persoană agreabilă, interesantă, la curent cu ce este actual pe plan social, politic, artistic, să facă lucruri pe care nu le-a putut realiza din lipsă de timp și mai ales să nu se închidă în sine (acest lucru afectează sănătatea fizică și mentală). Să facă mereu ceva care să o scoată din singurătate.

Ar trebui să ofere ajutorul și experiența sa celor mai tineri, să-i facă să aprecieze lucrurile pe care le-au realizat la anii lor, de care, poate și ei beneficiază.

Ar trebui să-i ajute pe cei în suferință, care sunt adesea mai singuri și mai nefericiți decât noi.

Iar când singurătatea devine greu de suportat, ar trebui să ceară ajutor persoanelor din familie sau anturaj, care poate nu realizează că suferă.

ACTIVITATEA ÎN DOMENIU A ORGANIZAŢIILOR DE PENSIONARI

Doamnelor și domnilor,

Menirea organizațiilor de pensionari este, după cum se știe, să desfășoare activități în folosul pensionarilor, să-i reprezinte în

raporturile cu autoritățile publice centrale și locale, să le apere drepturile și libertățile.

Condiția „sine qua non" a îndeplinirii obiectivelor menționate o reprezintă cunoașterea de către fiecare organizație, de către federație, a situației pensionarilor, în particular a femeilor pensionare. Organizațiile trebuie să monitorizeze politicile sociale ale autorităților publice, să desfășoare activități de sensibilizare a acestora cu privire la nevoile femeilor pensionare, activități specifice de apărare a pensionarelor.

Organizațiile de pensionari trebuie să aibă în vedere și să ia în considerare capacitățile, nevoile și aspirațiile femeii pensionare, iar federația să generalizeze bunele practici din domeniu ale organizațiilor teritoriale și în special ale departamentelor de femei din cadrul acestora.

Pot fi folosite ca exemplu activitățile desfășurate de comisiile de femei din cadrul asociațiilor pensionarilor din Giurgiu, Baia Mare, Onești, Galați, Piatra Neamț, Teleorman, Vâlcea și Satu Mare.

O atenție deosebită trebui acordată relației cu mass-media, care ne poate ajuta să prezentăm imaginea reală a femeii pensionare. Pentru că nu trebuie să se uite că din generația actuală de femei pensionare multe au suportat dramele celui de-al doilea război mondial; au păstrat gospodăria, au întreținut familia când soții lor luptau cu arma în mână pentru țară (în prezent aproximativ 180.000 de femei sunt urmașe ale veteranilor de război). Nu trebuie să uităm că femeile, soții, mame, bunice, reprezintă ceea ce se cheamă popular „stâlpul familiei". Chiar și numai din aceste motive femeii pensionare ar trebui să i se asigure condiții pentru a trăi în demnitate anii adăugați vieții.

Considerăm că Federația Națională a Pensionarilor din România și asociațiile pensionarilor membre au obligația să ceară autorităților centrale și locale să adopte măsuri și să urmărească realizarea lor, pentru a asigura femeilor pensionare : acces deplin la îngrijirea sănătății, la hrană prin propriile venituri; să rămână integrate în societate; să trăiască în siguranță; să trăiască în demnitate.

PROPUNERI DE MĂSURI CE AR TREBUI, ÎN OPINIA FEDERAȚIEI, SĂ FIE LUATE

Doamnelor și domnilor,

Îmi închei expunerea – pe care ați avut amabilitatea să o ascultați – cu prezentarea câtorva propuneri de măsuri ale federației, ce ar trebui luate de autoritățile competente.

Sărăcia instalată în rândul pensionarilor și persoanelor vârstnice s-a dezvoltat pe fondul procesului de sărăcie a majorității populației României.

Veniturile insuficiente ale multor pensionari, bărbați și femei, îi împiedică să acopere cheltuielile strict necesare pentru traiul cotidian, pentru procurarea medicamentelor și pentru plata unor servicii medicale.

După cum s-a văzut, populația de vârsta a treia și a patra este o categorie socială vulnerabilă care se confruntă cu probleme specifice. Persoanele de vârsta a treia, reprezintă cel mai eterogen segment al populației, caracteristicile și nevoile acestor persoane variind foarte mult.

Pensionarii, femei și bărbați, au dreptul la o viață sănătoasă, la securitate și participarea activă la viața economică, socială, culturală și politică a societății.

În ceea ce privește **principalele contribuții**, pe domenii, ale autorităților centrale și locale în realizarea și îmbunătățirea traiului pensionarilor, femei și bărbați, apreciem că acestea pot fi următoarele :

- promovarea unei legi cadru care să reglementeze protecția drepturilor și libertăților pensionarilor;
- introducerea unui sistem de monitorizare a cazurilor sociale la nivel local pentru o mai bună evaluare a nevoilor comunității;
- folosirea aptitudinilor, experienței, cunoștințelor și potențialului cultural al pensionarilor prin organizarea de acțiuni cu aceștia;
- înființarea și extinderea unei rețele naționale de gerontologie și geriatrie;

- reglementarea acordării asistenței medicale și socio-medicale la domiciliu și stabilirea responsabilităților între cele două domenii;
- extinderea rețelei de centre rezidențiale pentru pensionari prin înființarea de unități care să ofere confort sporit, iar cheltuielile să fie suportate din veniturile acestora și al susținătorilor lor;
- informarea femeilor pensionare prin diverse mijloace de comunicare cu privire la drepturile și organismele la care se pot adresa dacă sunt victime ale violenței;
- monitorizarea permanentă de către poliția de proximitate a pensionarilor, femei și bărbați, potențiale victime ale violenței și actelor anti-sociale.

Stimați invitați,

În condițiile specifice ale vieții contemporane, cu transformări rapide și esențiale, care definesc lumea de astăzi, rolul și locul femeii în comunitate au suferit modificări importante. Dacă ne-am referi numai la faptul că ramuri importante ale economiei naționale, de exemplu învățământul și sănătatea sunt „feminizate", iar în aparatul funcționarilor din administrație predomină femeile, avem dovada indubitabilă a rolului important al femeilor. De aceea, avem obligația, noi toți, să credem în femeie, în femeia pensionară, în puterea lor și, sper, că expunerea mea reprezintă un motiv suficient ca dv., cei prezenți să vă exprimați opiniile.

Vă mulțumesc!

LUCIANA CĂNILĂ,
președinte al Comitetului de Femei al Federației Naționale a Pensionarilor din România

Cronică de familie

Biata mamă...

Teodora Costea Cazacu,
Sucursala Șuletea

Răsărită ca o floare rară pe întinsa vale a Ghergheștiului, Ileana lui Costache Focșa, abia ieșită din „frageda pruncie”, începuse să iasă la hore și baluri, remarcându-se ca una dintre fetele frumoase ale locului. Trăia în casa părintească din Micești, răsfățată și fericită, ca unic prunc la părinți. Era fiica vânătorului, om gospodar, care pe parcurs apucase darul beției, dar care avea totdeauna hambarul plin, poloboacele frumos rânduite în pivniță, iar familia sa nu dusese niciodată lipsă de nimic.

Din partea din sus a satului, din Valea Oanei, dintr-o cotună care despărțea satul în două, printr-o râpă abruptă cobora ades flăcăul Ghiță Cazacu, fiul lui Gheorghe, pornind spre prăvălia grecului, cu treburi diverse. În vecinătatea prăvăliei și a locului numit „la pod”, loc marcat drept centru al satului locuia și Ileana lui Focșa și tot în acel medean se țineau horile și balurile satului. În prăvălia grecului găseai de toate, de la ac, funie, săpun, gaz, până la produse aduse din țara de baștină, procurate prin negoțul maritim, transportate prin traseul Constanța-Brăila-Galați-Bârlad, iar de acolo erau preluate de care și căruțe spre satele megieșe, ajungând și-n dugheana grecului. Găseai acolo și scrumbii, țâri, măsline, smochine, curmale, halva, baclava și orice îți trecea sau nu prin minte. De când îi apăruse în cale Ileana vânătorului, Ghiță bătea tot mai des calea spre dugheana grecului... Văpaia inimii se aprinse mai aprig, până ce într-o seară flăcăul o reținuse mai mult la vorbă în medean, șoptindu-i cu emoție ce și cum...

– Să vii duminică la horă, Ileană...

– Dacă spui dumneata, bădiță, vin.

Din acea duminică, o nouă pereche se desprinse din tinerimea satului, la hore, baluri, la clăci și șezători, ca juruită de a fi împreună. Între timp află și vânătorul de dragostea lor și în casa fetei începură tot mai des gâlceava cu urlete, strigăte și amenințări.

– Dacă te prind cu Ghiță, vă împușc pe amândoi! urla Costache Focșa, care era la mânie crunt. Nu voia să audă de vreunul din flăcăii lui Gheorghe Cazacu pentru că erau mulți în casă, erau calici, deși erau frumoși.

În vara aceea, pe când venea de la iarmaroc de la Bârlad, lui Costache Focșa i-au ieșit în cale hoții; l-au prădat, l-au smintit în bătaie, apoi l-au legat fedeleș, au dat bice cailor care l-au dus până acasă. Abia în ziuă au dat oamenii de el. Putea să i se tragă și moartea atunci. A zăcut luni de zile ca rupt de șale, paralizat. Bea de dimineață până seara, având permanent pușca sub pernă.

În vremea asta Ileana și Ghiță hotărâră să fugă împreună. În ziua aceea Ileana găsi un moment când taică-său moțăia străpuns de aburii băuturii, îi trase ușor pușca de sub pernă și cu bocceluța în mână dădu să iasă pe ușă, știind bine că la portiță o așteaptă alesul inimii. În acel moment taică-su deschise ochii și prinse a urla:

– Ileană, dă pușca înapoi! Adă pușca, Ileană! Tu fugi cu al lui Cazacu! Adă pușca, Ileană! Adă pușca!!

În ochii tatălui țâșneau lacrimile șuvoi.

– Ileană! Dă pușca...

– Nu, tăicuță, că tu vrei să-l împuști pe Ghiță!

– Nu te duce, Ileană după Ghiță! Nu te duce!

– Ba mă duc, tătuță, și dacă vrei să știi, port pruncul lui în pântece!

– Ileană, dacă-i așa, să dea Domnul ca de foc de armă să-ți moară copilul, când io fi lumea mai dragă, să-ți rupă inima, cum și tu mi-ai luat pușca! urlă Costache blestemând, pe când Ileana ieși pe ușa casei alergând la portiță...

Iat-o pe Ileana femeie măritată în casa lui Ghiță. Și cât ar fi dorit să aibă și ea parte de o nuntă după datina locului, cu unul din tarafurile vestite din Mănoiu, cu prosoape țesute în război, cu „jucatul cămășii” miresei, cu „datina găinii”, cu momentele de glumă și cu „furatul miresei”, cu „cerutul vulpii” în poarta bisericii când mirii ieșeau de la cununie și găseau poarta legată. Urmau negocieri „la sânge” între alaiul din curtea bisericii și cei care așteptau în drum... Dar Ileana visa la toate acestea, pentru că n-a fost mireasă niciodată, căci tatăl ei n-a iertat-o până la moarte.

În primul an al căsniciei au început să-și ridice o casă peste drum de casa părintească a Ilenei, ca leagăn al copiilor ce-ar fi urmat să vină... Harnici amândoi, înlănțuiți în iubire, gospodăria lor înflorea, în ciuda vremurilor grele pe care le trăiau. O vedeai pe Ileana robotind în jurul casei, îl găseai pe Ghiță lucrând ogorul, cosind fânul, umplând gospodăria cu animale și păsări. Iarna, Ileana țesea în război țolice și levicere, păretare sau scărmăna lână, torcea sau împletea pentru bărbat ilice, brâie... Îl zăreai pe Ghiță în grabă făcând pârtie, hrănind animalele, cărând lemne la vatră, împrăștiind gunoiul de grajd pe ogor... Tinerii, sănătoși, cu dragoste de viață, începură să-și împlinească menirea, umplându-și casa cu copii. Primul născut, Mihai, n-a trăit decât o săptămână. Și Maria, a doua născută, nu a trăit decât trei săptămâni. A urmat apoi Mircea și după trei ani de la aceasta se născu Gheorghe. Nașterile își urmau cursul din trei în trei ani și pe măsură ce se mai năștea copii, Ghiță mai ridica o cameră... Urmară în ordine Costică, Tinca, Aristița... Către sfârșitul anului 1940, Ghiță primește ordin de concentrare la Roman. Lăsase acasă 5 copii de vârste mici și pe Ileana lui însărcinată cu al șaselea prunc. După 6 luni după plecarea bărbatului, Ileana primise poștală de la acesta, prin care o anunță că în scurt timp vor pleca la Chișinău și de acolo pe front.

„Dacă vrei să mă mai prinzi în viață, vino la Roman împreună cu Marița lui Ion Matei că și bărbatul ei este aici cu mine. Vom fi trimiși să luptăm contra rușilor sau în lăgărele de prizonieri. Vino Ileană să ne mai putem vedea o dată, poate pentru ultima oară...”

Cu pruncul în pântece, cu lacrimile de durere și de dor, Ileana porni la drum lung împreună cu Marița luând-o la pas, prin pădurile de la Fundu Văii, spre Ivănești, apoi tot pe scurtătură, spre Siliștea Todirești, Drogești până la Roman. Ajunseră la cazarmă după o zi și o noapte de drum. Ce altă dovadă mai mare de dragoste ar mai fi putut Ghiță să aibă de la tânăra lui nevastă?! O zi și o noapte rămaseră împreună spunându-și vorbe grele de dragoste, de viață și despărțire...

– Să ai grijă de copii și de tine, Ileană! Să nu mă uiți...

Urmă drumul de întoarcere, la fel de sinuos, împovărat de lacrimile de despărțire. Pe Ghiță îl repartizase la Tighina, să păzească un lagăr de prizonieri ruși. Trimitea frecvent cărți poștale, prin care îi mai scria Ilenei despre soarta lui. Din 6 în 6 luni mai primea și câte o permisie. Ajunse acasă, în permisie, pe când Ilenei îi veni sorocul cu cel de al șaselea prunc. Îl numiră Gheorghe, după numele fiului care se prăpădise cu doi ani în urmă la vârsta de 7 ani, când înțepat de un spin, făcu tetanos.

– În acte să fie „Gheorghe", dar noi să-l strigăm „Doru", că tare mult dor am mai strâns în toți anii ăștia, spuse Gheorghe dus pe gânduri.

În anul 1943 Ghiță mai primise o permisie, după care Ileana rămăsese din nou grea. Pe Emil îl născuse pe coasta dealului din spatele casei... Ileana se târâse spre casă, cu pruncul în poală!

În 1945, Ghiță vine definitiv acasă. În 1947 se născu Victoria, apoi Paul. Ultimul născut fu Petru.

Douăsprezece nașteri! Biata mamă!!

Copii mulți, griji, nevoi și necazuri nenumărate! Zilnic strânși în căsoaie, în jurul mesei rotunde de lemn, cu trei picioare, așezați fiecare pe scăunelul lui scund, așteptau flămânzi să răstoarne mama mămăliga uriașă, s-o taie cu ața, porționând-o în atâtea felii, după numărul de copii. Cât timp ședeau copiii la masă, mama ședea în picioare umplând castroanele cu fiertură de fasole ori cartofi, ori linte, ori chișleag, căci în zor mare, nouă linguri se repezeau unele peste altele, golind de îndată castronul. Veni seceta. În casa lui Ghiță viața era tihnită, căci Marțolea asigura constant hrana casei, iar Ileana, femeie pricepută și neobosită, gătea fel de fel de bucate, urmând fiecare prânz, scoțând-o de fiecare dată la capăt. Mălai, alivenci, turtă de floarea soarelui, borș flăcău cu păsat, balmuș, saramură de ardei, borș cu lobodă, cu bucate din acestea, Ileana amăgea fiecare prânz.

– Eu nu mai vreau să mănânc chișleag, spunea unul dintre copii.

– De ce, mamă? Nu-ți place chișleagul?

– Nu pot să-l mestec. Alunecă prea repede pe gât și nu mă satur.

De dormit, dormeau câte patru în pat, iar cel ce prindea locul de pe laviță era cel mai fericit... Părinții dormeau în chilierul alăturat, iar lângă patul lor, în covată îmblănită, dormea totdeauna pruncul de țâță, ultimul născut al familiei, pe care mama, noaptea, la primul scâncet, îl legăna cu piciorul. Așa i-a legănat pe fiecare, pe măsură ce se nășteau.

– Care v-ați pârțâit? striga Ghiță la cei nouă copii abia stăpânindu-și râsul. Cel cu pricina să iasă în față!

Toți tăceau chitic.

– Bine! Ia, treceți unul lângă altul și scoateți limba!

Cel „vinovat" nu deschidea gura, iar Ghiță îl dibuia, râzând în sinea lui.

Venise vremea școlii. Mama țesea în război cămăși de cânepă, nădragi, brâie și trăistuțe, însoțind pe fiecare la timpul său, pe ulița ce ducea spre școală. Veni și rândul lui Gheorghe, care în prima recreație, dându-se peste cap pe o bancă de lemn din curtea școlii, cămășuța de cânepă îi veni peste cap și cum nu avea chiloți, râseră toți copii de el.

Copii s-au mărit unul după altul, iar Ghiță începuse să-i ducă pe fiecare pe la școli și licee, la oraș. Aristița deveni învățătoare, Victoria asistentă medicală, Gheorghe urmă o școală hortiviticolă la Nicorești-Tecuci. Veni vremea ca Mircea să meargă în armată. Pe atunci armata dura trei ani. Mircea fusese repartizat la magazia de efecte. După șase luni de armată se întâmplă să-i lipsească din magazie o manta și alte câteva obiecte de inventar și un caporal îl sperie că dacă nu apare mantaua în magazie, va fi arestat. Cu acest gând plecă de capul lui acasă și ceru bani pentru a plăti obiectele dispărute. Tatăl îi dădu bani, dar nu s-a mai întors niciodată în armată. Era însurat de niciun an cu Vergina, cea de a doua nevastă, care și ea se afla la al doilea bărbat. Mircea avea de abia 19 ani pe când dezertase ascunzându-se prin pădurea Soci. Trei ani fusese urmărit de securitate, ca fiind un dezertor periculos. Își făcuse un culcuș în fundul pădurii și nu ieșea de acolo decât în nopțile întunecoase. Mama Ileana și nevasta Vergina se strecurau nopțile, ducându-i de mâncare, schimburi. În rest se hrănea cu porumb fiert, cu fructe de pădure: nuci, mere, pere, cireșe, hribi, tulpini, rădăcini...

După trei ani de rătăcit prin pădure, cu potera pe urme, securitatea pătrunse în casa lui Ghiță în zori de zi, strigând, urlând, amenințând și trăgând focuri de armă, speriind pe toți copii familiei. Cei 4 securiști luă pe Ileana și pe nora ei în camera dinspre Gică Bichineț și începură interogatoriul și tortura. Țipetele femeilor și urletele securiștilor răzbăteau până în căsoaie unde copii țipau înspăimântați cu toții laolaltă, crezând că nu-și vor mai vedea vreodată mama în viață. Niciuna din femei nu recunoscu despre faptul că ar ști ceva despre Mircea așa că fuseseră crunt bătute cu patul armei, cu pumnii și picioarele, li se smulseră părul smocuri-smocuri, sângele șiroindu-le peste tot. Când leșinau le aruncau peste stogul de fân din spatele casei, aruncând găleți de apă peste ele. Supliciul luă sfârșit către asfințit. Ileana își spălă rănile în albie și copiii văzură vânătăile negre de pe tot corpul și părul căzut în smocuri. În ziua următoare Ileana își luă pe cel mai mic fiu Petru care era în fașă, o luă și pe fata de 14 ani, ca să o ajute la drum și plecă la București, în audiență la Gheorghiu - Dej. Fusese primită și ceru ca fiul ei Mircea să fie grațiat, după ce spusese totul ce pățise cu securitatea.

– Dacă fiul nu este vinovat de nicio crimă, dacă nu a intrat în nicio bandă, va fi iertat, nu va păți nimic. Îl vei aduce aici, îl vei băga pe ușă, iar eu îl voi scoate pe alta, liber pentru totdeauna! îi garantase șeful statului Gheorghiu-Dej.

Plină de speranțe, biata mamă se întoarse în aceeași zi acasă. Nici nu ajunsese în sat că și auzi grozăvia ce se petrecuse cu fiul ei. Un consătean, moș Toma Morar îl întâlnise pe dealul Zărioaia pe Mircea, care era „blindat" cu știuleți de porumb pe sub haina cu care era îmbrăcat. Moș Toma îl dădu în primire la miliținanul din sat, iar acesta anunță securitatea, care împânzi pădurea Sociului și-l împușcă dintr-un foc. După ce moș Toma informase că fugarul este înarmat cu grenade, securiștii găsiseră în jurul mijlocului celui împușcat, doar știuleți de porumb.

Cine ar putea descrie vreodată durerea părinților care-și pierd într-un mod atât de absurd fiul?! S-a frânt, în mare zângănit lanțul familiei din Micești dispărând pentru totdeauna veriga puternică, numită Mircea! Durerea părinților nu s-a stins niciodată până la ultima lor suflare.

Viața... ca viața. În casa familiei Cazacu începuseră nunțile: Tinca se mărită cu pădurarul Fănică Codreanu din Fundul Văii. Aristița s-a măritat cu morarul Stoica Petrică din Puiești, unde și ea era în primul an ca învățătoare. În seara de Sfântul Vasile, fiul de 19 ani al Ilenei se duse la bal la Gherghești, dar în miezul nopții îl apucă o criză de stomac și se întoarse urgent acasă zvârcolindu-se și urlând de durere. Mama Ileana era la Puiești, la Aristița, iar Ghiță se trudise singurel cu bietul Paul. În noaptea de Sfânt Vasile înghețaseră toate șoselele în România, circulația era paralizată. O astfel de vreme îl prinse pe Paul în acele crize de ulcer perforat. În sat nu ieșea și nu intra niciun mijloc de transport. Cu disperare fără margini, Ghiță găsi un om care avu curajul să înhame calul și să-i ducă pe tată și fiu la un sanitar din satul alăturat, Corodești: sanitarul își dădu seama că băiatul e pe moarte. Nu avea ce să îi facă. Drumul de întoarcere fu și mai greu, căci starea băiatului se înrăutățise și mai tare. Tatăl îl privea neputincios, implorând mila cerului în zadar, căci ultimele clipe de viață îl găsiră pe fiu lungit în

ograda casei, căutând aerul, care nu-i mai ajungea în plămâni. Își dădu ultima suflare cu ochii încleștați spre cer, într-un amurg, în brațele tatălui distrus de durere.

La Puiești, mama se frământa ca de facere, presimțind că acasă la ea s-a întâmplat o nenorocire. Fetele, Aristița și Victoria fuseseră înștiințate de centralista de la telefoanele din Micești despre nenorocire, dar nu suflară nimic. Ghiță trimise sania cu cai la Puiești să o aducă pe nevastă acasă. Fetele o însoțiră pentru a o îmbărbăta și a-i distrage atenția de la presimțirile negre. Ajunseră în sat pe înnoptate și încă de departe zărind luminițele aprinse în toată casa își dădu seama că toate semnele ei, că presimțirea sumbră nu o înșelaseră. Își împreunară mâinile înălțate spre cer, exclamând disperată:

– O, Doamne! Nu!... Care mai este de data asta?!

Coborând din sanie, zbură în neștire până la poarta casei, neținând cont că picioarele îi alunecau în toate părțile. Ghiță o primise în brațe înainte de a ajunge la ușă cutremurat de durere.

– Paul al nostru... E Paul...

Împreunarea inimilor celor doi, în durerea cruntă, le dădu puteri atât cât să suporte realitatea, să simtă că nu sunt singuri în fața nenorocirii, că se au unul pe altul, iar Dumnezeu este asupra lor... Când păși pragul casei, își găsi fiul întins pe masă! Jalea și bocetele bietei mame nu mai conteniră luni și ani. O nouă verigă a lanțului gros al familiei se desprinsese în zângănit de moarte! Biata mamă! Biata mamă!!! Paul fusese înmormântat cu fanfară, cu mireasă și cămărași după datina locului. Toată valea Ghergheștiului jeli pe flăcăul fără de noroc. În bocetele ei, Ileana își adâncea durerea amintindu-și de fiul împușcat, Mircea, pe care securitatea îl îngropase în râpa din pădurea Sociului și peste groapa lui pusese un pietroi mare, ascunzându-și crima îngrozitoare, spunând părinților că fiul lor fusese dus la Bârlad și că nu trebuie să-l mai caute. Dar părinții îl văzuseră deja mort în culcușul lui din pădure și când se întorseseră dinspre casă, pregătiți să-l ridice, să-l ducă acasă pentru o înmormântare creștinească, fiul mort nu mai era de găsit. În ziua următoare, părinții și băieții mai mari ai familiei, necrezând spusele securității, răscoli pădurea Sociului în lung și în lat până către după amiază, când Costică, fiul Ilenei dădu de un pământ afânat în care găsiseră mâna fiului împușcat. Au trebuit să anunțe pe șeful de post Păvăluță, că și-au găsit fiul mort în pădure și că securiștii i-au păcălit. După ce au ascultat ordinul securității, părinții au dus sicriul la groapa din pădure, acolo l-au spălat, l-au îmbrăcat și l-au dus noaptea în cimitirul satului. Abia peste o săptămână i-au făcut serviciul de înmormântare, cu prohodul și cu tot ritualul creștinesc.

Acum, la moartea lui Paul nu știau pe care fiu să-l jelească mai întâi, căci durerea pentru Mircea era la fel de puternică... Își mai amintiră, cu acest prilej, și de blestemul tatălui Ilenei, când fugise cu Ghiță...

...Trecură ani peste casa din Micești, fără niciun licăr de bucurie... Copiii zburaseră spre rosturile lor, terminându-și școlile, liceele, devenind fiecare dintre ei ceea ce Dumnezeu le hărăzise... învățător, asistent medical, șofer, agricultor, tehnician viticol, pădurar etc. Se aciuaseră aproape fiecare pe la casele lor, când la poarta lui Ghiță Cazacu poștașul bătu, aducând scrisoarea ucigătoare, care ajunse mai întâi în mâinile Ilenei. Una dintre nurori, geloasă până peste cap amenință că-l va distruge pe bărbatul ei, că-l va reclama și că va face ani grei de pușcărie. Ileana amuțise de supărare, nici lacrimi nu mai avea să plângă, gândindu-se la fiul ei, la sufletul sufletului ei, nevoit să treacă prin momente atât de crunte. De parcă nu se mai auzise în acea casă despre amenințări, despre distrugeri, despre moarte...

Citi și Ghiță scrisoarea, neînțelegând de ce toate necazurile din lume se abăteau numai peste casa lui. Spre seară, Ileana cu brațul plin de surcele și lemne, pentru a aprinde focul în vatră, se prăbușește peste pragul casei. Atât a fost! E sufletul ei, mai mult de atât, n-a mai putut îndura!

– „Comoție cerebrală", au decretat doctorii din Iași!

– Dar dacă în 9 zile, Dumnezeu va face o minune... altfel, nu mai există nicio scăpare!

Strânși ciucure în jurul Ilenei, fii și fiicele vorbeau șoptit în preajma patului de suferință al bietei mame, căutând să o mângâie pe sufletul aflat la granița morții. Probabil, în subconștientul ei, îi simțea pe toți prezenți lângă ea, făcând apelul, strigând pe fiecare pe nume și poate îi vedea acolo și pe fiii demult dispăruți, Gheorghe, Mircea și Paul. Căci lacrimile îi șiroiau pe obrajii palizi...

„Bătrână torcând", de Aurel Băeșu

Biata mamă! Biata mamă!! Nu mișca, nu putea vorbi, nu deschidea ochii, dar auzea... După 9 zile firul vieții ei se rupse, înconjurată de dragostea, de suferința celor ce au iubit-o cel mai mult pe lumea asta...

Ghiță, bărbatul care a învăluit-o cu iubirea lui o viață întreagă, plângea mult, lângă sicriul femeii lui, adunându-și lacrimile amare în barbă. „Ce rost ar mai avea viața fără Ileana mea..."

Era anul 1975, iar biata mamă avea doar 64 de ani:

– Doamne, când te gândești că într-o viață de om, mama noastră nu a avut parte de prea multe bucurii și nici de odihnă, zilele stând drept în fața noastră să ne hrănească, nopțile alunecând ca o nălucă printre paturi, legănându-i pe cei mici, învelindu-i pe ceilalți, veghind la căpătâiul celor bolnavi, spuse Victoria. Biata mamă!

– Într-o zi să numărăm câte mămăligi a răsturnat pe masa din căsoaie pentru fiecare prânz și câte pâini a copt în cuptorul nostru de lut, zise Aristița.

Bietul Ghiță simți că îmbătrânise dintr-o dată cu 10 ani și cu umerii împovărați la gândul pustiu că a rămas singur pe lume. În tot timpul ce a urmat după moartea nevestei sale, Ghiță a tot pomenit-o, depănând amintiri dragi, oricui îl asculta. „Biata mea Ileană..." și lacrimi grele îi străluceau în colțul ochilor din ce în ce mai strânși. Tot înaintând în vârstă, bătrânul Ghiță un singur lucru își mai dorea: să apuce anul 2000 să vadă și el sfârșitul lumii! S-a înălțat la ceruri în anul 2002, cu sufletul împăcat că a lăsat toate lucrurile la locul lor, bine așezate...

Gătit ca un mire nerăbdător, alergând să-și găsească mireasa eternă, pe Ileana lui, dornic de contopire într-o nuntă măreață, pe care niciodată nu au avut-o pe pământ, în mare zor să-și revadă iubita la Marea Întâlnire, Ghiță, păși pragul de Dincolo...

Un buchet de gânduri bune

Vasile Chelaru

În fiecare an luna martie debutează cu o agitație febrilă. Încălzirea și dezmorțirea naturii, primele semnale de primăvară aduse de modestele raze de soare, ghioceii vestitori de vreme senină, tradiționalul mărțișor, sunt doar câteva argumente în favoarea uneia dintre cele mai așteptate perioade dintr-un an. Totodată, păstrând o minunată tradiție, în luna martie aniversăm mamele, prietenele, iubitele, soțiile, colegele, toate femeile cărora le oferim flori și urări dintre cele mai trainice, însoțite de aprecieri rostite fără sfială, mărturii de dragoste, de admirație, pentru frumusețea, bunătatea, fragilitatea, discreția, suferința, generozitatea, sacrificiul, dăruirea, răbdarea și multe alte calități cu care Dumnezeu le-a înzestrat, pentru a supraviețui într-o lume uneori prea aspră, dominată de falși puritani.

Pentru că prin fața ochilor îmi trec chipuri ale unor oameni dragi, printre care și femei care în anumite etape ale vieții și-au lăsat amprenta pe segmente ale destinul meu, influențându-mi favorabil evoluția și amplitudinea sufletească și intelectuală, le adresez sincere mulțumiri.

Mai mult de atât, luna martie este cea mai nimerită ocazie de a deschide ferestrele sufletești pentru a elibera sentimentele de prețuire ca să zboare libere, pentru a duce către oameni mesajul imaculat al recunoștinței.

Din aceste motive voi scrie, la scurt timp după data de 8 martie, **despre doamna doctor RODICA ERIMIA.**

Mai mult ca sigur, în câteva rânduri nu voi reuși să cuprind dimensiunea personalității și carierei profesionale a doamnei doctor, deci intenția este de a-i atrage de partea mea pe cei care au cunoscut-o, numeroși pacienți, colegi, amici și prieteni, ca împreună să-i oferim într-o modalitate atipică un buchet de gânduri bune.

La scurt timp după absolvirea Academiei de poliție eram chinuit frecvent de viroze urmate de dificultăți în respirație și pneumonii, unele sechele purtându-le fără voia mea și astăzi. Bănuiam că o vulnerabilitate nativă, asociată cu tratament anterior ineficient, cu neglijență și expunerea frecventă la frig în perioada de instruire militară și profesională, m-au adus în rândul oamenilor cu afecțiuni pulmonare. Un coleg cu vechime mai mare în instituție m-a recomandat doamnei doctor RODICA ERIMIA, pe atunci șefa Secției de boli pulmonare a Spitalului de Adulți din Bârlad. Nefiind obișnuit cu atmosfera spitalului, am rămas instantaneu surprins de modestia interiorului saloanelor, din clădirea pe care o cunoaștem cu toții, dar și de înfățișarea bolnavilor, astenici, palizi, cu respirația șuierătoare, cu tuse seacă, lungă, istovitoare, dependenți de inhalatoare și medicamente. Aveam să constat că unii erau de mult timp în evidențele secției, fiind internați de opt-zece ori pe an.

Țin minte că un pacient din apropierea orașului Murgeni, pe nume Gojeneață, un obișnuit al spitalului, voinic, spiritual, simpatic, comunicativ, m-a abordat prietenos, iar după ce i-am relatat simptomele mi-a prezis toate medicamentele și schema de tratament ce urma să le primesc. Aproape că s-a confirmat diagnosticul și tratamentul, la fel procedând și cu alți nou-veniți. Printre puzderia de suferinzi se făcea remarcată o femeie cu halat alb, mărunțică, cu părul grizonat, cu un chip frumos, cu fața albă, care nu a permis anilor cuprinși în cele șase decenii de viață să compromită ceea ce natura a creat cu atâta bun gust. Avea vocea clară, cuvintele fiind rostite echilibrat, ferm și limpede, asculta cu răbdare pe fiecare bolnav, consultându-i pe toți cu atenție, fără deosebire, iar când îi mai certa pe unii care nu respectaseră recomandările precedente, căuta ca vorbele să nu-i rănească, știindu-i deja pedepsiți de maladii sau chiar de propria lor ignoranță.

Îmi amintesc cum m-a povățuit să mă feresc de frig, să acopăr capul pe timp răcoros, iar pentru a pricepe mai bine unele afecțiuni ale corpului uman, relata impresii despre experiența și practica medicală orientală, căci avea multe lucruri de povestit ca urmare a călătoriilor făcute prin țări de pe toate continentele. Mi-a înțeles teama de niște injecții despre care știam că sunt foarte dureroase și mi-a prescris tratament perfuzabil, m-a făcut să înțeleg cât este de frumoasă profesia de medic și cât de important este ca medicul să fie în același timp și om și profesionist. Viața m-a purtat apoi în preajma mai multor doctori, într-o mare parte dintre ei descoperind calități profesionale și însușiri sufletești speciale, iar undeva în interiorul meu am crezut că doamna doctor RODICA ERIMIA a prorocit să am șansa de a întâlni medici valoroși, să-i înțeleg și să le respect devotamentul față de această nobilă profesie.

Când am aflat că încetase raporturile de muncă cu spitalul, prin pensionare, am încercat păreri de rău. La câtva timp am întâlnit-o pe stradă, pe trotuarul din fața C.E.C.- ului, am salutat-o și mi-a răspuns cu întârziere. După ce m-a recunoscut mi-a mărturisit că i-a slăbit vederea, dar nu s-a plâns, era la fel de echilibrată, chiar am remarcat că păstrase o bună vigoare a trupului și a minții.

Au mai trecut niște ani fără să o reîntâlnesc. Într-o zi mă aflam la trecerea de pietoni, dinspre Biserica Domnească către Primărie, așteptând culoarea verde a semaforului pentru a traversa. În partea opusă am remarcat-o pe doamna doctor. La schimbarea culorii semaforului, concomitent cu semnalul acustic, am grăbit pasul și m-am îndreptat către dumneaei. Abia făcuse primii pași, când, simțindu-mă că mă apropii, a schițat un gest de a se feri.

– Cine ești? Ce vrei? a întrebat alarmată.

– Vreau să vă ajut să traversați! am răspuns căutând să o liniștesc.

– De ce să mă ajuți?

– Pentru că și dumneavoastră m-ați ajutat când am avut nevoie!

I-am spus numele și imediat chipul i s-a luminat. Mi-a recunoscut vocea și și-a amintit de mine:

– A, tu ești! Lucrezi la poliție, nu-i așa?

– Da, mă bucur că v-ați amintit!

– Cum să nu-mi amintesc! Știi de ce m-am speriat? Ascultă ce mi s-a întâmplat! Am fost în București, la sora mea, și în timp ce mă plimbam în apropierea „Arcului de Triumf”, un individ mi-a smuls un lănțișor din aur de la gât și a fugit. Dacă eu nu mai văd bine, nu am putut să mă feresc! Ce aș fi putut face într-o situație

ca aceasta?

Am explicat care sunt procedurile de sesizare, de cercetare a faptelor penale de acest gen și a dat din mână în semn că i se par greoaie și obositoare. Mi s-a permis să-mi duc la capăt simpla misiune ce mi-am asumat-o și am urmărit-o cu privirea un timp pentru a mă asigura că, cel puțin pentru câteva minute, aș putea să o feresc de necazuri.

La începutul acestui an, am fost informat de colegii de la dispeceratul subunității că doamna doctor ne-a adus la cunoștință faptul că un individ a încercat să o înșele printr-o convorbire telefonică, dar fără a reuși. Infractorul a avut neșansa să vorbească cu o femeie căreia vârsta i-a afectat puterea fizică, vederea, dar nu inteligența. Am fost mulțumit că nu a picat în plasa escrocilor, că nu și-a pierdut perspicacitatea.

În urmă cu câteva zile o veche și bună cunoștință, doamna Dana Pascal, cu care purtam o convorbire telefonică, a avut inspirația de a-mi spune că a vizitat-o pe doamna doctor și că a pomenit și numele meu.

– Dacă vreți să vorbiți cu dânsa la telefon, spre seară vă pot suna! Ce ziceți? a venit propunerea din partea cunoștinței mele.

– Sigur că m-aș bucura! am răspuns deja nerăbdător.

Când a sunat telefonul și am văzut pe afișaj numărul Danei, am simțit că m-am întors în timp cu aproape douăzeci de ani, când nu dădeam importanță vicleanului Cronos, care în goana lui prin Univers presară peste noi pulberea care transformă fizionomia, încărunțește părul, gârbovește trupul. Așteptam să-i aud vocea.

– Ce mai faci, domnule, cum să-ți zic, că nu mai știu ce ești acum?

– Sunt bine, am răspuns încercând să evit formule rigide de adresare.

– Lasă, lasă, spune-mi, ești general? a continuat să mă întrebe, lăsându-mă să ghicesc dacă glumește ori chiar exprima o simplă curiozitate.

– Nu, nu am ajuns general.

– Ei, dar ce ești?

– Numai colonel, după gradele militare, echivalente celor de la poliție.

– Bine! Ce mai spui? Cred că în oraș este liniște!

– Da, facem tot ce este posibil să păstrăm liniștea, am răspuns.

– Foarte bine! Ne mai vedem prin parc după ce se încălzește vremea. La revedere!

Scurta conversație, simplă și obișnuită, a reprezentat mai mult decât o înșiruire de întrebări și răspunsuri. Vocea la fel de plăcută și echilibrată, judecata limpede, optimismul cumpătat, iscusința dialogului, au evidențiat valoarea și experiența de viață a doamnei doctor RODICA ERIMIA, un tezaur acumulat cu trudă în anii de studii, în spital, la conferințe, în bibliotecă.

Nu știu dacă voi mai vorbi cu doamna doctor, nici prin parc nu sunt sigur că o voi reîntâlni, poate peste un an, în luna martie, o voi auzi la telefon, dar dincolo de exprimarea aparent sentențioasă doresc să-i oferim astăzi, noi cei ce am cunoscut-o, un buchet de gânduri bune, urări de sănătate și liniște sufletească.

Să nu uităm că „Un zâmbet sau o vorbă bună spusă unui bătrân este a-i dărui o zi mai mult din viață.” (Vasile Conta).

Lupta sindicală... cu sirop de trandafiri

AVOCAT CARMEN FRĂȚIMAN

„8 Martie - Ziua Internațională a Femeii este sărbătorită anual pentru a comemora atât realizările sociale, politicile și condițiile economice ale femeilor, cât și discriminarea și violența care își fac încă simțită prezența în multe părți ale lumii. Ziua Internațională a Femeii a fost adoptată în 1977, printr-o rezoluție a Adunării Generale a ONU. ONU a sărbătorit pentru prima dată Ziua Internațională a femeii pe 8 martie, în 1975 — *Anul internațional al femeii*.

Ziua mamei se serbează încă de pe vremea grecilor antici. În fiecare primăvară, ei o serbau pe Rhea, mama tuturor zeilor. Mai târziu, în Anglia anilor 1800, a fost menționată *Duminica mamei*, serbată în a patra duminică de la începerea Postului Paștelui.

Ziua femeilor a fost sărbătorită pentru prima dată la 28 februarie 1909, în amintirea unei greve a unui sindicat al femeilor, grevă care avusese loc în 1908. În ciuda a ceea ce s-a pretins mai târziu, pe data de 8 martie nu a avut loc de fapt nicio grevă. În august 1910, cu ocazia Internaționalei Socialiste reunită la Copenhaga, activista socialistă germană Luise Zietz împreună cu colega ei Clara Zetkin propun sărbătorirea zilei internaționale a femeii, fără a specifica însă o dată anume. Ziua internațională a femeii a fost sărbătorită pentru prima dată anul următor, în 19 martie 1911. Începând cu anul 1913, femeile din Rusia au sărbătorit ziua femeii în ultima duminică din februarie. În anul 1917, ultima duminică din februarie conform calendarului pe stil vechi a coincis cu ziua de 8 martie pe stil nou. Femeile din Sankt Petersburg au declanșat o grevă cerând încheierea Primului Război Mondial, sfârșitul raționalizării alimentelor și abolirea dinastiei țariste. După Revoluția din Octombrie, comuniștii Alexandra Kollontai și Vladimir Ilici Lenin au declarat 8 martie ca sărbătoare oficială în Uniunea Sovietică, iar abia la 8 mai 1965 aceasta a devenit zi nelucrătoare. Următoarea etapă în instituirea unei zile dedicate femeii a constituit-o proclamarea, în 1977, de către ONU, a *Anului Internațional al Femeilor* și declararea perioadei 1976–1985 ca *Deceniul ONU pentru condiția femeii” – Wikipedia*

Aceste informatii, preluate de pe pagina Wikipedia, ar trebui amintite doamnelor ori de câte ori sunt nemulțumite de florile sau cadoul primit de 8 Martie. Am reușit noi, fetele, cumva să transformăm lupta sindicală în dulcegării ce fac viața grea bărbaților; am mai descoperit un motiv de pretinse supărări. Vrem dovezi..... de dragoste,..... de prețuire. Nu mai poate fi vorba de lupta pentru drepturi civile, ci lupta pentru a primi un cadou mai mare sau mai scump. Dar să nu uităm de petreceri, petrecerile de 8 Martie. Cele la care doamnele, proaspăt ieșite de la “hair stylist“, vin însoțite la restaurant de soți sau prieteni, și ei la fel de scorțosi, numai pentru a putea povesti ce bine s-au distrat ele de 8 Martie..... săracelor..... care au stat acasă în această zi.

Doamnelor, în fiecare zi ar trebui să ne simțim speciale, în fiecare zi ar trebui să fie „8 Marte”. Și asta pentru noi, femeile, nu pentru a-i chinui pe bărbați.

Îndemn

Teodora Costea Cazacu,
Sucursala Șuletea

Om bun, cu părul complet încărunțit, om înțelept, onest și curat în simțiri, privește înainte cu încredere și curaj! Nu fi modest și nici egoist! Vorbește oricui cu glas răspicat, să afle oricine prin câte ai trecut și cum, totdeauna ai purtat fruntea sus, mergând hotărât și demn către zenit. Și strigă, atât, cât să te faci auzit, ca să știe oricine că nu ai trăit sub soare degeaba, făcând doar umbră pământului, că ți-ai dat și tu aportul prin care, lumea în care-ai trăit, să țină pasul drept spre evoluție... Mai spune celor ce vor ca să știe, că ai fost și tu cândva un copil răsfățat și zburdalnic, ce alerga desculț pe coclauri, cu mintea plină de șotii și năzbâtii și că nici până azi nu ai uitat, cum, prins de mâna tatălui tău, ai fost condus către lumină, învățătură și cum, din acel izvor nesecat, tu ai sorbit lacom – aveai și de unde... Și apoi, cum porneai, cu puteri înzecite, pe drumul spinos al devenirii tale...Și cum ai ajuns, în timp, acolo unde precis ți-ai dorit, devenind etalon al generației tale, călcând apăsat și dârz pe cărarea, pe care, destinul, cu grijă ți-a așternut-o.

Mai spune și despre primii fiori de iubire, despre primul sărut pe care l-ai împărtășit cu draga inimii tale. Vorbește apoi despre nopțile lungi pline de dor, simțind că nu ai aer, pe când, ea, ZEIȚA, nu era lângă tine... Despre momentul măreț, când ai luat hotărârea cea mare, cerându-i cu înfrigurare mâna, jurându-i credință, pentru a fi împreună pentru totdeauna.

...Și cum ți-au apărut rând pe rând pe lume, vlăstarele tale, ce-ți poartă cu cinste numele, ducându-l în timp, tot mai departe...

...Și ai dus la moară și-ai tăiat lemne-n pădure, pentru a le fi lor bine și pâinea pe masă să nu le lipsească.

Om bun, cu părul complet încărunțit, ce vrei acum, mai mult de la viață, decât sănătate, respect, prețuire și să-ți legeni nepoții în tihnă?! Privește înainte, fii demn, curajos și mai întâi de toate, să ții fruntea sus!

.....

Frumoasă doamnă, cu fruntea-ngândurată, privește în urmă cu mândrie înzecită, c-ai fost, pe lume, de Dumnezeu hărăzită să împânzești în viață, iubire, bucurie, lumină... Privește-n oglinda timpului tău și vezi pe fetița bucălată, zvăpăiată, din casa părintească, înălțându-se în căldura și iubirea a lor săi.

Mai vezi tu, pe acolo și pe puștanii, ce făceau „glume proaste” - ziceai tu, pe – atunci, când, dând frâu liber instinctului de-o clipă, te trăgeau de codițe, doar ca să-i bagi, tu, în seamă, ori, pe când, fără pic de rușine, oglinda sub fustă ți-o strecurau, ori bilețe năstrușnice, pe – ascuns, printre caiete, la școală, în bancă, ți le adresau, sau piedică adesea râzând îți tot puneau, crezând că sunt amuzanți, pe când ei, de fapt nu doreau, decât să-ți arate că le ești dragă. Demult ai iertat pe acei puștani, lăsând copilăriile, demult la o parte, zâmbind de aiurea acelor ghidușii.

Mai caută, tu, acolo-n oglindă dată anume din calendar, extrasă cu grijă din miez de septembrie, când într-o caldă după-amiază, te-ai trezit dintr-o dată, cu un grup de prieteni, alergând fericită, pe dealuri nebună, exprimându-ți din plin bucuria de a fi... Erai foarte tânără, frumoasă și fără de griji și habar nu aveai, de ce sub picioare iarba vibra în mai multe culori și nuanțe și nici de ce, din lan, floarea soarelui, își înalța maiestuoasă fruntea spre cer...

Alergai, prinzând fluturi, râzând fericită, vorbind despre arte, despre modă și vremuri trecute, aici depărtându-te, aici revenind mereu spre acel tânăr pierdut în visare, ca spre un magnet invizibil, secret, uitând complet de toți cei din jur... Și când noaptea căzuse ca o cortină, te tot întrebai: „Oare ce a fost asta? Oare ce am făcut?!” Căutai răspunsuri liniștitoare: „Era scris în stele”, fără să-ți dai seama, că aripa iubirii te apropie de bărbatul ursit și că Dumnezeu, anume crease, acel cadru feeric, pentru ca voi, tinerii să vă îndrăgostiți.

...Și veni mijlocul lunii noiembrie, când clarul de lună, ți l-a adus în prag și când la plecare, întinzând larg mâinile, pentru a-ți lua rămas bun, te-ai trezit uluită și speriată, pe când sărutul neașteptat s-a așternut, ca o capcană, pe buzele tale moi și fierbinți, simțindu-i căldura suflării și gustul plăcut... Revenind, apoi în casă și dezbrăcându-te pentru culcare, în lumina plăpândă a lumânării, te furișai, pentru ca mama să nu observe emoția și tulburarea ta, în fața iubirii...

Urmase o noapte albă, plină de visare și de întrebări, iar, noaptea următoare-l zăriseși pe ulița ta, venit să-ți șoptească: „Și-n noaptea aceasta să ne-ntâlnim, te rog...” Din nou, luna plină vă însoțise, cu toată vraja ei din dotare, aducând din nou,

pe buzele tale, sărutul, ca poartă a sufletului, legându-vă strâns, definitiv.

...Și șoaptele fierbinți te ametiră... „Boboc de trandafir sălbatic, eu de la tine, nu pot să mai plec! Eu te iubesc așa cum, niciodată în viață nu mi s-a întâmplat! Să fii a mea, pentru vecie... Atât, în viața asta, îmi doresc!” Și dragostea veni în grabă mare și vă așezați la casa voastră...

Frumoasă doamnă, cu fruntea îngândurată, habar nu aveai cât de duios poți să cânți, până când, exaltată, tu, pe primul copil în leagăn ți l-ai pus...

Și au urmat, apoi și ceilalți copii, umplând pământul cu moștenitori, dându-le viață, dându-le un nume, creștere aleasă, purtând pe Planetă, prin veacuri, întreg ADN-ul sufletului tău!

Nu băga-n seamă că timpul trece iute și că te poartă spre „nu știu unde” și că de vină-i clepsidra și rânduiala, tu, poartă senină, mereu fruntea sus, fii fără de frică și mândră de tine!

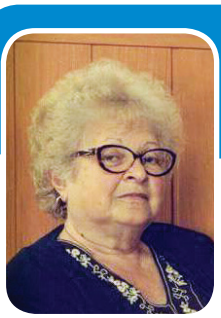

PROF. MARIA MARIN

Elena Densuşianu Puşcariu,

prima femeie profesor universitar în domeniul medicinii din România și prima profesor universitar la o clinică oftalmologică din lume

S-a născut la 3 martie 1875 la Făgăraș, tatăl fiind cunoscutul lingvist Aron Densușianu, iar mama, Elena Cirea, scriitoare. Este soră cu Ovid Densușianu.

A urmat școala secundară și Universitatea de Medicină din Iași. În anul 1899 își susține teza de doctorat fiind prima femeie doctor în medicină din România. Se specializează la Paris cu mari profesori ai vremii după care revine în țară parcurgând toate treptele ierarhiei profesionale de la preparator la Laboratorul de Anatomie Patologică al Facultății de Medicină București la medic secundar al Eforiei Spitalelor la Spitalul „Sfântul Spiridon” din Iași sau la Serviciul de boli de ochi, apoi docent în oftalmologie la Facultatea de Medicină din Iași și București, asistent clinică oftalmologică București și șef de clinică în 1920 la Clinica oftalmologică din Iași.

Este prima femeie profesor la o facultate din România și una din primele din lume după Carolina Carol Szini.

A publicat 100 de lucrări de specialitate. A colaborat cu Victor Babeș, Gheorghe Marinescu, G. Socor. În 1913 scoate, la București, broșura „Instrucțiuni populare pentru prevenirea orbirii, pentru școli, gări, primării.” În 1927 scoate două cursuri despre „Traumatisme oculare datorate războiului” și „Procedee de chirurgie plastică” după ce în 1925 propune un tratament pentru tratarea cataractei la diabetici. În 1931 publică rezultatul a 68 de intervenții cu metoda Stănculescu bazată pe extragerea intracapsulară a cristalinului.

A fost membră a Societății de oftalmologie din Anglia, Franța, Italia. De-a lungul vieții a fost recunoscută și ca scriitoare, traducătoare și artist plastic.

A încetat din viață în 1966.

Marina Ştirbei,

prințesa aviației române

Marina Știrbei este fiica lui George Știrbei (frate cu Barbu Știrbei – mareșal al Curții Regale) și a Elisabetei. Era nepoata lui George Valentin Bibescu și a lui Bâzu Cantacuzino, doi piloți recunoscuți în țară și peste hotare.

S-a născut la 19 martie 1912 la Viena. În tinerețe este pasionată de automobil. A avut un Bugati Sport cu care a ajuns până în Golful Persic. A participat la mai multe curse automobilistice în țară și în străinătate. Învață să piloteze în 1935 la Școala „Mircea Cantacuzino” având ca instructor pe C. Abeles. Execută un program suplimentar și în septembrie devine pilot gradul II. În același an își cumpără primul avion cu ajutorul statului – ICAR Universal – construit la București și efectuează mai multe zboruri cu Bâzu, fiul Marucăi și al lui Mișu Cantacuzino.

La 13 octombrie 1935 participă la un miting aviatic la Oradea după care, peste câteva zile, execută acrobații aeriene la Băneasa, unde participă și piloți din alte țări. A fost felicitată de așii aviației Gheorghe Jienescu și Gogu Ștefănescu.

În 1936, cu 8 piloți, participă la raliul aerian organizat de ziarul „Tempo” pe ruta Constanța – Galați – Iași – Cernăuți – București. Zborul este supravegheat de George Valentin Bibescu, președintele Federației Internaționale și Marina Știrbei a obținut locul I fiind decorată de Carol al II-lea.

A mai participat și la alte mitinguri și zboruri acrobatice. La 29 august 1936 pornește un periplu aviatic spre țările nordice pe o distanță de 6.000 km. Pentru acest zbor s-a pregătit în secret. Pe drum a avut parte de numeroase peripeții – condițiile meteo au fost nefavorabile, deasupra Mării Baltice a trebuit să coboare până aproape de valuri, aproximativ o oră pilotează numai pe baza instrumentelor de bord fără să vadă nimic, ajunge cu greu la uscat și găsește o mică localitate în Suedia cu o gară, 3 case și 15 locuitori. Se înțelege prin semne cu aceștia și datorită unui telefon a anunțat că a aterizat forțat. Este preluată de o mașină a Legației române și dusă la Stockholm. La întoarcere nu a mai avut incidente. Tot în 1936 participă la prima Conferința internațională de ajutorare aeriană ținută la Budapesta. La întoarcere adresează un memoriu Subsecretariatului de stat al Aerului pentru crearea aviației sanitare fiind susținută de Ion Dobrescu, șeful Serviciului Sanitar al Subsecretariatului de stat al Aerului. Ca urmare încep pregătirile pentru înființarea aviației sanitare, se achiziționează și 2 avioane MONOSPAR. Devine singura femeie pilot militar din România și zboară cu un avion NORDI FN 308 destinat exclusiv pregătirii piloților militari de vânătoare.

În 1938 participă la manevrele militare de la Galați unde au fost concentrate pentru prima oară și avioane civile. În perioada celui de al doilea război mondial își pune proprietatea de la Dărmănești, Bacău la dispoziția Subsecretariatului de stat al Aerului deoarece din 1937 avea acolo o pistă de aterizare. A plătit, de asemenea, cheltuielile pentru întreținerea unui sanatoriu destinat refacerii aviatorilor răniți pe front. În 1942 se căsătorește cu C. Basarab Brâncoveanu, fratele Anei Basarab Brâncoveanu, contesă de Noailles și are doi copii. După 1946 ajută bolnavii de tifos. Autoritățile au expatriat-o, iar soțul i-a fost arestat. Muncește la un garaj, dar e dată afară. Cu ajutorul Marthei Bibescu, care intervine la Crucea Roșie vine la Paris unde va ajunge și soțul ei după eliberare. Trăiește în sudul Franței până în 15 iulie 2001 când se stinge din viață la Banloc.

Față văzută a domnului Patapievici

PROF. GRUIA NOVAC

Atitudinea critică față de ***orice*** (nu numai față de opera literară, cum se mai crede în masa… „*creatorilor*”) presupune cu deliberare postura etică în care, nesilit, te situezi, atât față de tine, cât și față de obiectul/subiectul analizei. Detașarea, sub toate aspectele semantice ale noțiunii, trebuie să fie integrală, nimic din ce ar putea impieta integritatea ei să nu împiedice fluxul normal al unei deontologii susținute de o moralitate fermă. Dacă reușești această (să-i zicem) performanță, concluziile demersului critic vor fi obiective, relația „nepotrivită” critic–creator diminuându-și numărul de asperități cultivate ca un fel de ***vulgata opinio*** până chiar la cota de avarie. Nu e mai puțin real că, în problema pe care o etalez, prejudecățile au jucat (și mai joacă) un rol imens. Motivații de naturi diverse le întrețin (încă) și ele nu pot decât întârzia concordia, altfel spus obiectivitatea aflată (mai mereu) în grea suferință.

Este (și) cazul (dacă putem numi caz o… campanie indigestă) a ***domnului Horia – Roman Patapievici,*** cărturar clasic și eseist model, care, ori de câte ori iese în lume, provoacă neliniște manifestată în varii chipuri.

Nu vreau să însăilez prezumții care, cumva, ar explica furibunda, de cele mai multe ori, campanie ostilă lui. Dar poate că nici n-ar fi trebuitoare asemenea deslușiri, Horia - Roman Patapievici fiind sub scutul unei opere a cărei crustă nu prea sunt în stare pseudoeseiștii s-o penetreze.

Și totuși*, n-ar fi profitabil să ne așezăm măcar în marginea unei bănuieli?* Scriitor contemporan, Horia – Roman Patapievici nu (prea) scrie despre contemporani și contemporaneitate, însă, oral, în situații faste, face trimiteri și emite judecăți. Deși cred că nu-i vocabula cea mai nimerită, domnia sa și-a cantonat deprinderile în literatura clasică – nu numai românească – mai cu seamă că foarte multe fapte despre aceasta nu s-au spus, iar poate și mai multe trebuie reevaluate, reanalizate din perspectiva modernă și obiectivă. Iar cel care a scris ***Omul recent***, cu toate dezbaterile polemice iscate, nu va putea, de nimeni, să fie acuzat că detașarea de prezent e cauzată de necunoașterea acestuia, mărturie stând atâtea postări la o „adresă” sau *alta*…

Alături de ***Omul recent***, cine n-a citit atent și aplicat eseurile din ***Partea nevăzută decide totul*** (*Editura Humanitas*, 2015, București, 296 pagini) e bine să amâne momentul intrării în vreo discuție despre orice, până la remedierea… *golului*. Volumul acesta, important și pentru că *a fost scris*, se impune prin consistența gândirii domnului Horia-Roman Patapievici și, prin consecință, îi consolidează demnitatea dobândită alături de cei câțiva (puțini) intelectuali autentici ai acestui timp încă fertil. Conceptul de ***conversație neîntreruptă***, ca adevărat principiu al educației, este, altfel zis, esența eseurilor din acest volum, care-l recomandă ca pe răzvrătitul calm al revoluției recente a spiritelor, în mișcarea cărora rolul de coordonator subtil al domnului Horia–Roman Patapievici este de departe simțit. Așa-mi și explic *paginile gândirii* domniei sale care au, și nu o dată, efecte narcotice, ca o stare de *neliniște validă*, care conduce spre o meditație profundă, în stare să umple *alveolele inteligenței*, latente până atunci.

Drept fiind în impresiile mele, recunosc (puțin stingherit) că, într-o primă instanță, conceptul de *conversație neîntreruptă* mi s-a părut la îndemână, fiindcă fudulia mea, inițial, a receptat proprietatea fiecărui termen în parte, uitând să le conjuge profund sensurile. Realitatea e alta**.** ***Neîntreruptă*** presupune un continuu conștient asumat, ***conversația*** implicând și monologul interior care de gândire ține. De fapt, accentul pe gândire trebuie să cadă, așa încât amânarea spre infinit a concluziilor se impune logic, mai ales că rațiunea însăși propulsează evoluția, transferarea concluziilor (certitudinilor) către generația următoare ajutând la potențarea profunzimilor existenței. Doar așa ***conversația neîntreruptă*** capătă, în timp, statutul de stare indusă de principiul educației care acționează, chiar și inconștient, asupra sufletului celui supus formării. Chestiunea, în ansamblul ei, nu are aplicabilitate restrictivă, ci spațiul, anamorfotic de la un nivel în sus, se lărgește, până la marginile posibile ale cunoașterii. Senzațiile macro vor avea (ar putea avea) tăria emoției rezonante cu trăirea vibrantă a clipei evocate în circumstanțe de beatitudine.

Nu sunt un analist politic anverguros, dar la nivelul subaltitudinal al reflecțiilor mele mintale se nutrește senzația cu tentă certitudinală, că propensiunea regimului social recent spre încurajarea disproporțiilor dintre categoriile umane va conduce, inevitabil, spre conflicte mari la scara globului, accentuând astfel și ideea nerentabilității sistemului politico-economic actual, atât de jinduit sau, mai pe nume zis, impus prin mijloace subtil-cabalistice. Când e bine înțeles și, mai cu seamă, aplicat științific și rațional pe toate palierele posibile, capitalismul e soluția edificării unei lumi visate. Condiția simplă este ca individul, de care nimeni nu se poate dispensa, să înțeleagă că șansa lui de viețuire (fie și de supraviețuire) e de căutat în relația cu cel de lângă el, cu cei din comunitatea lui, ajungându-se astfel, neted și nesilit, la singura modalitate de împlinire a condiției numite ***conversația neîntreruptă***. Asta ar fi ”*partea nevăzută care decide totul*”, subiect aproape etern care l-a animat și-l animă pe domnul Horia-Roman Patapievici. Aceasta e și ceea ce, ***eu*** (și scriu ***eu*** pentru a mă personaliza cumva, scoțându-mă până și din topica frazei), am încercat a înțelege din comoara de carte a autorului.

Nesănătos (!) întru totul fiind, dreptul la formularea unei concluzii insolite dându-mi-l practica mea mai mult decât îndelungată la o catedră preuniversitară, afirm o reală utopie: disciplinele de limbă și comunicare din liceele românești sunt saturate de informații inabile și inutile, iar judecățile rezonabile și folositoare (așteaptă ?) *„bat la poarta vieții, / Dar se scutur multe moarte.”*

Ca un corolar, ***Partea nevăzută decide totul***, a primit *Premiul Cartea Anului 2015*. E destul?

Lasă-ți sufletul să simtă...

Oana Rotaru
clasa a IX-a
Colegiul Național „Gheorghe Roșca Codreanu”

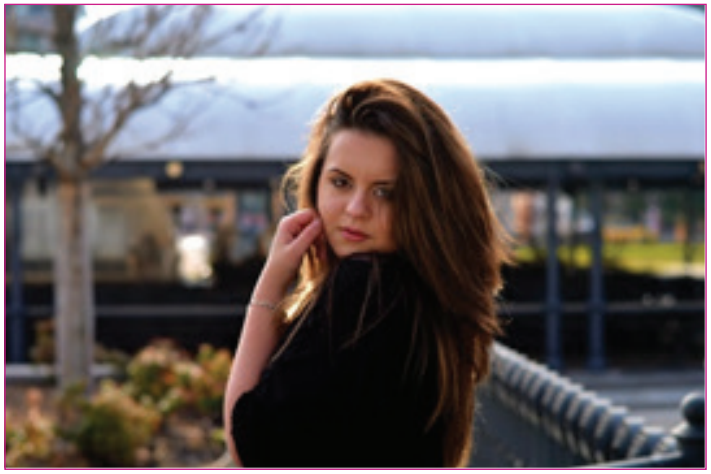

Este acel moment când îl vrei mai mult ca orice. Nu mai târziu, nu ieri, ci acum, acum și aici. Îl vrei lângă tine pe omul care te-a învățat să iubești, care te-a lăsat să fii femeie, care te-a eliberat din starea abisală de monotonie.

Atunci când femeia renunță la bărbăția de sine, la puterea ei prezentă în fiecare pas al vieții ei, ea devine atașată de acest om, căpătând experiență, bucurându-se de fiecare clipă de fericire, dar învățând din această viață că aparent, deși suntem lângă oameni, singuratici venim, singuri plecăm.

Cine spune că un copil la 16 ani, neîmpliniți, știe să iubească... Poate că nu știe, poate că doar simte, dar cine a contorizat în toată lumea aceasta câți dintre noi iubesc sincer? Și ce înseamnă să iubești? Tu, draga mea, te iubești? Te accepți pentru ceea ce ai fost și ești?

Recunosc, la anișorii mei, tot ce m-ar interesa, spune societatea, ar fi scopul memorării de informație, însă nu voi spune că această îndrumare stopează din dezvoltarea efectivă a ființei, ci voi spune că „așa înveți să te descurci în viață”, căci ea asta vrea să credem. Nu voi spune că ceea ce mi-a arătat experiența este cunoașterea de sine și înțelegerea oamenilor, fără a-i judeca, voi spune că sistemul „te învață să fii precaut, să te dai înapoi când ești scos din zona de confort”. Ce vreau să subliniez fictiv? Faptul că ceea ce simt se datorează investiției proprii în propria-mi persoană emoțională. Faptul că fericirea mea depinde de acțiunile pe care le fac, unde alimentez cu iubire fiecare pas spre această destinție. Și nu, nu fericirea este destinația mea, ci iubirea. Un om care este iubit, este fericit; un om fericit va iubi necondiționat.

Ce te faci atunci când treci pe lângă amintirile ce te-au schimbat în sfera percepției tale în iubire? E nostalgică amintirea primilor fiori ce apăreau ca prin necunoscut, sau este tulburătoare neștiința acelor vremuri ce acum s-a transformat în ceea ce se numește „experiență”? Să nu îți pară rău pentru tot ce a fost și nu ai știut cum să gestionezi. Să îți pară rău că nu ți-ai ascultat inima atunci când ai ales iubirea. Îmi spunea cineva că iubirea se învață, așa cum înveți orice e nou, dar eu l-am contrazis, în sinea mea, căci pe atunci nu aveam curajul să fiu liberă de ochii sociali, și i-am spus răspicat: „– Cum e posibil ca omul să învețe să iubească dacă omul în sine este iubire, iar el a venit cu sentimentul la purtător?” Mi-am răspuns în timp singură la această întrebare. Se pare că omul care nu se cunoaște pe sine nu este capabil să se iubească în esență, ci în aparență, și cum nu poți să te iubești pe tine, nu știi să iubești nici pe altul.

Ai voie să te schimbi, să faci ceea ce trebuie pentru a deveni cine vrei tu să fii. Schimbarea e oricând, puterea este în tine. Vizionează în fiecare seară ce ai realizat până acum. Observă-te și vezi dacă ești mulțumită cu tine. Dacă nu, ai curaj și îndrăznește să dansezi cu sufletul atunci când din „întâmplare” auzi melodia ta preferată, ai putere să spui NU atunci când nu vrei să te mai doară, ai determinarea să te simți bine, pentru că este al naibii de plăcut. Cât de frumoasă ești, femeie, în brațele tatălui tău, sub ochii fratelui tău, în amintirea iubitului tău, în inima soțului tău, în viața copiilor tăi, în zâmbetul nepoților tăi. Rămâi iubită!

„Primăvara”, de Daria Bleza

GEORGE TOPÎRCEANU

SCRIITOR – ARTIST

(20 martie 1886 – 7 mai 1937)

MIRCEA COLOȘENCO

Poezia și proza lui George Topîrceanu conțin în sinele lor prinosul unui artist-bijutier specializat nu numai în șlefuirea pietrelor scumpe și a prelucrării metalelor prețioase ci și în așezarea acestora în legături inimitabile. Păstrând proporțiile, el s-a vrut din familia aleasă a filosofilor artizani, cum a fost Baruch Spinoza, și a scriitorilor-artiști, cum a fost Gustave Flaubert.

În poemul care ține loc de prefață, din volumul *Parodii originale,* și dedicat unui confrate semănând lui Zoli, criticastrul înăcrit și pierdut în rele, George Topîrceanu avertiza: *„…Trăia pe vremuri un sărman evreu/ Anume Baruch… Fire de elită,/ În lume viețuind ca-ntr-un pustiu,/ -Știa să taie sticlă poleită/ Și toți nerozii îl credeau geamgiu. / …/ Când îmi citești poemele și proza,/ Gândește-te la geamul lui Spinoza.”* În plus, ca semn al diferențierii, George Topîrceanu a adăugat umorul fin izvorât din tristețe și amărăciuni. Căci a avut parte și de acestea.

Poetul a preferat poezia filigran, de fiecare dată ferindu-se de manierism; nota lui specifică rezidă, pe de o parte, în unicitatea acurateții expresiei umoriste, a unui comic de calitate, în cazul poeziei originale, și, pe de alta, în acordarea până la identitate cu arta creatorului parodiat, în nu mai puțin originalele sale pastișe inconfundabile. În ultimul caz a epuizat pentru multă vreme crochiul și șarja în versuri cu caracter umorist, Iașul oferindu-i la alte cote și la alte dimensiuni, ca altădată asemenea lui Ion Creangă, cu care poate fi asemuit în nota optimistă a satirei sale bonome, locul de manifestare a talentului său deosebit, atât ca tematică, cât și prin mijloacele artistice folosite.

Prozatorul a fost preocupat, la modul artist, de a se realiza nu numai în arta fantasticului, de pildă romanul *Minunile Sfântului Sisoe* rămas neterminat, și a concretului, cum ar fi povestirile ori parodiile în proză (D.D. Pătrășcanu, M. Sadoveanu, Calistrat Hogaș) în ambele direcții la fel de filigranist, dar și în creațiile polemice și umoristice. Însă deasupra lor se pare că se situează paginile memorialistice, momentele trăite în Bulgaria în anii Primului Război Mondial marcându-i definitiv creația și viața.

Funcțiile ocupate pe scara ierarhiei sociale și culturale (redactor și director

de revistă, director de teatru, membru în comisia de lectură a Editurii „Casa Școalelor”, alte posturi) i-au dat senzația unei existențe egale, fără grija zilei de mâine. Alte ocupații colaterale (învățarea matematicii și a fizicii, la vârsta maturității, practicarea vânătorii etc.) par a fi dedublări ale unei personalități complicate și complexe, radiosul din baladele sale fiind o cortină olimpiană trasă peste o scenă cu zbateri dramatice nu arareori evitând tragismul.

George Topîrceanu este un poet al marilor anotimpuri ale naturii, al tablourilor în mișcare în care sublimul nu face parte dintr-un microcosmos iluzoriu. Pastelurile lui sunt deosebite de cele ale lui Vasile Alecsandri ori Dimitrie Anghel. Viața gâzelor și a plantelor este prezentată la nivelul marilor drame sentimentale, în care anotimpurile sunt asimilate traiectoriilor catastrofale ale universului uman. Creația sa poetică este atât de originală, încât compozițiile lirico-epice, desfășurându-se într-o realitate obiectivă și, concomitent, diafană, dau senzații emoționante, în care elementele dramatice se împletesc fericit cu cele comice, dar într-un cadru de baladă, rapsodie ori fabulă cu final tragi-comic. Pentru că, de fiecare dată, poetul nu a prezentat o existență oarecare, un ins abstract, ori viața unei gâze, a unei plante, în plan alegoric, ci un destin anume în anume coordonate socio-politice. El nu demitizează universurile, ci le modulează. *Balada morții* este, în acest sens, un exemplu ineluctabil: *„Astfel tot mai neștiut/ Spre adânc îl fură/ Și-l îngroapă-n sânu-i mut/ Veșnica Natură./ Vara trece; pe cărări/ Frunza-n codru sună./ Trec cernite înserări,/ Nopți adânci de lună./ Iar când norii-nvăluiesc/ Alba Nopții Doamnă,/ Peste groapa lui pornesc/ Vânturi lungi de toamnă…”*

Nu o dată concizia exprimării, ironia fină și aparența superficialității, ascunzând prelucrări sofisticate, i-au fost defavorabile în critica de specialitate, fiind contestat de unii contemporani, deveniți dușmani personali, printre care s-au numărat Gh. Bogdan-Duică, Nicolae Iorga, E. Lovinescu ș.a. Nici G. Călinescu nu i-a adus osanale. Însă publicul cititor a văzut în el un reprezentant de seamă al propriilor aspirații, baladele sale fiind un reazim de permanentă cultură. Și nu numai *Baladele vesele și triste*. La fel de pline de omenesc sunt acele minunate crochiuri din *Migdale amare*. Le-am enumera: *Gelozie, Populară* și *Toamna în parc*, trei poezii cu același număr de catrene, în același metru prosodic, cu rime perfecte și subiecte la prima vedere, lipsite de substanță poetică. Dar, iată că, din platitudinea unor sentimente contrarii și, oarecum periferice universului uman eroic, peste care planează cu îngăduință sagacitatea satirică a poetului, apar trei tablouri distincte și independente unul de celălalt și nu lipsite de importanță, ba dimpotrivă. În *Gelozie*, întâmplarea nu e văzută ca un hazard oarecare, ci realizatoare de universuri: *„Ai avea și vreun copil/ Care, poate (idiotul),/ Ar fi semănat cu totul/ Cu-acel tată imbecil.”;* în *Populară*, aceeași întâmplare îi face pe unii fericiți, pe alții scoțându-i din competiție: *„Doar pe morții din război/ Putreziți în vânt și-n ploi,/ N-are cine-i întreba/ Dacă-s fericiți ori ba.”*; iar, *Toamna în parc*, poetul, surprizând plimbarea unui plutonier major cu o fată, trage o concluzie nu mai puțin lipsită de comic, dar umană: *„Și-ntr-o fină discordanță/ Cu priveliștea sonoră,/ Merg așa, cam la distanță,/ El major și ea minoră…”*

Cât privește volumul *Parodii originale*, poeziile cuprinse în structura lui

par suprapuneri identice, pe de o parte, ale lucrărilor autorilor vizați, iar, pe de alta, creația lui George Topîrceanu, fiind de sine stătătoare cu nimic mai prejos decât cea care a constituit punctul de plecare. (Parodiile lui Virgil Huzum, Marin Sorescu, Mircea Micu ori ale altor poeți tentați de același exercițiu literar, nu s-au ridicat, sub acest aspect, la clasa maestrului, deși i-au fost preluate unele modalități tehnice de expresie). Căci George Topîrceanu, ca altădată I.L. Caragiale, a practicat și autoparodia ca finalitate a unui act literar de sine stătător și, ca atare, închis.

Proza lui George Topîrceanu a avut un drum ascendent asemănător poeziei, fiind plină de surprize plăcute, indiferent de genul și specia abordată.

Schițele, povestirile și romanul *Minunile Sfântului Sisoe* au încorporate în substanța lor tușa vioaie a unui umor organic. Registrul comic (ușor sceptic) este original, deși trece prin filtrul caragialesc, compus dintr-o paletă diversă și bogată, spațiul de manevră fiind cel psihologic muiat direct în cruda realitate socială. Conflictele sunt de ordin moral, iar cadrul de desfășurare este subsumat scopului urmărit. De altfel, proza sa este, într-un anume sens, accidentală. A fost și s-a vrut mai întâi poet. Scrierile de dinafara poeziei au, cu mici excepții, spații de timp largi între ele, atât în ceea ce privește epica de sine stătătoare, cât și memoriile ori evocările din vremea prizonieratului din Bulgaria, polemicile ori conferințele provocate de anume prilejuri. Subiectele abordate și expunerile de motive sunt pe potriva spiritului său informat cu minuție din te miri ce domenii de activitate umană, dar și șocante ca umor ori causticitate.

Dacă romanul *Minunile Sfântului Sisoe* ar fi reușit să-l ducă până la capăt, după cum arată ambițiosul proiect schițat într-unul dintre manuscrise, ar fi avut nu numai armătura unui epic de cea mai bună calitate artistică, dar și originalitatea distinctă pe care o prezintă fragmentul publicat. Aserțiunile noastre sunt probate de cele două lucrări memorialistice *Amintiri din luptele de la Turtucaia* și *Pirin Planina,* de departe cele mai bune, fiind opere încheiate, cu structuri stabile.

Conferințele și polemicile sale au structuri caleidoscopice, din punct de vedere al conținutului, dar lipsite de retorism, în schimb, comicul constituie o permanență inconfundabilă. Ca polemist este justițiar; ca umorist nu este bufon, ci acel hâtru ce însăilează cu savoare una după alta aspecte aparent lipsite de legătură între ele, în realitate firul care le unește fiind tocmai mentalitatea noastră despre acele scene de viață.

Pentru valoarea operei sale, Academia Română îl va primi membru în anul 1936.

Locul lui George Topîrceanu în literatura română este în preajma scriitorilor clasici, a marilor creatori de opere literare viabile.

Balada morții

Cobora pe Topolog
Dintre munți, la vale...
Și la umbra unui stog
A căzut din cale.

În ce vară? În ce an?
Anii trec ca apa...
El era drumeț sărman
Muncitor cu sapa.

Oamenii l-au îngropat
Într-un loc aiurea,
Unde drumul către sat
Taie-n lung pădurea.

Și de-atunci, lângă mormânt,
Plopi cu frunza rară
S-au sbătut ușor în vânt,
Zile lungi de vară.

Soarele spre asfințit
Și-a urmat cărarea.
Zi cu zi l-au troienit,
Vremea și uitarea.

Dimineața ca un fum
Urcă pe coline,
Svon de glasuri dinspre drum
Până-n preajmă-i vine.

Peste vârfuri lunecând
În argint, condurii
Înfioară când și când
Liniștea pădurii...

Numai colo-ntr-un frunzar
Galben în lumină,
Stă pe-o crengă de arțar
Pasăre străină.

Stă și-așteaptă fără glas
Parcă – să măsoare
Cum se mută, ceas cu ceas,
Umbra după soare...

Astfel, tot mai neștiut
Spre adânc îl fură
Și-l îngroapă'n sânu-i mut
Veșnica Natură.

Vara trece; pe cărări
Frunza-n codru sună
Trec cernite înserări,
Nopți adânci cu lună.

Iar când norii-nvăluiesc
Alba nopții Doamnă,
Peste groapa lui pornesc
Vânturi lungi de toamnă.

Casa Memorială „G. Topîrceanu" din Iași

Microscopică

Când pleca odată la război un om,
I-a strigat o cioară dintr-un vârf de pom:
- Du-te la bătaie, pentru țară mori,
Și-ți va da nevasta un copil din flori.
Omul,
Auzind acestea, n-a mai vrut să plece,
Deci a fost la urmă, fiindc-a dezertat,
Condamnat la moarte și executat.

Cine crede tot ce-i spui
Este vai de capul lui.

Dragii noștri, 21 Martie în calendarul lumii nu e doar o zi ca oricare alta. Nicidecum! ***21 Martie*** *este* ***Ziua Internațională a Poeziei****, iar domnul profesor Gruia Novac nu a uitat aceasta, dovadă stând materialul de mai jos pe care domnia sa l-a prezentat în cadrul unei manifestări cultural artistice găzduită de Biblioteca Județeană „Nicolae Milescu Spătarul" Vaslui cu acest prilej.*

Colectivul de redacție

IUBIREA ÎN POEZIA LUMII

PROF. GRUIA NOVAC

Un titlu cu cât e mai cuprinzător, prin formulare, cu atât stimulează virtual imaginația în stare să vizualizeze mintal marginile imposibile ale cunoașterii, complinind astfel lacunele conștient largi ale prezentării.

Neavând suficient timp – nu pentru că n-ar exista, dar n-are rost să încerci să-l umpli de dragul golului care ți se pare prea adânc – voi zice doar că ***iubirea*** (de concept) este necondiționată, fie ea exprimată prin cuvânt sau simț direct, prin mimică sau scris, prin actorie sau prin dans. E un carusel mereu modificat, niciodată terminat și întotdeauna fără satisfacții mărturisite. Dar, în toate împrejurările, e oferită exact așa cum am dori să fie, drept pentru care ***iubirea*** (de concept) este perfectă.

Așa a devenit ***amorul*** (sinonimul iubirii) „copilul răsfățat", după cum îl prezintă poetul englez din secolul al XIX-lea *Samuel Butler* (1835–1902), iar *William Shakespeare* (1564–1616), surprinzând starea de beatitudine a oamenilor, adaugă în ***Visul unei nopți de vară***:

„Cum întinse arcul, Cupidon
Putea răni cu sprintena-i săgeată
Un milion de inimi dintrodată."

Comentariile, perorațiile, dialogurile, intervențiile de orice tip, diatribele pot întinde timpul până dincolo de limita suportabilă a răbdării. Așa că, mai bine decât oricare de aici pot vorbi ***poeții*** adevărați, poeții mari, poeții născuți, nu conjuncturații, ci poeții care nu cunosc emfaza, nici egocentrismul și care, sigur, chiar vor încânta. Depinde de câtă pricepere voi fi fost în stare când am selectat ***câte ceva*** din ***poezia lumii***. Nu înainte de a aminti un adevăr – ciudat poate pentru destui pricepuți în toate, dar care uită că interesul este un mijloc, și nu o sursă – deci, poezia adevărată este cea care se întâlnește cu alți poeți; poezia adevărată nu poate fi un solilocviu rostit într-un turn de fildeș, doar dacă e împănat cu solecisme, indiferent de conștiența sau inconștiența autorului. Poetul adevărat e cel care – ***responsabil și cult*** – face răbdător pasul larg de la ***autor*** la ce vrea el să fie; constatarea lumii e că „autori" avem prea mulți. Sunt cei care se citesc și se recitesc doar pe ei, scrisul consacraților căpătând, cu indulgență, numele de… maculatură.

Dar, să lăsăm câteva poezii de iubire să ne îmblânzească sufletele, să ne limpezească ochii și să ne… adune!

Iubirea a născut cântul lui Tristan și al Isoldei; chiar durerea Francescăi da Rimini; poate și adânca sminteală a lui Don Quijote; sigur perfecțiunea Ofeliei; inconstanța maladivă a lui Manfred; naivitatea sinceră a Tamarei; tristețea regală și zborul către „locul lui menit din cer" al Luceafărului. ***Iubirea*** e cuvântul care mereu trezește ființa din „somnul materiei", dirijându-i pașii, nu întotdeauna siguri, către zarea absolutului.

Căci spunea poetul spaniol *Francisco Gómez de Quevedo y Villegas* (secolul al XVI-lea), dând o primă definiție europeană a „dragostei":

„Ger arzător e iubirea, e un foc ca de gheață,
Rana ce-ți surpă ființa și totuși nu doare,
vis ce te smulge în ceruri și totuși lingoare,
dulce clipită-a odihnei sfârșindu-se-n ceață… „
(trad. Vasile Nicolescu),

pentru ca Michelangelo, în viziunea lui C.D. Zeletin, să ne avertizeze:

„Cu chipul tău de-o rece-nflăcărare
Mi-aprinzi ființa și rămâi de gheață…”.

Consfințește și confirmă înflăcărarea poeta engleză *Elizabeth Browning* (1806–1861):

„Un foc este iubirea, căci mi-e de-ajuns o dată
Să-ți spun că te iubesc și-n flăcări
Sfințită să mă mistui, să zbor transfigurată
Și dulcea aureolă de pe chipu-mi
S-o simt iradiind spre tine…”
(trad. Vasile Nicolescu),

stare pe care-am găsit-o și la Lucian Blaga al Nostru, imagine a contopirii depline:

„Astfel noi ardem, iubito.
Astfel ne este ardoarea.
Cât e întinsul, cît e înaltul,
noi ardem, și nu ne iertăm,
noi ardem, ah, cu cruzime-n văpăi,
mistuindu-ne unul pe altul…”.

Și poate, dragi prieteni, acum se cuvine-a observa că-n Blaga al Nostru sunt atâtea-ntrebări nerostite, atâtea-ntrebări care nu vor cere răspuns niciodată, încât mă robește obligația de a-l evoca pe un alt și mai cu totul altfel gânditor, care mă îngroapă cu profunzimile, dar mă învie cu înălțimile, când rostesc două versuri ale Lui:

„Până când, până unde
Poți întreba dacă nimeni nu-ți răspunde?”

L-ați recunoscut?! Este superbul, dumnezeiescul pământean **Emil Brumaru!**

Iubirea întreabă, dar nu așteaptă replică; iubirea cere, dar nu mulțumește; probabil asta-i pricina pentru care marii poeți percep altcumva sentimentul arderii supreme. Dacă la *Novalis* iubita își invită partenerul ***„s-o soarbă cu putere”***, pentru că ***„simt valul morții care întinerește, sângele meu se preface în balsam și eter”***, la *Baudelaire* sentimentul erotic ar putea prinde sens abia după moartea îndrăgostiților:

„Inimile noastre, facle minunate,
Pân´ la fund vor arde cu suprem avânt,
Și-n oglinda minții noastre-ngemănate
Focul pân´ la capăt va trăi răsfrânt”
(trad. de Alex. Philippide).

Gingășia intimă a inimii lui *François Villon* a făcut ca versurile sale – toate – să cuprindă plânsetul neplâns al omenirii, aceasta constituită din „bieți oameni de treabă” care se revoltă suspinând. Ci iată pentru Dumneavoastră, ***Balada doamnelor de altădată*** (în traducerea lui Dan Botta):

„Dar spune-mi unde, în ce cuprins
E Flora, râmleanca cea frumoasă;
Ce-a fost și vara ei duioasă?
Și Eho, dintr-un freamăt scoasă,
Cântând pe râuri și-ntinsori,
Dumnezeiește de frumoasă? ...
Dar unde-s marile ninsori?

Și prea-nțeleapta Heloys
Din vina cui scopit rămas-a
Pierre Esbaillart la Sainct Denis?
De dragul ei îmbracă rasa.
Așișderi, unde e crăiasa
Ce-a pus ca Buridan, în zori,
Să fie-n râu zvârlit cu plasa?…
Dar unde-s marile ninsori?…

Și Blanche, ca floarea de cais,
Măiastra-n cântece crăiasă,
Berthe Picior-Lung, Bietris, Alis,
Haremburgis în Maine băneasă,
Ioana, țăranca vitează
Ce-au ars-o anglii în vâltori;
Ci unde-s ele, Împărătească?…
Dar unde-s marile ninsori?

De ele, măre, ce-ți mai pasă
Pe unde sunt din alte ori.
Doar viersu-acesta nu te lasă:
Dar unde-s marile ninsori?”
(„Où sont les neiges d’antan?”)

Ținându-i parcă isonul, *William Shakespeare*, neîntrecut retoric și retorist, ne amintește, în ***Sonetul 150***, de revelatoarele sentimente ale omenirii.

„De unde-ți iai puterea ce se-așază
pe inima-mi, se clatină nesații
și-n ochii ce-i împiedică să vază
prin fum de raze ale zilei grații?

Păcatele cum le împaci, de-mi pare
că în străfund de josnicii mărunte
impui un rost și-n iscusinți murdare
binele-i sfânt, iar ce e rău e-n frunte?
Mă faci să te iubesc mai mult când ură,
pe unde treci, o semeni în mulțime,
mi-e dat să îndrăgesc ce alții-njură,

că nu-ți sunt drag să nu mai afle nime!
De te țin dragă, după tot ce ești
s-ar cuveni și tu să mă iubești!”

Alergăm prin literatura lumii după frumuseți rare, dar furați de Everest, de Anzi sau de Kilimanjaro, de Alpi, Urali sau Pirinei, am uitat cu totul de Carpații de pe crestele cărora avem panorama întreagă a unor locuri și a unor oameni – oricât ar zâmbi știrb toți cârcotașii și veneticii – cum nu găsești nicăieri în largul zărilor. Și absolut aleatoriu, renunțând la orice tip de criteriu, am selectat, notând și necomentând, câteva doar buchete de gânduri, stări, umori și înălțări, durate de minți pentru alte minți asemenea, în clipe de beatitudine sau durere, așa cum îi stă bine românului care vorbește prin Poeții lui, cunoscuți sau anonimi, pe care i-a trecut în patrimoniul spiritual al neamului. Decalog:

1. *„Câte stele-s lângă lună,*
Nici una nu vrea să-mi spună;
Câte păsări sunt pe lume,
Nici una nu știe spune:
Pe ce cale a plecat
Badea când s-a mâniat.
Fă-mă, Doamne, nor ușor,
Ca să zbor unde mi-i dor.”
(Folclor)

2. *„- Tu-mi ceri chiar nemurirea mea*
În schimb pe-o sărutare,

Dar voi să știi asemenea
Cât te iubesc de tare;

Da, mă voi naște din păcat,
Primind o altă lege;
Cu veșnicia sunt legat,
Ci voi să mă deslege”.
(**M. Eminescu**, Luceafărul)

3. *„Îți mai aduci aminte, doamnă?*
Era târziu și era toamnă,
Și frunzele se-nfiorau,
Și tremurau în vântul serii,
(…)
Așa născu în plină toamnă
Amorul meu ce-nmugurea
Sub foi ce toamna-ngălbenea…
Îți mai aduci aminte, doamnă?”
(*C. Pavelescu***, *Intimă***)

4. *De când mi-ai pus capul pe genunchi, mi-e mai bine.*
Nu știam că mă voi vindeca de mine cu tine.
Vorbele, gândurile, împletirile crezusem că-mi ajung.
Nu știam. Au zvâcnit umerii, au crescut brațele: fusesem ciung.
Mi-am simțit coapsele, gleznele, spinarea tari ca un luptător.
M-am vindecat și m-am născut, sărutându-ți talpa unui picior.”
(T. Arghezi, ***Învierea***)

5. *„Eu știu că tu nu meriți dragostea*
și-mi place totuși să ți-o dăruiesc;
dar parcă bolta merită vreo stea,
și totuși, câte-ntr-însa s-oglindesc…

Nu meriți iarăși clipele de-acum
și gândurile bune câte ți le-am dat,
dar parcă merită noroiul de pe drum
petalele ce peste el s-au scuturat?

Iubirea însă e ca soarele,
Care rămâne pururea curat
și după ce – milos – i-a sărutat
leprosului, pe uliță, picioarele.”
(*Magda Isanos*, ***Dragostea mea***)

6. *„Ca lebăda ce moare și cântecul își țipă,*
În spasmul destrămării ți-am scris, înăbușit
De-un gâlgâit de suflet agonic, pe sfârșit…
Și mâna cu condeiul căzu ca o aripă.
Culcai pe masă tâmpla și, așteptând pieirea,
Crezui că este moartea… era, vai, tot iubirea!”
(*V. Voiculescu*, ***Sonetul CCVII–107***)

7. *„Iubesc ploile, iubesc cu patimă ploile,*
Înnebunitele ploi și ploile calme
(…)
Îmi place să mă tăvălesc prin iarba lor albă, înaltă,
Îmi place să le rup firele și să umblu cu ele în dinți,
Să amețească, privindu-mă astfel, bărbații.
Știu că-i urât să spui «Sunt cea mai frumoasă femeie».
E urât și poate nici nu e adevărat,
Dar lasă-mă atunci cînd plouă,
Numai atunci când plouă,
Să rostesc magica formulă «Sunt cea mai frumoasă femeie».”
(*Ana Blandiana*, ***Descântec de ploaie***)

8. *„A venit toamna, acoperă-mi inima cu ceva,*
cu umbra unui copac sau mai bine cu umbra ta.

Mă tem că n-am să te mai văd, uneori,
că or să-mi crească aripi ascuțite, până la nori,
că ai să te ascunzi într-un ochi străin,
și el o să se-nchidă cu-o frunză de pelin.

Și-atunci mă apropii de pietre și tac,
Iau cuvintele și le-nec în mare.
Șuier luna și o răsar și o prefac
Într-o dragoste mare.”
(*Nichita Stănescu*, ***Emoție de toamnă***)

9. *„Erai atât de frumoasă*
Încât săreau țiglele de pe casă
Și geamurile din cercevele.
Și covoarele de pe podele
Începeau să plutească
Prin aer la atingerea talpei tale
Cu sandale
De zeiță grecească.
Cana nu mai era cană
Ci-o floare uscată de sete
Ce te săruta pe-ndelete
Până-ți făcea gura o rană
Plină de sânge și de mătasă,
Atât erai de frumoasă
C-am început să scriu cu creionul pe fața de masă…”
(*Emil Brumaru*, ***Am început să scriu cu creioane****…*)

10. Veriga a 10-a a Dialogului meu nu are nici o legătură cu tema, cu noi, cu preocupările noastre, dar am vrut să fiu „șmecher”, selectând aceste versuri, pe care vi le voi citi cu aplomb:

„Noi am uitat cum se scrie.
Ne sclifosim.
Ne sclifosim pe hârtie.
Noi am uitat să citim!
Pedeapsa fi-ne-va aspră.
Ca o piatră în tâmplă.
Noi am uitat ce ni se-ntâmplă!”
(*Emil Brumaru*, ***Noi am uitat…)***

Dragi prieteni și neprieteni, tocmai pentru că e așteptat, un final e cel mai greu de conceput. Motivele-s multiple. Să nu luăm, deci, în derâdere percepția unor străini și a multora dintre noi, cum că românii sunt maeștri ai persiflării. De aceea, îl evoc apăsat pe uitatul Ion Băieșu care, într-un șir de scenelette hilar-comice, bătea monedă pe ideea veche și genială, dar formulată contemporan, «***iubirea e un lucru foarte mare!»*** ceea ce vă doresc și Dumneavoastră!

Unire-n cuget şi-n simțiri

PROF. MARIA MARIN

Unirea și independența au fost două obiective urmărite de români de-a lungul istoriei. Încă din secolul VII vechii locuitori din spațiul carpato-danubiano-pontic sunt cunoscuți sub numele de valahi sau vlahi. Ne spune acest lucru tratatul bizantin Strategikon al lui Pseudo Maurikinos și apoi alte lucrări bizantine, turcești, arabe, persane și chiar maghiare. Împrejurările istorice au determinat însă formarea a două state românești – Țara Românească (Valahia Mare) și Moldova (Valahia Mică) în timp ce Transilvania era organizată ca voievodat sub suzeranite maghiară. Indiferent că locuitorii și-au zis munteni, moldoveni sau ardeleni ei s-au considerat români ce vorbeau aceeași limbă, aveau același port și aceleași obiceiuri. S-a dezvoltat astfel conștiința de neam care va duce în epoca modernă la dezvoltarea conștiinței naționale. În aceste condiții românii vor dori să trăiască în granițele aceluiași stat. Aceasta cu atât mai mult cu cât la 1600 Mihai Viteazul a unit cele 3 țări sub conducerea sa. Unirea de la 1600 nu a durat mult, dar a rămas ca un ideal pentru generațiile viitoare. Pentru unire s-au jertfit Mihnea al III-lea, Mihai sau alți conducători și oameni politici care visau la realizarea Regatului Daciei. Și-au dorit crearea acestui Regat Gabriel Bethlen (1613-1629) principe al Transilvaniei, boierul Dinicu Golescu (1826), comisul Moldovei Leonte Radu la 1839 ca și românii adunați pe Câmpia Libertății de la Blaj în 1848. Același lucru l-au cerut Alexandru Ioan Cuza, Costache Negri și Alecu Russo în documentul „Prințipiile noastre pentru reformarea patriei”, după ce au participat la Marea Adunare de la Blaj, din 3/5 martie 1848. Mai mult, Mihail Kogălniceanu într-un document intitulat „Dorințele patriei naționale din Moldova”, redactat la Cernăuți afirmă că „Unirea este cheia de boltă fără de care s-ar prăbuși edificiul național”. Așa se face că după înăbușirea revoluției de la 1848-1849 românii vor adopta o nouă tactică în abordarea acestei probleme. Vor căuta să profite de momentul diplomatic favorabil pentru a pune Europa în fața faptului împlinit. Momentele diplomatice favorabile nu au întârziat. În martie 1856 are loc Congresul de pace de la Paris (după Războiul Crimeii dintre Rusia și Turcia), unde ministrul de externe francez Alexandre Walewski anunță că va sprijini unirea Principatelor. Apoi, prin Tratatul de pace de la Paris, din 30 martie 1856, Principatele rămâneau sub suzeranitatea Imperiului Otoman, dar treceau sub garanția colectivă a Marilor Puteri fiind înlăturat protectoratul rusesc. Se mai hotăra ca Moldova să primească trei județe din sudul Basarabiei: Bolgrad, Cahul, Ismail, iar poporul din cele două principate să fie consultat în legătură cu viitoarea formă de organizare a Principatelor. Cu toată opoziția Turciei și Austriei au fost convocate cele două Adunări ad-hoc în septembrie 1857 și prin Rezoluțiile adoptate poporul a cerut unirea sub numele de România și un prinț străin dintr-o familie domnitoare din Europa, dar ai cărui fii să fie crescuți în religia țării. Marile Puteri întrunite într-o conferință la Paris în 1858, deși cunoșteau aceste cereri, au luat cu totul altă hotărâre. Au propus un stat federativ numit Principatele Unite ale Moldovei și Valahiei cu doi domni, două Guverne și două Adunări și cu două instituții comune la Focșani: una legislativă și alta judecătorească. Deoarece nu se dădeau detalii în legătură cu cei doi domnitori dacă să fie persoane diferite sau o persoană cu două funcții, românii au ales la 5 ianuarie 1859 în Moldova și la 24 ianuarie 1859 în Țara Românească pe colonelul Alexandru Ioan Cuza (născut la Bârlad la 20 martie 1820). În aceste condiții dubla alegere a fost recunoscută de Marile Puteri în cadrul unei noi conferințe la Paris în 1859, iar în decembrie 1861, în cadrul conferinței de la Constantinopol a fost recunoscută condiționat și unirea.

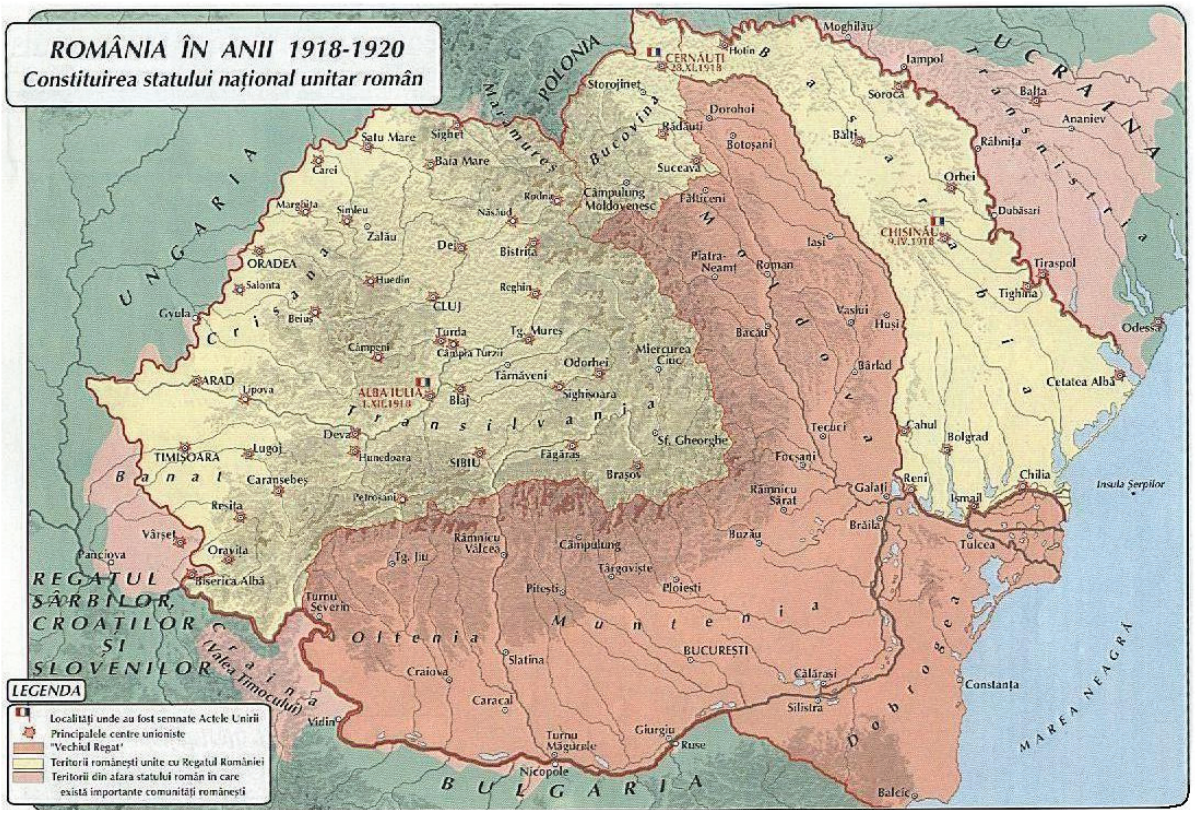

În scurta sa domnie de 7 ani, Alexandru Ioan Cuza a pus bazele statului român modern. A stabilit capitala la București, a organizat Guvernul și Parlamentul unicameral, a unificat serviciul telegrafic, armata, a înființat Ministerul de Război, Ministerul de Externe, cele două universități de la Iași și București, a dat o serie de legi, precum: secularizarea averilor mănăstirești, reforma agrară, legea instrucțiunii publice, a elaborat Codul penal, Codul de procedură penală și Codul civil și, bineînțeles, o nouă Constituție – Statutul Dezvoltător al Convenției de la Paris. A avut o atitudine binevoitoare față de emigranții bulgari, maghiari sau polonezi – dar i-a obligat să respecte legile țării. A dat dovadă de diplomație în relațiile cu Rusia, dar și-ar fi dorit ca și restul Basarabiei să se unească cu România. Într-o scrisoare către agentul Piemontului la Constantinopol Cuza declara că urmărește „a asigura soarta, bunăstarea și libertatea a tot ce poartă numele de român". (M. Proca, „Despre un plan de reluare a sudului Basarabiei în timpul lui Alexandru Ioan Cuza" în Oltea Răşcanu Gramaticu, *Posteritatea lui Alexandru Ioan Cuza,* Bârlad, Editura Sfera, 2008, p.197)

Declanșarea acțiunii din Polonia din 1863 a fost considerată un moment favorabil pentru ca Principatele să alipească Basarabia centrală și nordică, dar și Bucovina. Era nevoie însă de prudență în condițiile în care imperiile vecine doreau teritorii românești.

În Basarabia românii doreau unirea și își intensifică acțiunile în acest sens. Astfel, boierul C. Cristi vrea să-și deschidă o tipografie (dar este refuzat). Un document rusesc vorbește chiar de un partid al boierilor români. Mulți boieri sunt suspectați de orientări filoromânești, dar acțiunea nu poate fi dusă până la capăt acum. La 11 februarie 1866 Cuza este silit să abdice și să părăsească țara. Imediat se constituie o locotenență domnească și un guvern provizoriu care oferă coroana prințului Filip de Flandra, fratele regelui Belgiei. Acesta o va refuza, dar refuzul este ținut secret până la venirea prințului Carol de Hohenzollern Sigmaringen încoronat ca domn la 10 mai 1866. Acesta obține recunoașterea unirii necondiționate și tot în timpul său Marile Puteri au recunoscut independența după ce aceasta fusese proclamată la 9 mai 1877 de către Adunarea Deputaților și câștigată pe câmpurile de luptă de la Grivița, Rahova, Plevna, Smârdan și Vidin. Tot în 1878 României îi sunt luate cele trei județe din sudul Basarabiei, dar i se dă Dobrogea, gurile Dunării și insula Șerpilor și astfel obține ieșire la Marea Neagră. La începutul secolului XX în condițiile în care se ascut contradicțiile dintre cele două blocuri militare – Puterile Centrale (Germania, Austria, Ungaria, Italia) și Antanta (Franța, Anglia, Rusia) Balcanii devin „butoiul cu pulbere" ce așteaptă schimbarea pentru a lua foc. Aici au loc cele două războaie balcanice în 1912-1913. Neutră în primul război, România va participa la cel de al doilea în 1913 și prin pacea de la București obține sudul Dunării – Cadrilaterul. La 15/28 iunie 1914 are loc atentatul de la Sarajevo care a constituit pretextul declanșării primului război mondial.

În cadrul Consiliului de Coroană de la Sinaia, regele Carol I ar fi dorit intrarea României în război alături de Germania. Cei prezenți au votat însă, pentru neutralitate în expectativă. România nu dorea să facă cuceriri, ci căuta să alipească teritoriile aflate sub ocupație străină. De aceea, când România intră în conflict va declara război doar Austro-Ungariei.

În condițiile preluării puterii în Rusia de către un guvern provizoriu și apoi de către comuniști, s-au creat condițiile pentru ca în Basarabia să înceapă acțiunea de unire. Deja aici funcționa Partidul Național Moldovenesc condus de Vasile Stoenescu care desfășura o activitate prorusească.

La Congresul ostașilor moldoveni a luat ființă Sfatul Țării condus de Pan Halippa și Ion Inculeț și organul executiv Consiliul Directorilor Generali condus de Petre Erhan. În continuare, Sfatul Țării, din cauza situației complicate din Moldova face

apel la Guvernul României pentru a stabili ordinea în Republica Democrată Moldovenească.

După ce Guvernul român anunță autoritățile sovietice corpul de armată român condus de general E. Broșteanu intră în Moldova și restaurează ordinea. Ca urmare la 24 ianuarie se proclamă independența Republicii Democrate Moldovenești.

La 27 martie 1918, Sfatul Țării dând glas opiniei exprimată de masele largi, a adoptat hotărârea unirii Republicii Democrate Moldovenești cu România.

„Republica Democrată Moldovenească (Basarabia) în hotarele ei dintre Prut, Nistru, Marea Neagră și vechile graniți cu Austria – ruptă de Rusia acum 100 și mai bine de ani din trupul Moldovei, în puterea dreptului istoric și dreptului de neam, pe baza principiului că norodele singure să-și hotărască soarta lor, de azi înainte și pentru totdeauna se unește cu mama sa România." (M. Mușat, I. Ardeleanu, *De la statul geto-dac la statul român unitar,* București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1983, p.567) Hotărârea luată cu majoritate de voturi este adusă la cunoștință primului ministru Alexandru Marghiloman, invitat la Chișinău care acceptă condițiile impuse: Basarabia să-și păstreze autonomia, să se înfăptuiască reforma agrară, să se respecte drepturile minorităților, 2 reprezentanți să intre în Consiliul de Miniștri a României, provincia să aibă reprezentanți în Parlamentul țării, alegerile să se facă pe bază de vot universal, să se respecte drepturile și libertățile cetățenești. La 9 aprilie s-a semnat Decretul Regal nr.842 de promulgare a actului de unire. Unirea Basarabiei cu România a impulsionat și activitatea unioniștilor din celelalte provincii. Ca urmare, la 15 noiembrie 1918 în urma adunării de la Cernăuți, Bucovina s-a unit cu România și la 1 decembrie 1918 Transilvania. În felul acesta s-a format România Mare.

Personalități ale Unirii Basarabiei cu România

(27 martie 1918)

PROF. MARIA MARIN

VASILE STROESCU

S-a născut la 11 noiembrie 1845 la Trinca, județul Hotin în familia comisului Vasile Stroescu. A studiat la Liceul Regional din Chișinău, apoi la cel din Komenes-Podolski și apoi la Liceul Richeliu din Odessa. Continuă studiile la Universitatea din Moscova, Sankt-Petersburg și Berlin. Își ia licența în drept și e numit judecător la Tribunalul din Hotin. Este pasionat de istorie, literatură, științe agricole. A moștenit suprafețe întinse de teren (ce vor ajunge la 25.000 ha) cu multe cirezi, herghelii, turme. A donat aceste terenuri țăranilor sau cooperativelor agricole și forestiere. A vândut imobile și cu banii obținuți a făcut acte caritabile în Ardeal unde a ctitorit biserici, spitale și școli și a asigurat burse tinerilor. Ca urmare autoritățile maghiare îl consideră pericol public și din 1914 nu mai are voie să intre în Transilvania. Pentru faptele sale încă din 1910 devine membru onorific al Academiei Române. În 1912 a fondat Clubul Român de Ajutor și Cultură pentru a-i atrage pe românii din America la lupta pentru Unire. În 1917 devine președinte onorific al Partidului Național Moldovenesc și susține apariția ziarului „Cuvânt moldovenesc”.

Deși bolnav, aflat pentru tratament la Londra și Paris el sprijină toate acțiunile pentru formarea României Mari. În 1919 revine în țară și este ales senator, apoi primul președinte al Parlamentului României Mari, care la 29 decembrie a ratificat actele de unire ale Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei. Înainte de a muri a donat conacul părintesc de la Brânzei pentru o Școală Agricolă și două ateliere de lemnărie și fierărie plus o fermă pentru învățământul fiilor de țărani din zonă.

A murit la 15 aprilie 1926 și i s-au organizat funeralii naționale. La catafalcul său a fost prezent întregul guvern în frunte cu primul ministru generalul Alexandru Averescu. Au trimis coroane de flori familia regală, președinția Consiliului de Miniștri și Senatul. A fost înmormântat la Cimitirul Sfânta Vineri.

PANTELIMON ERHAN

S-a născut în 1884 la Tătănari, ținutul Bender (Tighina).

A absolvit Seminarul Teologic din Chișinău. Și-a continuat studiile la Universitatea din Petersburg și devine profesor la Liceul nr.1 din capitala Rusiei, apoi asistent universitar. După revoluția din 1917 este numit director al Liceului nr.1.

În iulie 1917 revine în Basarabia în fruntea unui grup de revoluționari moldoveni care făcuseră studii de educație politică și revoluționară. La scurt timp devine membru al Sovietului (Sfatului) deputaților țărani și muncitori din Chișinău, membru în Comitetul Executiv al Administrației Sociale din Basarabia, devenind apoi președintele acesteia.

Bun cunoscător al problemei agrare a elaborat împreună cu A. Criban proiectul reformei agrare. A făcut față criticilor aduse de diversele grupări din Sfatul Țării. A condus primul guvern moldovenesc. După unire a fost ales de două ori în Parlamentul României și a fost director general al învățământului din Basarabia. Activitatea intensă desfășurată a dus la alegerea sa în funcția de președinte al Asociației Didactice Basarabene.

În 1940 s-a refugiat în România, stabilindu-se la București. A fost decorat cu ordinele Coroana României în grad de ofițer și Ordinul Ferdinand în grad de Comandor. Este înmormântat la Cimitirul Cernica.

GHEORGHE ANDRONACHI

S-a născut la 1893 la Chiperceni – Bieși, raionul Orhei. A absolvit Școala Militară de la Odessa în 1915. Se căsătorește cu Nadejda Chipercenko și au doi copii. În 1916 este ofițer în armata țaristă. Organizează Detașamentul Moldovenesc de Gardă Călăreață de pe lângă Sfatul Țării și îndeplinește funcția de prefect de poliție pentru județul Chișinău. În 1918 devine locotenent colonel și este decorat cu Ordinul de Război „Sfântul Gheorghe” în grad de Cavaler. După 1918 activează la Chișinău în cadrul Regimentului V Vânători. În 1933 publică „Albumul Basarabiei în preajma marelui eveniment al Unirii” în 2.000 de exemplare. În 1944 se refugiază cu familia în România la Craiova. Urmărit de autoritățile sovietice se stabilește la Bârlad unde va rămâne până la sfârșitul vieții. Își scrie aici memoriile, dar după decesul său ce a avut loc după ce a fost chemat la Securitate și familia l-a găsit în comă la spital unde a și decedat acestea au fost distruse de teama unor noi persecuții. Mormântul i-a fost găsit de doamna cercetător Maria Vieru Isaev de la Chișinău care a organizat o comemorare în 2014. În 2015 acesta a fost omagiat printr-o activitate organizată de către Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad.

Despre UNIRE şi nu numai...

PROF. GRUIA NOVAC

Istoria ne spune că într-o zi de noiembrie, a anului 1700, Ducele de Anjou a fost desemnat succesor la tronul Spaniei. Cu acest prilej, a venit să-și ia rămas bun de la bunicul său, regele Ludovic al XIV-lea al Franței. Entuziast, regele a declamat, aproape, vorbele rămase celebre prin semnificația și rezonanța lor: ***„Nu mai există Pirinei!”*** Parafrazându-l peste secole, aș zice, entuziasmat și eu azi, ***„Nu mai există Prut!”*** În sufletul nostru, hotarul acesta, mai statornic decât un munte, nu mai există. Faptic, însă, ținem seama de el, din pricina unei atitudini național-oficiale slugarnice și temătoare, cu atât mai mult cu cât și fosta U.R.S.S. și Germania denunțaseră public Tratatul înrobitor Ribbentrop–Molotov din 23 august 1939. Iar în 1991, după Declarația de la Minsk, când, prăbușindu-se U.R.S.S.–ul, R.S.S. Moldovenească își declară independența, noi n-am avut curajul, și nici intenția probabil, de a merge rapid, cu armata pe care atunci încă o aveam, la Chișinău și Cernăuți, să ne luăm acasă teritoriile noastre. Iliescu și Roman au zis nu, tremurându-le nădragii, noi am zis da la hotărârea lor și-am rămas mofluzi, bătându-ne astăzi cu morile de vânt și încercând, în genunchi, să obținem bunăvoința ***Porții Europene***. Pe vremuri, ne închinam la Poarta Otomană! *Vor mai fi fiind ”porți”?!*

Și-așa se face, dragi prieteni, că mereu trebuie s-o luăm de la început. Avea dreptate poetul latin Martial, care spunea că ***„totdeauna anul bun e un debutant”***. Mai pe șleau, e și naiv, și prost, și înșelat. Ăștia suntem noi, românii...

Degeaba ne-a spus Vasile Alecsandri că ***„unde-i unul, nu-i putere”***. La noi entuziasmul ține cât o nuntă: cel mult trei zile.

Mai sunt doi ani până când, în ***Decembrie 2018***, vom sărbători 100 de ani de la ***Unirea cea Mare***, când s-a făurit, sub Regele Ferdinand I și Regina Maria, ***ROMÂNIA MARE***. Vom fi oare, atunci, la un loc toți ***ROMÂNII*** și toate ***TERITORIILE NOASTRE ISTORICE?***

Întrebării pline de speranțe pe care mi-o pun, îi adaug o amintire pe care mi-a întărit-o tatăl meu, legată de nașterea mea, în noiembrie, 1935. La botezul meu creștinesc, care s-a săvârșit în ziua de Crăciun a anului 1935, 24 de lumânări, ale celor 48 de nași ai mei, au ars necontenit. Pe unul din ei îl chema ***Ion CODREANU*** și toți, îi ziceau, nu știu de ce, ***MOȘ CODREANU***, deși avea 50 de ani. Ținându-mă, când i-a venit rândul, în brațe, a rostit: ***„să trăiești, măi Gruia lui Novac, într-o Românie Mare și veșnică!”*** Moș Ion Codreanu făcuse parte din Sfatul Țării de la Chișinău, în ***27 martie, 1918***, când s-a hotărât ***Unirea*** Basarabiei cu România.

Eu sunt finul lui de botez!!

PAŞI DE REMEMORARE PENTRU CAPITANUL GHEORGHE ANDRONACHI

MARIA VIERU-IȘAEV

„Albumul Andronachi”

Probabil nu există istoric care, după 1987 - ’89, să nu fi auzit de căpitanul Gheorghe Andronachi și volumul său *„Albumul Basarabiei: În Jurul Marelui Eveniment al Unirii”* (Chișinău, Imprimeria Chișinău, 256 pag.).

Editat în 1933, la 15 ani de la Unire, lucrarea stârnește admirație amestecată cu evlavie, chiar dacă autorul afirma în „Cuvânt de încheiere” că ea este incompletă și suferă de unele lipsuri de natură tehnică și redacțională. *„Trebuie însă să fiu judecat și criticat cu îngăduință,* se adresa Gh. Andronachi cititorilor, *pentru că eu am lucrat la acest Album al Basarabiei cu sufletul, nu cu erudițiunea”.* Or, tocmai asta apeciază contemporanii mei de pe ambele maluri ale Prutului - sufletul unui bun român basarabean care, pe lângă *„obligațiunile sale ostășești”, „a stăruit”, „a meditat”, „a cules timp îndelungat”* și a lăsat în urma sa sute de detalii de epocă, deosebit de relevante, adunate în 13 capitole. Nu în zadar istoricul și editorul Mihai Adauge îl numește pe Gh. Andronachi „Cronicar al Unirii”.

Publicul larg este și el interesat de această lucrare unicat. E suficient să accesăm netul, ca să ne convingem de acest fapt. Constatăm cu satisfacție că *Albumul* poate fi „răsfoit” pe site-ul Bibliotecii Academiei de Științe a Republicii Moldova, care a plasat-o în fondul său digital. Toate laudele și mulțumirile noastre colectivului instituției pentru această faptă meritorie!

Alta era situația în epoca comunistă, când românii de pe ambele maluri ale Prutului erau nevoiți să recurgă la conspirație, pentru a intra în posesia *Albumului* și a-l multiplica (am văzut varianta xerox în diverse case din România). Căci după 1944 noile autorități românești l-au inclus, deopotrivă cu alte tipărituri, în lista *„Publicațiilor interzise”,* pe motiv că ele ar cuprinde *„idei fasciste, hitleriste, legionare, șovine sau rasiste”* menite să propage *„otrava ideologiei imperialiste”.* Dispunem de una din aceste liste cu aproximativ 8.000 de titluri, apărută în volum la 1948 (*„Publicațiile interzise: Până la 1 mai 1948”*, București), reprodusă în ediție anastatică la Editura Victor Frunză din București (*„Cartea Cărților Interzise”*, 2003). La litera „A”, numărul „111” citim: *„Andronachi (Cpt). Albumul Basarabiei”*.

Imediat după semnarea la Moscova, în 12 septembrie 1944, a Convenției de armistițiu, ideologii comuniști din Rusia, RSS Moldovenească și România s-au angajat cu toată ardoarea în distrugerea, sub pretexul luptei cu fascismul, a milioane de publicații ce conservau realizările creierului uman. De acum încolo cărțile de genul „Albumul Basarabiei” nu puteau fi studiate decât de aleșii și servilii puterii *„în câteva biblioteci oficiale documentare”.*

Suntem martorii căderii imperiului ruso-sovietic care a ferecat în lanțuri nu numai oameni, dar și cărți. Astăzi „Albumul Andronachi” și-a reluat locul binemeritat în societate. Ba mai mult. În 2000 el a fost reeditat la București grație istoricilor militari Jipa Rotaru, Nicolaie Moghior, Ion Dănilă și Asociației Române pentru Educație Democratică (Colecția „Restitutio”). „Atunci era momentul pentru el”, mi-a mărturisit stimatul Jipa Rotaru. Lansarea volumului s-a produs la librăria „Mihai Eminescu” din capitală, în prezența lui Adrian Năstase, la acea vreme prim-ministru al României (tot Domniei Sale îi aparține „Cuvântul-înainte”). Putem să ne întrebăm, și să înțelegem, de ce în ediția din 2000 nu și-au găsit locul paginile despre Casa Regală,

prezente în ediția princeps. Totuși istoricii și societatea n-au avut decât de câștigat în urma acestui act reparatoriu.

„Albumul Andronachi” este valoros atât prin caracterul său enciclopedic, cât și prin imaginile ce suplinesc textul, impresionante prin număr (cca 184) și calitate. Unele dintre ele, menționează autorul, i-au fost puse la dispoziție de colecționarul basarabean Emanuil Poleac și de Asociația „Astra Basarabiei” (pentru cine nu cunoaște, la Arhiva Națională a Moldovei există fondul personal „Emanuil Poleac”).

A venit timpul să ne întrebăm unde este înmormântat Gheorghe Andronachi...

Ca și alți beneficiari ai muncii lui Gh. Andronachi, am apelat de multe ori la „Albumul Basarabiei”, revenind la el cum ai reveni la o enciclopedie. Prin 2013, descoperisem o scrisoare a lui Andronachi, de prin 1969, păstrată la Arhiva Națională a României, în fondul P. Halippa (inepuizabilul și prețiosul fond

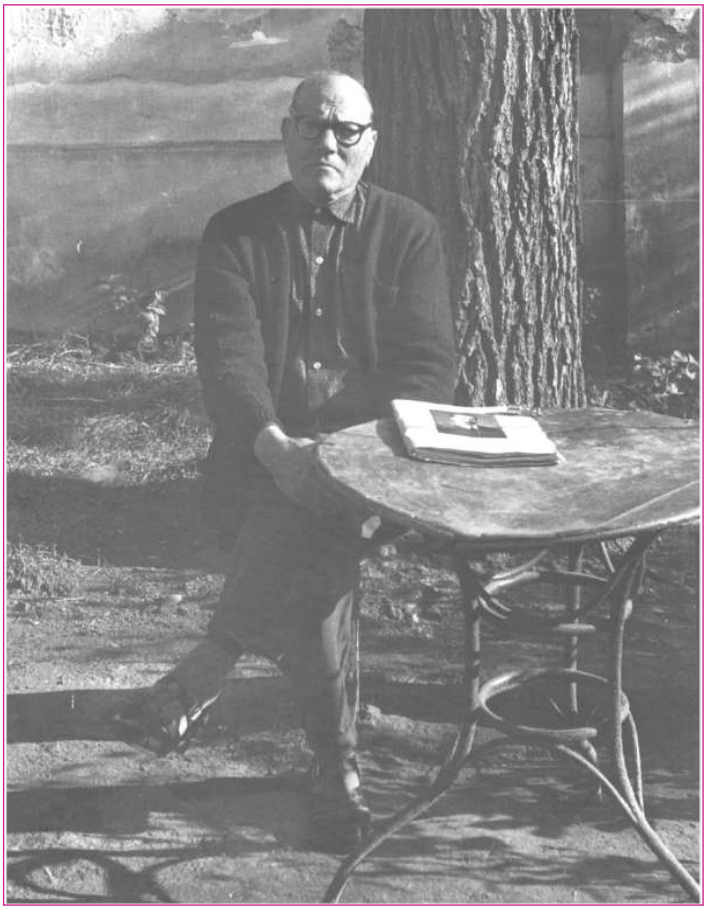

P. Halippa!). Expeditorul îi comunica liderului dintotdeauna al basarabenilor că scrie memorii despre trecutul provinciei natale. Locuia în acel timp la Bârlad, pe Strada Zorilor, nr. 7.

Îmi propusesem să merg în acest vechi târg moldovenesc, bănuind că acolo o fi fost înmormântat personajul nostru, sperând că voi da și de „Memorii”. Nu înainte de a face un drum în satul natal al lui Gh. Andronachi.

La Bârlad

Au fost binecuvântate cele opt zile de octombrie 2014 petrecute la Bârlad. Documentarea a fost posibilă grație sprijinului dlui Mircea Mamalaucă, directorul Muzeului de Istorie „Vasile Pârvan” din localitate. Mormântul s-a găsit repede și până la venirea mea se făcuse deja și curățenie la el. Nu trebuie să spun cât de bucuroasă eram pentru descoperire. Mai greu a fost să dau de urmele Gabrielei Mocioacă, nepoata lui Gheorghe Andronachi, stabilită la Craiova. Asta nu fără ajutorul prietenei sale Maria Marin și a domnilor Sergiu Coloșenco și Vlad Popa. Amintirile Gabrielei Mocioacă și ale ieșeanului Vlad Popa (rudă prin alianță), bunăvoința și deschiderea lor spre colaborare ne vor ajuta la întregirea portretului înaintașului Gheorghe Andronachi.

La Bârlad am colaborat în cel mai strălucit mod cu dna Alina Butnaru, muzeograf la Muzeul „Vasile Pârvan”. Iar cu ajutorul dlui Gheorghe Pricop, profesor de istorie, directorul Liceului „Mihai Eminescu” din localitate, am organizat, pe 22 octombrie, un mic parastas la mormântul lui Gh. Andronachi, săvârșit de preoții Ion Popa și Brânduș Ungureanu. A doua zi am revenit la cimitir cu domnii Virgil Lupu și Costel Pascaru, profesori de istorie la Colegiul Industrial „Alexandru Cuza”. La ambele acțiuni au participat câțiva elevi de liceu, inclusiv basarabeni veniți la studii în acest oraș (Ilie Șved e unul dintre ei). Ziaristele Cezara Mironică și Sabina Gheorghe au reflectat evenimentul în ziarele „Vremea nouă” și „Adevărul”.

Așa a început să fie scos din anonimat Gh. Andronachi. „Ați izbutit să faceți lumină!”, mi-a declarat la despărțire dl director Mircea Mamalaucă. Muzeul „Vasile Pârvan” are un observator. Dacă e să vorbim în termeni astronomici, nu aș fi izbutit fără o constelație de bârlădeni, din toate categoriile sociale, receptivi la cuvântul Basarabia. În afară de cei nominalizați mai sus, din ea fac parte Elena Monu, Mariana Popa, Oana Stoica, Monica Stoleriu, Costinel Adam, Dorel Balaban, Pavel Cruceanu, Alberto Hurzum, Paul Munteanu, Ștefan Cucu, Gruia Novac, Mircea Oancă, Ionel Talpiș.

Adresez un cuvânt special de mulțumire bunei mele prietene Valentina Morgun, care mi-a sponsorizat documentarea la Bârlad.

Alţi paşi de rememorare

Dacă 2014 a fost un an de bun augur pentru rememorarea lui Gh. Andronachi, 2015 pare a fi unul triumfător. Totul a pornit de la data morții autorului Albumului - 14 martie 1970 (bravul ofițer în rezervă a trecut în altă lume, acum 45 de ani, într-un mod subit și tragic, după ce fusese chemat la Securitatea din Bârlad). Pe 14 martie Gh. Andronachi a revenit la baștină prin pomenirea ce i s-a făcut la biserica din comuna natală Bieşti. A urmat, pe 27 martie, o acțiune cu totul deosebită la Bârlad, organizată de Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza”. În spatele acestei titulaturi „bătrânești” stă energicul magistrat Nicolaie Mihai, un organizator prin excelență, care, împreună cu echipa sa (mâna dreaptă fiind stimata doamnă Maria Marin), a mobilizat la mormântul lui Gh. Andronachi cca 150 de persoane, începând cu primarul, deputatul, preoții, comisarul șef de poliție, comandantul Unității Militare, șeful Cercului Militar, locțiitorul comandantului garnizoanei militare, fanfara militară, mass-media etc., și încheind cu elevii de liceu. La eveniment au participat basarabenii din Bieşti, Orhei și Chișinău. **A fost o adevărată demonstrație de forță și solidaritate națională de ziua Unirii, atât de scumpă lui Gh. Andronachi.** Acțiunile de la cimitir și sala de conferințe pot fi urmărite pe YouTube. **LE MULȚUMIM MULT BÂRLĂDENILOR PENTRU ACEASTĂ IREPROȘABILĂ, GRANDIOASĂ MANIFESTARE-SURPRIZĂ, CE A ÎNTRECUT TOATE ATEPTĂRILE NOASTRE!**

Pe 8 aprilie Gh. Andronachi a fost comemorat, de ziua lui de naștere, la Liceul din Bieşti, cu participarea reprezentanților Muzeului de Istorie Militară din Chișinău.

Meritul incontestabil în organizarea acțiunilor din Bieşti, precum şi a „trecerii” prin Bârlad, îi revine primarului Ion Vlas. Pentru Domnia Sa, Gh. Andronachi şi cartea scrisă de „bădița” înseamnau un mister al copilăriei, căci a crescut în preajma Olimpiei Andronachi (sora lui Gheorghe Andronachi) şi a poveştilor ei despre trecut. „Mi-a fost ca o bunică”, susține dânsul cu duioşie.

Ce facem în continuare?

Ar fi bine ca anul 2015 să se încheie cu un simpozion „Gheorghe Andronachi”. Apoi ține de onoarea bieştenilor şi a orheienilor „să dea o replică” celor de la Bârlad, organizând o acțiune similară pe plaiurile basarabene. La fel de onorabil ar fi ca, începând cu acest an, Liceul din Bieşti să poarte numele lui Gh. Andronachi.

Adevăratele modele sunt cele ce țin la perpetuarea neamului românesc din Basarabia şi a limbii române. Doar ele rezistă în timp. Căpitanul Gheorghe Andronachi este unul dintre aceste modele.

Articol preluat din:

„Basarabia, pământ de lacrimă românească” *

PROF. LIVIA ANDREI

„Din Basarabia vă scriu,
Dulci fraţi de dincolo de Prut.
Vă scriu cum pot şi prea târziu,
Mi-e dor de voi şi vă sărut.”
(Grigore Vieru)

27 martie 2016. La cimitirul „Eternitatea” din Bârlad s-a adunat lume mai multă ca oricând. Fiecare avea în mână un tricolor, semn că este sărbătoare. Se împlinesc ***98 de ani de la unirea Basarabiei cu patria mamă***, iar unul din eroii acelei uniri, râvnită şi azi, care se stingea din viață câteva decenii mai târziu, era locotenent-colonelul ***Gh. V. Andronachi.***

Ne-am obişnuit deja ca niciun eveniment din viața acestei țări, aşa năpăstuită cum este ea, să nu treacă fără a fi marcat de Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” din Bârlad şi asta datorită unui om cu un profund sentiment patriotic, preşedintele magistrat Nicolaie Mihai, înconjurat de o mână de oameni destoinici (Consiliul Director al Casei) ce ştiu să prețuiască şi să valorifice valorile.

După retipărirea „***Albumului Basarabiei în jurul marelui eveniment al Unirii***,” cu aportul financiar al celor patru: Nicolaie Mihai, Mircea Fitcal, Vlad Andrei Hriscu şi Gruia Novac, din cadrul Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” din Bârlad nu se putea ca evenimentul de la 27 martie 1918 să treacă neobservat. Astfel că bârlădenii au mai asistat la încă o manifestare plină de emoție şi simțire patriotică la mormântul lui Gh. V. Andronachi, aşa cum s-a întâmplat şi anul trecut.

Deşi colegă de şcoală cu nepoata eroului unirii din martie 1918, Gabriela Rudeanu (Mocioacă) mărturisesc că nu am ştiut acest lucru, pentru că au trebuit să treacă ani pentru a ne exprima recunoştința față de unul dintre eroii neamului.

Şi oare câți vor mai fi fost şi pe care noi nu-i ştim?

Duminică de martie însorită şi caldă. Dealul cimitirului răsună de marşuri ostăşeşti, ceea ce face mai solemnă şi mai emoționantă adunarea.

Domnul consilier Mircea Fitcal anunță începutul ceremoniei cu intonarea Imnurilor României şi Basarabiei. Apoi a urmat o slujbă de pomenire efectuată de Sfinția Sa, Protopopul Vasile Lăiu, înconjurat de un sobor de preoți, veniți din tot oraşul.

A urmat marcarea evenimentului de către profesorul Gruia Novac şi doamna profesor Mariana Marin, care a citit şi mesajul nepoatei lui Gh. V. Andronachi, care, spre deosebire de anul trecut, nu a mai venit la această ceremonie (Craiova nu-i chiar aproape!). Poetul Petruş Andrei a citit:

ODĂ MARTIRILOR MARII UNIRI

prof. Petruş Andrei

Eroi ce-ați săvârşit Unirea
Având-o-n inimă şi-n gând
Şi mai presus ați pus iubirea
Ca o făclie luminând.

Martiri ai visului de-o viață
Cu prețul ei voi ați luptat
Şi-o faptă-atâta de măreață
Cu lauri ați încununat.

Cu bărbăție şi credință
Ați apărat acest pământ
Şi cu un nimb de biruință
Ați consfințit al vostru-avânt.

Ca semn al prețuirii noastre
Şi-al cuvenitelor cinstiri
Reînviem faptele voastre
Prin slujba sfintei prăznuiri.

Mânați de nobila dorință
De-a întregi pământul sfânt
O floare de RECUNOŞTINȚĂ
Vă punem astăzi pe mormânt.

S-au depus coroane de flori în culorile tricolorului de către Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” din Bârlad, Primăria Municipiului Bârlad, Protopopiatul Bârlad, de către elevi ai Colegiului Național „Gheorghe Roşca Codreanu” Bârlad, ai Şcolii Gimnaziale nr.1 Gara Banca, partide politice.

Nu m-a mirat prezența oamenilor maturi, m-a impresionat prezența copiilor şi tinerilor care au asistat la O LECȚIE DE ISTORIE adevărată, cu totul alta decât cea din manuale.

---

* Titlul unui volum semnat de Mihai Sultana Vicol, *Basarabia, pământ de lacrimă românească*, Iaşi, Editura Opera Magna, 2010

„EROI AU FOST, EROI SUNT ÎNCĂ ȘI-OR FI ÎN NEAMUL ROMÂNESC”

COMEMORAREA EROULUI GHEORGHE ANDRONACHI

- 27 MARTIE 2016 -

PROF. ECATERINA TELETIN

Duminica de **27 Martie 2016**, însorită și mai caldă ca zilele premergătoare, a adunat femei și bărbați, tineri și copii, în Cimitirul „Eternitatea” din Bârlad, pentru a comemora un **erou** al neamului românesc: **EROUL GHEORGHE ANDRONACHI, locotenent colonel**, născut în Raionul Orhei, comuna Chiperceni, sat Biești din Republica Moldova.

În anul 1940, când armatele sovietice au ocupat Basarabia și Nordul Bucovinei, Pantelimon Halippa s-a refugiat în România împreună cu mai mulți fruntași unioniști. Locotenent colonelul Gheorghe Andronachi, după o perioadă de stat în Craiova, s-a stabilit în Bârlad, locuind undeva pe strada Zorilor, având gard comun cu familia profesoarei de istorie **Marin Maria.**

Eroul nostru era urmărit pentru că alături de alți unioniști, fiind Prefect de miliție al Județului Chișinău, semnase Actul de Unire al Basarabiei cu România în anul 1918.

În anul 1970 a intrat în atenția securității din Bârlad, la scurt timp fiind găsit mort. Așa se face că după mai multe căutări, mormântul său a fost descoperit în Cimitirul „Eternitatea” din Bârlad. Descoperirea a avut la bază corespondența pe care a purtat-o cu Pantelimon Halippa. Mormântul a fost identificat de către nepoții săi, Gabriela Mocioacă și Vladimir Popa, sprijiniți în acest demers de către doamna profesor Maria Marin și de către viceprimarul interimar al municipiului Bârlad, domnul Dorin Apostu, fost administrator al Cimitirelor.

În altă ordine de idei, Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad, Protopiatul Bârlad și Primăria Municipiului Bârlad au organizat în 27 martie 2015 o manifestare specială de comemorare a locotent colonelului Gheorghe Andronachi cu participarea primarului și a unei delegații din Biești, Republica Moldova alături de membrii și salariații Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad, veteranii de război, militarii activi, polițiști și basarabeni care locuiesc în municipiul Bârlad.

De ce îl comemorăm? Pentru că a fost un luptător neobosit pentru cauza românească. Dovada stă în ***„Albumul Basarabiei în jurul Marelui Eveniment al Unirii”***, volum realizat cu prilejul comemorării a 15 ani de la unirea Basarabiei cu România (27 martie 1918). Un izvor istoric de documente așa îl definea doamna prof. Marin Maria, în ziua de 27 Martie 2015, când la Cimitirul „Eternitatea” din Bârlad domnul președinte al Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad, magistrat pensionar Nicolaie Mihai, organiza primul astfel eveniment de omagiere a 97 de ani de la unirea Basarabiei cu România, respectiv a 45 de ani de la moartea unionistului Gheorghe Andronachi. Atunci domnul președinte al Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad avea să concluzioneze este *o mândrie și o bucurie să fii român.*

Revenind la ***„Albumul Basarabiei în jurul Marelui Eveniment al Unirii”***, lansat în anul 1933, acesta a fost reeditat anul acesta de către Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad, prin contribuția personală a trei membri: Nicolaie Mihai – președinte; Mircea Fitcal – membru al Consiliului Director și Vlad Andrei Hriscu – director economic, într-un număr limitat, beneficiind de acordul nepoatei locotent colonelului Gheorghe Andronachi, doamna Gabriela Mocioacă.

Vă mărturisesc că în acea zi de duminică 27 martie 2016, m-am simțit **mândră că sunt românca,** alături de toată acea mulțime adunată pe aleea ce ducea către mormântul eroului Gheorghe Andronachi: tineri și vârstnici cu steguțe tricolor în mână, copii îmbujorați cu flori în mână, tineri cu coroane. Mi-au izvorât lacrimile atunci când i-am văzut îmbrăcați în strai național pe elevii Școlii Gimnaziale nr.1 Gara Banca însoțiți de doamna profesor Grigore Doinița ori când au păsit brav membrii Ansamblului Folcloric „Răzeșii” din Pogonești în frunte cu inimosul învățător Dumitru Andrei. Acest tablou ne îndeamnă la încredere, la trezirea conștiinței de neam și de țară.

Am fost uneori învinși, dar **nu am fost înfrânți,** și să fim conștienți că armata de azi continuă victoriile din trecut.

Evenimentul comemorativ a fost deschis de domnul consilier al Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad **Mircea Fitcal**, ce a evocat starea relațiilor dintre România și Republica Moldova, reamintindu-ne totodată și motivul pentru care ne aflam cu toții adunați în jurul mormântului lui Gheorghe Andronachi.

S-au intonat cele două imnuri de Stat al României și al Republicii Moldova, după care a urmat serviciul religios realizat de către părintele Protopop al Bârldului Vasile Lăiu, însoțit de un sobor de preoți. După acest moment, părintele Lăiu a ținut să ne amintească de frământările ce au precedat actul unirii din 1918, menționându-i pe acei eroi cunoscuți și necunoscuți ce și-au jertfit viața pentru țară.

La eveniment a participat și **Vladimir Popa**, nepotul locontent colonelului Gheorghe Andronachi ce a trecut în revistă amintiri legate de activitatea și preocupările unchiului său, ce a dus în Bârlad o viață modestă până la moartea sa ce a avut loc în condiții suspecte.

Domnul profesor **Gruia Novac**, născut și crescut în Basarabia până la vârsta școlii, a vorbit despre o serie de evenimente ce au avut loc înainte și după unirea de la 1918. A subliniat faptul că prin comemorarea locotenent colonelului Gheorghe Andronachi sunt comemorați marii patrioți cunoscuți și necunoscuți a căror morminte s-ar putea să se găsească în Cimitirul „Eternitatea” din Bârlad.

Doamna profesoară de istorie **Maria Marin** a evocat momente din viața eroului, funcțiile pe care le-a ocupat în Chișinău, la Prefectură și în armată. Cu această ocazie a dat citire și scrisorii adresată de nepoata eroului, **Gabriela Mocioacă,** cu prilejul împlinirii a 98 de ani de la Unirea Basarabiei cu România și a 46 de ani de la trecerea în veșnicie a marelui patriot unionist, autorul ***„Albumului Basarabiei în jurul Marelui Eveniment al Unirii”***, pe care o redăm mai jos.

*Timpul s-a scurs prea repede precum nisipul clepsidrei și iată a trecut un an, iar Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad și-a respectat cu onoare promisiunea de a organiza la 27 martie 2016, o altă ceremonie, comemorând 98 de ani de la Marea Unire și 46 de ani de la trecerea în neființă a locotent colonelului Gheorghe Andronachi, mare patriot basarabean și unionist de seamă, autor al „**Albumului Basarabiei în jurul Marelui Eveniment al Unirii”**.*

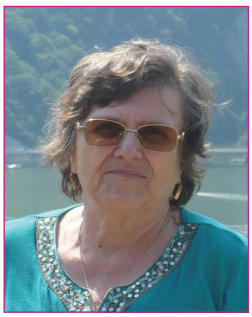

Simt că va fi o comemorare impresionantă, iar ca, nepoată a lui Gheorghe Andronachi, deși la sute de kilometri, sunt alături cu sufletul și cu gândul de distinșii organizatori și de toți participanții la acest eveniment emoționant.

Vreau să vă transmit în câteva cuvinte, respectul, mulțumirile și speranța mea, că idealurile pentru care a luptat, sacrificându-și ultimile clipe ale vieții, bunicul meu se vor îndeplini cât de curând.

Cu căldură și stimă,
Gabriela Mocioacă

Doamna profesoară Maria Marin și-a încheiat alocuțiunea cu ***Trăiască România Mare!***

Pe fundalul muzical –***Treceți batalioane Române Carpații*** - s-au depus coroane de flori de către: Protopiatul Bârlad, Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad, Primăria și Consiliul Local al Municipiului Bârlad, Organizația Municipală a Partidului Social Democrat (PSD Bârlad), elevi ai Colegiului Național „Gheorghe Roșca Codreanu” Bârlad, ai Școlii Gimnaziale nr.1 Gara Banca, Ansamblul Folcloric „Răzeșii” Pogonești.

Domnul consilier Mircea Fitcal a precizat că la organizarea acestei comemorări la care au participat peste 200 de persoane au fost prezenți membri și salariați ai Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad, Ansamblul Folcloric „Răzeșii” Pogonești aduși de Garnizoana Militară Bârlad, elevi ai Școlii Gimnaziale nr.1 Gara Banca, ai Colegiului Național „Gheorghe Roșca Codreanu” Bârlad, precum și credincioșii care au ieșit de la slujba religioasă din Biserica din Cimitir.

În încheiere domnul Mircea Fitcal, consilier al Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad, a remarcat că „monumentele eroilor din unele comune ale județului nu au pe frontispiciul crucii Pajura (Vulturul cu crucea în cioc) care reprezintă Emblema Armatei Române”. Pe această cale, dorește remedierea de urgență a acestei situații, rugând preoții să nu mai sfințească monumentele fără această emblemă.

În continuare toți participanții la eveniment au fost invitați să servească după datină un colăcel cu lumânare, un pahar cu colivă și un pahar de vin, spre amintirea celor care-și odihnesc oasele în pământul din care s-au format.

Și dacă este să facem filozofie, să luăm în calcul că percepția omului despre scurgerea timpului e deformată și diferită. Dar viața este de fapt o clipă a omului pământean.

Deși adunarea a durat circa **o oră**, mie mi s-a părut **o clipă**.

BASARABIA[1]

CONSTANTIN GRECU

Numele tău sapă-n mine,
frumos ca într-un ogor roditor,
stimulându-mă să-ți caut alt nume,
mai potrivit pentru mândru-ți popor!

Să-i spunem Vieru ... simbol de credință
adunată toată în a lui inimă ...
Basarabia, sora noastră în suferință,
mai așteaptă lângă mama ei să vină!

Râuri de lacrimi, lacuri nesecate,
poartă-n ele durerea unui popor,
nici el nu le cunoștea pe toate,
Dar a trăit în miezul și drama lor.

[1] Poezie inclusă în volumul semnat Constantin Grecu, *Viața așa cum este* ..., Deva, Editura Karina, 2016, p.12.

FLORIILE
DE LA IERUSALIMUL PĂMÂNTESC LA IERUSALIMUL CERESC

Pr. Protopop Vasile Lăiu

Sărbătoarea Floriilor este o oază efemeră a bucuriei într-o mare a tristeții, pe care numai Cel aclamat cu osanale o cunoștea ca Cel trimis să asume firea umană căzută în păcat și-n osânda morții, spre răscumpărare prin jertfa Crucii și învierea Sa din morți.

Toată această asumare a condiției umane căzută în păcatul neascultării, este fructul iubirii divine: *„Căci Dumnezeu așa a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut, L-a dat ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică”. (Ioan 3, 16)*

Fără această iubire nesfârșită a lui Dumnezeu față de om și dusă până la sacrificiu, noi nu am fi avut timp de bucurie și de nădejde, ci doar întristare și suferință ce continuau în moarte.

Duminica Floriilor este mai întâi de toate o sărbătoare a biruinței lui Iisus asupra morții prietenului său Lazăr pe care-l înviase cu o zi mai înainte, dar și anticiparea-prefigurarea biruinței Sale asupra propriei Sale morți, prin învierea Sa din morți.

Sărbătoare ce face parte din ciclul celor 12 Praznice Împărătești (sărbători în cinstea persoanelor Sfintei Treimi), Duminica Floriilor sau a Stâlpărilor, este menționată pentru prima dată în secolul al IV-lea de către pelerina apuseană Egeria (alias Silvia sau Etheria) care în jurnalul său de călătorie la Locurile Sfinte, descrie modul cum se sărbătorește această duminică în Ierusalim, dar este menționată și de către unii Sfinți Părinți, predicatori ai secolului al IV-lea, Sf. Ioan Gură de Aur (n. 347 – d. 407).

„Căci nu dintr-o singură cetate ieșim cei ce întâmpinăm azi pe Hristos și nu numai din Ierusalim, ci din toată lumea cea prea plină de popor, a Bisericii, ies din toate părțile cei ce întâmpină pe Hristos, purtând și clătinând nu ramuri de frunze, ci aducând ca dar lui Hristos, milă, omenie, virtute, postire, lacrimi, rugăciuni, privegheri și tot felul de cinstire”. Omilia la „Laudă suflete al meu pe Domnul”; Sf. Epifanie (d. 403); Sf. Ambrozie (d. 397) și Sf. Chiril al Alexandriei (d. 444).

Această sărbătoare împărătească, ca și alte sărbători creștine, s-a suprapus peste o sărbătoare precreștină a zeiței romane a florilor - Flora, de la care și-a luat denumirea populară „Duminica Floriilor” și care în vechime era și începutul săptămânii, numită a Paștilor.

Tot în această Duminică a Floriilor, catehumenii (candidații adulți la botez) mergeau în mare solemnitate la episcopul locului spre a primi aprobarea (binecuvântarea) în vederea primirii Sf. Taine a Botezului. Episcopul la rândul său, în aceeași atmosferă de solemnitate, le dădea să învețe Crezul sau Simbolul Credinței; de aceea, s-a mai numit și Duminica aspiranților sau a candidaților la botez.

În trecut, această duminică s-a mai numit și duminica grațierilor, deoarece împărații aveau obiceiul, dată fiind importanța sărbătorii, să grațieze pe unii din cei condamnați.

Atât în Bizanț, cât și la curțile domnești din Țările Române, sărbătoarea Floriilor se prăznuia cu multă solemnitate, la care luau parte împărații, domnii cu toți demnitarii lor, cărora soborul preoților slujitori, le împărțeau pe lângă ramurile de sălcii și lumânări aprinse ca și la Paști.

Obiceiul de a întâmpina cu ramuri de finic pe înalții demnitari veniți în vizită într-o anumită cetate, era destul de vechi, chiar înainte de venirea Mântuitorului, numai că semnificația creștină al acestui obicei și rămânerea lui ca exclusiv obicei creștin, s-a impus odată cu intrarea triumfală a Mântuitorului în Ierusalim, orașul unde a început să fie celebrată această sărbătoare, care apoi s-a răspândit odată cu învățătura creștină în întreaga lume.

În locul ramurilor de finic și de măslin cu care mulțimile L-au întâmpinat pe Domnul în Ierusalim și care sunt menționate și-n jurnalul său de călătorie de la Locurile Sfinte din secolul a IV-a de către pelerina spaniolă Egeria, în toată Biserica creștină, s-au adus și se aduc ramuri de salcie înmugurită sau alți pomi timpurii care sunt binecuvântate și împărțite de Biserică tuturor creștinilor ce vor să se alăture celor ce i-au cântat Mântuitorului *„Osana! Binecuvântat este Cel ce vine întru numele Domnului Împăratul lui Israel!” (Ioan 12,13),* îi cântă și-I vor cânta până la sfârșitul veacurilor.

Purtarea ramurilor de salcie înmugurită în mâini de ziua Floriilor, are o profundă semnificație religioasă și teologică dat fiind faptul că salcia are o mare putere de regenerare, tot așa și creștinii ce sunt la rândul lor purtători ai ramurilor de salcie binecuvântată în Duminica Floriilor, mărturisesc credința și nădejdea lor în regenerarea și restaurarea firii umane căzute, restaurare prin post, rugăciune și pocăință – trepte specifice celor 40 de zile ale Postului Mare – care se încheie cu sărbătoarea Intrării Domnului în Ierusalim.

Așa cum salcia și întreaga natură revine la viață după ce au trecut prin moartea iernii, așa firea umană prin parcurgerea celor 40 de zile ale Postului Mare, renaște din iarna patimilor la viața în Hristos, Cel ce a biruit moartea prin patima și moartea Sa pe Cruce.

„Dacă în lume este mai întâi viața și apoi moartea, în Biserica lui Hristos este mai întâi moartea și apoi viața” (Fericitul Augustin).

Această sărbătoare a Floriilor, pe lângă faptul că încheie postul regăsirii și „venirii noastre în fire” este și o deschidere spre Săptămâna Patimilor Domnului nostru Iisus Hristos care va trebui să îndure ura și dușmănia, atât a cărturarilor și a fariseilor, cât și a celor ce azi de ziua Floriilor îi strigă osanale, dar peste trei zile îi vor striga „Ia-L! Ia-L. Răstignește-L!”. De aceea, de Florii, dacă toată lumea era bucuroasă, un singur Om era trist, Mântuitorul Hristos, cel aclamat și numit „Împăratul lui Israel”.

Toată această procesiune de Florii a fost prezisă de proorocii Vechiului Testament – Isaia 62,11 și Zaharia 9,9 – care cu multe veacuri înainte au precizat că Mântuitorul va intra triumfal ca un împărat „șezând pe mânzul asinei”.

De toată această procesiune, nici ucenicii Săi nu erau conștienți, deoarece Sfânta Evanghelie ne spune că numai după ce Hristos a înviat din morți și S-a preaslăvit la cer intrând în Ierusalimul ceresc, ucenicii au înțeles ce s-a întâmplat de Florii la Ierusalim, și că nu a fost nimic întâmplător, ci totul s-a petrecut conform planului lui Dumnezeu.

„Intrarea Domnului în Ierusalimul pământesc anticipa sau prefigura trecerea Lui prin suferință și moarte, iar apoi prin Învierea Sa și intrarea Sa cu trupul înviat în Ierusalimul Ceresc...” (P.F. Daniel Ciubotea)

Toate gesturile, firești la urma urmei, pe care le făceau personajele prezente la acest măreț și unic eveniment din viața pământească a Mântuitorului Hristos, dar cu precădere ale personajelor menționate în Evanghelia ce se citește în această duminică ne arată lămurit ceea ce urma să pătimească Domnul în săptămâna premergătoare Paștelui, numită a Patimilor.

Astfel, Maria, sora lui Lazăr cel înviat de Domnul, ca semn de recunoștință și dragoste față de binefăcătorul lor, unge *„... cu mir de nard curat, de mare preț ...” (Ioan 12,3)* picioarele Domnului și i le șterge cu părul capului ei, iar Domnul la reproșul lui Iuda vânzătorul, care spune *„de ce nu s-a vândut acest mir cu trei sute de dinari și să-i fi dat săracilor”* – așa cum mulți în ziua de azi reproșează Bisericii de ce cheltuie atâția bani pe catedrale ... și nu se dau săracilor – Mântuitorul le răspunde: *„... Las-o, că pentru ziua îngropării Mele l-a păstrat. Că pe săraci totdeauna îi aveți cu voi, dar pe Mine nu Mă aveți totdeauna” (Ioan 12,7-8)*

Ori gestul Mariei, de a unge pe Domnul cu mir de mare preț, gest izvorât din dragoste și recunoștință, are și înțelesul de prevestire a îngropării Mântuitorului trecut prin patimă. *„Ea nu știa că gestul ei era un gest profetic, adică prevestea moartea și îngroparea Domnului Iisus”. (P.F. Daniel Ciubotea)*

Ceea ce face Maria, este un gest inspirat de Duhul Sfânt fără ca ea să înțeleagă pe moment, gestul tradițional făcut de ea devine prevestitor, lucrător și împlinitor a voii lui Dumnezeu. Mirul de mare preț al Mariei, care l-a folosit la ungerea Domnului, a prevestit și a devenit Sfântul și Marele Mir al Bisericii Autocefale ce se sfințește doar în Joia Mare din Săptămâna Patimilor și cu care se unge spre sfințire Sfânta Masă din biserică, care închipuie mormântul Domnului; biserica, care este Mireasa lui Hristos și noul botezat ce devine mădular al Bisericii întemeiată și condusă de Hristos.

Fiecare comunitate de credincioși la rândul ei, ce formează o parohie, devine o cetate a Ierusalimului pământesc în care noi <<Lazării>>, suntem înviați din moartea păcatelor, prin mărturisirea credinței și primirea Sfintelor Taine, dar devenim și <<Marii>> care manifestându-ne recunoștința și dragostea noastră față de Mântuitorul „ungem cu mir de mare preț” – prin credință, pocăință și dărnicie – „Trupul lui Hristos care este Sfânta Biserică”.

Floriile, în atmosfera de lumină și bucurie pe care le trăim noi creștinii, ne cheamă să purtăm „ramurile și florile” faptelor de pocăință adunate în cele 40 de zile ale Postului Mare, ca să putem participa mistic și tainic la Sfintele și Mântuitoarele Patimi ale Mântuitorului Hristos și să ne despătimim de toate păcatele și patimile noastre pentru care Hristos a ales să pătimească.

Floriile, ne arată cum să ne pregătim pentru a simți adevărata bucurie a Învierii, ce cale trebuie să urmăm pentru a intra și noi „întru bucuria Domnului nostru Iisus Hristos” cea împărtășită prin Învierea Sa.

El a ales calea smereniei și a ascultării, încălecând pe „mânzul asinei” cel mai umil și blând animal, dar care poartă și toate poverile fără împotrivire.

Pe această cale ne cheamă Hristos și ne primește pe fiecare din noi care purtăm în mâini ramurile de copaci, care sunt și simbolul împăcării cu Dumnezeu; calea este a iubirii, a smereniei și a jerfei, acestea sunt urmele lui *„Hristos care a Înviat din morți cu moartea pe moarte călcând și celor din mormânturi viață dăruindu-le!”*

FIUL DOMNULUI

Petruș Andrei

Când Domnul nostru s-a născut,
O stea pe ceruri a crescut
Și magii toți s-au minunat
Și lui Iisus s-au închinat.

În vis, lui Iosif i-a vorbit
Un îngeraș blagoslovit:
-Tu ia pe prunc și mama Lui
Și în Egipt departe du-i!

Nelegiuitul de Irod
Ucide pruncii din norod –
Mlădițele din Betleem –
Ca rodul sfânt să nu-l vedem.

De Domnul cel Adevărat,
Irod cu moarte-a fost certat
Și-n Nazaret veni Iisus
Să se-mplinească ce s-a spus.

Și-a mers, pe urmă, la Iordan
Primind botez de la Ioan
Și ceru-ntreg s-a limpezit
Și-un glas divin s-a auzit

Din cer făcut de Dumnezeu:
-Acesta este Fiul Meu!
Și Duhul în pustiu L-a dus
Pe Fiul Domnului, Iisus.

Și Diavolul, șiret vestit,
Cu trei momeli l-a ispitit,
Iar Domnul cel adevărat
Pe diavol aspru l-a certat.

Și la divinele porunci
Pieri Satana și atunci
Veniră îngerii de sus
Ca să-l slujească pe Iisus.

Întemnițat fiind Ioan
Iisus trecu peste Iordan
Și-atunci alesului popor
Îi deveni blândul păstor.

Pe lângă Marea Galilei
Le-a spus lui PETRU și ANDREI:
- Cu mine, dacă veți veni,
Voi alți pescari veți deveni!

Așa-ncepuse Domnul Sfânt
Menirea-i dată pe pământ
Mulțimi bolnave vindecând,
Mulțimea după El mergând.

Iar El, Iisus, urmând mereu
Drum luminat de Dumnezeu
Și de pe munte-a spus cuvânt
Și-a devenit și-acesta sfânt:

,,- Cei ce săraci au fost lăsați,
În ceruri, ei vor fi bogați
Iar pentru lacrimile lor,
În slavă mângâia-se-vor,

Cei ce la noi cu pace vin
Copiii Domnului devin,
Cei care-au fost nedreptățiți
Vor fi, în ceruri, răsplătiți.

Certați, huliți, flămânzi și goi
Lumina lumii sunteți voi!
Și sfeșnic sacru vă sunt eu
Ca Fiu iubit de Dumnezeu.

Acelui ce îți cere dă-i,
Iubește-i și pe-aceia răi,
Voi care sunteți prigoniți
Să nu urâți ci să iubiți!

Cu cei nedrepți voi să fiți drepți
Și nu ca cei neînțelepți,
Voi, fiii, fiți desăvârșiți
Ca Tatăl cel Ceresc să fiți!

Nu trupul să vi-l dichisiți
Ci sufletul să-l îngrijiți,
Vi se va da, de vă rugați
Și veți afla, de căutați.

Voi cei la rele nărăviți
Sălașul pe nisip clădiți
Și-aceia care mă urmați
În piatră casa vă durați!”

Așa vorbi blândul păstor
Într-o mulțime de popor.
Iisus Hristos, Păstorul Sfânt,
Precum în cer și pe pământ.

Stimați prieteni, numărul trecut vă propuneam o nouă rubrică intitulată sugestiv ***De prin sucursale adunate.*** *Vă precizam, la acel moment, că vom încerca prin intermediul acesteia să aducem mai aproape de dumneavoastră activitățile desfășurate în cadrul sucursalelor noastre situate în mediul rural. Totodată, pe lângă aceste aspecte, vom căuta să prezentăm și istoria locurilor, a personalităților ce au făcut cinste plaiurilor natale.*

În numărul acesta, profesorul Gheorghe Gherghe ne vorbește despre satul Răşcani, situat în comuna Șuletea, unde asociația noastră deține o sucursală înființată în data de 4 octombrie 2010. Este condusă cu profesionalism și devoțiune de către soții ***Parfene Ioana și Constantin****. La finele anului 2015 număra 516 membri, dintre aceștia remarcându-se și* ***doamna educator Teodora Costea Cazacu****, colaborator neobosit al revistei noastre.*

Colectivul de redacție

CÂTEVA CUVINTE DESPRE SATUL RĂŞCANI DE PE VALEA JIGĂLIEI

PROF. GHEORGHE GHERGHE

Toponimul desemnează o comunitate formată din urmașii lui Răşcan.

Antroponimul a fost consemnat sub mai multe forme: Rîșcan, Răşcan, Râșcan, Reșcan, Raşcani, Răcicani, Răşcănei, Raskai, Roşcani. (*Tezaurul toponimic al României. Moldova*, volumul I, partea a 2-a, pag. 975)

Originea termenului este slavă. În slavonă a existat termenul RIACIKA, în rutenă, RIČCA și a desemnat apușoara, diminutivul lui apă. Inițial, se pare termenul a desemnat un pârâu, un râu a crezut Gheorghe Ghibănescu, poate, credem noi, un loc cu apă sau un izvor, pe Valea Jigăliei sunt toate aceste condiții. În județul Vaslui au fost, și sunt, două sate cu numele Răşcani, unul în comuna Dănești pe Valea Telejnei și altul în comuna Șuletea pe Valea Jigăliei. După Gheorghe Ghibănescu, cel mai vechi sat este cel de pe Valea Telejnei și tot acolo este și obârșia neamului Răşcăneștilor, neam ce a fost cunoscut prin trei ramuri: ramura ***vasluiană***, ramura ***basarabeană*** și ramura ***fălciană***, de pe Valea Jigăliei. Gheorghe Ghibănescu a avansat această opinie, deoarece primul sat care a apărut în documente a fost cel de pe Valea Telejnei. S-a bazat pe un document datat 27 martie 1500 (7008), prin care nepoții lui Duma: Oană Răşcanul, Sora, Nasta, Cerna, Duma au vândut ***"jumătate din jumătate de sat"*** **Răşcani de pe Valea Telejnei.** Dacă nepoții trăiau pe la 1500, bunicii au fost în viață după 1400, proprietari ai satului, în timpul lui Alexandru cel Bun. Documentul a fost considerat fals de editorii volumului III din *Documenta Romaniae Historica*, Editura Academiei R.S.R., București, 1980, p.552.

Satul Răşcani de pe Valea Jigăliei apare într-un document din 1662, după Gheorghe Ghibănescu (*Surete și Izvoade*, vol. X, p.351), 1664 după Virgil Caraivan (*Documente răzășești*, Ediție Anastatică, Ed. Sfera, Bârlad, 2015, p.66). Documentul a întărit lui Dumbravă cumpărăturile în moșia și satul Harbuji. Martori au fost și răzeși din Răşcani: Popa Gavril, Popa Mereuță, Caraiman izbașa, căpitan Baltag, Apostol diac, Vasile Irimia, Vasile Munteanu, în total 8. Satul Harbuji, dispărut în prezent, și-a avut vatra pe Valea Jigăliei, la sud de satul Rânzești acesta unit, în prezent cu satul Jigălia. Martorii din Răşcani erau mulți, opt, deși nu tot satul. Numărul lor demonstrează vechimea satului. Răşcan întemeietorul a trăit cu mult timp înainte pe Valea Jigăliei, din moment ce urmașii săi formau deja o comunitate, la mijlocul secolului al XVII-lea. Când a trăit acesta, nu știm, în prezent documentele au dispărut ori nu au fost descoperite. Credem că au fost pierdute în 1538, când tătarii și turcii conduși de Suleyman Magnificul au invadat și jefuit Moldova până la Suceava. Multe sate, după acest eveniment au cerut reînnoirea actelor de proprietate. Pierderea acestor documente ne obligă să avem numai opinii nu și certitudini.

Gheorghe Ghibănescu a crezut că originea neamului Răşcan a apărut pe Valea Telejnei, de acolo un membru al familiei a venit pe Valea Jigăliei, prin căsătorie. Cele trei ramuri ale neamului au pornit dintr-o tulpină. Cei din Basarabia sunt duși acolo din dreapta Prutului, documentele sunt certe. Dar, unde a fost obârșia neamului? Pe Valea Telejnei sau pe Valea Jigăliei? Dezlegarea enigmei rămâne în sarcina genealogiștilor.

Destinul comun al satelor Micleşti și Răşcani este o certitudine, o demonstrează documentele. Când s-a format satul Micleşti este altă dilemă și acest sat făcându-și apariția târziu în documente. Satul Răşcani s-a format pe un bătrân al Răşcăneștilor, bătrânul Popa Răşcanu. Dimensiunile satului sugerează acest fenomen. Lățimea satului a avut aproximativ 100 stânjeni, lungimea fiind de 1613 stânjeni (vezi Gh. Ghibănescu, *Surete și Izvoade*, vol. X, pag. 155-160) cum, ne prezintă o hotarnică din 2 iulie 1847 ridicată de Vasile Mereuță, vornic de poartă. Primul Răşcanu, în jurul anului 1600, a avut patru urmași: Sergiu, Călugărul Vaarlam, Dridu, Răşcanu. Primii trei au format satul Micleşti. Răşcanu a avut trei urmași: Caraiman, Focșa, Popa Răşcan.

Cu timpul Caraiman și Focșa și-au pierdut părțile în favoarea Costăcheștilor și au ieșit din Răşcani și Răşcănești.

Popa Răşcanu-cel tânăr a avut cinci urmași: Gheorghe Răşcanu, Unguroaica, Hulpășoaia, Băntășoaia, Țiganca. Ei sunt răşcănești, urmașii lor au stăpânit câte o cincime din cei o sută de stânjeni în lățime ai moșiei, lățimea satului fiind măsurată Nord-Sud, lungimea fiind pe direcția Est-Vest. Lungimea a mers din dealul Goii, din capul Pânceștilor, la răsărit, până în colțul Ghermăneștilor, spre apus.

Documentele ulterioare demonstrează că cele două moșii Micleşti și Răşcani au mers pe patru bătrâni. Sergiu care apare cu numele de Capenciu, în 20 mai 1783, Varlam, Dridu și bătrânul Răşcanu. Răşcăneștii în calitatea lor de coproprietari ai moșiei satului, au fost răzeși. După Gh. Ghibănescu ***"familia Răşcanu*** **deși mai puțin însemnată în preavizul istoriei, a avut momente însă, când membri ai acestei familii au putut imprima vremii rostul persoanei lor și au luat parte directă la înfăptuirea**

actelor politice de așa natură, ca să asigure o pagină albă în istoria nemului lor." (Ibidem, vezi prefață). Acesta a fost neamul Răşcăneştilor, privind ca un tot întregul trunchi. Cei de pe Valea Jigăliei, oameni ai pământului, au acces la ranguri sociale locale: izbașe, căpitani, dieci, preoți, învățători, ofițeri. Unii au urcat mai sus devenind slujbași ai satului, precum Juverdeanu și Antohi Luță. Dacă primul Răşcanu a fost proprietarul întregii moșii, urmașii lui răzeșii, au stăpânit o vreme în devălmășie, dar unii dintre ei și-au pierdut părțile în favoarea Costăcheștilor. Primul care a intrat ca proprietar pe Valea Jigăliei și în Răşcani a fost Lupu Costache (1665-1716) supranumit Bursuc (Dimitrie Cantemir, *Istoria ieroglifică*, Ed. Junimea, Iași, 1968, p.467). Nu cunoaștem zapisele de cumpărătură, dar Lupu Costache și-a făcut o hotarnică pentru părțile sale din Răşcani, hotarnică menționată în 11 septembrie 1789, în zepisul răzeșilor dat lui Scarlatache, nepotul său (Gh. Ghibănescu, *Surete și Izvoade*, V, Iași, 1908 doc. XC VIII p.108). În actul de învoială, din 20 Mai 1783, între Scărlătachi Costachi și răzeșii din Micleşti și Răşcani sunt menționate aceste vânzări.

Răşcăneștii au vrut să infirme aceste zapise motivând ***"că acei ce au vândut...n-au avut parte nici au fost neam cu dânșii și zapisele lor sunt rele".***

Încercarea nu a avut succes, deoarece stăpânirea Costăcheștilor era veche, nefiind contestată până în acel moment, stăpânirea fiind întărită și de construcția unei case pe acele terenuri de Lupu Costache ***"și eu am avut necurmată stăpânirea cum și tatăl meu și moșul meu și sânt și temeliile caselor a moșului meu".*** (Gh. Ghibănescu, *Surete și Izvoade*, vol.X, pag. 363). Aceste case au fost construite de Lupu Costache la Micleşti, resturile arheologice fiind o mărturie și în prezent, în curtea școlii. Au fost martori la învoială, oameni bătrâni, unul din ei având 85 de ani, dar, vânzarea fiind mai veche, alta cu 10 ani, alta cu 12 și mai bine.

Cum martorii s-au născut după vânzare ***„mărturisirea lor au rămas mincinoasă și mărturia au rămas răsuflată"***.(Ibidem, p.363). Cum vânzările din Răşcani s-au făcut în urmă cu cel puțin 95 de ani, evenimentul s-a petrecut în jurul anului 1688. Costăcheștii, prin Lupu Costache au continuat cumpărăturile pe Valea Jigăliei, la sfârșitul secolului al XVII-lea și începutul secolului al XVIII-lea în Țiful în 1701 (Gh. Ghibănescu, *Surete și Izvoade*, vol. VII pp.190-196).

După hotărnicia din 20 mai 1783 a proprietăților Costăcheștilor, la cererea răzeșilor din Țifu (Ibidem), când s-a făcut delimitarea de moșia Răşcani a urmat o învoială între Costăcheşti și Răşcăneşti.

Învoiala din 20 mai 1783 s-a produs după ce s-a judecat, în același an, în 2 februarie 1783, pricina dintre răzeșii scriptănești și Scărlătachi Costachi. Atunci s-a făcut alegerea părților familiei Costache de ale răzeșilor Scriptănești (din Țifu) și s-a făcut delimitarea de moșia Răşcani. În 20 mai 1783, a urmat printr-o învoială, delimitarea părților lui Scarlatache Costache de părțile răşcăneștilor. În timpul lui Lupu Costache, mai fusese făcută o delimitare, hotarnic fiind Antohi Luță, vornic de poartă. Atunci moșia Răşcani a avut 600 stânjeni, iar moșia Micleşti, 612 stânjeni. Între timp, răşcăneștii pierduseră suprafețe mari din moșie încât în 1783, mai aveau în proprietate 95 stânjeni în Răşcani și 96 stânjeni în Micleşti, dar aceste suprafețe erau, în mijlocul moșiei.

Costăcheștii stăpâneau ***"și din sus și din jos"*** și din această cauză ***"totdeauna erau pricinile la mijloc"*** motiv pentru care s-a stat la învoială. Răşcăneștii au dat cei 96 stânjeni din Micleşti lui Scărlătache, la schimb cu aceeași suprafață din Răşcani. După schimb, răşcăneștii au rămas stăpâni pe 191 stânjeni, suprafață compactă în Răşcani. Deoarece unele vii ale răşcăneștilor au rămas în Micleşti, a fost nevoie de o înțelegere separată ***"a avut tocmeală și învoială cu dânșii ca să nu le iau dijmă din cinci vii niciodată, adică din via lui Gheorghe Răşcanu și din a lui Ion brat lui, și a lui Ion Focșa și a Lupului Răşcanu și a lui Iani Focșa iar câte vii vor fi mai multe peste acestea și vor fi pe partea mea de moșie să-mi iau dijmă după obiceiu"*** (Gheorghe Ghibănescu, *Surate și Izvoade,* vol.X, pp.363-364).

Anterior înțelegem din 1783, răşcăneștii s-au judecat în patru rânduri cu serdarul Iamandache și fii banului Scarlatachi Costachi. Aceste judecăți au costat bani ***"iar toată cheltuiala au cuprinsu 172 lei 105 bani"***. La această sumă trebuiau să contribuie toți, drept pentru care, în 22 martie 1784 s-a stabilit cât să plătească fiecare. Deoarece moșiile Răşcani și Micleşti au fost împărțite pe patru bătrâni: un bătrân Dridul, un bătrân Sergiul, un bătrân Călugărul Varlam, un bătrân Popa Răşcanu, trebuiau stabiliți cei care urmau să plătească.

Costăcheștii aveau în proprietate primii trei bătrâni și două părți din bătrânul popii Răşcanu. Cum din bătrânul Popa Răşcanu s-au frânt cinci părți după numărul urmașilor, părți apoi fragmentate trebuia stabilită contribuția fiecăruia (pentru detalii Virgil Caraivan, *Documente răzeșești*, Ed. Anastatică, Ed.Sfera, Bârlad 2015pp. 35-36).

Pentru cunoașterea cu aproximație a hotarului satului Răşcani avem informații într-o hotarnică din 22 iulie 1813. Pentru stabilirea hotarului au fost strânși răzeșii moșiilor vecine, din Rânzești, Jigălia și Fedești. Unele puncte de hotar, din vremea aceea, au dispărut altele sunt cunoscute și în prezent. S-a început din *"zare dealului Gornetului"* prin capătul moșiei Petrișori peste matca Vălciori și colțul moșiei Scriptănești spre apus, după care s-a stabilit hotarul spre sud și răsărit. Pentru hotarul din sud s-a început din colțul Ghermăneștilor, apoi *"costi cu moșia Jigălia până în piscu lui Mortază"* "cu un colț de moșie Rânzești până într-un capăt de Piscu Goii, într-o piatră, care acea piatră este colțul moșii Răşcanilor dinspre răsărit ci-și dau coaste cu moșia Pînceşti." De acolo "apucă zare dealului în sud prin capătul Pînceștilor până în colțul moșiei Scriptăneștilor (Țifu) dinspre răsărit". Partea de nord nu s-a stabilit, deoarece exista o pricină cu banul Costachi Lambrino, proprietar la Ghermănești. (Virgil Caraivan, *Documente răzeșești*, Ediție anastatică, Ed.Sfera, Bârlad, 2015, p.p. 132-133).

- ***Continuarea în numerele următoare*** -

Liza Iacob

Invidie

Viață și moarte, gravitând în jurul
Ființei vulnerabile, ce sunt,
Mental, îmi pipăi când și când conturul,
Efemeride – carne și cuvânt.
Cu oboseală, pulberea primește
Blestemul fugii strânsă în călcâi
Tribut părelnic, ce ascunde-n într-însul
Uzura energiilor dintâi.
Copacii cresc de veacuri, fiecare
Purtându-și umbra simplu și firesc,
Nu vor onoruri, bunuri sau altare;
Tresar sub vânt și mor trăind
Trăiesc.

Taci!

Să nu-mi dai sfaturi;
Cârmaci, inima mea face drumul
Sub consemnul cadenței
Ce-mi poate oferi înțelepciunea ta
Fundamentată pe-ndoielnica cunoaștere,
Când de la naștere
Depind de o mie de factori
Să pot muri bătrân?
Nu-mi ofensa precarul echilibru
Cu pretenția vorbelor
Taci!

Cuibul visurilor

MARINEL GÎLCĂ

„Un singur cuvânt ne poate izbăvi de tot greul și durerea vieții: cuvântul IUBIRE."
(Sofocle)

Zi de toamnă târzie cu frig și vânt dușmănos, cu frunze arămii alergând bezmetice între bordurile înalte, căutând adăpost printre picioarele trecătorilor, roțile mașinilor și ascunzișurile rigolelor. Nori negri, vineții se alungă pe cerul plumburiu, iar din fuga lor șuie se cerne o ploaie atât de măruntă încât pare volatilă și se dispersează în văzduh ca o pâclă apoasă. Un soare stingher puțin prietenos, își arată din când în când fața lividă, zgârcită în caldură. Oamenii zgribuliți trec într-un dute-vino interminabil, unii parcă fără țintă, alții hotărâți, cu destinații precise.

Ștefan, un tânar arhitect, în vârstă de 36 de ani, înalt bine legat, privește prin geamul termopan al apartamentului situat la etajul 3, lumea de afară. De altfel, ochii săi de un albastru intens doar pipăie atmosfera dezolantă a orașului dar nu observă nimic din zbuciumul crengilor golașe ale teilor care se caută ca niște frați, împreunându-și mâinile rebegite, ci doar scanează viermuiala dezordonată a oamenilor sau mișcarea silențioasă ori scrâșnită a pneurilor mașinilor pe asfaltul umed. Din când în când tresare la zgomotul înfundat al hurducăturilor tramvaielor pe șinele negre, lucioase de umezeala toamnei. Văzduhul miroase amar a frunze și iarbă aflate în descompunere, a burniță și vreme rea. Tânărul nostru are tenul șaten, fața rotundă, nasul acvilin, iar gura cu buze groase este răsfrântă spre bărbia semicirculară. Ochii sunt neastâmpărați, dar privirea este limpede, dreaptă, fără ocolișuri. Este un tip isteț, hotărât, care nu dă înapoi niciodată indiferent de greutăți, tenace, calculat în tot ceea ce face, puternic fizic, practicant activ de arte marțiale. A frânt multe inimi de doamne și domnișoare, dar niciodată nu s-a legat sentimental de vreun exemplar al sexului frumos. Are o idee fixă derivată din experiența de viață a sa ori a altora "a iubi înseamnă a suferi, iar eu nu vreau să ajung până acolo încât să mă perpelesc după o fustă care nu mă mai vrea", își spune el adesea.

Desigur, după un timp care variază, dar nu prea mult ca întindere, el face primul pas și fără explicații abandonează "victima". Rămâne inflexibil rugăminților, lacrimilor, nostalgiilor într-un cuvânt iubirii aceleia și își vede netulburat de viața care clocotește pretutindeni și care îl cheamă ca o vrajă. Caruselul unei noi aventuri sentimentale începe cu etapele știute și bătătorite: cunoșterea, împrietenirea, punctul culminant, consumul relației și inevitabila despărțire.

Locuiește singur într-un apartament cumpărat cu credit ipotecar, și-a deschis un birou de arhitectură împreună cu un prieten, inginer constructor, iar câștigul este substanțial întrucât foarte multă lume apelează la ei pentru întocmirea documentațiilor necesare ridicării de construcții civile sau industriale. Este chibzuit cu veniturile, nu-i mână spartă ca alți tineri de vârsta sa, economisește destul, dar este și generos în a face cadouri părinților și celor apropiați. Ai lui mereu îl tachinează cu însurătoarea, iar el răspunde calm, invariabil "nu mă grăbesc, încă nu a sosit ceasul". Mama este cea care îl cicălește cel mai mult "sunt colegi de-ai tăi care au copii la școală... timpul trece, nu așteaptă pe nimeni!" iar el cu același calm englezesc "să fie sanătoși, niciodată nu e prea târziu". Tatăl intervine ironic "lasă-l tu, Marina, când va fi la pensie va merge la școală, la ședințele cu părinții... dacă așa vrea el... poți să-i strici gustul !?"

Câteodată, datorită aglomerării sarcinilor profesionale, Ștefan este surmenat de munca de birou, aceeași ca problematică de vreo zece ani, iar rutina în care a intrat a devenit uneori asemenea unui bondar sâcâitor. Tinerețea, exuberanța îi dau din nou vioiciune și acea sete puternică de viață. Ca un metronom la jumătatea fiecărei luni, merge întins la bancă pentru a-și achita rata. Chiar e obsedat de plata datoriilor și în maximum două zile după chenzină face câteva ture de oraș la ghișeele de taxare lăsând o bună parte a venitului, apoi cu buzunarele aproape goale răsuflă ușurat "a mai trecut o lună și... evident, acasă merg cu ceva... ". Desigur, ați ghicit!... cu chitanțele de la cablu, internet, E-on, apă și alte utilități, iar în ultimă instanță... cu cea de la bancă. Din respect, pe aceasta a indicat-o la urmă, fiindcă... valoric este cea mai grasă. Suma plătită băncii e din ce în ce mai mare, ea crește în funcție de cotația leu-franc elvețian. Ați intuit bine, împrumutul său este în franci elvețieni. Această monedă "exotică", cum emfatic o numesc unii, în 2007 a luat mințile românilor și nu numai, crescând într-un timp relativ scurt mai ceva decât Făt-Frumos din poveste. Cei afectați pufnesc, înjură în surdină sau cu voce tare, strâng cureaua până dincolo de ultima gaură, dar nu au încotro și târâș-grăpiș merg înainte.

Ștefan nu se dezminte și ca tot românul face haz de necaz. Se declară nemulțumit de politica băncilor, de comisioanele de risc sau alte clauze abuzive, consideră că este o victimă a rapacității bancherilor, se autoironizează scrâșnind din dinți "cine dracu m-a pus să-mi leg singur șireangul de gât?". Deh... "obrazul subțire cu cheltuială se ține", grăiește un vechi proverb românesc. "Dar cine și-a cumpărat casă și mașină??" se întreabă el. "Eu" răspunde candid, umflându-și pieptul ca un curcan. "Păi atunci nu te mai plânge frate... că nu ai de ce!!" se rățoiește el.

Peroratia aceasta tragi-comică e stârnită lunar de creșterea astronomică a francului elvețian în raport cu bietul leu românesc, de la 1.8 lei/franc în 2007 la 4.4 lei/franc în acest an și parcă urcușul valutei continuă neobosit. Acum, tânărul nostru se îmbracă mai gros, își ia francii eleveții dintr-un sertar și, după, ce îi îndeasă într-un portmoneu, părăsește aparatmentul și încuie ușa de acces. Iese în trotuar, iar vântul încărcat de umiditatea lipicioasă îi biciuiește fața și părul înfrigurându-l.

O suflare de aer rece, ca o palma uriașă îi dă frisoane, izbindu-l oblic și îl constrânge să-și ridice gulerul facibei bleumarin. După câteva sute de pași ajunge la modernul sediu al băncii înfipt parcă ostentativ în parterul unui bloc de locuințe. Funcționarele, patru tinere drăguțe, îl cunosc ca pe un cal breaz și el le știe din vedere fără a avea cunoștință de identitatea lor. De ce? Simplu... nu l-au interesat ca reprezentante ale sexului frumos, nefiind genul său. Dar... atenție sporită... de o lună-două în peisaj a mai apărut cineva. Cu siguranță tot o urmașă a Evei, colegă cu celelalte, tânără și frumoasă! Ea parcă are ceva aparte, acel sex-appeal sau pe românește acel vino'ncoa. E înconjurată de o aură de mister, de ceva nedefinit, dar acaparator.

Gâlceava lui Ștefan cu sine însuși, dar și cu lumea politică, economică, socială, digresiunile sale pașnice o lasă complet rece.

Cu coada ochiului bărbatul îi filează reacțiile, dar ovalul creol al fizionomiei acestei necunoscute rămâne impasibil și în timp ce celelalte colege îi zâmbesc reținute, Ștefan își ia tălpășița abătut, sperând la vremuri mai bune. Poate, poate pe cincisprezece ale lunii următoare, la plata unei noi rate, o să-l lovească norocul. Timpul trece implacabil, pășește tiptil sau în salturi și la orizont apare sfios decembrie, cu miros de cetină, cu farmecul irezistibil al colindelor și bucuria încărcată de semnificații ale cadourilor.

Din nou, Ștefan se îndreaptă spre bancă și, deși este iarnă și un ger odios cade din văzduhul străveziu, gândul întâlnirii cu "enigmatica" îl încălzește la propriu. Deja are o viziune și cu ochii minții o vede prin geamul vitrinii, lucrând conștiincioasă la dosare, cu grație nestudiată. Evident, când bărbatul ajunge, ea este acolo cu preocupările ei cotidiene. Sincer nu are speranța să-i smulgă o simplă afirmație, iar mai departe nu se gândește, ar fi de domeniul fantasticului să-i genereze un surâs cât de mic. În timp ce pulsul bărbatului crește impetuos, ea rămâne calmă, concentrată la munca ei, fiind detașată de existența clienților care li se adresează colegelor. Clar… ea nu-i dă nicio atenție și pace. Încăpățânat, ca un catâr el continuă dezbaterile începute data trecută, vine cu alte argumente despre piața valutară potrivnică debitorilor, se întreabă și întreabă auditoriul, își răspunde singur sau primește scurte aprecieri de la celelalte funcționare sau de la directorul sucursalei. Nimic, nimic de la tăcuta și misterioasa domnișoară, fiind cert acest fapt, el îi zărește doar un inel de logodnă, din aur galben, artistic lucrat, ce-i lucește pe degetul său inelar.

Dar, deodată, la una din glumele sale, se produce un fenomen galactic, tânăra domniță "dulce și suavă", vorba lui Bolintineanu, zâmbește tainic și râde ușor arătându-și doar o secundă șiragul de cleștar al dinților. Surâsul ei este atât de cald, de intim, încât pe Ștefan îl trec fiorii.

În sfârșit i-a văzut privirea îndreptată țintă către el, i-a admirat acei ochi căprui încărcați de viață, ușor melancolici, adumbriți de gene mătăsoase, nasul mic, fin, buzele pline, delicat conturate, obrajii rotunzi cu gropițe care îi sporesc șarmul. Părul îi este cârlionțat, negru ca abanosul cu reflexe albăstrui închis, tăiat la baza umerilor. E frumoasă ca o prințesă de Castilia, el nu știe cum o cheamă și tare este curios să afle. Ghinion curat, nici ea și nici celelalte colege astăzi nu poartă ecuson în piept. Acum ea s-a ridicat în picioare, și-a întors puțin capul spre imprimantă de unde ies câteva formulare, le-a apucat cu degetele lungi de pianistă și preocupată de lucru s-a așezat din nou pe scaunul ergonomic.

În întâiul cadru Ștefan i-a mângâiat cu privirea talia înaltă, mlădioasă, apoi cercetarea sa a căzut pe gâtul admirabil sculptat, pe conturul vag al sânilor rotunzi și grei, ascunși cu discreție de bluza și taiorul olive al ținutei office. Evaluarea masculului din el a alunecat flămândă spre posteriorul puțin bombat și cambrat, pe picioarele drepte, lungi, de gazelă neastâmpărată introduse în pantofi eleganți cu toc moderat. Încălzit de această primă întâlnire cu cea care îi ține gândurile prizoniere, Ștefan achită bucuros rata, mulțumește Domnului pentru ajutor, salută în stânga și în dreapta și părăsește biruitor instituția.

Dar nerăbdarea reîntâlnirii îl scormone și el nu mai are somn, amintindu-și citatul lui Heine "O, de s-ar sfârși această nesfârșită zi, s-ajung odată la iubita mea! Sufletele lor se sărutau, se sărutau din ochi, și împreună sărutul ei erau".

Data următoare bărbatul schimbă strategia și, deși este un personaj tare pe care emoțiile îl ocolesc, el se așează cu oarecare sfială pe scaunul liber din fața domnișoarei speciale și se interesează de condițiile unei eventuale conversii a creditului său. Acum îi aude glasul, unul politicos, cald și mătăsos care îi pipăie inima. Dogoarea sunetelor îl învăluiesc cu o dulceață îmbietoare. Sclipirile șăgalnice ale ochilor căprui îl amețesc ca un vin bun, iar dorința de a fi aproape de această ființă încântătoare îl înlănțuiește ca o ispită fierbinte, de neoprit. Ea explică lin, dar coerent, ca un adevărat profesionist bancar condițiile conversiei, el ascultă cuminte ca un școlar, dar privirea i s-a lipit că o ventuză de aceste buze ispititoare care pronunță fraze adecvate specialității și sistemului. Și mai departe irisul ochilor de peruzea, explorează gâtul bronzat al tinerei și ajunge la rădăcina sânilor care se zăresc prin decolteul bluzei orange.

Cuvintele ei alunecă aidoma unor perle bine șlefuite, pe un șirag catifelat, invizibil. Cu adevărat veștile sunt încurajatoare și finalmente lui îi va scădea binișor rata. Lângă această zână sufletul său freamătă ca un bujor în răcoarea dimineții de vară, încărcat de boabe de rouă și sărutat de primele raze de soare.

"Oare cum o cheamă pe această atrăgătoare ființă?" se întreabă, vânătorul din el. Ar vrea să-i știe numele, să-i obțină numărul de telefon, să converseze cât de des poate și cu vrerea ei să și-o facă prietenă.

– Fiți amabilă, în condițiile expuse de dumneavoastră ați putea să-mi faceți o simulare, așa în linii generale, să știu, după conversie, cât ar putea ajunge rata?? întreabă el interesat ca întrevederea să fie cât mai lungă.

– Desigur! afirmă ea cu gentilețe. Face interogările necesare apăsând tastele cu degetele ei lungi terminate cu unghii de culoarea ciclamei. Calculatorul o ascultă mai greu…

– Scuzați așteptarea, tehnica asta este mai înceată… ciripește ea.

– Mie îmi spuneți? La mine este și mai rău… calculatoarele pornesc la sfoară! spune el serios… dar în sinea sa este bucuros că o face să zâmbească având mai mult timp să o privească în voie. Exulta de această apropiere și chiar îi simte căldura ochilor și parfumul discret, de bună calitate.

– Ați luat 120.000 de franci elvețieni și mai aveți de plată 10 ani… citește ea cifrele de pe un tabel.

El devine puțin contrariat… nu i se potrivesc deloc datele.

– Nu se poate, cred că este o confuzie la mijloc spune el moale nedând așa mare importanță afirmației ei, convins că acel dosar nu este cazul său.

Ea se uită din nou, verifică și după un timp se luminează la față ca o zi după o ploaie scurtă de vară:

– Mă scuzați, aveți dreptate, m-am uitat la altcineva, are același nume cu al dumneavoastră chiar îmi cer scuze încă o dată!!… lămurește interlocutorul și parcă obrajii ei de piersică devin purpurii.

- Nu-i nimic..se mai întâmplă... o liniștește el.

Iar după câteva secunde ea continuă cu vioiciune:

– V-am găsit!

– Ce bine!! se aude Ștefan, dar el, impertinentul se gândește la altceva... oare la ce?? mai precis la un loc întunecos, plin de primejdii, unde ea îl găsește și îl salvează ca o zână bună de furia creditorilor elvețieni, scoțându-l în lumina arzătoare a soarelui. Și nu oricum, ci... scăpat de orice datorie!!!Bestial... nu??

Și zâna metamorfozată în ofițerul de credit explică termenii, condițiile, principiile, cu multă ușurință… iar Ștefan ascultă vrăjit ca un copil o poveste frumoasă.

– Mulțumesc mult, am înțeles și cred că este și avantajoasă oferta dumneavoastră, se declară el satisfăcut. Pentru eventuale nelămuriri aș putea să vă mai deranjez cu un telefon?

– Bineînțeles, clipește ea sobră și parcă intuiește ceva.

– Așa un telefon pe direct, insistă el…

– Poftiți o carte de vizită… și îi înmânează, cu un zâmbet profesional bine studiat, un carton mic, verde cu sigla băncii.

– "Evrika"!!! își spune în sinea lui bărbatul și, după ce mulțumește pentru tot, părăsește instituția înaripat, și chiar plutește, nemaisimțind sub bocanci blindajul pestriț și rece al gheții atotcuprinzătoare. Ajuns la birou, Ștefan privește curios cartea de vizită și după ce o citește rămâne mirat "Ștefania M". Îi place numele, nu neapărat că este derivat din al său (sâc!), ci mai ales că este al ei, stăpâna gândurilor sale. Un prim pas a fost făcut, dar oare și suficient pentru a urma alții la rând... pași..care să-l ducă pe tânărul arhitect la victoria finală? Chiar drumul cunoașterii în dragoste să aibă așa multe meandre..cu destule încercări și

sacrificii??

Într-o zi senină de luni, cu soare roșietic care aureola giulgiul diafan al zăpezii rotijindu-i și îndulcindu-i contururile, Ștefan îi trimite "misterioasei" un mesaj de pe telefonul mobil urându-i o săptămână bună, plină de caldură și împliniri. Frumos din partea sa, și el știe din experiență că ea din politețe îi va răspunde, dacă nu imediat, sigur mai târziu, în cursul aceleiași zile. Dar calculele îi sunt date peste cap. Deși vrea un răspuns de la ea, chiar nu se întâmplă nimic în acea zi și nici în zilele următoare. „E cu nasul pe sus prințesa... dar o domesticim noi... cunoaștem marfa!!" zâmbește el și... așteaptă. Dar nimic. Aceeași așteptare încordată care-i frământă gândurile și îi răstoarnă speranțele îl duce la o constatare amară... "vezi tipule, ea nu este ca toate celelalte... ce credeai că ești irezistibil ?... fraierule, te și împăunai cu o noua cucerire!!"

Din nou el îi trimite un mesaj pe telefonul mobil, însă ea rezistă, rezistă asalturilor lui ca o cetate inexpugnabilă. Pentru prima oară în viața sa, iată că cineva îi schimbă fundamental părerea și chiar conduita de don Juan. În meniul său la ,,desertul fete" nu există ingredientul ,,refuz". Atunci el abordează problema altfel decât privat... o caută pe telefonul fix al băncii, ea îi răspunde, rece, profesional, precizându-i că este foarte ocupată cu clienții, iar pentru informații suplimentare ce țin de un depozit al său existent la unitatea lor îi va face legătura cu o colegă liberă. El nu are încotro și suportă un dialog nedorit cu o altă salariată, de altfel foarte amabilă. Eșec din nou! Dar nici el nu se lasă și continuă îndârjit să-și facă alte planuri și strategii. Într-o seară se postează în aproierea băncii, în autoturismul său, un Ford Mondeo roșu aprins și așteaptă ieșirea personalului băncii. După aproape o jumătate de oră de supraveghere discretă toate angajatele părăsesc locul de muncă. O zărește și pe ea îmbrăcată într-un pardisiu vișiniu cu nasturi mari lucioși, mulat pe silueta sa zveltă, scoțându-i în evidență șoldurile largi și proeminența sânilor. Parcă este mai înaltă, iar mersul său grațios, natural aduce cu ceva solemn, princiar, care o particularizează și te face să o îndrăgești numai cât o vezi. După câțiva pași urcă cu una dintre colege, o blondină înaltă, într-un BMW albastru marin, condus de un tânăr, șaten, în vârstă de aproape 30 de ani. Atunci în mintea sa încolțesc mai multe întrebări: "oare cine este tipul?" tot el își răspunde, „poate fi iubitul ei? al celeilalte? un frate? o rudă apropiată? un amic?" Vălmășagul gândurilor începe să-i înfierbinte creierii. O dorință puternică, un imbold de nestăvilit îi poruncesc să nu mai stea locului și să plece în urmărirea mașinii. Debraiază, accelerează ușor și semnalizând intră repede în colona interminabilă a autovehiculelor. BMW albastru este al cincilea în fața lui, are parbrizele fumurii, iar Ștefan nu a observat dacă ea s-a urcat lângă șofer sau pe bancheta din spate. Între timp umbrele înserării au căzut pe neașteptate fie din cerul înalt, albăstrui închis, fie și-au scos mantiile imateriale din pavajul negru ca smoala. Urmăritul schimbă vitezele cu dexteritate și cotește pe Nicolae Bălcescu, al doilea mare bulevard, Ștefan caută să fie cât mai aproape de el deoarece l-ar putea pierde așteptând mai mult în coloană, schimbarea culorii semaforului.

Din fața Teatrului Național, după sensul giratoriu, necunoscutul virează dreapta intră pe o stradă îngustă, puțin aglomerată și în dreptul unui bloc cu cinci nivele oprește, iar de pe bancheta din spate coboară blonda. Este clar își spune el, Ștefania este lângă șofer, însemnă că ea îi este mai apropiată decât cealaltă. BMW–ul își continuă deplasarea lină spre Catedrală și apoi intră pe b-dul Alexandru Ioan Cuza. Rulează cu multă lejeritate, iar după cincisprezece minute virează stânga și apoi dreapta și oprește în dreptul unui bloc cu douăsprezece nivele. După ce tânărul parchează mașina făcând mai multe manevre, coboară amândoi și intră în scara blocului. "Este evident, sunt iubiți... ce dracu mă bag eu?... chiar nu mă înțeleg... și de ce mă rog nu mă înteleg?... fiindcă sunt tâmpit, irecuperabil!!!" mormăie Ștefan și încruntat și fără chef revine acasă. În zilele următoare caută cu disperare liniștea în muncă, dar din păcate pentru el... nu o găsește și ceva îl scormone, așa cum cariile rod lemnul încet, încet dar sigur. Nu poate transcede peste imaginea ei, nu o poate izola, ea este acolo și îl privește cu acei ochi căprui mari, cu acele scântei ispititoare... și parcă îl cheamă... El chiar se autoflagelează și își dă două palme răsunătoare în fața oglinzii. "Ce dracu e cu mine, chiar mă subjugă o femeie ?" se întreabă iritat. Este posac, nimeni nu-i mai intră în voie, nici poftă de mâncare nu are, dar tot mai speră și este încă aparent calm, mai încearcă marea cu degetul și îi trimite două mesaje pe telefonul mobil, dar ea, ca de obicei nu se dezminte și nu-i răspunde. După ce-și termină programul iese în oraș cu gândul să vadă lumea și poate uită de Ștefania. Pe seară el intră într-un mall și își cumpără ceva de mâncare, se așează la o masă singur și stupoare... la câteva mese distanță o vede pe ea cu șatenul mâncând pizza. Ștefan își schimbă scaunul într-o poziție mai avantajoasă pentru el, în așa fel încât să-o poată privi cât mai amplu, iar ea să nu-l vadă. Șatenul are fața lungă, nasul borcănat, iar ochii sunt de un albastru spălăcit, mici și iscoditori. Își întinde brațul drept, protector prinzându-i umerii fetei și atingându-i sânii. Ea nu reacționează, dar nici prea încântată nu este de asemenea tandrețe fățișă, chiar în public. "Este în călduri prespălatul, nu mai poate aștepta până acasă... cred că nesimțitul este în stare să sară pe ea, chiar aici... " mugește Ștefan și scârbit pleacă fară să-și fi terminat meniul comandat.

Acasă în dormitor, în patul larg, tânărul arhitect privește plafonul alb, imaculat cu lustra galbenă cu irizări aurii. Încearcă să facă o introspecție în eul său, caută să–și limpezească trăirile, pornirile, sentimentele contradictorii. Mintea sa este în ceață, chiar o masă amorfă de unde se naște un ghem cu multe noduri pe care nu poate sau nu știe să le descâlcească. "Ce bine ar fi, cum a spus cineva mai demult, ca vocea rațiunii să poată diseca, despica și să reușească să dea la o parte straturi de dermă, mușchi, os ajungând întotdeuna la măduvă ... chiar la esența, esențelor", raționează Ștefan.

"Dar vocea inimii îmi spune altceva", murmură Ștefan... cred că acum sunt îndrăgostit cu adevărat și cred că nu mai am putere să raționez. Frământările lui continuă, în ciuda faptului că încearcă să se ia cu internetul, emisiunile tv, filme etc.

În perioada urmatoare se aruncă în vâltoarea muncii de birou, dar și de teren. Are atâtea de făcut!!! Îl așteaptă teancuri de proiecte, planuri, planșe, adrese, diverse solicitări! Și el trage de sine precum sclavii din antichitate la galere... pândindu-l mereu biciul termenelor și al comenzilor.

Velu Popa, inginerul structurist, un tip cam de 55 de ani, astenic, cu mustață scurtă, neagră și fața smeadă de arab, îi calcă pragul biroului într-o dimineață.

– Salutare, Fane !

– Respectele mele, domnule Popa!

– Dar ce face tineretul de nu mai dă pe la club?

– Ocupat cu proiectele...

– Se vede... le-ai înșirat pretutindeni...

Iar inginerul se apropie și ca un tată grijuliu, îl privește țintă și îi prinde bărbia în căușul palmei.

– Fane, ești obosit... ești surmenat... ai cearcănele cât cepele... ce se întâmplă cu tine?

– Absolut nimic... am multă treabă, răspunde el, parcă nesigur și își vede în continuare de ale lui.

– Ar fi bine să-ți iei câteva zile libere, să pleci undeva, să te mai relaxezi... ești terminat... ți-o spun părintește.

– Mulțumesc de grijă ... dar nu este nevoie, răspunde el grăbit să se întoarcă la calculele sale.

– Ba da... ai mare nevoie, nu se lasă inginerul.

– Bine... am să văd eu... promite tânărul și întrevederea ia astfel sfârșit.

În perioada următoare, pentru o săptămână, Ștefan pleacă din oraș în interes de serviciu. Se afundă în studii, muncește până la epuizare nădăjduiind să o uite pe Ștefania. Este ca un struț, desigur de gen masculin, care își bagă capul în nisip și nu mai vrea să știe de nimeni și de nimic. De la ea nu are nicio veste și chiar

își impune solemn să o uite dar nu poate. În sufletul lui se dă o luptă, o voce lăuntrică îi spune să o caute, iar o alta îi șoptește să o lase în pace ca ea să-și trăiască fericirea în brațele acelui bărbat. Conștientizează cu destulă dificultate că a iubi mai înseamnă printre altele și să-i dorești fericirea ființei dragi, deși aceasta nu o împarte cu tine ci cu altcineva. Este o formă supremă de altruism, de înțelegere, de toleranță. Dar oare ea este fericită? Nu se gândește la el în aceeași măsură? Nu ar dori să fie împreună și să-și trăiască amândoi fericirea? El rămâne prizonier în hățișul incertitudinilor și deocamdată nu are puterea să se elibereze de tirania acestora.

Într-o sâmbătă dimineața, ieșind în oraș, din întâmplare zărește BMW–ul pe care l-a urmărit în acea seară memorabilă. După ce parchează, Ștefan coboară și se plimbă alene prin fața magazinelor din apropiere. Chiar îl observă prin geamul vitrinelor pe șatenul nesuferit stând înfipt ca un cerber sau ca un ciclop posesiv și malefic, lângă un raion de confecții de damă. El intuiește că Ștefania este prin apropiere. Intră așa, din curiozitate să-și clătească ochii cu exponatele. Deodată o zărește la un stand preocupată să-și găsească o rochie de ocazie. Este neschimbată, la fel de frumoasă, îmbrăcată cu jeanși mulați, geacă de culoarea paiului copt, strânsă pe talie, iar această vestimentație îi cade ca turnată, scoțându-i în evidență suplețea mijlocului, posteriorul apetisant și rotunjimea coapselor frumos scluptate. El se apropie și o salută cordial, iar ea tresare și zâmbește fugar ca descătușată dintr-un sărut, dar răspunde cu nesiguranță, parcă cu teamă, dându-i impresia că nu și l-ar aminti din viața asta și că ar fi mai bine ca întrevederea să se fi rezumat doar la salut și orice conversație în plus ar fi nepoliticoasă și fără sens. El simte că ea se teme de ceva, dar nu poate detecta motivul. După ce zâmbetul ei atât de încântător a dispărut meteoric la vederea sa, Ștefan i-a văzut fața lipsită de strălucire și ochii triști, încercănați. Pare doar un trup muribund de sirenă, pe care valurile îl mișcă în voie și îl duc, suverane, într-un labirint unde îl lasă să se descurce cum va putea.

“Ceva i se întâmplă?... oare o fi bolnavă?... are necazuri la serviciu, acasă??” se întreabă Ștefan și chiar o compasiune duioasă îl încearcă, deși Ștefania a fost și este în continuare față de el, glacială și indiferentă. El iese agale din magazin în seara rece, umedă și mohorâtă de iarnă și merge fără țintă lovindu-se de pietonii mirați.

În week-end merge cu Ionuț Hanganu, un prieten din liceu, la munte. Se opresc la prima pensiune și după ce se cazează merg la restaurant, servesc cina apoi se pregătesc de discotecă. Este o seară senină, geroasă de februarie. Ștefan iese pe balcon și inspiră ca un nou născut aerul ozonat al muntelui. Totul în jur pare magnific, pământul mut, brazii negri încremeniți, aerul tare, secera lunii cenușii care își arde jeraticul, stelele înghesuite unele într-altele, împânzind cu aurul lor vastitatea cerului.

Tânărul nu are prea mult timp de contemplare deoarece Ionuț îl strigă că este gata îmbrăcat de petrecere. În scurt timp se aranjează și el, apoi coboară amândoi în discoteca stațiunii.

Aici, într-o sală imensă cu multă lume este teribilă agitație, zgomot asurzitor de muzică, jocuri orbitoare de lumini multicolore, clinchete de pahare și fum să-l tai cu cuțitul... ,,specialiste” mai mult dezbrăcate decat îmbrăcate care lustruiesc barele, dansând lasciv. Toți participanții, băieți și fete parcă trăiesc o stare de vrajă, iar unii dau impresia că sunt în transă. Cei doi rămân un pic în expectativă și apoi ușor, ușor intră în atmosferă sau mai precis aceasta îi cotropește, îi domină... și chiar îi înghite. Ștefan privește atent prin perdelele luminilor, fizionomii, trupuri ce apar și dispar ca într-un joc pe calculator. Are o presimțire plăcută, dar și ceva nesiguranță, temeri nedeslușite. Iar după zece, cincisprezece minute chiar vede o siluetă de prințesă ce aduce cu ea. Deocamdată nu este sigur, se apropie mai mult și într-adevăr nu are vedenii. Ștefania este pe ring cu blondina sa colegă și amândouă zâmbesc și dansează fermecător în ritmul muzicii. Amândouă au fuste mini și bluze decoltate, cu sânii la înaintare și efectiv se distrează și sunt fericite.

El privește încremenit, le admiră, dar senzația aceea de teamă, de necunoscut se amplifică. Instinctual simte că și alți ochi mai puțin prietenoși le privesc pe cele două, le dezbracă și le văd apoi ca pe niște dame de consumație **.**

Nu greșește, senzația lui devine certitudine și se transformă în realitate crudă atunci când două gorile cu tatuaje pe brațe și lanțuri la gât, groase cât să legi porcul în pripon, se apropie rânjind și prin gesturi neechivoce încearcă să le capteze atenția. Este un tablou hidos, suprarealist, cu doi grobieni ce inspiră teamă și degajă doar animalitate primitivă și dorințe carnale instinctuale și ele două... imaginea candorii, a frumuseții, a stilului și a culturii.

Ștefan sare ca ars din locul său, își face loc cu coatele și genunchii prin mulțimea fremătătoare. Nu pierde nicio fracțiune de secundă din câmpul vizual grupul Ștefaniei.

Chiar în momentul în care a ajuns, una din brute întindea brațul să-i prindă mijlocul tinerei.

Surprinsă, aceasta nu s-a pierdut cu firea, i-a tăiat elanul, respingând ferm gestul**.** Dar omul de Neanderthal iritat nu renunță ... vrea să treacă peste regulile de politețe și să-și facă propria lege... adică a celui cu mușchi mulți, cu tupeu cât cuprinde și creier cât un bob de fasole. Caută să o ia în brațe și să o sărute în văzul gloatei întărtate care râde, țipă, batjocorește și urlă ca pe stadion. Unii fac ironii ieftine, alții pariuri.

Enervată de gest, Ștefania îi aplică o palmă peste maxilar individului și țipă după ajutor.

– Ia-ți labele împuțite de pe ea, urangutanule! tuna Ștefan.

Derutat de epitetele cu care a fost gratulat, bruta se întoarce către apărător considerându-l o cantitate neglijabilă, râde sardonic, intenționând clar să-l pună la respect pentru a nu se mai băga în treburile altora. Ridică pumnul cât o măciucă și îi țintește fața noului adversar. Dar Ștefan intuiește reacția și a lovit primul, îndesat, năpraznic cu pumnul ficatul agresorului. Prins fără aer, acesta s-a încovrigat de durere și a căzut la pământ. Tovarășul acestuia s-a repezit ca un taur urlând cu capul înainte spre Ștefan. Cu agilitate tânărul făcu un pas lateral și cu piciorul drept, încordat ținti și lovi tâmpla atacatorului. Un icnet scurt de sălbăticiune răpusă și acesta se prăvăli peste prietenul său, fiind trimis în lumea viselor. Iată, așadar, pentru Ștefan sutele de ore de antrenamente dure, obositoare la sala de forță, își arată roadele.

- Mulțumesc de ajutor! strigă Ștefania și plângând dispăru ca o nalucă în noaptea neagră.

-Cu plăcere!! spune simplu Ștefan, abia având timp să se dezmeticească de ineditul și rapiditatea derulării evenimentelor. Ionuț Hanganu îl privește admirativ și îl bate cu palma pe spate.

-Te-ai descurcat bine boss, nu știam că știi să te bați așa!!

-Ei, sunt bune și sporturile la ceva! strigă Ștefan în vacarmul sălii.

***

Peste câteva zile tânărul arhitect întorcându-se în oraș trece pe la bancă pentru a-și deschide un cont. De cum intră Ștefania îl învălui cu o privire caldă, recunoscătoare!! Ea are o strălucire aparte, este vorbăreață, pozitivă și chiar face glume pe seama unei colege. Privirile ei sunt încărcate de-o lumină uleioasă, exultă de bucurie ca și cum ar fi câștigat la loto marele pot. Pe el această schimbare îl miră, nu știe ce să mai creadă, dar nu stă prea mult să se gândească și se bucură mult pentru ea, pentru această nouă atitudine. „Să o știu pe ea fericită că eu sunt mulțumit... ea să mă știe de amic sau în cel mai bun caz de prieten, deși... eu o iubesc fără speranță ca pe propria-mi viață” își spune el satisfăcut. La plecare salută angajatele, iar ea îi zâmbește într-un fel aparte. Timpul însă, aduce întodeauna neprevăzutul, plăcut sau mai puțin plăcut și acesta face parte indubitabil din existența umană, pământeană sau cosmică.

Încet, încet Ștefan și Ștefania încep parcă să se redescopere, între ei se înfiripează o relație de amiciție, cuminte și caldă, iar ușor ea evoluează spre o duioasă prietenie.

Își trimit mesaje pe telefoanele mobile, simt nevoia să se caute, vorbesc din ce în ce mai des, povestesc cum își petrec timpul liber, ce preferințe culinare au, ce le face familia... În câteva rânduri se vizitează reciproc la serviciu, aparent în scop profesional, râd, glumesc și se simt din ce în ce mai bine și mai apropiați. Ea, întotdeauna surâzătoare, adoră să-l asculte povestind orice, de la întâmplări mărunte, cotidiene, la probleme existențiale.

Într-una din zile, în biroul său, Ștefan îi face o propunere... nici pe departe indecentă...

– Aș vrea să-ți fac un cadou... Ea se uită puțin surprinsă, ca o căprioară surprinsă de foșnetul frunzelor.

– Da, ceva special... mai aparte... ghicești?

– Deocamdată nu... dar mă străduiesc și vreau timp de gândire, cere ea clemență.

– Ai puțin timp la dispoziție... deoarece, alminteri, nu mai este surpriză, clamează sigur pe el Ștefan.

Doar câteva clipe de tăcere se așternt între cei doi.

– Gata știu, gângurește ea învingătoare.

– ??!!

– Ceva legat de profesia ta de arhitect !!

– M-ai prins, ești formidabilă! Și amândoi râd cu toată pofta.

El îi dăruiește o căsuță machetă splendidă, frumos colorată. Să-mi spui părerea ta!!!Poți să-i alegi și un nume... dar să mi-l comunici și mie!!

-Cum să nu!! se alintă ea și după ce ia cadoul părăsește dreaptă, imperială, încăperea.

Ștefan rămâne singur, doar cu acele efluvii de parfum îmbietor care o particularizează doar pe ea și simte un gol în stomac.

Ar fi vrut să-i strângă mâna, să-i simtă căldura, să o atingă în materialitatea ei.

Ceva nedefinit l-a oprit din elan. Efectiv el, un tip cu zece ani mai mare decât ea, se îndrăgostise de această ființă ca un licean și teama determinată de opunerea ei, și mai grav de respingere totală, îl descurajează, panicându-l. "Dacă o sperii, își ia zborul și atunci voi suferi și mai mult. Să mai am puțină răbdare" se autoconsolează el. Dar un alt gând îl sâcâie "frate, nici grăbit ca nebunul, dar nici răbdător ca idiotul... greu, complicat moment" proclamă el și nehotărârea, neliniștea surdă începe să-l macine. Îi trimite un mesaj Ștefaniei, scuzându-se că nici măcar nu i-a întins mâna. "Nu-i nimic, data viitoare sigur vom fi mai îndrăzneți" îi răspunde tânăra. Decriptează imediat optimismul ei molipsitor. El prinde aripi și plusează "așadar, va fi și o dată viitoare!!", iar speranțele, misterul, emoțiile unei noi întâlniri îi dau fiori teribil de plăcuți. O pulbere fină, aurie, cerne razele blânde ale soarelui, asaltând biroul și dezmierdându-i mușcatele de pe pervaz.

Sufletul său este o sărbătoare divină, iar emoțiile reîntâlnirii îl asaltează, dându-i o stare de grație sublimă.

De 8 Martie el îi cumpără un mic cadou. Se frământă și nu știe cum să i-l dăruiască. La serviciu la ea ar fi infamant, iar la biroul său parcă este prea oficial și stresant. Își face curaj și îi trimite un mesaj pe telefonul mobil... încercând poate imposibilul. Dar bărbatul este dator să încerce... spune o veche vorbă de duh. I-a scris dacă poate ieși după serviciu într-un anumit loc să se vadă... chiar într-un spațiu public, cât mai ferit de privirile curioșilor... deoarece amândoi sunt persoane cu un anumit statut în societate. Dar dacă acceptă invitația devine riscant și dezonorant să fie văzuți mai mult timp împreună în acel loc. Poate ar fi mai nimerit să stea așezați la o masă și să bea un suc într-o casă de om. Dar unde? La el nu se poate deoarece ea nu ar accepta fiind cunoscută de multe persoane, avându-se în vedere distanța scurtă dintre bancă și imobilul unde este situat apartamentul său.

Își aduce aminte de existența unui amic ce are într-o zonă mai îndepărtată a orașului o garsonieră nelocuită, dar mobilată. Îl contactează și acesta îi dă cheia cu un zâmbet subțire. După ce a trimis mesajul cu propunerea întâlnirii așteaptă răspunsul, se foiește în jurul biroului... așteaptă... iar clipele sunt chinuitoare. Speră să nu aibă din nou experiența primelor sale încercări de a-i capta atenția... toate soldate cu eșecuri.

"Mă crede neserios", se zbate el. "Mai bine încercam să-i vorbesc, să aduc o vorbă așa... pe departe și poate îmi dădea de înțeles și nu mai încercam. Dar dacă dorește și ea această ieșire? Natural, ea nu putea face primul pas deoarece este o femeie educată, cu mult bun simț". Cum i-ar sta ei să-i spună "nu-i așa că vrei să ne întâlnim??... că eu ard ca o flacără de nerăbdare să te văd, aștept să-mi comunici și tu... nimic... nimic !!". E stupid. Din orgoliu, bună creștere nu ar face așa niciodată. Și clipele trec, încet în pas de melc, iar chinul său crește în intensitate și speranțele i se năruie, una câte una, ca un castel de nisip albit de spuma mării. În sfârșit se aude clicul sms-ului în telefonul său mobil. El simte asta mai întâi în palma cu care strânge aparatul și apoi fluxul îi înțeapă inima. "Ori e albă, ori e neagră". Și e albă. "Accept provocarea, ne vedem în zece minute" scrie ea și deja el îi vede zâmbetul luminos ca o rază de soare primăvăratică, silueta aținătoare, mersul de prințesă...

Se întâlnesc într-o parcare. Gâtuit de emoție și înspăimântat de un refuz el îi explică locul unde se află garsoniera și că ar fi indicat să se vadă acolo pentru câteva minute. „Nu se va întâmpla absolut nimic"... pe onoarea sa. Ștefania îl privește cu un amestec de bucurie și surprindere. Nu se aștepta la așa ceva, dar argumentele lui referitoare la riscul compromiterii amândurora o determină în cele din urmă să accepte.

Intră pe rând în garsoniera, desigur el mai întâi și ea îl urmează la câteva minute cu pași șovăielnici. "Oare face bine ce face??!!" murmură ea, dar încrederea în el îi dă putere. El o invită în bucătăria mică, strâmtă să ia un loc pe scaun și o servește cu un suc.

– Promit... nu-ți fac niciun rău și te rețin, cu voia ta bineînțeles, doar câteva minute... știi, să nu te dea ai tăi dispărută... o liniștește el cu un zâmbet strengar. Dar Ștefania îl privește țintă... și parcă îl hipnotizează cu privirea sa dulce, mieroasă. Apoi ea oftează și ochii i se umezesc instantaneu. Începe să vorbească poticnit, cu durere și pieptul îi tresare spasmodic.

-Să știi că nu mai sunt cu el... cu Emil, băiatul șaten cu care m-ai văzut de mai multe ori. Am rupt logodna... nu se mai putea... era de o gelozie înspăimântătoare. Mă întreb ce slabă am fost atâta timp?... ce oarbă am putut să fiu? cum de am îndurat atâtea din partea lui și a părinților săi? „De ce te îmbraci cu fusta scurtă?? De ce te machezi așa?... rujul ăsta nu e prea strident... parcă ar fi de cocotă??!! De ce vorbești așa mult la telefon? Dar cu cine tot stai pe net??? Și de ce mă rog ai întârziat 30 minute? Dar cine era tipul care îți zâmbea la ghișeu?" Efectiv nu aveam intimitate absolut deloc. În apartamentul pe care l-am închiriat, părinții săi aveau cheie și intrau când doreau ca la ei acasă. Odată eram în dormitor și făceam sex cu Emil și ne-am trezit cu tatăl său umblând prin sufragerie dupa bani. Am tras o spaimă grozavă, am crezut că sunt hoți. Pe el, părinții îl conduceau... "Emil să faci asta... să nu o faci pe cealaltă... ea nu știe, nu are experiență. Așa e bine să asculți de noi că suntem oameni bătrâni și am trecut prin multe." Trebuia să ne luăm un tablou pentru sufragerie... am stabilit cu Emil să mă întâlnesc la magazin după program. Când am ajuns, deja el era însoțit de ai săi care aleseseră și dăduseră deoparte un tablou... ceva oribil, nu l-am cumpărat, am plâns și am plecat nervoasă!!! La petreceri nu dansa și eram obligată să stau țeapănă pe scaun... doar câteodată mă mai prindeam în horă... și el mă privea fix într-un mod ciudat încât îmi trecea orice chef. Atunci la munte, când m-ai apărat de ordinarii aceia... el nu a vrut să iasă din cameră invocând oboseala zilei. Nu m-a lăsat nici pe mine, dar la insistențele Laurei, colega blondă a cedat cu mare greutate. A fost foarte nervos când i-am povestit de întâmplare și m-a acuzat tot pe mine că m-am îmbrăcat provocator, dar sunt și eu tânără... cum să mă îmbrac... ca o babă?? Off... și câte și mai câte!!! Atunci ea descătușată începe să plângă, iar lacrimile i se rostogolesc încet eliberatoare pe obrajii rotunzi. El a ascultat-o cu atenție și este teribil de încurcat și nu știe cum s-o potolească!

-Te rog, Ștefania, calmează-te, îmi pare rău prin ce-ai trecut... uite eu am fost și sunt alături de tine!!!... și o consolează mângâind-o ușor pe părul negru, moale.

– Te-am simțit mereu... ești un om bun, de mare caracter!! Eu nu te merit... Offf... dacă ai ști cât de mult m-am gândit la tine, cât am suferit!! Am crezut că te-am pierdut când nu mi-ai mai dat niciun semn!! El o asculta înduioșat.

– Niciodată nu te-am abandonat și nu te voi lăsa, frumoasa mea!!

- Așa să fie... surâde ea... și ochii căprui îl privesc scânteietori, iar obrajii devin rumeni.

– Primește un mic cadou...

– Cu ce ocazie? întrebă ea curioasă...

– Așa, de la mine pentru tine, de ziua îndrăgostiților... deși a trecut de mult m-am gândit să îți fac surpriza acum... să știi că și atunci eram foarte îndrăgostit de tine... dar nu am putut să-mi dezvălui sentimentele...

– Frumos gest... roșește ea și emoțiile o înfierbântă. Fără să vrea, atinge cu antebrațul paharul de suc, iar lichidul galben, aromat, se lățește pe masa mică și se prelinge pe gresie conform principiului atracției gravitaționale.

– Nu-i nimic, sare el și șterge repede cu prosoape de hârtie mica inundație.

– Scuze, scuze! spune ea și își duce mâna la tâmplă, ca și cum și-ar fi adus aminte de ceva foarte important... am botezat macheta de la tine, i-am spus „Cuibul visurilor”. Râde ușor... cu gura cu buze pline, ispititoare... Și atunci mâinile lor se ating pentru prima dată și fiorii îi cuprind instantaneu. Poate că își amintesc amândoi citatul lui Stendhal “Cea mai mare fericire pe care o conferă dragostea e prima atingere a mâinilor a doi îndrăgostiți”. Ochii lor se pipăie, se cuprind, iar trupurile se topesc în furtuna simțurilor carnale. Ștefan se apleacă și îndrăznește un sărut. Ea zâmbind, își deschide buzele primitoare și îi răspunde mai întâi timid, dar într-un fel destul de tentant. El reia și împreunarea buzelor devine vulcanică. Se sorb, se mănâncă unul pe celălalt după căutări atemporale, dar într-o regăsire eternă.

– Te iubesc, Ștefania! rostește el fericit.

– Și eu te iubesc, puiul meu, răspunde ea transfigurată de emoții. Și îmbrățișările celor doi însetați de iubire continuă, continuă... poate veșnic în „Cuibul visurilor” , chiar a lor, și numai a lor.

Verificați-vă cunoștințele

1. În ce oraș din România există un muzeu dedicat ceasului?
a. Sibiu
b. Ploiești
c. Timișoara

2. Din ce este produsă berea, după rețeta originală?
a. Apă, malț, hamei și mălai.
b. Apă, malț, mălai și drojdie.
c. Apă, malț, hamei și drojdie.

3. Cine a fost creatorul lui Donald Duck?
a. Frank Gehry.
b. Walt Disney.
c. John Lasseter.

4. Ce trofeu cinematografic este acordat la Veneția?
a. „Gondola de Aur”.
b. „Ursul de Argint”.
c. „Leul de Aur”.

5. Cum se numea zeul grec al războiului?
a. Marte.
b. Ares.
c. Neptun.

6. În ce județ se află stațiunea Soveja?
a. Mureș.
b. Suceava.
c. Vrancea.

7. Cine este autorul romanului „Patul lui Procust”?
a. George Călinescu.
b. Camil Petrescu.
c. Cezar Petrescu.

8. Ce actor român a jucat în megaproducția „Pirații din Caraibe: Până la capătul lumii”?
a. Dragoș Bucur.
b. Marcel Iureș.
c. Alexandru Papadopol.

9. Ce actriță a interpretat rolul principal în filmul „Tootsie”?
a. Jessica Lange.
b. Meryl Streep.
c. Michelle Pfeiffer.

10. Care este capitala Australiei?
a. Sydney.
b. Melbourne.
c. Canberra.

11. În ce județ se află orașul Oravița?
a. Arad.
b. Mehedinți.
c. Caraș-Severin.

12. Ce sultan a cucerit Constantinopolul?
a. Baiazid I.
b. Mahomed al II-lea.
c. Soliman I.

13. Cine este zeița romană a norocului?
a. Minerva.
b. Fortuna.
c. Diana.

14. În ce țară a avut loc, în 1956, prima ediție a Eurovisionului?
a. Belgia.
b. Franța.
c. Elveția.

15. Care este moneda oficială a Sloveniei?
a. Dinarul.
b. Coroana.
c. Euro.

16. Cine a fost primul președinte al SUA?
a. Abraham Lincoln.
b. Thomas Jefferson.
c. George Washington-

Prof. Emanoil Sterescu,
Curtea de Argeș

Răspunsuri: 1. Ploiești. 2. Apă, malț, hamei și drojdie. 3. Walt Disney. 4. „Leul de Aur”. 5. Ares. 6. Vrancea. 7. Camil Petrescu. 8. Marcel Iureș. 9. Jessica Lange. 10. Canberra. 11. Caraș-Severin. 12. Mahomed al II-lea. 13. Fortuna. 14. Elveția. 15. Euro. 16. George Washington.

Cum o mai duceți cu sănătatea ?

MARIA CURELARU

Fiecăruia dintre dumneavoastră, i s-a întâmplat ca la un moment dat, din cauza unei răceli mai puternice sau a unui curent, să simțiți că vă doare fiecare bucățică din corp.

Pielea capului și a feței devine foarte sensibilă și nu o puteți atinge cu degetele, nasul este înfundat, vă dor ochii în cap, vă ustură gâtul, apare o tuse sâcâitoare, strănutați, mușchii întregului corp devin foarte dureroși, chiar și la cele mai ușoare mișcări.

În această situație doar cu o baie fierbinte la picioare sau cu un ceai fierbinte nu vă puteți pune pe picioare. Pornind de la adevărul, că dacă înspre o țintă se trage din mai multe direcții, sunt mai multe șanse să fie nimerită, decât dacă se trage dintr-o singură direcție, și răceala dumneavoastră trebuie atacată simultan din mai multe părți.

Vă trebuie:

- o compresă cu spirt pe cap;
- o inhalație cu ceai de mușețel pentru căile respiratorii;
- un săculeț cu sare caldă pus pe piept (mai spre baza gâtului);
- o frecție a mușchilor;
- o baie caldă la picioare cu sare marină sau obișnuită.

Să le luăm pe rând și să vedem cum se pregătesc:

Compresa caldă cu spirt. Pe orice parte a capului ați folosi compresa cu spirt, ea se pregătește astfel: într-o crăticioară emailată înfierbântați apă. Când devine destul de fierbinte, înmuiați un prosop de o mărime suficientă cât să vă acopere capul. (Nu folosiți prosoape sintetice!) După ce l-ați înmuiat

bine, stoarceți-l, apoi stropiți-l din loc în loc cu spirt. Întoarceți prosopul pe toate părțile ca să fie bine îmbibat cu spirt. Așa cald la o temperatură suportabilă puneți prosopul pe cap, acoperiți-l cu un plastic (pungă) iar deasupra puneți un prosop gros, care să păstreze căldura mai mult timp. Să vă păziți căile respiratorii, fiindcă aburul de alcool dăunează plămânilor. Compresa o țineți până în momentul când începe să se răcească. Luați compresa și peste capul ud puneți un înveliș uscat și călduros (prosoape groase, tricotaje din fibre naturale).

Inhalația cu mușețel. Este simplu de făcut. Vasul în care fierbeți, să fie mai larg, ca aburii emanați să fie mai mulți. Se pregătește o infuzie obișnuită de mușețel numai că după ce ați pus florile de mușețel, nu-l mai lăsați la infuzat, ci de pe foc îl

puneți undeva, așa încât să vă puteți apleca deasupra vasului și să trageți vaporii pe nas. Acoperiți capul cu o pânză mare, în așa fel încât să nu se risipească vaporii prin cameră. La început nu vă aplecați foarte aproape de vas fiindcă vaporii pot să vă ardă. Apropierea se face treptat pe măsură ce infuzia se răcește. În timpul inhalației inspirați pe nas și expirați pe gură. Chiar dacă nasul este înfundat aburii tot ajung la sinusuri. Când infuzia s-a răcit, ștergeți fața cu un prosop aspru, în felul acesta curățați și tenul.

Săculețul cu sare. Puteți folosi sare marină, sare obișnuită sau tărețe de grâu. Materia aleasă de dumneavoastră încălziți-o într-o cratiță și când ajunge la o temperatură pe care o considerați suportabilă puneți-o într-un săculeț de pânză și apoi

pe piept. Nu puneți săculețul direct pe piele fiindcă prin pânza acestuia poate ieși pudra de sare și s-ar putea să irite pielea mai sensibilă. Acoperiți pieptul cu un material mai gros, care să

păstreze temperatura mai mult timp. O țineți până se răcește.

Masajul musculaturii dureroase. S-ar părea că este un fleac, dar o să vedeți că nu este chiar așa. Nu confundați masajul de relaxare cu masajul unor mușchi care dor la atingere. Intensitatea

masajului trebuie să fie diferită. Când mușchii dumneavoastră și așa sunt contractați din cauza răcelii și vă dor la mișcare, dacă îi mai și „zdrobiți” prin masare mai rău vă faceți. Pentru masaj se recomandă „Gel relaxant cu spânz”, este un produs naturist pe care puteți să îl folosiți și în alte situații. Prima dată masajul trebuie să fie blând, ușor, doar cât să intre gelul în piele și ulterior când durerea o să se diminueze o să folosiți un masaj mai ferm. Cei care sunt singuri și nu are cine să le maseze mușchii spatelui să nu renunțe și să maseze porțiunile la care ajung: mușchii picioarelor, a brațelor, umerii, ceafa. Gelul care pătrunde în piele ajunge în sânge, iar sângele transportă medicamentul în tot corpul, inclusiv la spatele dumneavoastră dureros. Porțiunea masată și umezită de gel acoperiți-o cu o pânză moale din fibre naturale: bumbac și lână. Sensul masării în orice situație se face de la extremități spre inimă.

Baia la picioare. Nu este greu de făcut dar trebuie respectate niște cerințe. Apa nu trebuie să fie prea fierbinte, fiindcă în acest caz, pielea va deveni mai sensibilă și ulterior veți răci mai ușor la picioare. În apă se pune sare cam o lingură la 2 litri de apă. Cufundați picioarele treptat ca să nu vă alegeți și cu niște bețici. Baia trebuie să dureze aprox. 20 de minute. Când ați terminat, nu vă ștergeți, ci trageți în picioare niște șosete groase și călduroase din bumbac sau lână cu elastic larg care permite o bună circulație a sângelui spre restul corpului. Apoi băgați picioarele la căldură. Baia fierbinte este interzisă celor cu răni pe picioare și celor cu varice. Căldura apei dilată venele și în acest caz varicele devin dureroase. La o dilatare foarte puternică se poate produce ulcer varicos. Cardiacii trebuie să aibă grijă la temperatura apei. La o temperatură foarte ridicată prin dilatarea arterelor și venelor afluxul de sânge spre inimă poate crește și o inimă bolnavă nu-i poate face față.

Pentru a putea învinge răceala în timp mai scurt, toate procedeele prezentate trebuie făcute cam în același timp. Începeți cu compresia cu spirt. Cât țineți compresa faceți și inhalația. După

ce ați scos compresa cu spirt și ați făcut și inhalația faceți baia la picioare. După asta încălziți sarea ceva mai mult așa încât până când se răcește și ajunge la temperatura pe care să o tolereze corpul dumneavoastră să vă faceți masajul. Puneți sarea pe piept, băgați-vă într-un așternut cald. Dacă asupra nopții simțiți că ați transpirat, uscați-vă corpul, schimbați lenjeria de corp, nu stați transpirați că vă agravați răceala.

A doua zi o să vă simțiți mai bine, dar să nu vă opriți aici, fiindcă cu o floare nu se face primăvară. Nu ieșiți în frig 2-3 zile, căci dacă răceala revine este mult mai severă și mai greu de vindecat. În tot acest timp beți ceaiuri calde (nu fierbinți) de ceapă (foile albe din mijloc fără coajă). Fierbeți ceapa, iar zeama puteți să o amestecați cu miez de nucă pisat. Este mult mai eficient și îi ia din gustul neplăcut al ceaiului de ceapă (2-3 căni pe zi). Este bun și ceaiul de cimbru de grădină amestecat cu patlagină (infuzie). Acum rămâne ca dumneavoastră să hotărâți dacă veți face aceste „leacuri bătrânești”, absolut inofensive pentru celelalte boli de care mai suferiți, sau vă asumați riscul unor produse farmaceutice și mai scumpe și cu multe contraindicații.

Vă urez de bine și de sănătate!

CABINETE MEDICALE

STOMATOLOGIE
• DR. PODARU ILIANA
etaj 1, camera 15
• DR. DORNIANU RODICA
etaj 2, camera 27
• DR. IVAN AURA-ANDREEA
etaj 2, camera 28
Reduceri de până la 50%
Doar pentru membri!

OFTALMOLOGIE
etaj 1, camera 19
DR. ȘERBAN MARIA
Cost consultații
5 lei membri
10 lei nemembri
DR. ROMANESCU CARMEN
Consultații Gratuite
oferite membrilor ce vor opta pentru o pereche de ochelari

ECOGRAF
etaj 1, camera 19
DR. COJOCARU LUCIAN
Cost ecografie realizată cu ajutorul unui ecograf DOPPLER

	Membri salariați	Membri pensionari
Abdominal	15 lei	10 lei
Tiroidă	35 lei	25 lei
Mamar (Sân)	60 lei	50 lei
Doppler membru inferior	35 lei	25 lei

TRATAMENTE
etaj 1, camera 19
ASISTENT MEDICAL
RĂȘCANU CARMEN-MIHAELA
Preț analize medicale valabile doar pentru membri
glicemie - 3 lei
analiză sânge - 5 lei/analiză
analiză urină - 5 lei/analiză
ședință aerosol - 3 lei
tensiune - GRATUIT
injecții - GRATUIT

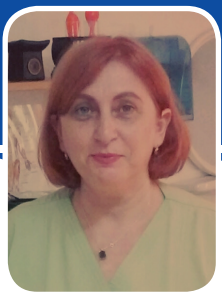

Femeia sensibilă = Femeia puternică ?

***Motto**: „Femeia e o creatură menită să fie iubită, nu înțeleasă."*
(Sigmund Freud)

Luna martie este prima lună de primăvară din an, este luna în care nu trebuie să îți dispară zâmbetul, luna în care să radiezi de frumusețe.

Uitându-mă la titlul articolului, curiozitatea îmi e stârnită, punându-mi întrebarea ce răspuns veți da voi cei care aveți plăcerea să citiți micul meu articol. Sunt tare curioasă!

E oare femeia sensibilă o femeie puternică? Eu aș zice categoric DA. O femeie nu este făcută să fie altfel decât sensibilă. Nu trebuie să facem "zgomot" pentru a fi auzite, remarcate sau observate.

Observ adesea, cum oamenii fac confuzii. Dacă să zicem că o femeie obișnuită plânge pe furiș, aceasta din urmă este catalogată ca fiind o femeie slabă. Pe când altele ...

Femeia sensibilă nu poate fi "cumpărată" decât prin cuvinte și gesturi fine. Ea nu poate fi falsă pentru că nu știe cum să facă, nu acceptă "jocurile" pentru că nu știe să le joace.

Femeia sensibilă este femeia puternică, este femeia inteligentă, frumoasă, generoasă, grijulie, energică, iubește enorm, nu face compromisuri, e o femeie care poate să conducă. De ce? Pentru că este pozitivă în toate.

„Femeile sunt al doilea mare mister al omenirii"
(Anne Rice)

Pe când altele ... obosesc, deoarece se chinuiesc, se prefac că sunt sensibile, că sunt puternice și atunci clachează. Din punctul meu de vedere, o femeie care vrea să pară altceva decât este nu va avea decât de pierdut.

Stimate doamne, fiți naturale, fiți calde, dați frâu sentimentelor, deci, fiți voi înseă!

Mulți dintre dumneavoastră, vă veți pune întrebarea De ce? De ce un articol dur mai ales că sunt femeie. De ce? Pentru că văd cum lumea se ascunde în spatele unor măști, că avem nevoie de transparență, să fim deschiși și sinceri.

E un articol de la femeie la femeie și mi s-a părut normal să fiu sinceră, directă și până la urmă corectă.

Și totuși... femeia sensibilă poate fi cumpărată... cu o floare!

Urări de bine, sănătate, pace în suflet vă transmite

DANIELA TEODORU,
Specialist în kinetoterapie și motricitate specială

Activitatea Casei poate fi urmărită pe site-ul www.carpbarlad.ro și pe www.youtube.com, pe canalul CARP Elena Cuza Barlad.

Mirajul unei fericiri iluzorii

Ioan POCOVRICU,
simpatizant al C.A.R.P. „Elena Cuza” Bârlad

Motto: *"Fericirea înseamnă sănătate bună și memorie proastă”.*
(Ernest Hemingway)

Dintotdeauna omul înstrăinat de Dumnezeu și-a consumat o mare parte din timp și energie căutând fericirea și „secretele” ei. În adâncul ființei sale, încă mai stăruie nostalgia fericirii paradisiace pentru care a fost creat. Dar pe care a pierdut-o, odată cu păcatul protopărinților. Păcatul neascultării lor a făcut ca răul să pătrundă în creație.

Faptul acesta pare să nu fie înțeles de om. El refuză cu obstinație să creadă că Dumnezeu nu face glume niciodată și n-a făcut-o nici atunci când a zis Evei: „Voi înmulți mereu necazurile tale”... și lui Adam: „Blestemat va fi pământul pentru tine! Cu osteneală să te hrănești în toate zilele vieții tale!” (Facere 3, 16-17) Măruntele și rapid trecătoarele bucurii, plăceri ori satisfacții nu pot fi confundate cu fericirea, în perimetrul căreia „nu este durere, nici întristare, nici suspin, ci viață fără de sfârșit”. Dar suferința din această lume și viața nu se datorează numai păcatului originar și blestemului dumnezeiesc. Ea aparține acestei lumi și vieți și pentru faptul că nu este ruptă și separată de înclinația omului spre rău, spre viciu, spre păcat, indiferent de contextul în care este privită și analizată. De asemenea, suferința și osteneala nu lipsesc și nu vor lipsi din această viață și pentru că așa cum suntem încredințați de Sfinții noștri Părinți, ele sunt îngăduite de Dumnezeu, având de îndeplinit un dublu scop: unul educativ și celălalt „tămăduitor”. Adevărate probe de încercare, întărire și consolidare ale creației și în același timp, „leacuri” pentru vindecarea sufletelor bolnave.

O scurtă privire în istoria și civilizația omenirii ne edifică asupra adevărului celor afirmate. Cu toate realizările din domeniile tehnice și economice, nu se poate spune că omul zilelor noastre este mai fericit decât cel de acum 1.000 sau 2.000 de ani. Problemele omului modern au evoluat odată cu evoluția societății, iar necazurile și suferințele și-au schimbat natura și proveniența, dar nu au dispărut. Ba, aș putea spune, fără teamă de a greși, că, dimpotrivă, ele s-au amplificat, devenind și mai complexe și mai complicate și mai dificile.

Și în gândire s-au realizat progrese uriașe și continue. Gândirea filosofică și social-politică și-a adus o contribuție însemnată în cunoașterea științifică ca și la dezvoltarea relațiilor sociale și a mijloacelor de producție. Însă acea miraculoasă „rețetă” a fericirii tot nu i-a oferit-o omului. Cu o regularitate ciclică filosofia a înregistrat perioade de crize, marcate de scepticism, care au produs lungi stagnări demersului filosofic. Faptul, demonstrând clar, că nici aici, operându-se cu metodele și instrumentele specifice domeniului, fericirea nu poate fi aflată și oferită omului. Proclamând plăcerea, cultul acesteia drept scop și principiu de viață, hedonismul întemeiat de Aristip din Cirene și dezvoltat de Epicur, în Antichitate, reînviat apoi de Renaștere și de Materialismul și Iluminismul secolului al XVIII-lea, s-au amăgit, crezând că au descoperit „Piatra filosofală” a fericirii. În secolul al XX-lea Comunismul, cum bine îl știm, cei care l-au trăit, a venit și el cu o „mare” descoperire. Excluzându-l din toate pe Dumnezeu și-a asumat el rolul și a zis că X poate aduce Raiul aici, pe Pământ. Și i-a tot amânat mutarea, de la un cincinal la altul, trecând astfel, vreo 7-8 cincinale și în locul porților Raiului, începea să se deslușească, tot mai clar, la orizont, focul și cazanele Iadului.

Capitalismul, cel puțin cel în care ne bălăcărim de vreo 26 de ani, în care ignoranța și incultura, depravarea și apucăturile contra firii, impertinența, violența și agresivitatea sunt etalate cu nonșalanță, sesizată că ar fi ridicol să promită fericirea și n-o face. Promite doar bani mulți, vile și mașini de lux, bogăție, bunăstare, opulență, ceea ce e cu totul altceva. Într-un mediu și o atmosferă care începe să semene cu cele stelare, aduse în stadiul acesta de degradare, de o industrializare, de nestivilit, urmărindu-se doar profitul, despre ce fericire mai poate fi vorba? Ce fel de fericire se speră oare, când se vede bine că tot datorită goanei după profit omul cu intervențiile lui nechibzuite a produs o serie de dereglări naturale? Unde este fericirea? În acele fenomene nou apărute, ostile omului și vieții precum: ploile cu ruperi de nori și cu furtuni provocatoare de inundații, cu pagube incalculabile și cu pierderi de vieți omenești sau în tornade, cutremure și alunecări de teren devastatoare?

Dar înainte de a mai face și alte considerații să încercăm să ne lămurim asupra termenilor operaționali. Adică să vedem ce este fericirea, ce este bucuria, cum sunt ele definite de dicționare și la urmă să stabilim și diferențele dintre ele.

Potrivit Dicționarului enciclopedic, volumul II, editura Enciplodică, 1996 „fericirea” este definită ca o „stare de mulțumire sufletească, *deplină*, satisfacție *totală*; stare afectivă de *împlinire* și trăire intensă a bucuriei acestei împliniri.” În volumul I al aceleași lucrări despre „bucurie” se spune că este „starea sufletească pricinuită de o vie mulțumire, satisfacție etc.”

Am luat termenul „bucurie” pentru a fi comparat cu „fericirea” și nu sinonimele „mulțumire”, „satisfacție”, întrucât între acești doi termeni se produce, de regulă, confuzia. După cum bine se poate constata adjectivele „deplină”, „totală”, subliniate cu linie dublă, sunt termeni care exprimă întregul, totul, perfectul, aparținând astfel absolutului nelimitat și desăvârșit.

Cu ușurință se poate observa că ambii termeni sunt conținuți în definiția „fericirii”. Ori, faptul acesta ne îndreptățește să afirmăm că ei sunt sau reprezintă acele însușiri care fac diferența între „fericire” și „bucurie” (cu sinonimele ei). Așa stând lucrurile întrebarea firească care se pune este: Dacă termenii despre care am vorbit exprimă perfectul, absolutul pot fi ei oare însuși sau atribute ale unei entități relative și imperfecte? Răspunsul nu poate fi decât unul și același: este nu. Cel mai simplu și elementar raționament ne spune că o entitate este aceea ce este ea, tocmai datorită însușirilor sau atributelor, pe care le are. Și legile obiective spun același lucru, așa încât și logic și legic „fericirea” îmbracă caracterul unui sentiment desăvârșit, perfect, absolut și veșnic. Și nu are cum să țină de o lume limitată, imperfectă și relativă, așa cum este aceasta în care am fost dați să viețuim vremelnic. În mod firesc „fericirea” trebuie să aparțină unei alte vieți și lumi nelimitate și în timp și în spațiu, perfecte, absolute și

veșnice, cum numai Împărăția lui Dumnezeu este. Aici, în viață și în lumea aceasta pământească am fost dați nu ca să intrăm în stăpânirea ei, ci pentru a ne pregăti ca să fim vrednici de fericirea din viața veșnică.

Omul având destinul veșnic nu are cum să-și afle odihna aici. „Pentru adevărații creștini, viața de aici este asemenea serviciului militar, spunea Sfântul Nicolae Velimirovici, și așa cum este privit războiul, tot așa trebuie văzută și viața. Și în război și în viață intri nu ca să petreci acolo, ci să te lupți, să învingi răul și să pleci." Sfinții, ca oameni despătimiți și desăvârșiți, au vederea

lui Dumnezeu ca pe o arvună a vederii depline din viața viitoare. În această viziune se află certitudinea prezenței lui Dumnezeu și a diferenței dintre trecătoarele și amăgitoarele plăceri ale acestei lumi și adevărata fericire, din viața veșnică. Ei știu că bucuriile și plăcerile acestei lumi, pe lângă faptul că nu ajută la mărturia sufletului, dar îi dăunează, pervertindu-l și pierzându-l.

Sfântul Grigorie Palama spunea despre isihaști că trăiau în certitudinea prezenței lui Dumnezeu și nu într-o speculație despre El. Dar despre fericire și-au spus cuvântul și oameni de cultură și de știință, opiniile lor nefiind cu nimic diferite de cele ale sfinților.

Eminescu, de pildă, și-a exprimat-o clar și tranșant în nuvela „Cezara" prin călugărul Ieronim. Într-o scrisoare adresată Cezarei acesta scria: „Dac-ai avea pentru un moment ochii mei, ce altfel ți s-ar arăta această lume în care tu cauți și speri a găsi ce nu-i în ea – fericirea."

Constantin Noica vorbind despre avantajele culturii, spunea, printre altele, că aceasta „este singura sursă certă a unei *bucurii permanente* (...) *o satisfacție perpetuă*, fără riscuri, fără dezamăgiri, o satisfacție pe care o poți avea fără să depinzi de alții." (Andrei Pleșu, *Minima moralia)* Deci, nu despre fericire este vorba la Noica, așa cum în mod evident greșit scrisese Gabriel Liiceanu în „Jurnalul de la Păltiniș" că „el (Noica) a cunoscut fericirea aproape ca pe elementul unei înzestrări biologice ..." ci, despre o „bucurie permanentă", o „satisfacție perpetuă", ceea ce nu e totuna. Noica nu numai că își știa mai bine, decât oricine altcineva, sentimentele pe care el le simțea și le trăia, dar știa mai bine decât Liiceanu să facă distincția dintre „bucurie", „satisfacție", pe deoparte și „fericire" pe de altă parte. Astfel ce l-ar fi împiedicat să folosească termenul „fericire"?

Într-o lume preponderent materialistă și puternic secularizată, cu acest discurs mă aștept să devin multora antipatic. Iar demersul catalogat drept pledoaria unui defetist, care eșuând în viață nu i-a mai rămas decât s-o denigreze. Sau apologie de nihilist care consideră această viață fără niciun sens și tot ce se petrece în ea o mare iluzie. Un asemenea mod de interpretare și înțelegere este, însă, nu doar lipsit de orice temei, dar și răutăcios și tendențios.

Întâi, pentru că nu fac decât să spun într-un context nou, ceea ce se știe că a fost spus de Însuși Dumnezeu. În al doilea rând, nereușitele și neîmplinirile mele, inerente, de altfel, în viața fiecărui om n-au ajuns pân-într-atât de mari, ca să se încadreze în parametrii și dimensiunile eșecurilor. Și în al treilea rând, pentru că poziția de pe care susțin ideea este creștină, ortodoxă, atât de evidentă încât nu lasă loc niciunui echivoc.

Ori, valorile Ortodoxiei nu numai că nu au nicio legătură cu acele concepții menționate mai sus, dar se și opun acestora. Nietzsche și ceilalți adepți ai nihilismului își propusese să suprime valorile creștine, punând în locul iubirii, ura, în locul iertării răzbunarea, în locul smereniei, trufia, ș.a.m.d., mergând până la înlocuirea credinței în Hristos, cu credința în Superman. Criza morală prin care trece omul zilelor noastre se datorează invaziei ideilor și crezului nihilist. Ortodoxia fiind soluția ieșirii din această criză. Cazurile părintelui Seranfim Rose și al medicului și profesor Tristram Engelhardt – ambii americani și intelectuali de mare cuprindere, sunt edificatoare. Până să se convertească la ortodoxie, cei doi au traversat grave crize existențiale în căutarea liniștii, a păcii interioare, a adevărului. Fericirea nu trebuie privită și înțeleasă ca scop în sine, unicul ideal al acestei vieți. Cele două personalități americane, se vede, că nu au căutat fericirea, așa cum o înțelegem cei mai mulți dintre noi (bani, mașini, vile, avere), ci adevărul, liniștea și pacea sufletească. Ortodoxia fiind singura care le-a dat valorile căutate de ei în alte confesiuni, doctrine, concepții sau practici. În ortodoxie, a descoperit părintele Serafim Rose adevărul declarând că acesta nu e o noțiune abstractă, nu este un „ceva", ci este un „cineva". Este însuși Hristos în Persoană. Hristos fiind Adevărul este și Iubirea este și Fericirea. Acolo e Adevărul și Iubirea cu Hristos. Cei ce caută fericirea aici, pe pământ, nu sunt decât niște vânători de himere. Pământul nu este decât locul unde se plămădește făptura noastră, dată ca să fie veșnică. „Nu socotiți că am venit să aduc pace pe pământ; n-am venit să aduc pace, ci sabie". (Matei, 10, 34) Nu trebuie înțeles, de aici, că Hristos a venit să aducă războiul și gâlceava între oameni. Prin sabie se înțelege lupta, neliniștea și neodihna, în pregătirea sufletului pentru cele veșnice. Sunt destule motivațiile, rațiunile și determinările, care pot să dea sens și frumusețe acestei vieți, fără iraționala și besmetica goană după avere și plăceri trupești, punând între acestea și fericire semnul egal. Se impune să facem doar o „rocadă" între valori aducându-le în prim planul preocupările pe acele care reprezintă „hrana" duhului și a sufletului. Să încetăm de a ne mai lăsa seduși și conduși de trup, cu plăcerile și mai ales, cu capriciile lui. Oricum, se știe că trupul nu poate fi niciodată saturat și mulțumit. Să viețuim mai mult în duh dumneiezesc și mai puțin în duhul cel lumesc. Pentru că așa cum sufletul se

poate face pământesc, ca trupul, când este condus de acesta, tot așa și trupul poate deveni transparent pentru Dumnezeu. Astfel spus, folosindu-ne de cuvintele Sfântului Maxim Mărturisitorul, „prin plăcerile trupului se imprimă pământescul și în suflet, prin virtuțile sufletului se imprimă și în trup spiritualitatea divină.” E de înțeles că o astfel de viețuire nu-i ușoară și de aceea nu este decât la îndemâna celor dispuși la sacrificii și renunțări. A credincioșilor cu credință multă și voință, cu ordine și riguoare în programul lor zilnic.

De asemenea, fără rugăciune și post și, în general, fără respectarea tuturor poruncilor lui Dumnezeu nu se poate vorbi de viața duhovnicească. Numai astfel și răsplata în Ceruri va fi pe măsură. Pentru că „pe omul care se străduiește să păzească poruncile, care stăruiește în raiul rugăciunii și care stă înaintea lui Dumnezeu îl scoate din stăpânirea plăcerilor trupului și din puterea simțurilor (...) și făcând mort pentru păcat, îl face părtaș la viața duhovnicească”, ne asigură Sfântul Teolipt al Filadelfiei. În cele Nouă Fericiri, Domnul nostru Iisus Hristos, adresându-se mulțimii de oameni, fiecare cu durerea și necazul lui, tâlcuiește despre adevărata fericire, despre căile aflării ei, cât și despre răsplata căutărilor, în așa fel că viața aceasta, cu toate greutățile și suferințele ei, să aibă rațiune, să fie de folos omului, și mai ales plăcută lui Dumnezeu. Cu tot acel blestem omul n-a fost lăsat, totuși, fără speranțe, pradă deznădejdii.

Pentru păcat Dumnezeu l-a supus pedepsei, dar l-a abandonat garantându-i fericirea din viața veșnică dacă aici v-a respecta Cuvântul lui. Dar neînțelegând natura binelui adevărat și atras mai mult de cele lumești, omul supraevaluează valorile înșelătoare și ușor trecătoare precum: bani, averi, gloria, luxul etc. fără să-și dea seama că se amăgește. Întâi pentru că aceste valori își schimbă sensul, trecând de la o zi la alta în contrariul. Iar pe de altă parte acestea nu au puterea de a-l influența spre a-l face mai bun pe posesorul lor. Și nici mai inteligent sau mai înțelept. Dimpotrivă! De cele mai multe ori efectele sunt nefaste și chiar dezastroase, asupra caracterelor, mai ales. Sigur că, banii, averea și gloria pot „deschide” multe uși. Dar atenție! Doar pe cele de aici, de pe pământ. Căci Ușa Împărăției Cerului care-i de altfel cea mai importantă, nu numai că n-o „deschide”: dar o blochează. Libertismul moral, adoptat ca normă de viață și încurajat, câteodată, chiar de către cei cu responsabilități în educație, nu duce la fericire. Depresiile și dezaxarea unui număr tot mai mare de oameni, între care mulți tineri care populează satele, dar mai ales orașele și cu care ne intersectăm adesea căile, constituie partea mai vizibilă a acestui libertinism. Anormalul cucerește, în dauna normalului, pe zi ce trece, tot mai mult teren. Iar suferința, de multe ori și în multe locuri s-a generalizat, ajungând la paroxism. Același libertinism rural face, de asemenea, ca viciile, în lumea de azi, să îmbrace toate formele și ipostazele posibile: de la lene, alcoolism, desfrânare și desfrâu, prostituție, homosexualitate cu tupeu, hoție, tâlhărie, corupție la cele mai înalte niveluri până la apostazie, sectorism, conflicte interetnice și interconfesionale și cu cauza în terorism. Toate acestea sunt semnele, care ar trebui să atragă atenția omului că a apucat-o și merge pe o cale greșită. Și că numai prin puterile lui fără acea relație personală vie cu Dumnezeu nu va regăsi calea cea adevărată, care să-i asigure starea de armonie și echilibru, de sănătate sufletească și trupească.

S-ar părea că e greu să se revină la normalitate. Și totuși, cu puțină și la îndemâna oricărui om este totul, dacă acesta are puțină voință și multă credință. Dumnezeu știe cât poate omul și nu-i cere niciodată mai mult. Sfânta Liturghie, Sfintele Taine ale Spovedaniei și Împărtășaniei, Sfântul Maslu, Rugăciunea, Postul, Milostenia și celelalte fapte bune sunt câteva dintre mijloacele puse la îndemâna credincioșilor, de către Biserica noastră Ortodoxă, pentru realizarea și menținerea, mereu vie, a relației personale, dintre om și Dumnezeu. O mărturisire sinceră și cu o la fel de sinceră căință, cu hotărârea fermă de a se renunța la păcate și cu încrederea că Dumnezeu iartă totul, dacă aceste condiții sunt îndeplinite, echivalează cu un al doilea Botez. Să-l avem ca Reper de conduită și comportament pe Hristos, în toată viața noastră! Viețuirea cu el în Sfânta Biserică ne dă putere să depășim greutățile și să îndurăm mai ușor suferințele și lipsurile. Hristos este ajutorul real, concret și total, ori de câte ori suntem supuși încercărilor acestei vieți. Toate încurajările și îndemnurile lui Hristos prin „Fericiri” sunt fapte lucrătoare și pregătitoare pentru Împărăția lui Dumnezeu.

Dreptatea, milostenia, blândețea, căința, curățenia inimii, constituie cheile de aur, puse la îndemâna binecredincioșilor creștini, cu care aceștia pot deschide Ușile Împărăției lui Dumnezeu. Și tot cu ajutorul acestora creștinii pot deveni oameni adevărați. Voi încheia mica și modesta mea expunere cu un dialog, care a avut loc între Avva (Părintele) Sisoe și un tânăr novice, sperând că acesta va ilustra bine mesajul meu, în rezumat spre o înțelegere corectă, fără interpretări și răstălmăciri malițioase și fantasmagorice.

„-Am căzut în păcat, părinte! Ce să fac? începe dialogul novicele.

-Ridică-te! vine răspunsul Avvei Sisoe.

-M-am ridicat, dar am căzut iar! continuă tânărul novice.

-Și ce te oprește ca să te ridici? interveni, din nou, Avva.

-Dar până când Avvo? veni replica puțin cam afectată, a tânărului.

-Până te va găsi moartea; fie în picioare, fie căzut. Căci scris este: „Cum te vor găsi, așa te vor judeca”. Roagă-te lui Dumnezeu să te găsească în picioare, în momentul chemării la El.”

Așteptăm de la membrii noștri și nu numai eseuri, proză, poezie, articole pe orice temă de interes general, însoțite de fotografii pe adresa C.A.R.P. „Elena Cuza”, Colectivul de redacție „Viața noastră”, str. N. Iorga nr. 7A sau pe e-mail: revista@carpbarlad.ro.

Dioxidul de carbon şi civilizaţia (2)

MARIAN ROTARU

Pădurea tăiată trebuie regenerată. Dacă nu, eroziunea compromite definitiv solul, alunecările de teren îşi fac simţită prezenţa, clima se înăspreşte şi bineînţeles creşte ponderea dioxidului de carbon în aer. În perioada interbelică exploatarea lemnului pentru industrializare se făcea după reguli menite să protejeze fondul forestier. Un frate al bunicului meu, Toader Ivas, lucra pe atunci la Fabrica de Hârtie Letea. Compania producea celuloză din lemn, iar pentru exploatarea acestuia concesiona păduri de la regia "Pădurile Statului" şi de la particulari. O nouă concesiune era condiţionată de reîmpădurirea suprafeţelor defrişate! În urmă cu câteva decenii doar 50% din celuloza produsă în România era obţinută din lemn. Restul materiei o reprezentau paiele de cereale, tulpinile de in şi cânepă, deşeurile de hârtie! Un personaj din romanul "Europolis" scris de Jean Bart (Eugeniu P. Botez) arăta că stuful din Delta Dunării ar trebui recoltat şi transformat în celuloză. Ideea aparţine de fapt lui Grigore Antipa. Savantul s-a opus desecării Deltei Dunării plănuită în primul deceniu al secolului al XX-lea. A demonstrat că recoltarea stufului şi pescuitul gestionat de regia "Pescăriile Statului" sunt în Deltă mai profitabile decât agricultura şi nu dăunează mediului. În atelierul său de la Valenii de Munte, Dumitru Brumărescu a realizat în 1925 prima maşină automată de recoltat stuf, invenţie proprie. Trebuie remarcat că Dumitru Brumărescu a obţinut 128 de brevete de invenţie şi că în 1909 a fabricat primul elicopter românesc, la trei ani după ce un alt român, Paul Cornu, construise în Franţa cel dintâi elicopter care s-a ridicat de la sol. Din anul 1956 a început valorificarea stufului din Deltă şi a paielor de cereale recoltate în Bărăgan la combinatul Chişcani, judeţul Brăila. Întreprinderea producea alături de celuloză şi hârtie, alte vreo 20 de substanţe chimice, în final rezultând brichete vegetale combustibile. Acum combinatul este o mină de fier vechi, iar lipovenii vând stuful unor srl – uri care îl exportă. Aurul verde al Deltei în loc să fie transformat în cărţi şi manuale, acoperă casele de vacanţă ale englezilor! Lemnul este o materie primă preţioasă. Mariana Flămând, autoarea volumului "Aventura lemnului", arată că bunăoară din pin se obţine nu numai celuloză, terebentină şi colofoniu (sacâz), ci şi o serie de alte substanţe chimice utile, alcooli industriali, uleiul de tal din care se fabrică biocombustibil, gudronul alimentar folosit în carmangerie şi industria dulciurilor, drojdia furajeră, ba chiar şi aspirină! În anii din urmă rumeguşul de la joagărele ce ronţăiau zilnic hectare de pădure era aruncat în albiile râurilor. Se pare că aceasta a fost principala cauză a inundaţiilor din 2005 de pe valea Siretului. Altă dată din acelaşi rumeguş se fabricau materiale compozite de tip P.A.L. şi P.F.L.!

Lumea civilizată oferă exemple de ce înseamnă exploatarea chibzuită a naturii! Suedia, Norvegia şi Finlanda se înfăţişează ca adevărate parcuri, deşi acolo pădurea este principalul mijloc de subzistenţă. Numai în Suedia interbelică existau o sută de companii care produceau celuloză şi hârtie. Ţara era atunci cel mai mare exportator de hârtie. Mai mult, în Suedia este reciclată practic toată hârtia deşeu, iar în România chiar pe vremea când exista un sistem organizat de colectare se reciclau abia 11% din deşeurile de hârtie. Suedia, Finlanda şi Norvegia nu au renunţat la plutărit. Transportul buştenilor pe râuri este ieftin şi nepoluant. Deşi lipsa spaţiului este acută, autorităţile principatului Monaco sunt preocupate de ecologie. Fiecare posesor de locuinţă, proprietar sau chiriaş, este obligat să aibă la fereastre jardiniere cu flori. Există aspersoare comandate de computer pentru udatul florilor când locatarul nu-i acasă! În Monaco Ville, capitala statului, se află una din grădinile botanice celebre ale lumii, iar în Monte Carlo, principalul oraş monegasc, s-au construit grădinile suspendate Saint Joseph. Pomii şi florile sunt plantate pe acoperişurile blocurilor. Peticele de grădină sunt unite prin pasarele. Nici Japonia, ţară dens populată şi hiperindustrializată nu este indiferentă în faţa problemelor mediului. În centrul capitalei Tokyo se contruieşte o grădină suspendată cu o suprafaţă de cinci hectare. Parcul va ocupa o platformă susţinută de piloni. Sub ea se află o mare intersecţie de autostrăzi. La Tokyo aerul este saturat de gazele de eşapament şi de aceea pe trotuare sunt gherete unde contracost doritorii pot să pună o mască pe faţă şi să inhaleze câteva minute aer îmbuteliat pe munte. Japonia importă apă curată de izvor din Noua Zeelandă, aşa cum Germania importă apă curată din Islanda. Lipsa spaţiului a obligat municipalitatea din Tokyo să construiască în subteran cartierul comercial Giza. Gunoaiele oraşului sunt brichetate şi aruncate în mare. Peste acestea se pune beton, câştigându - se astfel încă câţiva metri de teren. Presa scria cu ceva timp în urmă că traseul unei şosele care se construia pe insula japoneză Honshu, ajungea la un cedru secular. Se putea opta între a tăia copacul, ceea ce nu s – a admis sau a devia şoseaua, ceea ce suplimenta costurile. S – a decis construirea unui tunel prin copacul gros de 20 de metri. Arborele a fost salvat, la fel devizul lucrării, iar şoseaua a căpătat un plus de atracţie! Cât priveşte structurile de genul parcului din Tokyo, semnalez proiectul Sky Table care prevedea construirea unei platforme imense susţinută de un turn pe care se vor amplasa spaţii de locuit, iar pe acoperişul acestora se va planta un parc. Sky Table este gândit de arhitectul rus Ayrat Khusnutdinov. În rada portului Singapore va apare "Oraşul Suspendat", structură mamunt ţinută în aer de turnuri amplasate pe două insule artificiale. Clădirile aeriene cocoţate pe stâlpi la zeci de metri deasupra solului urmează a fi construite în Dubai şi Malaezia. Întrucât aeroporturile ocupă mult teren, se vrea ca în zonele costiere să se ancoreze pe mare piste flotante, una deja există la Tokyo, iar în zonele continentale să se construiască piste suspendate pe piloni. Terenul de sub aeroport urmând a fi folosit ca păşune. În insulele Maldive turiştii au deja la dispoziţie un hotel modern aşezat pe piloni deasupra mării. Trebuie remarcat că a apărut în lume o binevenită modă a acoperişurilor înverzite. Exemple clasice sunt minipădurile de pe acoperişurile primăriei din Chicago - statul Illinois şi a hotelului Fairmont din Vancouver - Columbia Britanică, livada de meri de pe sediul companiei MEC din Toronto - provincia canadiană Ontario, ori parcul de pe clădirea Meera House aflată pe insula Sentosa, Singapore. La Vancouver, pentru că a venit vorba, primăria nu a aruncat pe câmp moluzul din demolări. Cu aceste deşeuri inerte a construit pe râul Fraser insula Habitant pe care a amenajat un parc. Clădirile cu balcoane înverzite de copaci plantanţi în hârdaie sunt rodul unui nou concept arhitectonic – pădurea verticală. Reuşite sunt două blocuri - pădure la Milano, un altul la Taipei în Taiwan, sediul ABBANK din oraşul Danang (statul Annam), ori Turnul Verde din City-ul londonez. Se doreşte "înverzirea" turnului Eiffel. Arhitectul Koen Olthuis a imaginat turnuri plutitoare ce vor susţine păduri verticale şi care urmează a fi ancorate pe fluviul Tamisa la Londra, ori în rada porturilor Tokyo şi New York.

*Stimați cititori, **la vremuri noi, rubrici noi**! dacă ne este permisă analogia. O nouă rubrică își face loc în paginile revistei noastre. Noi am intitulat-o simplu **Întâlnire cu cartea**! Număr de număr, ne propunem să vă aducem mai aproape de lucrările realizate de persoane aparținând generației a treia. În acest sens, domnul Gheorghe Vlad, membru al Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor din Roșiorii de Vede ne-a trimis la redacție volumul "**Sfânta. Viața doamnei Elena Cuza**" apărut la Editura Cartea Ortodoxă din Alexandria în anul 2015, oferindu-ne totodată, acordul să preluăm fragmente din opera domniei sale înspre publicare în revista noastră.*

*Nimic mai potrivit pentru a deschide această rubrică, mai ales că ne aflăm în luna lui Mărțișor, lună ce prin excelență aparține femeilor, cu patroana spirituală a asociației noastre, **Doamna Unirii Elena Cuza**, "una dintre cele mai iubite doamne din istoria românilor, un model de devotament, de sacrificiu, de iubire pentru semeni."*[1]

Colectivul de redacție

1 Vlad, Gheorghe, *Sfânta. Viața doamnei Elena Cuza*, Alexandria, Editura Cartea Ortodoxă, 2015, coperta IV

Copilăria şi tinerețea Elenei Rosetti (1)

Elena Rosetti, care a fost una dintre cele mai vestite femei din istoria românilor, jucând un rol special în timpul domniei soțului ei, Alexandru Ioan Cuza, s-a născut în capitala Moldovei, la Iași, la 17 iunie 1825. Tatăl ei a fost vornicul Iordache Rosetti, care era fiul marelui vornic cu același nume, posesor al unor întinse moșii în ținutul Vasluiului și care întemeiase ramura familiei Rosetti – Solescu, nume luat după cea mai importantă moșie a sa. Bătrânul mare vornic – bunicul Elenei, fusese la timpul său un om influent și foarte bogat, moșiile sale se întindeau până în Basarabia, dar în timp, datorită unor întâmplări nefericite își pierde o parte din averea sa, iar o altă parte o împărțise numeroșilor săi copii, rămânând din cele 29 moșii pe care le stăpânise, numai cu moșia de la Solești. După moartea sa, moșia de la Solești a intrat în stăpânirea fiului său mai mic – Iordache Rosetti, care și-a stabilit domiciliul aici, unde a luat-o și pe mama sa, bătrâna vornicească, Ecaterina Rosetti.

În anul 1821 pătrunseseră în Moldova eteriștii lui Alexandru Ipsilanti, care jefuiseră cumplit țara. În această perioadă, Iordache Rosetti – fiul, s-a casătorit cu Catinca Sturdza, fiica cea mai mare a logofătului Dumitrache Sturdza, primind puțină zestre, căci și socrul său avea o casă cu mulți copii. În timpul Eteriei, logofătul Sturdza își luase copiii în grabă și se refugiase la Cernăuți, în Bucovina, lăsându-și casa și veniturile pământurilor sale pe seama eteriștilor și turcilor, care au jefuit fără milă cam tot ce se găsea. Înainte de a părăsi moșiile sale, el a trimis ce avea mai de preț, la mănăstirile întărite din Moldova, în speranța că le va putea salva de prădători, dar și acolo au fost jefuite, iar el și familia sa au fost păgubiți. Cei doi când au fost obligați să stea la Cernăuți a fost nevoie să facă mari cheltuieli

pentru a-și întreține numeroasa familie, la aceasta se adaugă pagubele suferite în țară, neputând să strângă recolta de pe moșiile sale. La timpul cuvenit, el își căsătorise cei opt copii și dădu după obiceiurile timpului, băieților – moșii și conace; fetelor – galbeni, odoare, case în Iași, un număr de capete de vite. Mama Elenei, Catinca Rosetti – semăna tatălui său, moștenind figura severă a acestuia, dar avea în schimb, o judecată sănătoasă, o fire dreaptă, hotărâtă, era chibzuită în tot ce făcea și era foarte religioasă. Era o fire autoritară și cei care au simțit aceasta au fost copiii săi, ea dându-le o educație severă, în spiritul muncii, al respectului pentru oamenii mai mari, al cuviinței și bunului simț, netolerând nicio abatere de la aceste principii sănătoase. Catinca Rosetti, cu firea ei deschisă, autoritară a devenit adevăratul stăpân al moșiei, fiind recunoscută de toți și impunându-și autoritatea asupra tuturor celor de pe moșia de la Solești, profitând că soțul său era o fire mai blândă, și mai puțin energic fiind suferind și de inimă. Cu chibzuință și energie, Catinca Rosetti se descurcase singură în relațiile pe care le-a avut cu zarafii, căci a avut nevoie de bani ca să ridice o clădire nouă, care să corespundă poziției familiei sale.

Deși aspră din fire, era totuși bună la suflet și îndatoritoare cu cei care aveau nevoie de ajutorul său material sau de sfaturile sale. Ca mamă, a fost autoritară cu copii săi, nu le permitea niciun fel de familiarism, ea hotăra totul în familie. Acest lucru a avut influență negativă asupra copiilor săi, care la maturitate au devenit niște ființe slabe și stângace, fiind dominați de partenerii lor de viață, nefiind în stare să decidă asupra problemelor de viață așa cum se va vedea mai târziu. Dintre copii ei, singurul care i-a moștenit firea autoritară a fost băiatul cel mare, Constantin.

Elena – fiica ei mult iubită – rămasă multă vreme, și atunci când era căsătorită și doamna țării, sub influența mamei sale, a crescut cu o timiditate care îi fusese impusă de dura sa mamă, ezita mult înainte să ia o decizie, cântărea fiecare vorbă, fiecare faptă a sa. Din acest punct de vedere, se deosebea esențial de soțul său, Alexandru Cuza, care era un om îndrăzneț, înflăcărat, bun de gură, rapid în decizii, zeflemist, autoritar. Primii ani din copilăria sa, Elena i-a petrecut la Solești alături de frații ei mai mici. La Iași, familia Rosetti avea o casă primitoare, unde obișnuiau să vină să locuiască atât ei cât și rudele lor, mai ales în timpul iernii, când muncile agricole se terminau. Familia Rosetti se înrudea cu cele mai de vază familii din înalta societate ieșeană – cu familiile Catargi, Rosetti, pe linie bărbătească, iar după mamă cu familiile Sturdza, Balș, Cantacuzino. Datorită situației materiale și

financiare, Iordache Rosetti nu își permitea să locuiască vreme mai îndelungată la Iași, unde viața era prea costisitoare pentru venitul lor modest. Dar, micuței Elena, care era crescută mai tot timpul la țară, îi plăcea să locuiască la Iași, unde era atrasă de casele frumoase, de parcurile pline de lume și de flori, și ea ruga pe părinții ei să o ia cu ei când mergea la Iași. Copila era atrasă de străzile pline de oameni, de prăvăliile ce își expuneau mărfurile bogate și variate în vitrine sau pe mesele din fața lor, ochii ei erau încântați de varietatea broderiilor, policandrelor aurite, de podoabele orientale expuse, de bijuterii. Copila admira ciubucele de cireș expuse, întocmai ca cel pe care îl avea bunicul ei, Dumitrache Sturdza, sau mătănii de mărgean, la fel ca acelea ale bunicii sale de la Solești. Fetiței îi plăcea să asculte cum își lăudau marfa și se tocmeau negustorii străzii, cu limba lor stâlcită și amestecată cu cuvinte din mai multe graiuri. Așa cum am arătat mai înainte, Catinca Rosetti, făcând mari eforturi financiare, reușise în 1827, să termine noua casă a familiei, ce avea o așezare pitorească, frumoasă la est de satul Solești, pe valea Râului Vasluiеț; casă încojurată de un zid gros din piatră, dincolo de care începeau codrii ce se întindeau până departe în zare. Casa era încăpătoare pentru a cuprinde pe numeroșii membri ai familiei Rosetti, era vopsită într-un alb strălucitor care contrasta cu verdele crud al pădurii ce începea imediat dincolo de zidurile de piatră, menit să asigure apărarea la atacurile turcilor sau basbuzucilor.

Deseori, pașnicii locuitori erau atacați, jefuiți, iar cei care încercau să se opună, erau omorâți. Un asemenea atac a avut loc în 1834, când o ceată de basbuzuci – care erau trupă de umplutură în armata otomană – a atacat conacul de la Solești, înarmați cu sulițe și arcuri, și numai intervenția de ultim moment a trupelor de cazaci care încă nu se retrăseseră de pe teritoriul Moldovei, a făcut ca membrii familiei lui Iordache Rosetti să nu fie omorâți. Cazacii îi disprețuiau pe basbuzuci și îi puneau la munci grele și îi pedepseau cu cruzime atunci când îi surprindeau jefuind casele și gospodăriile moldovenilor. Abia atunci când armatele rusești s-au retras, în 1834, de pe teritoriul Moldovei, unde s-au aflat încă din 1828, familia lui Iordache Rosetti a decis să meargă la Iași pentru a asista la instalarea ca domn regulamentar a lui Mihai Sturdza cu care erau înrudiți. În timpul când a avut loc atacul basbuzucilor, Elena se afla la moșia bunicilor ei de la Miclăușeni, logofătul Dumitrache Sturdza și toți erau foarte îngrijorați de soarta rudelor lor. Bătrânul logofăt Dumitrache era foarte mândru de conacul și de moșia sa de la Miclăușeni, pe care le avea moștenite de la străbunicul său Miclăuș, pe care marele domnitor Ștefan cel Mare îl răsplătise pentru credința și vitejia sa, dăruindu-i printr-un hrisov domnesc această frumoasă moșie. În conacul său, bine orânduit și îngrijit, primea oaspeți de seamă, inclusiv călători străini care, trecând prin Moldova, doreau să cunoască prețioasa sa colecție de manuscrise și documente vechi, referitoare la familia sa, strânse în timp de mai multe generații. Palatul său ridicat după moda palatelor pe care le văzuse cu ocazia vizitelor făcute în apusul Europei, era mobilat după moda apuseană, iar serviciul în casa sa era și el asemănător celor văzute în vizitele sale; el, deși în vârstă, era adeptul reformelor înnoitoare, lucru ce se vedea și din modul cum era amenajat frumosul parc din jurul palatului său, care era organizat de un vestit grădinar pe care îl adusese cu bani grei de la Viena. Bătrânul Dumitrache Sturdza își trimisese feciorii să studieze în Germania, el însuși a călătorit de multe ori pe meleagurile germane, fiind un admirator al culturii germane. Logofătul Dumitrache era prototipul adevăratului boier moldovean, își iubea țara cu pasiune și era adeptul schimbării, al înnoirii după modelul apusean. Încă din 1800 întocmise un proiect de organizare socială a Moldovei pe baza democrației, cerând respectarea oricărui cetățean fără nicio deosebire de rang social sau de ierarhie boierească. Aici, în palatul de la Miclăușeni, s-a aflat pentru o perioadă de timp și Elena – nepoata sa.

Copila, care avea acum 9 ani, nu semăna deloc la fizic, cu mama sa, avea trăsături moștenite de la tatăl său, avea obrazul fin și prelung al celor din familia Rosetti, avea ochii negri frumoși catifelați, se dezvolta încet și era stângace în modul cum se manifesta. Mama se interesa la rudele ei de modul cum se comportă copilul său, cum învață, cum se poartă, spre ce avea înclinație, care erau modificările de creștere, cum stătea cu sănătatea, pentru că dorea ca fetița ei dragă să fie cât mai bine pregătită pentru viața de mai târziu, să se poată simți cât mai bine posibil în societatea în care va trăi. Mama îi cerea fetei sale să acorde o atenție specială învățării limbilor străine – în special germana și franceza – cerându-i ca scrisorile viitoare să le trimită numai în limba franceză. Catinca Rosetti dorea să o trimită pe Elena să studieze în străinătate, la Viena, la Leipzig ori la Berlin, dar nu se putea despărți de copila iubită și apoi nici mijloacele materiale nu îi permiteau, mai ales că se apropia timpul să trimită băieții ei la studii în străinătate. În cele din urmă, sfătuită și de frații săi o trimise pe scumpa sa Elena la casa fratelui său Constantin Sturdza și a cumnatei sale Agripina pentru a studia alături de copiii acestora, pentru care angajaseră profesori și guvernante străine. Acolo, Elena s-a împrietenit cu verișoara sa mai îndepărtată, Profira Bălănescu, dată și ea în grija unchiului Constantin. Gândurile Elenei, deși se simțea bine în casa unchiului ei, se îndreptau totuși spre Soleștiul natal, unde se afla sora sa mai mică, Zoe, pe care o iubea în mod special, precum și frații ei mai mici – Costache, Dumitru (Mitică) și cel mic, Theodor. Elena era atrasă de viața patriarhală de la Solești, de frumusețile din jurul conacului, de războaiele de țesut și de gherghefurile unde se țeseau lucruri pentru împodobirea casei și frumoase costume populare, broderii, scoarțe, macate. Elena s-a format ca om, învățând din prefacerile și înnoirile din casa bunicilor de la Miclăușeni și a unchiului Constantin, pe de o parte, iar pe de altă parte, din atmosfera patriarhală de la Solești.

De aici, ea și-a însușit două învățăminte care i-au fost folositoare mai târziu când a devenit prima doamnă a țării. Primul învățământ a fost acela de a lupta pentru a face reforme înnoitoare radicale, iar al doilea a fost acela de a păstra tradițiile pe care le învățase la Solești și pe care nu le-a uitat nici în palatul domnesc din capitala țării. După ce s-au întâlnit cu toți membrii familiei și au depănat amintiri și și-au spus noutăți, familia lui Iordache Rosetti, însoțită și de copila lor Elena, au plecat spre Iași pentru a asista la sărbările date în cinstea înscăunării primului domn pământean, după intrarea în vigoare, începând de la 1 ianuarie 1832, a Regulamentelor Organice ce jucau rol de lege fundamentală a Moldovei.

Elena Rosetti a privit plină de curiozitate alaiul ce s-a derulat prin fața sa, fiind impresionată de modul cum era îmbrăcată doamna Smaranda, lângă care se afla un domn îmbrăcat într-o frumoasă uniformă cu epoleți auriți, cu un fes pe cap, și pe care l-a crezut a fi un ofițer turc, dar care în realitate era chiar noul domn al Moldovei – Mihai Sturdza – pe care ea și-a închipuit că trebuie să arate întocmai ca în tabloul care îl înfățișa pe marele domnitor al Moldovei - Ștefan cel Mare. La fel de dezamăgită și nemulțumită de înfățișarea domnului s-a arătat și mama sa Catinca. Fetița a privit cu vie curiozitate alaiul impunător, cu hainele multicolore, ale boierilor și soțiilor lor, ale fețelor de slujbași și ale norodului ce însoțea alaiul cu strigătele și uralele lor. Așa cum arată în acele momente de extaz, cu ovalul fin al feței sale, se aseamănă cu o domniță bizantină, ce amintea de o străbună a familiei sale de viță împărătească – Bela Cantacuzino, soția cuparului Constantin Rosetti, care a fost fratele fostului domn al Moldovei – Antonie Ruset. Elena a stat în casa rudelor sale de la Scheia, unde a învățat mult până la vârsta de 14 ani și ar fi dorit să se întoarcă acasă, la Soleștiul

părinților și fraților săi. Însă, mama sa Catinca, care decidea totul în familia sa, a hotărât ca împreună cu mătușa Agripina și cu verișoarele sale să meargă la Iași unde să-și continue învățăturile. Pe timpul acela, Iașul suferise transformări înnoitoare, străzile ce până de curând erau podite cu bârne, erau acum pietruite, iar trotuarele amenajate cu iarbă verde și flori, spre încântarea Elenei care era o mare iubitoare a naturii. Strada principală a Iașilor se termina la Copou, unde se amenajase o frumoasă grădină publică. Femeile se plimbau pe străzi, erau îmbrăcate după moda apuseană, în culori plăcute și aveau o comportare amabilă și plăcută. Dar în Iași, pe lângă locurile plăcute ochiului, nu departe de palatele luxoase, se aflau spre periferie, case mici, insalubre, gata să se prăbușească peste cei ce le ocupau, oameni nevoiași cu o droaie de copii, iar lângă grădinile îngrijite, pline de copaci și flori se aflau și grămezi de gunoaie urât mirositoare. Tinerii boieri îmbrăcați după ultima modă pariziană contrastau evident cu oamenii sărmani, îmbrăcați în haine sărăcăcioase, bătrâni cu hainele care le purtau la fel ca și strămoșii lor.

Elena trăia acum într-o societate alcătuită din rudele sale, unele foarte bogate, din înalta societate, care își împărțeau viața între casele îmbelșugate și conacele de la moșiile lor, și care de multe ori plecau în străinătate. Tinerii familiilor înrudite își petreceau timpul în saloane literare unde se asculta muzică sub conducerea unor maeștri aduși cu bani grei de la Viena sau Berlin. Într-o asemenea societate muzicală, Elena a cunoscut-o pe aceea care îi va deveni o bună și apreciată prietenă, și anume pe Hermiona Asachi, fiica vestitului și apreciatului profesor, venit din Transilvania Gheorghe Asachi. Aici pe nesimțite, tânăra Elena împlinise 19 ani, dar rămăsese ca și în adolescență, o copilă timidă, naivă, stângace, mereu dominată de mama sa autoritară, căreia i-a rămas supusă încă mult timp. Lucrul acesta reiese și din scrisoarea pe care i-o adresează mamei sale, Catinca, căreia îi spunea că: ”Dorința mea este de a-ți fi în totul pe plac.” În acest moment al vieții sale, Elena l-a cunoscut pe cel care avea să-i devină soț și de care va fi legată până la moarte, pe viitorul domn al României – Alexandru Ioan Cuza, pe care l-a cunoscut în casa verișoarei sale – Didița Mavrocordat, al cărei soț fusese coleg cu Alexandru Ioan Cuza la Iași, la Institutul Cuénin. Alexandru Ioan Cuza s-a născut la Bârlad, la 20 martie 1820, dintr-un tată român și o mamă grecoaică, crescută la Constantinopol, despre care se știa că nu vorbește românește, dar era o femeie de o rară inteligență. Copilăria și-a petrecut-o la moșia părintească de la Barboși, județul Fălciu. Crescând a urmat cursurile Institutului Cuènin din Iași, unde a fost coleg cu Vasile Alecsandri, Matei Millo, Mihail Kogălniceanu și alții. În 1832, tatăl său l-a trimis la Paris să-și continue studiile liceale obținând diploma de bacalaureat în litere nr.6.287 în 10 decembrie 1835. S-a înscris apoi la Facultatea de Medicină, la care a renunțat după un an, neputând suporta disecțiile. S-a înscris apoi la cursurile de Drept fără a obține o diplomă de absolvire. La Paris a devenit membru al Societății Economiștilor. Întors în țară, a fost numit la Judecătoria ținutului Covurluiului.

La 30 aprilie 1844 s-a căsătorit cu Elena Rosetti, fiica postelnicului Iordache Rosetti și a Catincăi, fiica logofătului Dumitru Sturdza, căsătorie care a avut loc la Solești. Ca fizic Alexandru Ioan Cuza un bărbat de statură mijlocie, arătos cu o înfățișare plăcută și ademenitoare. Manierele erau distinse, ceea ce nu puțin îl ajuta în izbânzile sale diplomatice. De felul său, era foarte sincer și prieten adevărat, dar când cineva nu-i plăcea o arăta imediat, căci nu știa să se prefacă. Nu-i plăcea pompa, nici avuțiile, nici vorbele frumoase. Nu-i plăceau banii, nu era ahtiat după avere și așa cum afirma Bolintineanu, dovada cea mai bună a fost că la terminarea domniei sale, averea sa nu era cu nimic mai mare ca la începutul domniei. Cuza nu iubea luxul, îmbrăcămintea ca și masa sa erau cumpătate, decente, iubea cu pasiune caii. Avea un deosebit simț al dreptății, lucru pe care îl recunoșteau și dușmanii săi cei mai înverșunați. Avea un suflet bun de o delicatețe deosebită, gata oricând să ajute un prieten aflat în suferință, așa cum s-a întâmplat cu Bolintineanu, care i-a fost ministru și rămas fără serviciu și bolnav, Cuza știindu-l mândru, pentru a-l face să primească ajutorul său a recurs la o strategemă punând pe un negustor să-i scrie că odată l-a înșelat cu o sumă de bani și cum îl mustră conștiința și vrea să-i înapoieze banii. Cuza era un înflăcărat naționalist și își iubea țara, lucru dovedit cu ocazia demisiei sale din înalta funcție deținută, precum și atunci când după abdicarea sa a refuzat ajutorul militar oferit de Franța pentru a recupera tronul. Din punct de vedere social, el era un apărător al țărănimii și un potrivnic al boierilor, luptând din răsputeri pentru egalitate socială și pentru răsturnarea privilegiilor. Pe lângă multe calități pozitive, ca orice om, avea și el lipsurile sale era zeflemitor, neserios, lua lucrurile în ușor, era nepăsător de soarta lui, nu își dădea seama că de el depinde și soarta țării sale. La rândul său, Dimitrie Bolintineanu, în cartea sa ”Viața lui Cuza Vodă”, scria: ”Se impută lui Cuza patima jocului. El nu mai juca alta decât jocuri ordinare cu amicii, de când devenise domn. Îl acuzau de mândrie. În casă era amabil cu toții, îi punea pe toți să șadă, le permitea să fumeze, să râdă. Îl acuzau de băutură; dar nu bea decât apă la masă și un lichior după masă. Îl acuzau de patimă pentru femei. Nu a despărțit niciun bărbat de femeia sa, nu a făcut să plângă nicio mamă pentru fiica sa răpită.”

Acesta este omul cu calitățile și defectele sale, el a rămas însă în inima și sufletul românilor și este unul dintre cei mai apreciați și iubiți conducători din istoria noastră. Cuza era un om foarte plăcut, pe când se afla la Paris, unde era numit ”Prințul Orientului” datorită fizicului său plăcut, spiritului strălucitor, era invitat în saloanele înaltelor doamne din societatea franceză care se întreceau să-l aibă invitat. După obiceiul deprins la Paris, unde nu era supravegheat de nimeni din familia sa, întors în țară, Cuza își petrecea multe nopți cu prietenii ușuratici, care profitau de firea sa nepăsătoare, pentru a obține diverse favoruri de la el, gata să împartă tot ce avea, să-i împrumute, ba chiar să le mai rămână și dator. Tânăr fiind, participă cu patimă la jocul de cărți pierzând mari sume de bani și chiar proprietăți primite de la părinți. La puțin timp după întoarcerea în țară, a cunoscut-o pe Elena Rosetti, de care a fost atras iremediabil, poate și datorită firii lor complet opuse, și care deși era bogată, făcea parte din înalta societate și era înrudită cu marile familii boierești din Moldova. Cuza nu era un om care să urmărească cu interes, el se lua mai mult după îndemnul inimii decât după cel al rațiunii și el o privi cu mult interes pe micuța domnișoară, pe care el o considera o bună parteneră de viață, care putea să-l ajute în viitoarea carieră prin relațiile pe care le avea în sferele înalte ale puterii.

Tânărul Cuza, deprins cu favorurile pe care le primise la Paris de la doamnele din înalta societate, cunoscând-o pe Elena Rosetti, o ființă pură, suavă, blândă, supusă, și-a dat seama că a întâlnit sufletul pereche și a dorit în modul cel mai sincer să devină soția sa.

Poesis

❖ Dorina Stoica
❖ Iftene Cioriciu
❖ Rafael-Tudor Lupaşcu
❖ Petruş Andrei
❖ Constantin Grecu
❖ Ştefan Durlai

DORINA STOICA

Mă veşnicesc prin iubire

Îmi cântă inima în ritmul
acordurilor line de vioară,
fată nebună, prinsă-n dansul
ludelelor din nopțile de vară.
Sunt vie și alerg spre zări
am zâmbetul cât ziua începută,
îmbrățișez grădina cu flori
și-s liberă cum e puiul de ciută.
Trăirea mea acum e neștiută
dar mâine o voi spune tuturor,
va fi un strigăt, nu o șoaptă,
„iubesc dar nu îmi este dor!"
Pentru că eu sunt însuși DORUL,
sunt tainicul, eternul feminin,
zămislitoarea vieții, ulciorul
în care Ziditoru-a pus ce e divin.
Sunt plinul casei, vatră sunt,
sărutul ploii venită din senin,
grâul copt, plecat către pământ,
grădină cu mirosul alb de crin,
sânul de la care-a supt copilul,
ce astăzi e femeie ori bărbat.
Sunt soră, mamă, iubită, trupul
femeii ce-n pântec te-a purtat.

Dacă m-ajuți să ne-ntregim așa
teluric ramul cum alcătuiește pomul,
mă veșnicesc prin tine, cât voi exista
și cât iubirea auri-va omul.

Ochiul curat

Curățește-mi ochii să văd cu ei,
Frumusețea verii, florile de tei,
Curcubeu boltit, colorat pe zare,
Răsăritul lunii, asfințit de soare.
Ploaia mănoasă căzută-n zi de vară,
Macii sângerii din lanul de secară,
Grâul copt în holde să-l văd aurit,
Unduind ca marea, când e de cosit.
Să văd pâinea bună, în spicul de grâu
Și sămânța vieții în apa din râu.
Pe Iisus să-l văd, răstignit pe Cruce,
În prescura care la altar s-aduce.
Curățește-mi gândul, inima o spală,
Să nu am în gură vorbe de ocară.
Fă să piară, Doamne, răul tot din mine,
Să rămână doar ce-i frumos și bine.
Versul meu să fie apă cristalină,
Zâmbetul deschis, privirea senină,
Fapta înțeleaptă, trupul potolit
Și câțiva dușmani să-i am de iubit.

IFTENE CIORICIU

Şoapte

Invoc tăcerea,
Adorm liniștea
Cu care îți acopăr inima.
Răsăritul de soare
Îl culc în poala ta,
Când noaptea încă doare
De nedormirea mea.

Rupând din tine clipe
Ți le voi da înapoi.
Când norii se vor dezbrăca
De grindini și de ploi,
Vor izvorî în șoapte
Chemările din noi.

Frenetic căutând
Prin tremurul de muză,
Din jocul tresăririi
Nepreväzutu-și cere scuză.
Prin a curățeniei sinergică-ntinare
Ne ceartă și ne-acuză
Lăuntrica strigare
Ce clipa o seduce
În lacrima de floare.

RAFAEL-TUDOR LUPAȘCU

Soarele apune-n seară

Spui mereu că soarta ți-e pecetluită,
Dar știi că nu-i așa.
N-ai iubit, n-ai fost iubită,
Nu pleci, nu vii, nu vei pleca.

Înclini balanța spre trecut.
Nu tot ce-a fost, va și rămâne,
Nu se putea, dar s-a putut,
Iar ce a fost, acum apune.

Și soarele apune-n seară,
Apoi, în zori apare iară.
Povară norii îi vor fi,
Dar alergând nestingheriți,
Nimeni nu-i va mai găsi.

Nici soarele, nici luna
Nu mai au putere.
Tristețea te cuprinde
Și totul e durere.

PETRUȘ ANDREI

Necredinţă

Mă-nchin aducerii-aminte
Și-n gânduri încă mai tresar
Știind de-o dragoste fierbinte
Ce-mi umple sufletul de-amar.

M-a-nvins minciuna gurii tale
Cu zâmbetu-i înșelător
Și într-a plânsetelor vale
Găseam al lacrimii izvor.

Iar amintirea încă doare
Ca viiturile pe lunci
De o iubire-ntâmplătoare
Ce mi-a fript inima atunci.

Constantin Grecu

Femeia[1]

Femeia cu al ei destin,
în mână poartă o lance,
transformând durerea în festin,
preferă războiu-n loc de pace!
Și lupte multe poartă-n viață
redute multe cucerește,
dar experiența o învață,
că-n lume ... totul se plătește!

Vine... mama

Vine, vine mama pe la tine,
din lumea aceea-ndepărtată,
să vadă dacă ești bine,
acum, ca și-altă dată ...
Sufletul ei de mamă
tresaltă mereu de dor
să mai vadă iar odată,
înstrăinatul fecior!
Primește-o cu drag, copile,
Și strânge-o la pieptul tău ...
Mama e mamă,
și dorul o apasă greu!

[1] Poezii incluse în volumul semnat Constantin Grecu, *Viața așa cum este* ..., Deva, Editura Karina, 2016, p.12, 26, 66, 67

Primăvara (1)

Când ghiocelul se trezește,
De sub nămeți pufoși de nea,
E semn că primăvara sosește
Cu un întreg cortegiu după ea!

Păsărelele se întorc la cuib
Din țările îndepărtate,
Ele au plecat când a fost frig,
Și acum de bucurie au parte!

Fiorii iubirii în triluri se aud,
Ca o supremă vrajă venind din altă lume
Natura își îmbracă verdele ei crud
Și se aude cucul cântându-și al său nume.

Și el, Craiul Mărțișor ...

Și el, Craiul Mărțișor
adună razele de soare,
prinzându-și, la subțiori,
a vieții mândră floare.
Și de sub zăpadă se ivește
alb, fragil, mirositor,
ghiocelul ce vestește,
anotimpu-nfloritor!
Și natura iar arată,
în vacarmul muzical,
cum renaște, laolaltă,
al primăverii Carnaval!

Primăvara (2)

Primăvară, primăvară,
Bun venit la noi în țară!
Cu alaiul tău de stele
Și cântec de păsărele,
Cu parfum dumnezeiesc,
Peste plaiul românesc!
Ești speranță, ești iubire,
Ești simbol de nemurire!

Ștefan Durlai

Lacul fantastic

(Parabolă)

Vin caii să se adape din lacul plin de stele,
Călcând iarba-n copite, în nechezat sălbatec.
Și fornăind în noapte, liniștea destramă
Țesută-n viers de taină, în cântec de buratec.

Cu frâiele slăbite de stăpânele lor „Iele",
Copitele-s ciobite, dar coamele-s inele
Și scuturați de tremur, apa în nări o iau,
Stricând a lacului oglindă, când stelele le beau!

Și potolindu-și setea, pe maluri tropotind,
Se-nșiră apoi în noapte prin codru alergând,
Lăsând în urmă lacul ce-și va împlini osânda,
Să adune iar la stele, să-și refacă oglinda!

Ionel Dorin

Eşti atâta de frumoasă

Ești atâta de frumoasă,
Și atât de dragă-mi ești,
Te-aș lua cu mine acasă,
Viața ... să mi-o veselești.

Te prețuiesc ca pe-o comoară,
Ești unică, ești demnă și distinsă.
Înaltele virtuți te-nfășoară,
De soare tu nu ești atinsă.

Ești grațioasă și cu bună cuviință,
Îngerii roiesc în jurul tău.
Tu ai decență, forme și credință,
Binecuvântată fii de Dumnezeu.

Ne-am închinat împreună,
Să fie de bun augur,
Domnul să ne binecuvânteze-n cunună,
Să mergem amândoi pe același drum.

Rebus Femina

SERGHEI COLOȘENCO

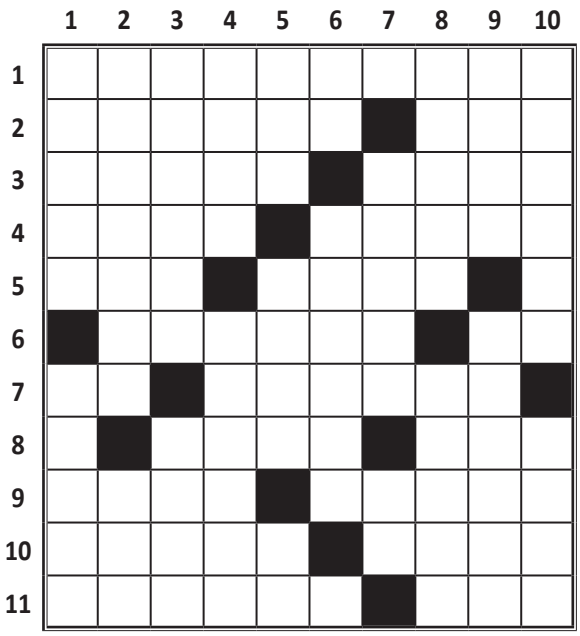

ORIZONTAL: 1) O tânără fată. 2) Autoarea romanului „Într-un cămin de domnișoare” (Anișoara) – Prozatorul care ne-a oferit romanele „Surorile Veniamin” și „Taina stolnicesei” (Sergiu). 3) Mama lui Niculăeș din proza „Un om năcăjit”, de Mihail Sadoveanu – Soția lui Tindar și mama gemenilor Castor și Pollux (mit.). 4) Femeia de la botez – A scris piesa de teatru „Prietena mea Pix” (V. Em.). 5) Inima Nastei! – Licărire. 6) Elena alintată – Ela! 7) Silaba mamei! – Scriitor român, autorul romanelor „Domnișoara din strada Neptun”, „Femeia cu carnea albă” (Felix). 8) Oraș în Pakistan – Inima Mariei! 9) A poseda – Fiica lui B. P. Hasdeu. 10) Alexandra cea mică – Tânăra ajunsă regină a frumuseții. 11) Personalitate a culturii noastre, a scris povestirea „Domnișoara Christina” (Mircea) – Fluier de trestie.

VERTICAL: 1) „Copilo, tu ești gata de-a pururea să plângi” (G. Coșbuc) – Femeile care asistă la nașteri. 2) Copil – Apare Valeria! 3) Lanul cu mei – Eugenia dezmierdată. 4) Termen de respect adresat unei femei în vârstă – Nimfă a izvoarelor, a fântânilor și a apelor curgătoare. 5) Diminutiv feminin – Verișoară – Adriana sare la cap! 6) Sonia Ursu – Pregătirea miresei pentru nuntă (pl.). 7) Actrița din filmele „Angela merge mai departe”, „Ana și hoțul” (Dorina) – Din lume! 8) Eroina romanului lui G. Ibrăileanu – Eroul eminescian care se însoară cu fata de împărat. 9) Fata frumoasă și harnică dintr-o poezie a lui George Coșbuc – Fata cu nume grecesc.

„Păstorița”, de Nicolae Grigorescu

10) Soțul Marghioliței din „Într-o poiană”, de Mihail Sadoveanu – Orașul coanei Chirița din teatrul lui Vasile Alecsandri.

Dicționar: JIAL.

„Lorica cu crizanteme”, de Ștefan Luchian

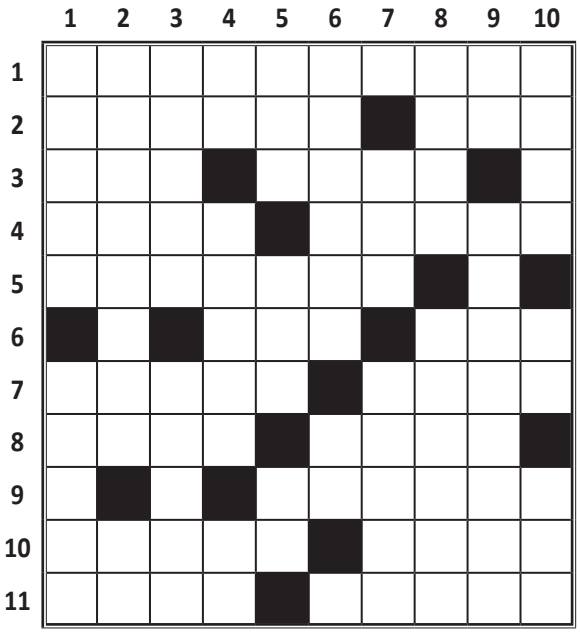

ORIZONTAL: Nume și diminutive feminine.

VERTICAL: 1) Temeri – A practica un sport acvatic. 2) Spații libere într-un sistem tehnic – În baie! 2) Cândva – Sat în Bihor. 4) Prin centru! – Afluent al râului Simila – Sunet de trompetă. 5) Trece pe jos! – Redat la mijloc! – Scaun ecvestru. 6) Matahală – Nota 6. 7) Oameni liberi din Polinezia – Editură bucureșteană. 8) „De jos, inferior”, în toponimia mari din Rusia europeană – Astrolog. 9) Nichel (simbol) – Răi conducători de căldură. 10) Siglă pentru „Association Advertising Agencies” – Dânsa de la geam! – Istria!

Dicționar: ECE, EDA, MUA, IMAL.

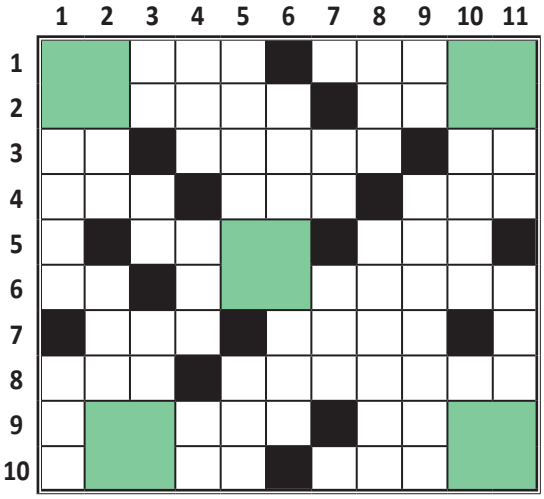

ORIZONTAL: 1) Asemănător – O persoană oarecare. 2) Stări de dezordine – A supune unor cheltuieli mari. 3) Canele! – Împodobit – Când! 4) Atmosferă – Perioade istorice – Fir textil. 5) Apendice la vertebrate – „Basel Nomina Anatomica” (abr.). 6) Idee! – Grosolănii. 7) Reflexiv – Localitate în Zair. 8) Afluent al Dunării în țara noastră – A aplica o nuanță pe desene. 9) Indicator cu lumini colorate – Mănăstire din Iași. 10) Oraș în Franța, renumit pentru cursele automobilistice (2 cuv.) – Braț al Dunării.

VERTICAL: 1) Plante din țările calde, cu fructe comestibile – Simbol standardizat pentru oțeluri. 2) Publicații istorice – Alternativă. 3) Curele întoarse! – Rece în parc! – Emblemă. 4) Exprimă surprindere – Fluviu siberian (Rusia) – Florica Nedelcu. 5) Șiră de paie (reg.) – Paner. 6) Cotropitor. 7) Usturoi (reg.) – Atribuție. 8) „Impaired glucose tolerance” (abr. med.) – Scriitor de naționalitate maghiară, autor al unor „Avertismente” (Edgár). 9) Nina Roșca – A se umple cu glod. 10) Obiect de ventilație – Localitate hunedoreană. 11) A fugi de sub pază – Stat peninsular în Europa.

Dicționar: TOLO, OSL.

*

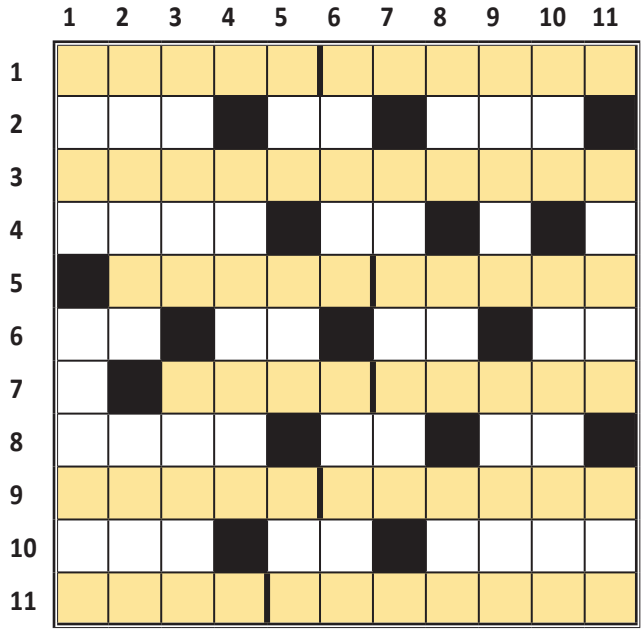

ORIZONTAL: 1, 3, 5, 7, 9 și 11: numele a șase scriitoare din țara noastră (două s-au născut la Bârlad: 1 și 7).

Celelalte definiții: 2) Parte a corpului – Împreună – Păsări de pradă (reg.). 4) Violet – Cută! 6) Vorbă prin curtea de păsări – Început de toamnă! – Cult! – Careu de grup! 8) Două localități în Norvegia – Județul Neamț (abr.) – Pană de despicat. 10) Lichidul vieții – Literă grecească – Munte în Italia (1775 m).

VERTICAL: 1) Rezultat sportiv nedecis – Pasăre de curte (masc.). 2) Erou din romanul „Patul lui Procust”, de Camil Petrescu – Spini. 3) A expune vederii – Vagabond. 4) Solemn, grav. 5) Bolduri – Câtuși de puțin (fam.) – Resort. 6) Obiect de îmbrăcăminte feminină – Pește mic din Marea Mediterană și din Oceanul Atlantic. 7) Plăci de ardezie. 8) Stradă la Paris – Avantaj – Bărbierit. 9) Piatră acră – Feline cu dungi. 10) Băutură englezească – Istoric, scriitor și om politic liberal român (1834-1901). 11) Bere românească – Nume masculin.

Dicționar: STOA, ARIO, RUE.

* * *

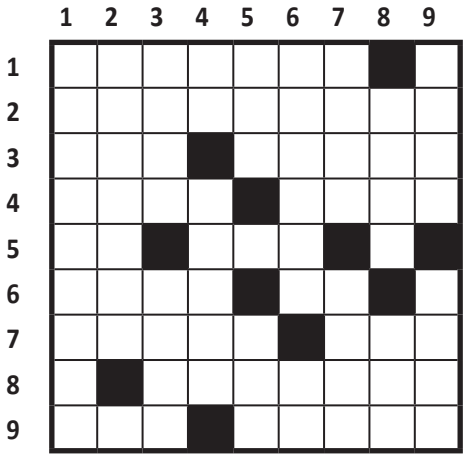

ORIZONTAL: 1) Flori gingașe, vestitori ai primăverii. 2) Flori mari, fără miros. 3) Ultimii trandafiri! – Mulțime de obiecte. 4) Varietăți – Plante agățătoare cu flori mov. 5) Lucia Trandafir – A umbla de flori de..., înseamnă a umbla fără rost. 6) Plantă numită și laptele-câinelui – Stropit cu apă. 7) Plantă acvatică cu flori albe sau galbene – La ciută! 8) Florile lui Luchian. 9) Metal galben – Poezia eminesciană cu nuferi galbeni.

VERTICAL: 1) Împletitură de flori. 2) Din lirica acestui poet latin Mihai Eminescu a tradus în românește versul „Simplul mirt cu flori să nu-l mai adaugi”. 3) Stânjenel – Vechi oraș arab, înfloritor în evul mediu. 4) Olga Tufan – Cadru pentru „Ilustrate cu flori de câmp”. 5) La o pecete! – Frigătoare (reg.). 6) Compozitor de muzică ușoară, autorul melodiilor „Flori de mină” și „Flori de pace” (Adrian) – Petale de mac! 7) Liric clujean, a scris poezia „Flori, frumoase flori” (Emil) - Floarea florilor. 8) Cultivator de flori albastre – Primul la numărat. 9) Erbacee cu flori mici, albăstrui sau roșietice, în formă de spiculețe (pl.) – „Floare de...”, roman de Victor Ion Popa.

Dicționar: IRI, IUT, OFAR, CET, REL.

COSTEL FILIUȚĂ

„Mama cu copilul”, de N. N. Tonitza

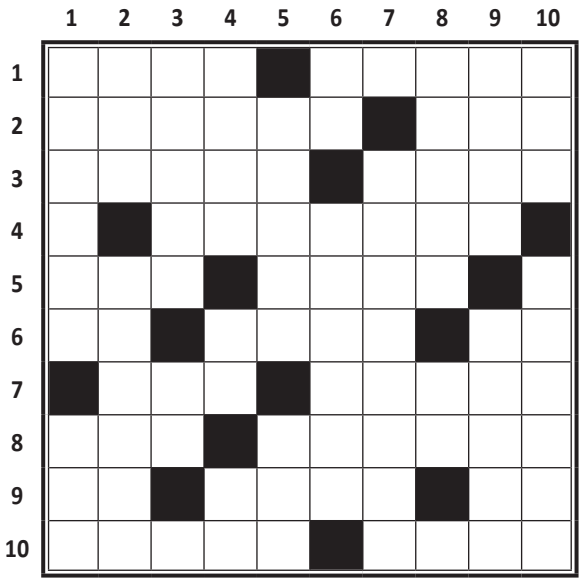

CLIPE DE VIAȚĂ

ORIZONTAL: 1)Femeie care-și dă viața- Bate în piept o viață întreagă. 2)Duce o viață de dobitoc- Bărbat trecut prin viață. 3)Unul care are toată viața înainte- Oameni pentru care nepoții sunt bucuriile vieții lor (înv.). 4)Locuitorii care-și duc viața în mediul urban. 5)O dată-n viață- Femeie trecută prin viață. 6)Ion Barbu- Persoane de sex feminin, aflate în floarea vieții- În raft! 7)Măsuri pentru viața noastră- Cei care viețuiesc în Grecia. 8) Un fir... de viață!- Precizat. 9)Apă... din Lipova!- Unul căruia i s-a luat viața- Limite de maturitate! 10)Trecut prin viață- Personajul mitologic care și-a pierdut viața prăbușindu-se în apele Mării Egee.

VERTICAL: 1)Bărbați cu experiență de viață- Capabil... de fapte! 2) Femeia care și-a jertfit viața prin zidire (leg.)- Locul unde se curmă viața unor animale. 3)Aflat în floarea vieții- Trup de tânără! 4)Perioadă grea din viața cuiva (fig.)- A dovedi că cineva e în viață- În cuib! 5)Persoane care își duc viața în deșert- Certificatul de naștere, de exemplu. 6)Ion Luican- Viețuiesc în mediul rural. 7)Copii aflați în primele luni de viață. 8)Femeie care nu cunoaște nicio afecțiune în viața ei- Emil Manu. 9)Diminutiv de la Monica- A da sau a căpăta mai multă viață. 10)Oameni remarcabili în domeniu- Cadru pregătit pentru o viață cazonă.

IONEL ȘERBAN

FOCURI DE ARTIFICII

ORIZONTAL: 1) Suport de masă de comandă ■ Criteriu tipic de departajare. **2)** Formații dispuse pe coloane ■ Adunat într-o viață de mizerie. **3)** Apărătorul sigur al formației gazdă. **4)** Compoziție difuzată în eter ■ Suspendat din câmpul muncii ■ Suport de deșteptător clasic. **5)** Formă de tratare la comun ■ Cerc restrâns de cuțitari. **6)** Masă clasică de operații ■ Gol de mare spectacol. **7)** Areal obscur al ghionoaielor ■ Luat de mic la băutură. **8)** Aflat într-un stadiu de subdezvoltare ■ Precipitat de dimineață la serviciu. **9)** Fieful stelelor de mare. **10)** Departe de orice combinație ■ Superior încadrat la parchet. **11)** Adaosuri practicate la casă ■ Mișcare internă de masă.

VERTICAL: 1) Dansul acvatic al lopătarilor ■ Fondul unei pânze de interior. **2)** Perdea diafană în jurul globului ■ Rămas fără căutare... în orice caz. **3)** Pusă pe tors la șezători ■ Captare într-un câmp magnetic. **4)** Punct de transmisie locală ■ Păstor cu schimbul la înălțime. **5)** Îndreptare de circulație cu adăugiri. **6)** Simbol al forței de atracție ■ Cadru cu pregătire superioară. **7)** Angajat la mină cu salvarea ■ Unitate exactă din sistemul metric. **8)** Cuvânt de ordine în formație ■ Imobil degradat de paraziți ■ Rezultatul unei ieșiri vulcanice. **9)** Acțiune de trecere în rezervă. **10)** Puncte de maximă toleranță ■ Clasat pe ultimul loc la trageri. **11)** Mult apreciat prin partea locului ■ Material de lucru în sondaje.

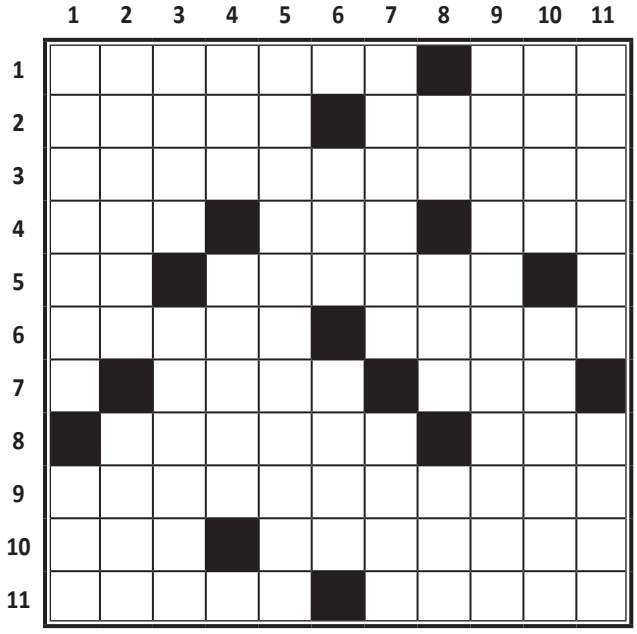

DORIN PRODAN

Dezlegări: *Rebus femina:* DOMNISOARA – ODEANU – DAN – IRINA – LEDA – NASA – GALAN – AST – RAZA – I – LENUTA – LA – MA – ADERCA – O – JIAL – ARI – AVEA – IULIA – SANDA – MISS – ELIADE – NAI. FLORENTINA – RODICA – MIA – ICA – EMMA – A – CATI – IULIA – ISABELA – Z – U – ADA – ZOE – IRINA – LOLA – NINA – LIDA – O – A – SABINA – TANTA – RETA – AIDA – DARIA. ANALOG – CINEVA – ANARHII – GREVA – NL – ORNAT – ND – AER – EVI – ITA – S – COADA – BNA – ID – BADARANII – ISI – TOLO – T – OLT – COLORIA – SEMAFOR – GOLIA – LEMANS – CHILIA. ELENA FARAGO – GAT – CU – ULI – ADAMESTEANU – LILA – TA – U – R – MARIA BANUS – GA – TO – LT – RU – A – GICA IUTES – STOA – NT – IC – CELLA SERGHI – APA – RO – ARIO – NINA CASSIAN. GHIOCEI – S – HORTENSII – IRI – TEANC – RASE – SCAI – LT – CUC – R – AIOR – UD – O – NUFAR – IUT – D – ANEMONE – AUR – LACUL. *Clipe de viață:* MAMA – INIMA – ANIMAL – MOS – TANAR – BUNI – U – ORASENI – RAR – BABA – O – IB – FETE – AF – ANI – ELENI – ATA – ANUMIT – PO – UCIS – ME – TRAIT – ICAR. *Focuri de artificii:* CAMARAD – SOI – ABACE – RAPAN – NATIONALIST – OJA – RUG – TEI – TU – VIROLA – N – ARMIE – RELAS – J – OCNA – SIP – IMATUR – ZAT – AMIRALITATE – PUR – RAMURIS – ANEXE – AFECT.

FEMEIA DIN VIAȚA NOASTRĂ VĂZUTĂ DE EPIGRAMIȘTI

Selecție de Nelu Vasile - NEVA

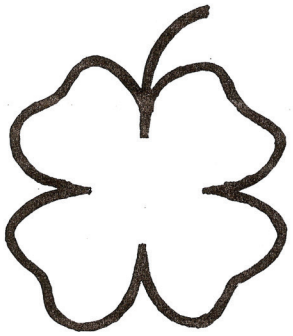

Omagiu
I-aș dedica femeii versul,
Aș umple cupele cu vin,
I-aș dărui și Universul...
Dar teamă mi-e că-i prea puțin.

Vasile LARCO

Femeia
Femeia e un alfabet
Pe care îl înveți încet
Și-l uiți – deși nu-ți prea convine –
Exact când îl cunoști mai bine.

Mircea TRIFU

Femeia
E cea mai pură creatură,
La griji, nevoi, ți-e un balsam,
Te scoate din încurcătură
La fel ca Eva pe Adam.

Florina DINESCU-DINU

Femeia
Îți dă frisoane, pot să zic,
Când despre ea nu știi nimic
Dar te cutremuri și mai și
Când afli ce n-ai vrea să știi.

George PETRONE

Femeia
În viața ei făr' de păcate
E cea mai luminoasă stea,
Nu are lipsuri, nici etate
Și totuși, are ea ceva...

Mircea IONESCU-QUINTUS

După căsătorie
Cu obrajii ca de foc
Ea mireasă și el mire
Stau pe un divan „ad-hoc"
Spre-a lupta... pentru unire!

Ananie GAGNIUC

Femeia la 40 de ani
E ca și vinul bun, sadea,
Din viță nobilă și pură.
Ce mulți bărbați ar vrea să-l bea...
Dar nu țin toți la băutură!

Nicolae BUNDUR

Femeile
Când e vorba de femei
Relativul absolut e:
Deci s-aplică, dragii mei,
Regula *cosi fan tutte*.

George CORBU

Confesiune
Sunt soțul fericit, la o adică,
Am fost deștept de tânăr să mă-nsor
Și iată îmi mărit a treia fiică...
De-aș mărita-o și pe mama lor!

Ion DIVIZA

Portret feminin
Ondulații fine,
Nas pe sus purtat,
Ochii prin vitrine,
Gura... pe bărbat.

Nelu IONESCU-QUINTUS

Unui invitat la conferința femeilor
Își susține teoria
Însoțit de toți hormonii:
Sunt femei – jos pălăria!
Și femei – jos pantalonii!

Ștefan MARINESCU

Cum mi-am cunoscut soția
Sunt zeci de ani, de când, la ghiol,
Am împroșcat-o cu nămol
Și tot de-atunci mă-ntreb spășit:
Nu puteam oare s-o evit?!...

Nelu VASILE

Femeia
Ca trandafiru-i prețuită
De secole întregi, la rând,
De-aceea unii nu ezită
Și-o... „altoiesc" din când în când!

Constanța APOSTOL

Fidelitate
Plângeți, ochișorii mei,
Lacrimi, curgeți-mi șuvoi,
Că mi-e soțul schimbul trei
Și nu-mi vine schimbul doi.

Gheorghe ȘCHIOP

La aniversarea unei cochete
La urarea mea fierbinte
Mi-a răspuns clipind vioi:
„Decât mulți ani înainte!
Mi-aș dori câțiva... 'napoi!"

Alexandru CLENCIU

Nostalgică
De mult de tot, ce prost eram,
Când doar de fuste mă țineam,
Acum când totu-l fac cu rost,
Regret că nu mai pot fi prost!

Eugen ALBU

La examen
Ea, frumoasă, cum să zic,
Cam de nota douăzeci.
„Ai să pici, nu știi nimic!"
„Da? Și dacă *pic*, mă treci?"

Viorel MARTIN

Fata
Eroina minunată
Dintr-un basm duios și cult
Ce-aș dori să-l mai ascult
Chiar de-i cu... *„A fost odată!"*

Eugen DEUTSCH

Casnică
Știu că soața mă stimează
Și destul de fain o duc;
La ea banii nu contează...
Cât de mulți pot să-i aduc.

Nichi URSEI

Mariaj
Fătuca noastră bine s-a gândit,
Având doi pretendenți
la-nsurătoare,
Că l-a ales pe-acela înstărit
Și a trăit cu cel ce-a fost... în stare!

Iulian BOSTAN

Căsnicie
Că butoiu-i plin cu miere,
Poate mai credea un veac,
Dacă sfânta lui muiere
Nu se încurca c-un drac.

Marian POPESCU

Femeia în actualitate
Femeia are drept de vot
În Parlament și peste tot
Și mulți din senatori ar vrea
Să fie-n Cameră cu ea.

Elis RÂPEANU

Amenințările soției
Nu este zi să nu mă șicaneze,
Îmi cată nod în papură mereu,
M-amenință c-ar vrea să divorțeze;
Așa să îi ajute Dumnezeu!

Nicușor CONSTANTINESCU

Ginere ideal
Eu pe soacră, bat-o vina,
Nu o supăr cu-n cuvânt!
Îi duc flori, i-aprind lumina,
Când mai trec pe la... mormânt!

Mihai SĂLCUȚAN

CASA DE AJUTOR RECIPROC A PENSIONARILOR
"ELENA CUZA" BÂRLAD
Împreună suntem mai puternici!
Înființată la 24 ianuarie 1898 și reorganizată la 8 octombrie 1954

TEATRUL "VICTOR ION POPA" BÂRLAD

PROTOPOPIATUL BÂRLAD

organizează spectacolul

De la Florii... la Înviere

20 aprilie 2016, ora 18^{30}
Teatrul „Victor Ion Popa”

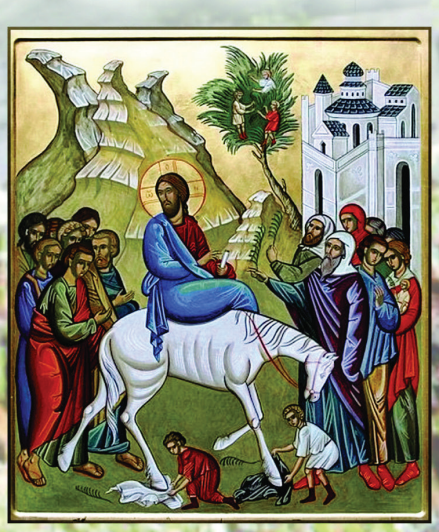

INTRAREA DOMNULUI ÎN IERUSALIM

ÎNVIEREA DOMNULUI

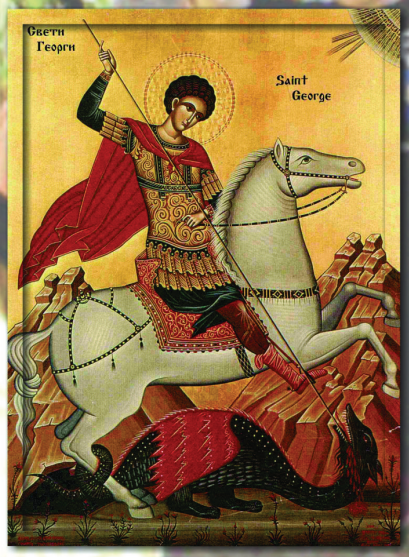

SF. M. MC. GHEORGHE

INVITAT SPECIAL:

părintele
Marius Ciprian POP

parteneri:

PRIMARIA MUNICIPIULUI BÂRLAD
CONSILIUL LOCAL BÂRLAD

vertrantis
the moving people co.

Florăria Trandafirul®
florării showroom sere

MEDIA TV

Invitațiile se găsesc la Ghișeul nr. 10 de la sediul CARP “Elena Cuza” Bârlad. Locuri limitate!

Persoane de bună credinţă ce au contribuit în anul 2015 la protecţia socială a membrilor Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad

Activitatea de protecție socială desfășurată sub egida Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor ”Elena Cuza” Bârlad nu ar fi posibilă fără ***contribuția unor persoane de bună credință,*** fie ele ***fizice sau juridice.*** De altfel, mare parte din manifestările cu caracter cultural artistic pe care asociația le realizează sunt organizate tocmai cu sprijinul material ori intelectual al unor astfel de oameni de bine (spre exemplu în anul *2015*, activitatea cultural-artistică a fost susținută cu suma de ***144.962,52 lei*** provenită din donații și sponsorizări). În această categorie, înscriem și ajutorul venit din partea *voluntarilor și colaboratorilor* noștri, ce s-au implicat trup și suflet în activitățile culturale, sociale, sportive desfășurate de către asociația noastră.

Pe parcursul anului *2015*, asociația s-a bucurat de sprijinul unor asemenea persoane, în așa fel încât ***suma totală obținută din donații*** s-a ridicat la finele anului la **239.545,50 lei**. Au contribuit ***280 persoane juridice*** și peste ***2.649 persoane fizice.***

Amintim aici și contribuția unui număr de ***1.111 persoane*** ce au ales să direcționeze *2% din impozitul pe venit*, sumă ce s-a ridicat în anul *2015* la cifra de ***38.858,90 lei.***

Demn de amintit este și ajutorul oferit de către firma *S.C. Confecții S.A. Bârlad* ce a acordat unui număr de ***854 membri C.A.R.P***. cămăși în valoare de ***29.982,08 lei***, dar și donația ce a fost pusă la dispoziția asociației de către cunoscuta ***interpretă de muzică populară Mioara Velicu*** constând într-*un pat de masaj cu pietre de jad* în valoare de ***11.048,00 lei.***

Pe parcursul anului *2015*, asociația a declanșat și o campanie de strângere de fonduri în vederea editării unei ***Monografii a eroilor din județul Vaslui***. În acest sens, s-a strâns suma de ***14.694,00 lei.***

Nu putem uita nici ***contribuția acelor entităților juridice*** ce ne-au sprijinit în demersul nostru de asigurare a protecției sociale a persoanelor vârstnice pe parcursul anului 2015, precum: *Prefectura județului Vaslui, Consiliul județean Vaslui, Primăria municipiului Bârlad, primăriile din comunele unde Casa deține sucursale, Casa de Cultură a Sindicatelor „George Tutoveanu” Bârlad, Muzeul „Vasile Pârvan”, Teatrul „Victor Ion Popa,” Centrul „Mihai Eminescu”, Uniunea Pensionarilor prin președinte Popa Catinca, Poliția municipiului Bârlad, Tipografia S.C. Irimpex S.R.L., mass media locală și alții.*

De asemenea, aducem pe această cale mulțumiri și celor ***97 de persoane fizice și juridice*** ce au sprijinit manifestările dedicate celebrării cuplurilor ce au împlinit 50 de ani de la căsătorie – ***Nunta de Aur*** ce au donat suma de ***14.185 lei.***

Lista persoanelor juridice, a persoanelor fizice autorizate și a persoanelor fizice ce au contribuit material, băneşte, prin voluntariat și colaborări, la bunul mers al asociației pe parcursul anului 2015 se va regăsi în revista „Viața noastră”, începând cu acest număr, precum și la avizierele asociației din municipiul Bârlad și de la sucursalele.

În numărul trecut, nr.26/februarie 2016 am redat ***persoanele juridice*** *ce ne-au fost alături pe parcursul anului 2015, precum și* ***persoanele fizice*** *ce poartă* ***nume cu literele A-B****.*

În acest număr vom continua prezentarea ***persoanelor fizice****, de data aceasta cu cele având nume cu literele* ***C-D.***

PERSOANE FIZICE

LITERELE C-D

CAIMACAN MARIA, BÂRLAD
CALAPOD DOREL, ZORLENI - VASLUI
CALAPOD MIHAELA, ZORLENI - VASLUI
CALAPOD TINCUŢA, ZORLENI - VASLUI
CALEAP CĂTĂLIN, IANA - VASLUI
CALEAP VASILE, IANA - VASLUI
CALOIANU GHEORGHE, IVEŞTI - VASLUI
CALOIANU IOAN , IVEŞTI - VASLUI
CALOIANU STANA , IVEŞTI - VASLUI
CAMENIC ALEXANDRU, ZORLENI - VASLUI
CAMENIC DAN, ZORLENI - VASLUI
CAMENIC VASILE, ZORLENI - VASLUI
CAMENOC PAVEL, BANCA - VASLUI
CANTEMIR ELENA ROXANA, BRASOV
CAPRĂ DANA LAURA RITA, BÂRLAD
CARA VETA, PUIEŞTI - VASLUI
CARABAŞ IONICA , BÂRLAD
CARAIMAN MIHAI, EPURENI - VASLUI
CARAIMAN SILVIA, EPURENI - VASLUI
CARAMAN VICTORIA, BÂRLAD
CARP ADRIANA , BÂRLAD
CARP AURICA, BÂRLAD
CARP CONSTANTIN, PUIEŞTI - VASLUI
CARP DOINIŢA, BANCA - VASLUI
CARP FLORIN, ZORLENI - VASLUI
CARP IONUŢ, BÂRLAD
CARP MARIA, PUIEŞTI - VASLUI
CARP MIHAI , PERIENI - VASLUI
CARP VALENTIN, BÂRLAD
CARP VIRGIL , BÂRLAD
CARTAS MARIAN, BÂRLAD
CARTAS MIHAELA, BÂRLAD
CATANĂ MARIA, BÂRLAD
CAVALERU MARICEL, FĂLCIU - VASLUI
CAZACU ADINA LOREDANA, BÂRLAD
CAZACU AUREL, BĂCANI - VASLUI
CAZACU IOANA, IVEŞTI - VASLUI
CAZACU IONEL CĂTĂLIN, BÂRLAD
CAZACU MONA ADINA, BÂRLAD
CAZACU NICULINA, BÂRLAD
CAZACU SANDRA, BUCUREŞTI
CAZACU VASILE, BÂRLAD
CAZAMIR COSTACHE, VIIŞOARA - VASLUI
CAZAN GHEORGHE ROMEO, BÂRLAD
CAZAN MIHAELA, BÂRLAD
CĂLIN ANIŞOARA, COROIEŞTI - VASLUI
CĂLIN IOAN, COROIEŞTI - VASLUI
CĂLIN LAURA, BÂRLAD
CĂPRARU COSTEL, ZORLENI - VASLUI
CĂPRARU ELENA, ZORLENI - VASLUI
CĂPRARU GHEORGHE , HĂLĂREŞTI - VASLUI
CĂPRARU GHERGHINA, ZORLENI - VASLUI
CĂPRARU MARIA, HĂLĂREŞTI - VASLUI
CĂPRARU MARIAN, POPENI - VASLUI
CĂPRARU MARIEA, ZORLENI - VASLUI
CĂPRARU MITRIŢA, ZORLENI - VASLUI
CĂPRARU NICU, ZORLENI - VASLUI
CĂPRARU OANA-DINA, POPENI - VASLUI
CĂPRARU PAULINA, HĂLĂREŞTI - VASLUI
CĂPRARU STELA, ZORLENI - VASLUI
CĂPRARU VASILE, POPENI - VASLUI
CĂPRARU VIOREL, POPENI - VASLUI
CĂPRIŢĂ PETRU, BÂRLAD
CĂRARE LUCREŢIA, BÂRLAD
CĂRARE VICTOR, BÂRLAD
CĂRĂBĂŢ ELENA MĂDĂLINA, BÂRLAD
CĂRĂUŞU ANDRA, BÂRLAD
CĂRĂUŞU MARIANA , ALEXANDRU VLAHUŢĂ - VASLUI
CĂTĂNESCU VALENTINA, ALEXANDRU VLAHUŢĂ - VASLUI
CÂRJAN GHEORGHE, ZORLENI - VASLUI
CÂRJAN NECULAI, ZORLENI - VASLUI
CEAPĂ LĂCRĂMIOARA, TOCHILEA - BACĂU
CEPŞA GEORGETA, MURGENI - VASLUI
CERCEL IONELA, IANA - VASLUI
CERCEL NICOLETA, IANA - VASLUI
CERNAT ADRIAN, BÂRLAD
CERNAT ANDREEA, BÂRLAD
CERNAT ROMICĂ, BOGDĂNEŞTI - VASLUI
CHELARU COSTEL, ZORLENI - VASLUI
CHELARU DANIELA TIŢA, POPENI - VASLUI
CHELARU DIANA, POPENI - VASLUI
CHELARU ELENA, ZORLENI - VASLUI
CHELARU FLORIN, POPENI - VASLUI
CHELARU GEORGIAN, POPENI - VASLUI
CHELARU GHERGHINA, POPENI - VASLUI
CHELARU IOAN, ZORLENI - VASLUI
CHELARU MARIANA, POPENI - VASLUI
CHELARU TATIANA , POPENI - VASLUI
CHELARU VASILE, BÂRLAD

CHELARU VICTORAŞ, ZORLENI - VASLUI
CHEŞCU ELENA, ALEXANDRU VLAHUŢĂ - VASLUI
CHETROIU AUREL, MĂLUŞTENI -VASLUI
CHICIREANU LEONIA, COROIEȘTI - VASLUI
CHICIREANU MARIAN, BÂRLAD
CHICOŞ EVA, BÂRLAD
CHIFORIUC AUREL, PUIEŞTI - VASLUI
CHIHAIA GHEORGHE, GRIVIȚA - VASLUI
CHILIANU ELISABETA, BÂRLAD
CHILUG MARICICA, POGANA - VASLUI
CHIORESCU MIHAELA, BÂRLAD
CHIPER ADRIANA, PERIENI - VASLUI
CHIPER ANDREEA, PERIENI - VASLUI
CHIPER ANIŞOARA, PERIENI - VASLUI
CHIPER CONSTANTIN, PLOIEŞTI
CHIPER DANIELA, BÂRLAD
CHIPER FLORIN MARIAN, PERIENI - VASLUI
CHIPER ILEANA , PERIENI - VASLUI
CHIPER IOANA, PERIENI - VASLUI
CHIPER IULIA, BÂRLAD
CHIPER MARICICA, PERIENI - VASLUI
CHIPER VASILE, PERIENI - VASLUI
CHIPER VIOREL, ZORLENI - VASLUI
CHIPIRLIU CORINA, BÂRLAD
CHIRAZI ANISOARA , BÂRLAD
CHIRIAC ALINA, BÂRLAD
CHIRIAC ANA MARIA, ZORLENI - VASLUI
CHIRIAC CARMEN LILIANA, BÂRLAD
CHIRIAC CRISTIAN, POPENI - VASLUI
CHIRIAC CRISTIAN PETRU, BÂRLAD
CHIRIAC MITRIȚA, POPENI - VASLUI
CHIRIAC OLGA MONICA, BÂRLAD
CHIRIAC ŞTEFAN, BANCA - VASLUI
CHIRIAC ŞTEFAN, POPENI - VASLUI
CHIRIAC VASILE, GRIVIȚA - VASLUI
CHIRIC VIOLETA, ALEXANDRU VLAHUŢĂ - VASLUI
CHIRICA ANICA, TRESTIANA - VASLUI
CHIRILĂ CARMEN , BÂRLAD
CHIRILĂ IOANA, BÂRLAD
CHIRILĂ SOFIA, POPENI - VASLUI
CHIRILĂ CHIRIAC, ZORLENI - VASLUI
CHIRILĂ CLAUDIA, ZORLENI - VASLUI
CHIRILĂ DRAGOŞ, ZORLENI - VASLUI
CHIRILĂ GABI MARIAN, ZORLENI - VASLUI
CHIRILĂ MARIA, BÂRLAD
CHIRILĂ PETRU, ZORLENI - VASLUI
CHIRILĂ VASILE, ZORLENI - VASLUI
CHIRILIU CONSTANTIN, BÂRLAD
CHIRIŢĂ MARICICA, BÂRLAD
CHIRIŢESCU CRISTINA, BÂRLAD
CHIRIŢOI TASIA, VIIŞOARA - VASLUI
CHIRU CORNEL FLORINEL, GRIVIȚA - VASLUI
CHIRU LUCICA, GRIVIȚA - VASLUI
CHIRVASĂ ANI MIHAELA, BÂRLAD
CHIRVASĂ FELICIA, BÂRLAD
CHIRVASE VIOREL, BÂRLAD
CHIŞINĂU ANDREI, BÂRLAD
CHITEA EUSEBIU, COROIEȘTI - VASLUI
CHITEA NELIA, BÂRLAD
CHITEA VERONICA, COROIEȘTI - VASLUI
CHITUŢĂ FROSICA, BÂRLAD
CHIŢOI COSTACHE, POPENI - VASLUI
CHIŢOI ELENA, POPENI - VASLUI
CHIŢOI GHEORGHIŢĂ, ZORLENI - VASLUI
CHIUŞ ANDREI, ZORLENI - VASLUI
CIACÎRU PAVEL, BĂCANI - VASLUI
CILIBIU ALINA CLAUDIA, SUCEAVA
CILIBIU CIPRIAN COSTEL, SUCEAVA
CILIBIU LAURENȚIU, BÂRLAD
CIOBANU ADRIANA, BÂRLAD
CIOBANU ANCA, BÂRLAD
CIOBANU APOSTU, TUTOVA - VASLUI
CIOBANU CAMELIA LILIANA, BÂRLAD
CIOBANU FELICIA , IVEȘTI - VASLUI
CIOBANU MIHAELA, BOGDĂNEŞTI - VASLUI
CIOBANU PANAINTE MARCEL, BOGDĂNEŞTI - VASLUI
CIOBANU VETA, BÂRLAD
CIOBÎCĂ PARASCHIVA, BÂRLAD
CIOBÎRCĂ DANIEL, BÂRLAD
CIOBOTARU ARGENTINA, BÂRLAD
CIOBOTARU CATRINA, POGANA - VASLUI
CIOBOTARU GEORGEL, POGANA - VASLUI
CIOBOTARU JANICA, POGANA - VASLUI
CIOBOTARU LENUŢA, BÂRLAD
CIOBOTARU LISAVETA, CIOCANI - VASLUI
CIOBOTARU MIHAELA, BANCA - VASLUI
CIOBOTARU GHERGHINA, MURGENI - VASLUI
CIOCAN CICILIA, COROIEȘTI - VASLUI
CIOCAN DAN, POCHIDIA - VASLUI
CIOCAN PANAINTE, POCHIDIA - VASLUI
CIOCAN VALENTIN, BÂRLAD
CIOCOIU ILIANA , BÂRLAD
CIOLAN IOAN, GRIVIȚA
CIORĂSCU ALEXANDRINA, BÂRLAD
CIORĂSCU SORINA RAMONA, BÂRLAD
CIORICIU IFTENE, Sat Sărăţeni, Comuna MURGENI, jud Vaslui
CIORNOVALIC DUMITRU, BÂRLAD
CIORNOVALIC ION , BÂRLAD
CIORTESCU GHEORGHE, BÂRLAD
CIOT MARGHIOALA, BÂRLAD
CIOTÎRCĂ GABRIELA LILIANA, BÂRLAD
CIPOCAN DUMITRU, ZORLENI - VASLUI
CIUCĂ ELENA ALEXANDRA, MĂLUŞTENI - VASLUI
CIUCHILAN IORDACHE, BANCA - VASLUI
CIULIN CONSTANTIN, BANCA - VASLUI
CIULIN MOISE, IANA - VASLUI
CIURESCU MIHAELA, POCHIDIA - VASLUI
CIURESCU NICU, POCHIDIA - VASLUI
CIUTEA DANIELA, BÂRLAD
CLIME IONEL, BÂRLAD
CLINCIU MAGHIŢA, BĂCANI - VASLUI
CLISU CRISTIAN PAUL, BÂRLAD
CLOCOTILĂ VASILE, GRIVIȚA - VASLUI
COATU VASILICA, BÂRLAD
COBZARU CONSTANTIN, BÂRLAD
COCHILEŢ CAROLINA, VASLUI
COCHILEŢ VIOREL, VASLUI
COCUZ GEORGETA , BÂRLAD
CODREANU TATIANA , BÂRLAD
CODREANU CASANDRA, ALEXANDRU VLAHUŢĂ - VASLUI
CODREANU CATINCA, ALEXANDRU VLAHUŢĂ - VASLUI
CODREANU ELENA, ALEXANDRU VLAHUŢĂ - VASLUI
CODREANU GHEORGHE, BÂRLAD
CODREANU LIDIA CARMEN, BÂRLAD
CODREANU NEGUŢA, IANA - VASLUI
CODREANU TOADER , BOGDĂNEŞTI - VASLUI
CODREANU VALENTINA, VETRIŞOAIA - VASLUI
CODREANU VASILE, Sat Tălpigi, Comuna Ghidigeni, Galaţi
CODREANU VIOLETA, BÂRLAD
CODRIANU TINCA , BOGDĂNEŞTI - VASLUI
COFIŢE SILVIA, BÂRLAD
COJOCARU CORNELIU, GHERGHEŞTI - VASLUI
COJOCARU DĂNUŢ, ALEXANDRU VLAHUŢĂ - VASLUI
COJOCARU FLORIN, ALEXANDRU VLAHUŢĂ - VASLUI
COJOCARU GICA, IANA - VASLUI
COJOCARU GRIGORE, ALEXANDRU VLAHUŢĂ - VASLUI
COJOCARU JENI, BÂRLAD
COJOCARU LILIANA , MURGENI - VASLUI
COJOCARU MARIANA, MURGENI - VASLUI
COJOCARU ZOIŢA, HĂLĂREŞTI - VASLUI
COMAN MARICICA, BÂRLAD
COMĂNESCU CLAUDIA, BÂRLAD
COMĂNESCU ADRIANA , GRIVIŢA - VASLUI
COMĂNESCU VLAD, BÂRLAD
COMPOTECRAS ANGHEL GHEORGHE, BÂRLAD
COMPOTECRAS ANGHEL RALUCA, BÂRLAD
COMPOTECRAS PANDELICĂ, BÂRLAD
CONDREA ANICA, BÂRLAD
CONDREA IONEL, BÂRLAD
CONSTANTINCIU ŞTEFAN, BÂRLAD
COPILU MARIA, BÂRLAD
CORCIOVĂ VASILE, TUTOVA - VASLUI
CORDONEANU VIOREL, GRIVIȚA - VASLUI
CORHAN ALINA , BÂRLAD
CORHAN IOAN, BÂRLAD
CORNEANU CORNEL, GRIVIȚA - VASLUI
CORNICA COSTICĂ, ALEXANDRU VLAHUŢĂ - VASLUI
CORNICI COSTEL, BĂCANI - VASLUI
CORNICI COSTICĂ, ALEXANDRU VLAHUŢĂ - VASLUI
COROANĂ LAURA, POPENI - VASLUI
COROANGĂ NECULAI, PERIENI - VASLUI
COROVANCĂ IONEL, BÂRLAD
COSMA DORINA, PERIENI - VASLUI
COSMA MIHAI, PERIENI - VASLUI
COSMA VIOREL, PERIENI - VASLUI
COSTACHE CORINA , BÂRLAD
COSTACHE MIHAELA, BÂRLAD
COSTAN CĂTĂLIN, BÂRLAD
COSTAN FLORICA, ALEXANDRU VLAHUŢĂ - VASLUI
COSTAN IOAN, ALEXANDRU VLAHUŢĂ - VASLUI
COSTAN MIHAI, PUIEŞTI - VASLUI
COSTAN NELUŢA, BÂRLAD
COSTĂCHESCU VALERIU, BÂRLAD
COSTEA VASILICA, ROSIESTI - VASLUI
COSTICĂ GEORGETA, BÂRLAD
COSTIN GENOVEVA, PERIENI - VASLUI
COSTIN IULIAN MARIAN, BÂRLAD
COSTIN NICU, BÂRLAD
COSTIN RODICA, BÂRLAD
COSTIN VERONEL, BÂRLAD
COSTOI ION, PUIEŞTI - VASLUI
COSTOI MARIA, PUIEŞTI - VASLUI
COSTOREL MIHAELA, BÂRLAD
COSTRAŞ DUMITRU, PUIEŞTI - VASLUI
COŞARU MITRA, MURGENI - VASLUI
COŞER GHIORGHE, Sat SIMILA, Comuna Zorleni, judeţul Vaslui
COŞERU BENONE, Sat Corni-Albeşti, judeţul Vaslui
COŞERU CONSTANTIN, ZORLENI - VASLUI
COŞNIŢĂ MARIA, MĂLUŞTENI -VASLUI
COŞNIŢĂ VASILE, BÂRLAD
COŞTIUG ALINA, BÂRLAD
COZAR CONSTANTIN, BÂRLAD
COZAR VIOLETA , BÂRLAD
COZMA INGRID DANIELA, BÂRLAD
COZMA BOGDAN CIPRIAN, BÂRLAD
COZMA CARMEN PETRONELA, BÂRLAD
COZMA CLAUDIU, BÂRLAD
COZMA CONSTANŢA MAGDALENA, BÂRLAD
COZMA CORINA COCA, BÂRLAD
COZMA CORNELIU, PUIEŞTI - VASLUI
COZMA CRISTIAN CĂTĂLIN, BÂRLAD
COZMA DUMITRU, BÂRLAD
COZMA LIVIU, BÂRLAD
COZMA MONICA, BÂRLAD
COZMA NICULINA, BANCA - VASLUI
COZMA RETA, PUIEŞTI - VASLUI
COZMA VASILICA, BÂRLAD
COZMA VICTOR, BÂRLAD
COZMÎNCA IONEL, ZORLENI - VASLUI
COZMÎNCA MIOARA, ZORLENI - VASLUI
CRAIVANU ELENA, BÂRLAD
CRAIVANU GEORGETA, POGANA
CRAIVEANU EMANOIL, POGANA
CRAMER PARASCHIVA, BÂRLAD

CRĂCIUN CONSTANTA, MURGENI - VASLUI
CRĂCIUN DAN NICOLAE, BÂRLAD
CRĂCIUN DIANA MARIA, MURGENI - VASLUI
CRĂCIUN GHEORGHE, BÂRLAD
CRĂCIUN ROMICĂ, VINDEREI - VASLUI
CRĂESCU FLOAREA, BÂRLAD
CREANGĂ GHEORGHE, IANA - VASLUI
CREANGĂ ION, IANA - VASLUI
CREANGĂ NICOLAE, IANA - VASLUI
CREANGĂ PETRU, HĂLĂREŞTI - VASLUI
CREŢU ELENA, BÂRLAD
CREŢU FLORICA , CIOCANI - VASLUI
CREŢU GHEORGHE, POPENI - VASLUI
CREŢU GHIŢĂ, ZORLENI - VASLUI
CREŢU GINA, ZORLENI - VASLUI
CREŢU GINA , CIOCANI - VASLUI
CREŢU IONEL, BÂRLAD
CREŢU MARIA, POPENI - VASLUI
CREŢU MARIEA, GRIVIȚA - VASLUI
CREŢU MONICA, BÂRLAD
CREŢU OTONEL, BĂCANI - VASLUI
CREŢU PACHIŢA, COROIEȘTI - VASLUI
CRISTEA CONSTANTIN, PERIENI - VASLUI
CRISTEA DORINICA, MĂLUŞTENI -VASLUI
CRISTEA GABRIELA, BÂRLAD
CRISTEA GHEORGHE, PERIENI - VASLUI
CRISTEA ILEANA, GRIVIȚA - VASLUI
CRISTEA ILEANA, PERIENI - VASLUI
CRISTEA MARIA, BANCA - VASLUI
CRISTEA MARIA, BÂRLAD
CRISTEA MARIANA, BÂRLAD
CRISTEA NECULAI, BÂRLAD
CRISTEA SILICA, BÂRLAD
CRISTIAN GHIŢĂ, BÂRLAD
CRÎŞMARU CRISTINEL, VASLUI
CRÎŞMARU GINA, VASLUI
CRÎŞMARU VICTORIA, BÂRLAD
CROITORU ANDREEA, BÂRLAD
CROITORU ARISTOTEL CORNELIU, BÂRLAD
CROITORU AURORA, BÂRLAD
CROITORU CONSTANTIN, BÂRLAD
CROITORU TIŢA, ŞULETEA - VASLUI
CRUCEANU MITRIŢA, BÂRLAD
CRUCIANU SIMONA LĂCRĂMIOARA, MĂLUŞTENI -VASLUI
CRUDU MARILENA, VIIŞOARA - VASLUI
CUCU LENUŢA, BÂRLAD
CUCU RUCSANDA, BÂRLAD
CUCU ŞTEFAN MARIAN, BÂRLAD
CUCU TITU, POGANA - VASLUI
CUCU TUDORA, POGANA - VASLUI
CUCU VIOREL , BÂRLAD
CURELARU ALEXANDRU LUCIAN, BÂRLAD
CURELARU MARIA, BÂRLAD
CURELARU NECULAI , BÂRLAD
CUTINICI CARMEN, BÂRLAD
DABIJA EDUARD, BÂRLAD
DABIJA ELENA, ZORLENI - VASLUI
DABIJA ELENA, BĂLĂBĂNEŞTI - GALAŢI
DABIJA ION, ZORLENI - VASLUI
DABIJA VASILE, ZORLENI - VASLUI
DABOI GETA, BÂRLAD
DAMIAN COSTICĂ, EPURENI -VASLUI
DAMIAN FELICIA, EPURENI -VASLUI
DANDEŞ MARICICA, BÂRLAD
DANGĂ DIANA , VOINEŞTI - VASLUI
DANIŞ ALICE FLORENTINA, BÂRLAD
DARIE CARMINA, BÂRLAD
DARIE ELENA , CIOCANI - VASLUI
DARIE NURIA, BÂRLAD
DASCĂLU GHEORGHE, FRUNTIŞENI - VASLUI
DAVID CĂTĂLIN ALEXANDRU, SUCEAVA
DAVID MARIAN, BANCA - VASLUI
DAVID SCARLAT, ŞULETEA - VASLUI
DĂNĂILĂ AURICA, ALEXANDRU VLAHUŢĂ - VASLUI
DĂNĂILĂ CLAUDIU MARIUS, BÂRLAD
DĂNĂILĂ IOANA, PERIENI - VASLUI
DĂNĂILĂ TONI MARIUS, BÂRLAD
DĂNILĂ MIHAI IONEL, PERIENI - VASLUI - VASLUI
DĂNILĂ VALENTIN IULIAN, BÂRLAD
DEDIU NECULAI, VIIŞOARA - VASLUI
DELIU VASILICA, BÂRLAD
DIACONU VASILICA, ZORLENI - VASLUI
DIMA DUMITRU, BÂRLAD
DIMA CARMEN, BÂRLAD
DIMA ELENA, BÂRLAD
DIMA GHEORGHE, BÂRLAD
DIMA IFRIM ERMIN CLAUDIU, BÂRLAD
DIMA IFRIM MARIA, BÂRLAD
DIMITRIU IRINA, IAŞI
DIMITRIU SORIN, IAŞI
DIMOFTE AGLAIA, COROIEȘTI - VASLUI
DINICĂ ALINA, BÂRLAD
DINU CORINA CAMELIA, ZORLENI - VASLUI
DINU ELENA, CIOCANI - VASLUI
DINU EMIL , CIOCANI - VASLUI
DOBRANIŞTE SAFTA, IVEŞTI - VASLUI
DOBRE ŞTEFAN, BÂRLAD
DOBREA PAUL, BÂRLAD
DOBREA RODICA, BÂRLAD
DOBRIN FĂNICA, BÂRLAD
DOBRIN IOAN, BÂRLAD
DOBRIN MIHAI, BÂRLAD
DOBRIN NICU, PERIENI - VASLUI
DODOI ION LUCIAN, BÂRLAD
DOGARU ELENA, BÂRLAD
DOHAN IOANA, BÂRLAD
DOMINTE ADRIAN, BÂRLAD
DOMINTEANU DANA, VOINEŞTI - VASLUI
DORNEANU DORICA, BÂRLAD
DORNEANU GHEORGHE, BÂRLAD
DORNEANU IOANA, MĂLUŞTENI - VASLUI
DORU ILEANA , CIOCANI - VASLUI
DRAGOMIR IONEL, BÂRLAD
DRAGOMIR MIHAELA, ZORLENI - VASLUI
DRAGOMIR NELU, BÂRLAD
DRAGOMIR OTILIA, BÂRLAD
DRAGOMIR TINCA, IVEŞTI - VASLUI
DRĂGUŢ ADINA LENUŢA, BÂRLAD
DRĂGUŢ VIOLETA, BÂRLAD
DRENŢA VASILICA, BĂCANI - VASLUI
DULGHERU CATINCA, ALEXANDRU VLAHUŢĂ - VASLUI
DULGHERU MITRIŢA, ALEXANDRU VLAHUŢĂ - VASLUI
DULGHERU VALENTINA, ALEXANDRU VLAHUŢĂ - VASLUI
DUMBRAVĂ ANICA, BÂRLAD
DUMBRAVĂ COSTACHE, ŞULETEA - VASLUI
DUMBRAVĂ IONEL, ŞULETEA - VASLUI
DUMITRACHE ANISIA , IVEŞTI - VASLUI
DUMITRACHE AUREL, POGOANELE, judeţul Buzău
DUMITRACHE CRISTINA, POGOANELE, judeţul Buzău
DUMITRACHE ROMANESCU MARIA OLIMPIA, IAŞI
DUMITRACHE STAN , IVEŞTI - VASLUI
DUMITRAŞCU CATRINA, HĂLĂREŞTI - VASLUI
DUMITRAŞCU DANIELA, BÂRLAD
DUMITRAŞCU DUMITRU, HĂLĂREŞTI - VASLUI
DUMITRAŞCU EDITH MIRELA, BÂRLAD
DUMITRAŞCU GHEORGHE, BÂRLAD
DUMITRAŞCU NICU, BÂRLAD
DUMITRICĂ IOANA, BÂRLAD
DUMITRICĂ MARIANA, BÂRLAD
DUMITRIU ALINA MARIANA, BÂRLAD
DUMITRIU FILARETA, BÂRLAD
DUMITRIU FLORIN CONSTANTIN, GRIVIŢA - VASLUI
DUMITRIU SILVIA, BÂRLAD
DUMITRU CĂTĂLIN, GRIVIȚA - VASLUI
DUMITRU MARIA , BÂRLAD
DUNĂREANU CONSTANTIN, FRUNTIŞENI - VASLUI
DUNĂREANU CORNELIA, GRIVIŢA - VASLUI
DUNCA PETRU, BÂRLAD
DURBACĂ ALEXANDRINA, BÂRLAD
DURBACĂ MIRCEA, BÂRLAD
DURDUREANU MARICICA, BÂRLAD
DURLAI ŞTEFAN, BÂRLAD
DURSAN IONUŢ, IANA - VASLUI

Colectivul de redacție
- Gruia NOVAC
- Serghei COLOȘENCO
- Nicolaie MIHAI
- Gheorghe GHERGHE
- Petruș ANDREI
- Teodora ZALDEA - asistent relații cu publicul și comunicare
- Sorin BOCAN - operator i.t.

Tehnoredactare:
- Bogdan ARTENE

Adresa redacției:
CASA DE AJUTOR RECIPROC A PENSIONARILOR „Elena Cuza”
Str. Nicolae Iorga nr. 7A, cod 731182, Bârlad, jud. Vaslui, et. 2, cam. 13
Tel.: 0235 421 340, Fax: 0235-421.341, 0235-425.933
E-mail: revista@carpbarlad.ro
Web: www.carpbarlad.ro

Tipărit la S.C. IRIMPEX S.R.L. Bârlad
ISSN 2247 – 3580 ; ISSN-L = 2247 – 3580

Responsabilitatea pentru conținutul textelor aparține autorilor.

Marea Sărbătoare a Învierii Domnului Nostru Iisus Hristos
din Anul Mântuirii 2016 să vă aducă în suflete şi case
pace, sănătate şi lumină,
iar bucuria „Învierii" să vă însoţească permanent !

Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza" Bârlad